ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ
2022.

NIS БУДУЋНОСТ НА ДЕЛУ

Годишњи извештај
за 2022.

NIS БУДУЋНОСТ НА ДЕЛУ

Годишњи извештај за 2022. годину је веродостојан приказ делатности, развоја и резултата пословања НИС Групе остварених у 2022. години. Извештај садржи и приказује податке НИС Групе, која обухвата НИС а.д. Нови Сад и његова зависна друштва. Уколико подаци обухватају само одређена зависна друштва или само НИС а.д. Нови Сад, то је у Извештају посебно наглашено. Термини: НИС а.д. Нови Сад и Друштво означавају матично друштво НИС а.д. Нови Сад, док се термини НИС и НИС Група односе на НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима.

Годишњи извештај даје сажет и интегрисан приказ финансијских и не-финансијских остварења НИС Групе у 2022. години и приказује како стратешки циљеви, корпоративно управљање, остварени резултати и потенцијали, у деловању с екстерним окружењем, доводе до стварања вредности у краткорочној, средњорочној и дугорочној перспективи.

Годишњи извештај је сачињен на српском, енглеском и руском језику. У случају било каквих одступања, меродавна је верзија на српском језику.

Годишњи извештај за 2022. годину доступан је и у електронској форми на корпоративном сајту. Све додатне информације о НИС Групи могу се наћи на корпоративном сајту www.nis.rs.

Годишњи извештај садржи информације које су детаљније објашњене у другим деловима овог извештаја или у другим извештајима, односно на веб-страницама корпоративног сајта. Такође, на крају извештаја налази се речник са објашњењима коришћених скраћеница и акронима.

Упућивање на други део овог извештаја или на друге извештаје НИС Групе

Упућивање на веб-странице корпоративног сајта www.nis.rs

Садржај

Садржај 3
НИС Група у 2022. 4
Реализација кључних пројеката 6
Уводна реч 10

Извештај о пословању 14

Извештај независног ревизора 16
Нефинансијско извештавање 22
Важни догађаји 22
НИС Група 26
Стратегија 48
Управљање ризицима 50
Пословно окружење 62
Анализа резултата 70
OMS Еталон 102
Хартије од вредности 108
Корпоративно управљање 118
Људски ресурси 154
Безбедност и здравље на раду, индустријска безбедност и ванредне ситуације и заштита животне средине 168
Политика у области борбе против корупције и превара 180
Друштвена одговорност 186
Комуникација 194
Истраживање и развој 198
Даљи развој 200

Финансијски извештаји 202

Појединачни финансијски извештаји 204
Извештај независног ревизора о појединачним финансијским извештајима 206
Биланс стања 213
Биланс успеха 217
Извештај о осталом резултату 220
Извештај о токовима готовине 222
Извештај о променама на капиталу 224
Напомене уз појединачне финансијске извештаје 226
Консолидовани финансијски извештаји 310
Извештај независног ревизора о консолидованим финансијским извештајима 312
Консолидовани биланс стања 319
Консолидовани биланс успеха 323
Консолидовани извештај о осталом резултату 326
Консолидовани извештај о токовима готовине 328
Консолидовани извештај о променама на капиталу 330
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје 332

Извештај о плаћањима ауторитетима власти 424

Изјава лица одговорних за састављање извештаја 432

Прилози 436

Општи подаци о НИС а.д. Нови Сад 438
Речник 439
Финансијски календар 444
Контакти 445

НИС Група у 2022.

Произведено

1.169

хиљаде усл. тона нафте и гаса

Обим прераде

4.421

хиљада тона нафте и полупроизвода

У 2022. избушене су

Србија
1 истражна бушотина
и
43 разрадне бушотине

БиХ
1 истражна бушотина

Румунија
1 разрадна бушотина

Обим промета

4.363

хиљада тона

Малопродаја
1.184 хиљ. тона

Велепродаја
1.855 хиљ. тона

Извоз, транзит и БЈ
1.324 хиљ. тона

Нето добит

92,4

млрд. РСД

EBITDA

136,2

млрд. РСД

CAPEX

22,1

млрд. РСД

Награде и признања

Компанија НИС проглашена је за најпожељнијег послодавца у Србији према резултатима истраживања „TalentX" које је спровела група сајтова за запошљавање *Poslovi.Infostud* са циљем унапређења тржишта рада у нашој земљи.

НИС је освојио прво место на такмичењу за доделу националних признања из области безбедности и здравља на раду у категорији Повеља „28. април" које организује Управа за безбедност и здравље на раду Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

На Међународном пољопривредном сајму у Новом Саду НИС је добио две награде – признање „Лидер друштвено одговорног понашања у односу према заједницама" у категорији привредних субјеката и „Добар дизајн" за реализацију дизајна приказаног у оквиру сајамске поставке.

Консултантска кућа SELECTIO уручила је НИС-у сертификат „Послодавац партнер" који се додељује организацијама које достижу највише стандарде квалитета када је реч о области управљања људским ресурсима.

Удружење за тржишне комуникације Србије (УЕПС) наградило је НИС са два признања – сребрним у категорији „Креативна употреба медија" за кампању за корпоративне вредности и бронзаним за Јазак веб-сајт у категорији „Најбољи сајт".

НИС је добитник специјалног признања за изузетан квалитет пословних дигиталних комуникација, у оквиру Топ50 избора најбољих онлајн локација, које додељује часопис „PC Press".

На Фестивалу интегрисаних комуникација „Кактус 2022" НИС је освојио награду у области интерних комуникација за кампању за корпоративне вредности „Држимо се речи", реализовану у сарадњи са креативном агенцијом „Communis".

Спортски савез особа са инвалидитетом Београда уручио је компанији НИС признање за допринос развоју спорта особа са инвалидитетом.

Реализација кључних пројеката

РЕКОНСТРУКЦИЈА ПОСТРОЈЕЊА *FCC* И ИЗГРАДЊА НОВОГ ПОСТРОЈЕЊА *ETBE*

У оквиру треће фазе модернизације рафинерије у Панчеву, реализује се пројекат реконструкције постројења каталитичког крекинга (*FCC*) и изградња новог постројења за производњу високооктанске компоненте бензина (*ETBE*).

Очекивана вредност инвестиција за овај пројекат је преко 150 милиона евра, док се завршетак, односно пуштање у рад овог пројекта очекује у 2027. години.

Овај пројекат је најважнија инвестиција треће фазе модернизације рафинерије у Панчеву и вишеструко је значајан не само за рафинерију, већ и за нашу компанију у целини.

Технолошка унапређења додатно ће повећати вредност рафинеријских производа и показатељ EBITDA. Након реконструкције и примене нових технологија, постројење *FCC* радиће у пропиленском и у бензинском режиму, у зависности од потреба тржишта. То ће омогућити већу флексибилност у раду и оптимизацију технолошког процеса. Овај пројекат ће имати и велики утицај на унапређење заштите животне средине кроз смањење емисије чврстих честица.

ТЕ-ТО ПАНЧЕВО

ТЕ-ТО Панчево је комбиновано гасно-парно постројење електричне снаге до 200 MW. Планирана производња електричне енергије на годишњем нивоу износи око 1.400 GWh. Пројекат изградње ТЕ-ТО Панчево заједнички су реализовали НИС а.д. Нови Сад и Гаспром енергохолдинг преко компаније Gazprom energoholding Serbia d.o.o, где НИС а.д. има учешће од 49%, а ЈАД Центренергохолдинг 51%.

Вредност пројекта је око 192 милиона евра.

Захваљујући пројекту ТЕ-ТО Панчево повећала се поузданост снабдевања рафинерије у Панчеву топлотном енергијом и технолошком паром, чиме се подигла и сигурност рада рафинеријских постројења. Пласирање целокупно произведене електричне енергије у енергетски систем Републике Србије утиче и на повећање поузданости снабдевања електричном енергијом Републике Србије. ТЕ-ТО Панчево је прва гасно-парна електрана у Србији која ради на природни гас, а намењена за комбиновану производњу електричне и топлотне енергије. Подсетимо да је гас еколошки најчистије фосилно гориво.

ВЕТРОПАРК „ПЛАНДИШТЕ"

Овај пројекат подразумева изградњу ветроелектране капацитета 102 MW, са циљем производње електричне енергије из обновљивих извора енергије.

Изградња ветропарка је планирана на локацији општине Пландиште у Јужнобанатском управном округу. Пројекат се реализује у партнерству са групом МЕТ, при чему удео НИС а.д. Нови Сад износи 50%.

Средином 2021. године партнери на пројекту донели су одлуку да се приступи оптимизацији и иновацији пројекта планирањем, пројектовањем и изградњом мањег броја ветрогенератора већег јединичног капацитета. На крају 2022. године пројекат је био у фази ажурирања пројектне документације и припадајућих дозвола.

СОЛАРНИ ПАНЕЛИ

Током 2022. године реализована је изградња соларних фотонапонских електрана на 8 станица за снабдевање горивом (Крњешевци, Блок 45, Горњи Милановац 2, Прељина 2, Стари Бановци аутопут, Нови Београд Дејтон, Велика Плана – аутопут десна, Крагујевац 7 Електрошумадија) и све електране су пуштене у рад.

Потрошња електричне енергије на станицама за снабдевање горивом пре реализације овог пројекта је износила око 1.900 MWh годишње.

Укупна снага соларних панела износи око 290 KWp.

Циљ изградње соларних фотонапонских електрана је супституција набавке електричне енергије из дистрибутивног система електричне енергије (у даљем тексту ДСЕЕ) уз пласман мањих периодичних вишкова у ДСЕЕ. Електране имају статус купца-произвођача електричне енергије. Укупна годишња производња свих електрана на 8 ССГ износи око 341.000 kWh чиме ће се смањити емисија CO_2 за 375 тона годишње.

Укупна улагања износе око 200.000 евра.

ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЈА

Дигитална трансформација остаје један од кључних праваца развоја за НИС. Приоритете у овој области чине:

- константно унапређивање пословних процеса,
- увођење дигиталних решења и технологија који доприносе ефикасности нашег пословања и
- континуирани рад на побољшању компетенција и усмерености на безбедност наших запослених.

Током 2022. године рађене су студије о новим могућностима коришћења дигиталних технологија, покренути су нови дигитални пројекти у области напредне аналитике и аутоматске идентификације бушотина којима су потребна ГТА, у Рафинерији су примењене *Digital Twin* технологије, у оквиру дигитализације пословања Аеросервиса, као и програми и пројекти дигиталне трансформације Функције за HSE и Функције за интерну ревизију и управљање ризицима.

Да би решио задатке повећања ефикасности употребе и издвајања значаја података, НИС је развио стратегију управљања подацима и покренуо сет свеобухватних дата-иницијатива. У области управљања и аналитике података реализовано је више од 7 пројеката, који су омогућили да значајно смањимо време утрошено на рутинску обраду података. Расте и број пројеката који су реализовани у оквиру дигиталне лабораторије која је део Научно-технолошког центра НИС-а. У областима машинског учења и науке о подацима, имплементирани су алати за прогнозирање параметара резервоара и производње нафте (виртуелно мерење протока).

Један од пројеката – рестаурација сеизмике – реализован је и за спољног партнера.

Имплементирали смо нови бизнис процес - управљање дигиталним иновацијама, што ће нам омогућити да на бржи начин применимо иновативна дигитална решења спровођењем истраживачких пројеката. Развијамо алате који ће нам омогућити визуализацију свих релевантних података везано за бизнис сценарије и технологије које можемо применити приликом иновирања.

Портфолио дигиталне трансформације

Више од

100

пројеката и иницијатива у различитим фазама

2019.

2020.

2021.

2022.

Истраживање и производња

- Платформа ГРР
- Напредна петрофизика
- Дигитална платформа за контролу песка
- Real time аналитика током бушења, Виртуелни мерачи за дубинске пумпе и ЕСП
- Рентабилности бушотина
- Water injection и
- нови алати за праћење производних параметара Dashboard 2.0.

Регистровано 20 нових иницијатива и реализовано 15 пројеката

Прерада

- Даљинска аналитика рада постројења за каталитички реформинг С3000
- Предикативно одржавање
- Студија увођења бежичне комуникације
- Управљање прирубницама
- Digital Twin (3D Model)
- Истраживање примене нових технологија (роботи, 3D штампа)

Промет

- Трансформација корисничког искуства на NIS Petrol и GAZPROM бензинским станицама уз помоћ дигитализације

НИС остаје доследан изабраном стратешком правцу развоја у области дигиталне трансформације, наставља са унапређивањем пословних процеса и модела применом дигиталних технологија, увођењем нових облика сарадње са клијентима, и кроз примену дигиталних платформи и производа за ефикасније пословање.

Уводна реч

Кирил Тјурдењев
генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

Драги пријатељи,

Стабилност и постојаност једне компаније понајвише дођу до изражаја у времену пуном изазова. Због тога, са великим задовољством, можемо констатовати да пословање НИС-а у 2022. години заслужује највише оцене. Година за нама била је једна од најсложенијих, не само у енергетском сектору, већ је донела и бројна отворена питања у вези са даљим дешавањима на глобалној политичкој и економској сцени.

Поучени искуством из многих криза које су нас често пратиле у последњој деценији, можемо са сигурношћу рећи једно – изазове много успешније савладавају они који јасно одреде своје приоритете. Због тога ће се НИС и надаље придржавати оних приоритета које смо зацртали у 2022. години, а то су очување пуне стабилности на тржишту нафтних деривата Републике Србије и социјална стабилност наших запослених као највреднијег ресурса НИС Групе.

Приликом планирања наших активности увек имамо у виду значај који НИС има за привреду Србије. Због тога смо, крајем прошле године, уз сагласност највећих акционара, усвојили бизнис план, који предвиђа амбициозан инвестициони портфолио у наредном периоду и значајне пројекте у свим сегментима пословања. Подршка акционара један је од стубова даљег развоја НИС-а, и у протеклој години нам је омогућила да знатно лакше превазиђемо све препреке – од увоза нафте до набавке неопходних технологија.

Наша предност у 2023. години биће и резултати које смо остварили у години за нама. У области истраживања и производње нафте и гаса испунили смо планове, уз повећање ефикасности и дигитализацију процеса. У Рафинерији нафте Панчево остварили смо рекордни обим прераде: 4,4 милиона тона сирове нафте и полупроизвода. Дешавања у прошлој години показала су сву оправданост наших улагања у рафинерију и ми ћемо и у наредном периоду наставити са реализацијом значај-

них пројеката у том сегменту бизниса. Са успехом смо створили предуслове за трећу фазу модернизације наше рафинерије и уверен сам да ћемо и њу реализовати у складу са плановима.

У области промета одговорили смо на рекордну потражњу на тржишту, уз додатне обавезе и одговорности које је НИС имао као лидер у овом сегменту у Србији, посебно када је реч о пољопривредницима. Фокус нам је био на одржању енергетске стабилности Србије, али смо одлучно наставили и са развојем малопродајне мреже, те увођењем нових дигиталних услуга за наше потрошаче. Раст удела НИС-а на тржишту моторних горива у Србији не видимо само као предност, већ и додатну одговорност према тржишту и потрошачима у матичној држави, уз жељу да истовремено наставимо са извозом наших производа.

У намери да додатно диверзификујемо наше пословање и убрзамо енергетску транзицију НИС-а, у 2022. години формирали смо Блок „Енергетика", где нас у наредном периоду очекује још много узбудљивих пројеката. Пуштањем у рад ТЕ-ТО Панчево додатно смо допринели енергетској стабилности Србије, јер се сва произведена електрична енергија у овој гасној електрани продаје Електропривреди Србије. Започели смо и са производњом енергије из обновљивих извора постављајући соларне панеле на одабраним бензинским станицама. У месецима пред нама очекујемо даљи развој овог пројекта, пре свега у Складишту нафтних деривата у Новом Саду, али и у панчевачкој рафинерији.

Добри оперативни резултати у 2022. години праћени су и рекордним финансијским показатељима. Они су нам омогућили да у 2022. години инвестирамо више од 22 милијарде динара. Такође смо остали један од највећих буџетских давалаца и наше обавезе по основу пореза и других јавних прихода премашују 251 милијарду динара на нивоу НИС Групе.

Желим да истакнем да смо и у 2022. години одлучно допринели развоју заједнице у Србији. У протеклој години за друштвено одговорне пројекте и подршку спорту издвојили смо 360 милиона динара, а наш првенствени задатак био је да допринесемо националном циљу – повећању наталитета у Србији. Због тога смо спровели кампању „Да се нове наде роде", у оквиру које смо подржали 40 здравствених установа у више од 30 општина и градова у Србији. Истовремено смо наставили да се са великом пажњом односимо према заштити животне средине: у реализацију еколошких пројеката смо уложили готово 315 милиона динара, уз план да и у наредном периоду наставимо са инвестицијама у пројекте који ће довести до смањења негативног утицаја на животну средину.

И баш као што желимо да се у Србији наредних година роди што више нових нада, тако и ми улазимо у нову годину са очекивањима и надама да ћемо поновити успехе из претходног периода. Да би жеље и планови постали реалност, потребно је много рада, труда, ефикасности и штедљивог односа према ресурсима. Нико са сигурношћу не може рећи шта носи 2023. година, али је извесно да ће наше пословање добрим делом зависити и од дешавања на која немамо утицаја. Због тога наш најбољи одговор може бити да пажљиво пратимо сва дешавања на тржишту и користимо све шансе које нам се укажу. Модернизација НИС Групе и професионални развој запослених до сада су се показали као успешан модел нашег развоја. Тим путем наставићемо и у периоду који је пред нама, ослањајући се и даље на подршку акционара и заједнице у којој послујемо.

1.
ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

1.01

Извештај независног ревизора

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених консолидованих годишњих финансијских извештаја НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д., Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и његових зависних друштава (заједно у даљем тексту: Група) који се састоје од консолидованог Биланса стања са стањем на дан 31. децембра 2022. године, консолидованог Биланса успеха, консолидованог Извештаја о осталом резултату, консолидованог Извештаја о токовима готовине и консолидованог Извештаја о променама на капиталу за годину која се завршава на тај дан, као и Напомена уз консолидоване финансијске извештаје које садрже преглед основних рачуноводствених политика и остала обелодањивања.

Према нашем мишљењу, приложени консолидовани финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују консолидовани финансијски положај Групе на дан 31. децембра 2022. године, као и консолидоване резултате њеног пословања и консолидоване токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији Републике Србије и Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима су детаљније описане у одељку извештаја Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја. Ми смо независни у односу на Групу у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (ИЕСБА кодекс) и етичким захтевима који су релевантни за ревизију консолидованих финансијских извештаја у Републици Србији, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтевима и ИЕСБА Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

Кључна ревизорска питања

Кључна ревизијска питања су она која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије консолидованих финансијских извештаја у целини и у формирању нашег мишљења о њима, и ми нисмо изнели издвојено мишљење о овим питањима. Утврдили смо следеће кључно ревизорско питање:

Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Информације о примењеним рачуноводственим политикама и проценама резервисања за обављање природних ресурса и заштите животне средине обелодањене су у напомени 2, напомени 3 и напомени 20 уз консолидоване финансијске извештаје. Као што је описано у напоменама уз финансијске извештаје, Група је признала резервисања у износу од РСД 11,540,005 хиљада.

Резервисање за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине захтева значајно просуђивање руководства због бројних претпоставки на које утичу будуће активности, економски фактори и законодавство у коме Група послује. Најзначајније процене укључују будућу процену будућих трошкова за измирење садашње обавезе, инфлаторне и дисконтне стопе и времена експлоатације.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Кључна ревизорска питања (Наставак)

Ревизија ове области у оквиру финансијских извештаја је сложен процес јер од нас захтева да оценимо претпоставке за процене будућих трошкова за шта постоје ограничени упоредни подаци будући да је обнављање природних ресурса инфраструктуре гаса и нафте активност у настанку. Процена поменутих фактора утиче на утврђивање тачног износа резервисања које у консолидованим финансијским извештајима представља материјално значајну ставку.

Руководство врши преглед резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине на годишњем нивоу, и то за средства за истраживање и процењивање и средства за производњу и прераду нафте и нафтних деривата. Преглед од стране руководства обухвата и анализу промена законске регулативе у Републици Србији, процене трошкова, инфлаторне и дисконтне стопе и рочност обавеза.

Ревизорски приступ:

Наше ревизорске процедуре су обухватиле разумевање законских обавеза у погледу обнављања природних ресурса и заштите животне средине, а у складу са одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима и Закона о заштити животне средине, према којима је Група дужна да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији изврши рекултивацију земљишта и да ради спречавања даљег ширења загађења проузрокованог удесом предузима мере санације према плановима заштите о свом трошку.

Такође, спровели смо следеће ревизијске процедуре:

- Извршили смо проверу математичке тачности модела које Група примењује приликом обрачуна резервисања;
- На одређеном узорку смо извршили увид у статус бушотина и извршили поређење са статусом у оквиру бушотинског фонда који представља основу за обрачун резервисања;
- Изршили смо проверу промене статуса бушотина у текућој години у односу на претходну годину, будући да промена статуса бушотина може имати материјалан утицај на обрачун резервисања;
- Извршили смо проверу потпуности података, поређењем са другим информацијама у оквиру пословне евиденције и ревизијским поступцима везаним за некретнине, постројења и опрему;
- Извршили смо оцену оправданости примењене дисконтне стопе као једне од претпоставки за обрачун резервисања упоређивањем са стопом на државне обвезнице Републике Србије преузете од Народне банке Србије;
- Извршили смо оцену и разумевање претпоставки везаних за трошкове неопходне за ликвидацију и рекултивацију земљишта;
- Извршили смо проверу анализе осетљивости коју је припремило руководство за главне прерпоставке;
- Стекли смо разумевање процедура Групе које руководство примењује за процену и евидентирање дугорочних резервисања. Ово је укључило разумевање да ли за формирање резервисања постоји законска или изведена обавеза.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Остала питања

Консолидовани финансијски извештаји Групе за годину која се завршила на дан 31. децембра 2021. године били су предмет ревизије од стране другог ревизора који је исказао немодификовано мишљење о финансијским извештајима дана 03. марта 2022. године.

Остале информације

Руководство је одговорно за остале информације. Остале информације обухватају консолидовани Годишњи извештај о пословању за годину завршену 31. децембра 2022. године. Наше мишљење о консолидованим финансијским извештајима се не односи на остале информације. У вези са нашом ревизијом консолидованих финансијских извештаја, наша одговорност је да прочитамо остале информације наведене горе, и при томе размотримо да ли постоји материјална недоследност између њих и консолидованих финансијских извештаја или наших сазнања стечених током ревизије, или на други начин представљају материјално погрешна исказивања.

У вези са консолидованим Годишњим извештајем о пословању, спровели смо такође процедуре у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије. Ове процедуре укључују разматрање да ли консолидовани Годишњи извештај о пословању садржи обелодањивања која се захтевају Законом о рачуноводству Републике Србије. На основу процедура спроведених током ревизије, по нашем мишљењу:

- ✓ консолидовани Годишњи извештај о пословању састављен је у складу са захтевима Закона о рачуноводству Републике Србије; и
- ✓ информације наведене у консолидованом Годишњем извештају о пословању, за финансијску годину за коју се припремају консолидовани финансијски извештаји, су конзистентне са консолидованим финансијским извештајима.

Додатно, на основу знања и разумевања пословања Групе и њеног пословног окружења, стеченог током обављања ревизије, од нас се захтева да саопштимо у извештају уколико закључимо да постоји материјално погрешно приказивање у консолидованом Годишњем извештају о пословању. У том смислу, не постоји ништа што би требало да саопштимо у извештају.

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за припрему ових консолидованих финансијских извештаја који пружају истинит и објективан приказ, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми консолидованих финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке.

При састављању консолидованих финансијских извештаја руководство је одговорно за процену способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Групу или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Групе.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109964934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да консолидовани финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке и издавање извештаја ревизора који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Законом о ревизији Републике Србије увек открити материјално погрешне исказе, ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед проневере или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника, донете на основу консолидованих финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са Законом о ревизији Републике Србије, ми примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- ✓ Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у консолидованим финансијским извештајима, насталих услед проневере или грешке; осмишљавамо и спроводимо ревизијске поступке који су прикладни за те ризике; прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа како би обезбедили основу за мишљење ревизора. Ризик да материјално значајни погрешни искази услед проневере неће бити идентификовани је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што проневера може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- ✓ Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола.
- ✓ Вршимо процену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- ✓ Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да Група престане да послује у складу са начелом сталности.
- ✓ Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја консолидованих финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли су у консолидованим финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109964934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

- ✓ Прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа о финансијским информацијама Групе, односно о пословним активностима унутар Групе, са циљем да изразимо мишљење о консолидованим финансијским извештајима. Ми смо одговорни за усмеравање, надзор и извршење ревизије Групе. Такође, ми смо искључиво одговорни за наше ревизијско мишљење.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије, значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтевима у погледу независности и да ћемо их обавестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и где је то могуће, о повезаним мерама заштите.

Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно обелодањивање о том питању или када, у изузетно ретким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне последице буду веће него користи од такве комуникације.

Београд, 01. март 2023. године

FINEXPERTIZA d.o.o. BEOGRAD

Срђан Божовић

Партнер на пројекту ревизије

Лиценцирани овлашћени ревизор

1.02

Нефинансијско извештавање

1.2.1

Важни догађаји

Први квартал

- Кирилу Тјурдењеву, генералном директору НИС-а, уручена је Светосавска награда за 2021. годину за изузетан допринос јачању сарадње образовних и научних институција кроз подршку најуспешнијим ученицима и студентима и промоцију науке
- Окончање пројекта проширење мреже ССГ на којима се врши електропуњење возила и продаје течности *AdBlue* на точење
- Зорана Михајловић, тадашња потпредседница Владе Србије и министарка рударства и енергетике, обишла је ТЕ-ТО Панчево
- НИС је, у оквиру програма „Заједници заједно", донирао београдском позоришту „Атеље 212" средства за побољшање енергетске ефикасности
- НИС је добио специјално признање за изузетан квалитет пословних дигиталних комуникација, у оквиру Топ 50 избора најбољих онлајн локација, које додељује специјализовани часопис „PC Press"
- Пуштање у рад КПГ инсталације на ССГ „Ледена Стена"
- Започета реализација пројекта реконструкције ССГ „Кучево"

Други квартал

- Почетак рада свих малопродајних објеката и редефинисање пословних процеса везаних за малопродајно пословање у складу са новим Законом о фискализацији
- Почетак рада ССГ „Параћин 2"
- НИС је освојио прво место на такмичењу за доделу националних признања из области безбедности и здравља на раду у категорији Повеља „28. април" које додељује Управа за безбедност и здравље на раду Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Србије
- Признање „Доброчинитељ" за друштвену одговорност у 2020. и 2021. години додељено је НИС-у у оквиру кампање „Најбоље у Србији"
- У мају 2022. остварен највећи месечни обим прераде нафте и дораде полупроизвода од 2009. године (416 хиљада тона)
- Проширење пројекта инсталације опреме за продају *AdBlue bulk*
- Гаспром њефт, који је био већински акционар НИС а.д. Нови Сад, 6. маја 2022. године смањио је своје учешће у основном капиталу НИС-а са 56,15% на 50%. Трансакцијом на Београдској берзи компанија Гаспром стекла је 6,15% акција НИС а.д. Нови Сад
- НИС је започео постављање соларних панела за производњу електричне енергије на својим бензинским станицама. Тим поводом, бензинску станицу „Стари Бановци" посетила је Зорана Михајловић, тадашња потпредседница Владе Србије и министарка рударства и енергетике
- НИС је и ове године проглашен за најпожељнијег послодавца у Србији према резултатима истраживања „TalentX" које је спровела група сајтова за запошљавање *Poslovi.Infostud*
- Закуп и почетак рада ССГ „Ветерник"
- Окончање реконструкције и почетак рада ССГ „Кучево"
- Скупштина акционара НИС а.д. Нови Сад одржала је XIV редовну седницу на којој је, између осталог, донела одлуке о исплати дивиденди акционарима за 2021. годину и именовању чланова Одбора директора за наредни мандатни период
- Делегација Екваторијалне Гвинеје посетила је Научно-технолошки центар НИС-а у Новом Саду и са представницима НИС-а разговарала о могућој сарадњи са нафтним и гасним компанијама Екваторијалне Гвинеје

Трећи квартал

- Реконструкција ССГ „Костолац"
- НИС је добио сертификат „Послодавац партнер" који консултантска кућа „Selectio" додељује организацијама које достижу највише стандарде квалитета у области управљања људским ресурсима
- НИС је започео шесту сезону програма „NIS Calling" за 44 студента који су добили прилику да прва радна искуства стекну у различитим областима нафтне индустрије
- На име дивиденде за 2021. годину НИС је акционарима исплатио више од 5,78 милијади динара, што је 25 одсто прошлогодишње нето добити Друштва
- НИС је спровео конкурс програма „Заједници заједно 2022" – којим ће са 118,5 милиона динара подржати пројекте чији је циљ подршка породицама у процесу вантелесне оплодње и подршка јавним здравственим установама
- Поновна примена попуста у продаји основних деривата уз картицу „Са нама на путу" и промоција погодности на друштвеним мрежама и станицама за снабдевање горивом
- Исходоване су грађевинске дозволе за 3 ССГ: „Књажевац", „Србобран 1" и „Земун 1"
- НИС је потписао меморандуме о сарадњи у области образовања, истраживања и трансфера знања са Универзитетом у Новом Саду, Филозофским факултетом у Новом Саду и Саобраћајним факултетом у Београду

Четврти квартал

- Потписивање нових уговора за сеизмичка истраживања са турском националном компанијом
- Након успешно завршеног пробног рада, постројење за одложено коксовање „Дубока прерада" добило је употребну дозволу, чиме су испуњени сви услови да се поднесе захтев и добије –проширена интегрисана дозвола за контролу и спречавање загађења (IPPC)
- НИС је увео нову услугу и омогућио плаћање *Union Pay* платним картицама на својим бензинским станицама
- Објављени су резултати конкурса у оквиру корпоративног програма „Заједници заједно". Циклус за 2022. годину спроводи се под слоганом „Да се нове наде роде" и посвећен је репродуктивном здрављу и повећању наталитета, а укупна вредност 22 подржана пројекта износи 118,5 милиона динара
- У 2022. години НИС је обележио вредан јубилеј – 70 година од производње прве нафте у Србији и седам деценија постојања нафтног поља Јерменовци, једног од најзначајнијих актива НИС-а у области истраживања и производње нафте и гаса
- Пуштање у рад ССГ „Костолац" и ССГ „Лајковац" по окончању реконструкције
- Укључење у мрежу нове ССГ „Петроварадин"
- Термоелектрана-топлана (ТЕ-ТО) Панчево, у којој НИС има удео од 49%, започела је производњу електричне енергије, а целокупна производња испоручује се у домаћи електроенергетски систем чиме се доприноси енергетској сигурности Републике Србије
- Одржан НИС-ов „Дан инвеститора"
- Припремне активности за почетак реализације пројекта 2D Букат за турску националну компанију *TPAO (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı)*, пробна испитивања, бушење плитких бушотина, као и продукција
- Припремни радови за пројекат СОС Ићош
- Завршен је пројекат „Реконструкција система за превенцију и контролу корозије на постројењу за атмосферску дестилацију нафте (S-2100)", који подразумева уградњу новог десалтера (опреме за одсољавање нафте), чиме је омогућен поуздани рад овог постројења
- Током целе године спровођене су активности на пројекту Реконструкција постројења *FCC* и изградњи новог постројења *ETBE*
- Пуштање у рад ССГ „Србобран" и „Књажевац"
- Укључење у мрежу ССГ „Бачки Виногради 1" и ССГ „Земун 1"
- Спроведена сертификациона провера биогорива у НИС-у према међународно признатој шеми *ISCC (International sustainability and carbon certification)*
- У сложеним макроекономским околностима НИС је током целе године обезбедио редовно снабдевање домаћег тржишта нафтним дериватима
- Реализовано учешће НИС спортских тимова на пословно-спортским догађајима широм Србије. Више од 330 запослених је учествовало у „НИС играма" у 10 спортова и 29 дисциплина, где је фокус био на активирању запослених у промоцији компанијских вредности
- Одбор директора НИС-а усвојио је бизнис план за 2023. годину чији је циљ обезбеђивање стабилног пословања и реализација кључних пројеката у променљивом макроекономском окружењу
- У Палати Србија у Београду одржана је свечаност током које је НИС обележио десетогодишњицу програма „Енергија знања" и представио резултате дугогодишњег улагања у младе таленте, образовање и науку у Србији.

Важни догађаји након истека пословне године

- Компанија НИС је под окриљем кампање „Да се нове наде роде" уручила 225 поклон пакета за прворођене бебе у 2023. години у 15 изабраних породилишта у Србији.

1.2.2

НИС Група

НИС Група је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи, чије су основне делатности истраживање, производња и прерада нафте и природног гаса, промет широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализација пројеката у области енергетике и петрохемије.

Седиште НИС-а и главне активе налазе се у Републици Србији, док су представништва и зависна друштва отворена у неколико земаља света, пре свега у суседним државама. Најважнији ресурс НИС Групе чини тим од готово 12.000 запослених.

Циљ НИС-а је да у изазовним макроекономским околностима обезбеди нове вредности за своје акционаре, запослене и заједницу у којој послује, као и да пружи свој допринос енергетској стабилности на тржиштима на којима послује.

Поред пословних активности, НИС континуирано реализује и бројне друштвено одговорне пројекте чији је циљ да се унапреди живот свих грађана и заједнице у којој Група послује. Активности у овој области посебно су усмерене на младе људе, као носиоце будућег развоја.

НИС Група је посвећена унапређењу заштите животне средине и значајна средства издваја за реализацију еколошких пројеката и пројеката који доприносе заштити животне средине. У области безбедности на раду циљ НИС-а су радни процеси без повреда и штетних утицаја на животну средину.

Делатности

Пословне активности НИС Групе организоване су у оквиру матичног друштва НИС а.д. Нови Сад кроз Блок „Истраживање и производња”[1] и „Downstream”[2], а подршку им пружа девет функција унутар матичног Друштва и МЗСЦ:

- Функција за финансије, економику, планирање и рачуноводство,
- Функција за стратегију и инвестиције,
- Функција за набавку,
- Функција за организациона питања,
- Функција за HSE,
- Функција за правна и корпоративна питања,
- Функција за корпоративну заштиту,
- Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације,
- Функција за интерну ревизију и управљање ризицима и
- МЗСЦ.

Један од заменика генералног директора задужен је за петрохемијске послове.

1 Истраживање и производња и зависна друштва – НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад и Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад.

2 Блок „Прерада”, Блок „Промет”, Блок „Енергетика” и зависно друштво Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин.

Блок „Истраживање и производња”

Истраживање и производња

НИС је једина компанија у Србији која се бави истраживањем и производњом нафте и гаса. У овој бизнис области, НИС континуирано спроводи активности које обухватају оперативну подршку производњи, управљање резервама нафте и гаса, управљање разрадом лежишта нафте и гаса, као и велике пројекте у области истраживања и производње.

Већина нафтних и гасних поља НИС-а је у Србији, док Компанија истражне радове изводи и у Румунији и Босни и Херцеговини. Најстарија инострана концесија НИС-а је у Анголи, где производња траје од 1985. године.

У оквиру Блока „Истраживање и производња” у Елемиру код Зрењанина послују погон за припрему природног гаса, производњу ТНГ-а и гасолина и уклањање CO_2, као и аминско постројење за пречишћавање природног гаса, у ком се примењује HiPACT технологија (*High Pressure Acidgas Capture Technology*). Начин прераде гаса у овом постројењу је такав да спречава испуштање угљен-диоксида у атмосферу, па се поред бизнис-ефеката остварују и значајне еколошке користи.

Поред тога, НИС је у Елемиру отворио савремени Тренинг центар за обуку радника у нафтној индустрији. У питању је јединствени комплекс са модерном опремом у коме се обука изводи у реалним условима, са могућношћу симулације свих задатака са којима се нафташи сусрећу у процесу производње, припреме и отпреме нафте и гаса.

У области Истраживања и производње научно-технолошку подршку НИС Групи пружа зависно друштво Научно-технолошки центар НТЦ НИС – Нафтагас д.о.о. Нови Сад.

Сервиси

НИС поседује сопствене сервисне капацитете, који задовољавају потребе Групе и пружају услуге трећим лицима. Сервиси пружају услуге у области истраживања и производње нафте и гаса путем геофизичких испитивања, израде, опремања и ремонта бушотина, као и спровођења специјалних операција и мерења на бушотинама. Ови сервисни капацитети пружају и услуге одржавања средстава за рад, изградње и одржавања нафтно-гасних система и објеката. У овом сегменту пословања, циљ је јачање присуства на међународном тржишту. Управо из тог разлога, приоритет је модернизација опреме, обезбеђивање што бољег квалитета пружених услуга, повећање техничко-технолошке ефикасности и раст упослености у НИС-у и другим компанијама.

„Downstream”

„Downstream” чине Блок „Прерада”, Блок „Промет” и Блок „Енергетика”.

Прерада

Рафинерија нафте у Панчеву једно је од најмодернијих и еколошки најразвијенијих прерађивачких постројења у региону, са максималним пројектованим капацитетом од 4,8 милиона тона годишње. У модернизацију Рафинерије је од 2009. године инвестирано више од 800 милиона евра, од чега су значајна средства издвојена за пројекте заштите животне средине. Рафинерија нафте Панчево производи: моторна горива евро-5 стандарда, авио-гориво, течни нафтни гас, нафтни кокс, уље за ложење, битумене, пропилен, аромате, примарни бензин за пиролизу и друге нафтне деривате (сумпор и други угљоводоници).

Постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања пуштено је у рад 2020. године. Овај пројекат, вредан више од 300 милиона евра, омогућава НИС-у повећану производњу највреднијих горива - дизела, бензина и течног нафтног гаса, као и почетак домаће производње нафтног кокса. Током 2022. године настављена је трећа фаза модернизације Рафинерије чији је капитални пројекат реконструкција *FCC* (постројења каталитичког крекинга) и изградња новог постројења за производњу *ETBE* (високооктанске компоненте бензина).

У 2022. години приоритет Блока „Прерада" био је континуирана производња нафтних деривата како би се допринело уредном снабдевању тржишта у изазовним околностима. Захваљујући томе Рафинерија нафте Панчево је у мају остварила и рекорд у месечној производњи – прерађено је 416.000 тона сирове нафте и полупроизвода, односно током целе године 4.421 хиљада тона сирове нафте и полупроизвода, што је најбољи месечни и годишњи резултат од 2009. године.

Приоритет Блока „Прерада" су и пројекти усмерени на унапређење заштите животне средине, па је Рафинерија нафте у Панчеву прво енергетско постројење у Републици Србији које је од надлежних државних органа добило *IPPC* дозволу о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине. Поред тога, у Рафинерији се спроводе бројни пројекти дигитализације и унапређења енергетске ефикасности.

Промет

У Србији и земљама региона НИС управља мрежом са више од 400 бензинских станица, од којих је више од 90 ван граница Србије. Малопродајна мрежа НИС највећа је на домаћем тржишту, а Компанија пословање у овој области развија и у суседним државама – Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији.

НИС на тржишту наступа са два малопродајна бренда: NIS Petrol и GAZPROM (премијум бренд у овом сегменту) и бензинске станице НИС Групе синоним су за квалитетну понуду горива и додатног асортимана, као и за савремене услуге које излазе у сусрет потребама потрошача. НИС континуирано улаже у развој своје малопродајне мреже, и у унапређење квалитета робе и услуга. Један од приоритета су и дигитални пројекти којима се потрошачима омогућују сервиси у складу са савременим трендовима, попут плаћања за гориво без одласка на платно место, дигитализација програма лојалности, и тако даље.

Структура промета НИС-а, поред малопродаје готових нафтних деривата, течног нафтног гаса и низа пратећих производа, обухвата и извозне и домаће велепродајне испоруке сирове нафте, гаса и нафтних деривата. Уз то, НИС развија снабдевање авио-горивом и снабдевање пловних објеката горивом, промет мазива и битумена - као посебне пословне правце.

Све врсте горива пролазе строгу и редовну лабораторијску контролу и одговарају највишим домаћим и међународним стандардима.

Енергетика

Ова делатност обухвата производњу електричне и топлотне енергије из конвенционалних и обновљивих извора енергије, централизовано управљање портфолијом природног гаса за цео НИС (производњу и продају компримованог природног гаса, продају природног гаса), трговину електричном енергијом, развој и увођење стратешки важних енергетских пројеката, као и развој и имплементацију пројеката за повећање енергетске ефикасности.

Током трећег квартала 2022. године формиран је Блок „Енергетика" чији је задатак, између осталог, убрзање енергетске транзиције НИС-а. Основни фокус Блока „Енергетика" је ширење обима посла у области производње и трговине електричном енергијом, управљање енергетским ресурсима Компаније, укључујући ТЕ-ТО Панчево, као и унапређење енергетске ефикасности и поузданости у оквиру НИС Групе.

Изградња савремене комбиноване гасно-парне термоелектране-топлане Панчево (ТЕ-ТО Панчево) на природни гас реализована је у сарадњи са компанијом Гаспром енергохолдинг. Произведена електрична енергија се испоручује у преносни електроенергетски систем Србије, чиме НИС доприноси енергетској стабилности Републике Србије. Главна предност ТЕ-ТО Панчево је што се из природног гаса као горива истовремено производе топлотна енергија у облику процесне паре за потребе Рафинерије нафте Панчево и електрична енергија која се пласира у електроенергетски систем Србије.

Од 2013. године на нафтним и гасним пољима на осам локација у Србији НИС је пустио у рад мале електране инсталисане електричне снаге од 14,5 MWe. Еколошка предност ових постројења је у производњи електричне и топлотне енергије из гаса који раније није био искоришћен због лошег квалитета, велике количине угљен-диоксида и азота или није могао бити валоризован због непостојања гасне инфраструктуре. Произведена топлотна и електрична енергија се користе за потребе НИС-а, али се електрична енергија продаје и на тржишту. Такође, производња електричне енергије обавља се и на гасном пољу Жомбољ у Румунији, при чему се електрична енергија продаје на локалном тржишту.

У 2022. години НИС је изградио у оквиру пилот пројекта соларне фотонапонске електране на 8 бензинских станица укупне снаге 290 kWp за сопствене потребе бензинских станица уз пласман вишкова електричне енергије у дистрибутивну електричну мрежу.

Више информација о соларним панелима налази се на страни 89.

Историјат

1945. Основано Трговачко предузеће за промет нафте и нафтних деривата.

1949. Формирано предузеће за истраживање и производњу нафте „Нафтагас".

Откривена прва гасна налазишта.

1952. Пронађено прво нафтно поље на северу земље, код села Јерменовци у Банату.

1953. Почела интензивна изградња првих бензинских станица у највећим градовима Србије.

1963. Завршена изградња првог магистралног гасовода који је спајао сва нафтна поља са Панчевом, где ће бити изграђена прва рафинерија.

1968. Почеле да раде рафинерије нафте у Панчеву и Новом Саду.

Откривено налазиште нафте „Велебит".

1985. Почела експлоатација нафте у Анголи, чиме је НИС први пут ушао у концесију ван граница Србије.

1991. Основано Јавно предузеће „Нафтна индустрија Србије".

1999. Бомбардовање НАТО током ког је НИС претрпео људске и материјалне губитке.

Након завршетка бомбардовања уследила је интензивна обнова оштећених постројења.

2005. НИС добио статус акционарског друштва.

2008. На тржишту Србије појавио се бренд уља и мазива NISOTEC.

2009. Већински акционар НИС-а постаје руска компанија ЈАД Гаспром њефт.

Почетак модернизације производног комплекса.

2010. НИС постао отворено акционарско друштво листирано на Београдској берзи.

2011. Почиње регионални развој НИС-а.

Формирана зависна друштва у Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији.

2012. Завршетак прве фазе модернизације Рафинерије нафте Панчево и почетак производње горива евро 5 квалитета.

У Београду свечано отворена прва премијум бренд бензинска станица под брендом GAZPROM.

2013. Почетак исплата дивиденди акционарима из добити друштва.

Започета трансформација НИС-а у енергетску компанију.

Пуштено у рад прво когенерационо постројење за производњу електричне и топлотне енергије из гаса у Сиракову.

2014. Продаја првих количина електричне енергије на тржишту.

НИС започео продају првог брендираног моторног горива, премијум евро дизела Ultra D.

2015. Почетак продаје бензина G-Drive 100 на GAZPROM бензинским станицама.

Почела имплементација концепта Drive Cafe.

2016. Почетак рада Аминског постројења за пречишћавање природног гаса у Елемиру.

На GAZPROM бензинским станицама у Србији почела продаја премијум дизел-горива G-Drive Diesel.

2017. У Рафинерији нафте Панчево одржана свечаност поводом почетка радова на постројењу за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања.

Потписан уговор о изградњи термоелектране-топлане Панчево између компанија ТЕ-ТО Панчево и кинеске компаније „Shanghai Electric Group".

Усвојена корпоративна Стратегија развоја НИС до 2025. године.

2018. Обележена десетогодишњица програма сарадње НИС-а и локалних заједница у Србији „Заједници заједно".

2019. Започета изградња ТЕ-ТО Панчево.

Обележено 10 година од почетка пословања Гаспром њефт у Србији.

2020. Свечано пуштено у рад постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања у Рафинерији нафте Панчево.

Пуштена у рад дигитална апликација Drive.Go којом је први пут у Србији потрошачима омогућено да плате за гориво без одласка на платно место.

2021. Министарство привреде у име Владе Републике Србије, НИС и ХИП-Петрохемија потписали Уговор о стратешком партнерству у складу са којим ће НИС увећати удео у ХИП-Петрохемији на 90% основног капитала.

Започета трећа фаза модернизације Рафинерије нафте Панчево чији је капитални пројекат реконструкција *FCC* и изградња новог постројења за производњу *ETBE*.

2022. Завршена је изградња ТЕ-ТО Панчево и започета комерцијална производња електричне енергије.

Гаспром њефт је смањио учешће у основном капиталу НИС-а са 56,15% на 50%, а продаја акција обављена је на Београдској берзи, у складу са законодавством Републике Србије у области трговине хартијама од вредности.

Земље пословања

Један од стратешких циљева НИС-а је и развој пословања и јачање конкурентности на тржишту региона. Зато се, поред Србије, пословање НИС-а развија и у суседним државама, а регионално ширење одвија се у два главна правца – у Румунији и Босни и Херцеговини на пољу истраживања и производње нафте и гаса, док се малопродајна мрежа развија у Босни и Херцеговини, Бугарској и Румунији. Додатно, НИС је своје активности у области трговине електричном енергијом проширио и на регионална тржишта.

Пословна структура НИС Групе на страни 42

Пословни модел

Истраживање и производња

Downstream

Прерада

Промет

Енергетика

Увозна нафта

Полупроизводи

Домаћа нафта	807	хиљ. усл. тона
Домаћи гас	312	хиљ. усл. тона
Иностранi пројекти	50	хиљ. усл. тона

Увозна нафта	3.323	хиљ. тона
Домаћа нафта	810	хиљ. тона
Полупроизводи	289	хиљ. тона

Велепродаја - Србија и иноактиве	1.855	хиљ. тона
Извоз, транзит и БЈ	1.324	хиљ. тона
Малопродаја - Србија и иноактиве	1.184	хиљ. тона

Обим продате електричне енергије

368.354

MWh

Креирање вредности за заинтересоване стране

Акционари и инвеститори

Вредности

- Дугорочна политика дивиденди предвиђа исплату акционарима најмање 15% остварене нето добити акционарима у облику дивиденде. На име дивиденде НИС је акционарима од 2013. до краја 2022. године исплатио више од 65,8 милијарди РСД, тј. више од 403 РСД по акцији у бруто износу[1].
- Стриктно поштовање свих права акционара, принципа једнаког третмана акционара и примена високих стандарда у комуникацији и информисању акционара.

Резултати за 2022. годину

- Цена акције НИС-а на 31.12.2022.[2] износила је 675 РСД.
- Акција НИС-а је у 2022. години прва по промету међу акцијама листираним на *Prime Listing*-у и прва по укупном промету[3] на Београдској берзи
- Исплата дивиденди за 2,05 милиона акционара у укупном бруто износу од 5.782.121.784 РСД, односно 35,46 РСД по акцији у бруто износу.

Више информација о Трговању акцијама на страни 110.

Наше активности

- Организација презентација остварених резултата НИС-а на кварталном нивоу и директна комуникација кључних руководилаца Друштва са акционарима и представницима инвестиционе јавности
- Транспарентно објављивање информација и двосмерна комуникација са акционарима и представницима инвестиционе јавности.

Потрошачи и купци

Вредности

- Задовољавање потреба потрошача
- Унапређење продаје нафтних деривате и ДАС производа.

Резултати за 2022. годину

- Мобилна апликација *DRIVE.Go* – онлајн плаћање горива је активирано на свим ССГ у Србији. Број активних корисника је 33.085. Рад на развоју додатних функција и побољшању апликације
- Плаћање на рате платним картицама Дина банке „Поштанска штедионица". Пројекат је усмерен на увођење плаћања на рате за робу и услуге на ССГ
- Побољшање мобилне апликације "Са нама на путу" - виртуелно чланство је укључено у мобилну апликацију у Бугарској и Босни и Херцеговини
- Коришћење платних картица *UnionPay-International* - плаћање картицама *UnionPay* у малопродајној мрежи НИС-а
- НИС је гарант несметаног снабдевања нафтним дериватима тржишта Србије кроз повећану производњу и потпуну контролу целокупног ланца снабдевања

Наше активности

- Модернизација и развој малопродајне мреже
- Развој потрошачких брендова
- Развој програма лојалности
- Унапређење продаје горива и допунског асортимана
- Увођење нових производа.

Више информација о оствареним резултатима Блока Промет на страни 83.

1 Од наведеног бруто износа дивиденде при исплати дивиденде се одбија одговарајући износ пореза, при чему пореска стопа зависи од врсте лица коме се дивиденда исплаћује, као и да ли је ово лице резидент или нерезидент и да ли је у питању нерезидент који остварује право на примену повољније пореске стопе из уговора о избегавању двоструког опорезивања.

2 У 2022. години берзански састанци су били организовани закључно са 29. децембром, док је 30. децембра било сетовање трговачке платформе и миграција података и статистика , тако да је приказана цена на дан 31.12.2022. заправо цена последњег трговачког дана на Београдској берзи (29. децембар 2022. године).

3 Укључујући и блок трансакцију на Београдској берзи

Запослени

Вредности

- Друштвено одговорна компанија која има добру репутацију и добар однос према запосленима
- Поуздан послодавац који својим запосленима омогућава професионални развој и који поштује лојалност и посвећеност запослених.

Више информација о Људским ресурсима на страни 154.

Резултати за 2022. годину

- Програми „NIS Energy” и „Моја прва плата”
- Уведени флексибилни облици рада
- Организовано је 3.407 обука, на којима је учествовало 4.407 запослених
- Платформа „Поштовање пре свега”
- Сертификат „Послодавац партнер” консултантске куће „Selectio”
- Награда „Најпожељнији послодавац у Србији” у истраживању „TalentX” које спроводи највећа платформа за запошљавање *Poslovi.Infostud*

Наше активности

- Улагање у лидере који се фокусирају на потребе запослених, на нове околности, на промене које су честе и свеобухватне
- Улагање у младе – у њихов развој и образовање
- Развој корпоративне културе

Држава

Утицај

- НИС је међу водећим домаћим послодавцима, инвеститорима и извозницима
- Значајан допринос НИС-а БДП-у Републике Србије
- Значајно учешће у укупним пореским приходима буџета Републике Србије
- Улагања у пројекте заштите животне средине.

Наше обавезе

- Обавеза НИС-а и зависних друштава у Србији по основу јавних прихода у 2022. години износила је 231,7 милијарди РСД, што поредећи са висином буџета Републике Србије износи 13,8%
- Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС Групу у 2022. години износио је 251,2 милијарди РСД. Обавезе по основу јавних прихода се измирују у складу са законским роковима доспелости.

Друштвена одговорност и локална заједница

- Континуирано спровођење друштвено одговорних пројеката у циљу пружања подршке одрживом развоју локалних заједница и доприноса остварењу Циљева одрживог развоја Уједињених нација
- Успостављање стратешких партнерстава са локалним заједницама у којима Друштво послује и неговање вредности које за циљ имају стварање једнаких услова за развој сваког појединца и друштва у целини
- Сагледавање и разумевање потреба локалних заједница и заједничко деловање у циљу решавања питања од значаја за њихов напредак и развој
- Изградња просперитетног, равноправног, праведног и слободног друштва за све грађане
- Друштво је у локалној заједници препознато као стручно, ефикасно, иновативно, хумано и одговорно.

Више информација о Друштвеној одговорности и локалној заједници на страни 186.

Истакнуто у 2022.

- У оквиру програма „Заједници заједно”, под слоганом „Да се нове наде роде”, у сарадњи са 13 локалних самоуправа уложено је 118,5 милиона РСД за реализацију 22 пројекта са циљем унапређења репродуктивног здравља и повећања наталитета
- Пружена је подршка у раду за више од 40 здравствених установа које се на свим нивоима здравствене заштите баве репродуктивним здрављем
- Под окриљем кампање „Да се нове наде роде” донирано је 225 поклон пакета за прворођене бебе у 2023. години у 15 породилишта широм Србије
- Клуб волонтера компаније НИС реализовао је 9 волонтерских акција са фокусом на заштиту животне средине, у којима је учествовало 470 волонтера који су донирали 670 волонтерских сати
- Основан је јединствен Клуб добровољних давалаца крви Јединствене синдикалне организације НИС а.д. Нови Сад
- Програм „Енергија знања” обележио је десет година постојања. У 2022. години додељене су две нове и пет стипендија преко Фонда за стипендирање и подстицање напредовања даровитих студената и младих научних радника и уметника Универзитета у Новом Саду, а потписани су и нови меморандуми о сарадњи са осам факултета у Београду, Новом Саду и Нишу.

Шта радимо?

- Подршка локалним иницијативама стварањем могућности за њихову реализацију
- Улагање у главне стубове развоја друштва: здравствену и социјалну заштиту, образовање и науку, заштиту животне средине, спорт и развој културе
- Подршка младим, талентованим појединцима да развијају своје потенцијале, као и подршка осетљивим категоријама друштва
- Волонтирање запослених у оквиру Клуба волонтера као вид донирања знања (или вештина) и времена.

Интерсегментне цене

Концепт методологије интерсегментних цена заснован је на тржишном принципу и принципу „један производ, једна трансферна цена”.

Принцип „један производ, једна трансферна цена” значи да је „кретање” једног производа између различитих профитних центара унутар НИС-а вредновано по једној цени, без обзира на то између којих профитних центара је настало кретање.

Интерсегментне цене служе за генерисање интерних прихода између сегмената пословања НИС-а и утврђене су тако да одражавају тржишни положај сваког сегмента пословања.

- Интерсегментна цена за домаћу нафту утврђена је према тзв. „извозном паритету”.
- Интерсегментна цена природног гаса се утврђује на нивоу продајне цене природног гаса из домаће производње према ЈП „Србијагас” (дефинисано Уговором о купопродаји природног гаса)
- Интерсегментне цене деривата нафте и деривата природног гаса дефинисане су према следећим принципима:
  - Комбиновани увозно-извозни паритет је принцип који је коришћен код обрачуна интерсегментних цена деривата, чији је режим увоза на домаће тржиште слободан и постоји значајан удео извозних канала у структури продаје.
  - Увозни паритет је принцип који је коришћен код обрачуна интерсегментних цена деривата чији је увоз слободан и у чијој структури продаје преовладава продаја на домаћем тржишту.
  - Извозни паритет је принцип коришћен за деривате који се претежно извозе;
  - За остале деривате нафте тј. оне деривате који по својим специфичностима не спадају ни у једну од претходне три групе (комбиновани увозно-извозни паритет, увозни паритет, извозни паритет), карактеристично је да се продају малом броју познатих купаца чије су продајне цене дефинисане годишњим или дужим уговорима, представљају алтернативу производњи других деривата или технолошки вишак у производњи.

Производи и услуге

НИС Група поседује широки спектар производа и услуга.

Од производа издвајамо следеће:

- Дизел горива
- Моторни бензини
- Пропилен, аромати, примарни бензин за пиролизу
- Остали нафтни деривати (сумпор и други угљоводоници)
- Уља за ложење
- Битумен
- Нафтни кокс
- Млазно гориво
- Компримовани природни гас
- Течни нафтни гас
- Мазива и сродни производи
- Вода „Јазак”
- Енергенти (призводња и трговина електричном енергијом и природним гасом).

НИС пружа услуге у више области:

- снабдевање горивом на бензинским станицама кроз два малопродајна бренда – NIS Petrol и GAZPROM. У понуди је GAZPROM картица за гориво, креирана са жељом да се клијентима омогући брза, лака и сигурна услуга набавке горива и допунског асортимана,
- услуге испитивања квалитета током целог процеса производње нафте и рафинеријске прераде и испитивање квалитета готових производа,
- сервисне услуге у области истраживања и производње нафте и гаса,
- услуге транспорта,
- услуге складишне логистике трећим лицима, са обезбеђењем 24/7 и контролом приступа,
- обуке Научно-технолошког центра НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и услуге пројектовања
- лабораторијске услуге за екстерне кориснике
- рачуноводствене услуге и услуге HR администрације
- и остале услуге.

Пословна структура НИС а.д. Нови Сад

Представништва и огранци

Група за административно-документациону подршку

Downstream

- *Центар за развој прераде и петрохемије*
- *Департман за планирање, оптимизацију и анализу производње и комерцијале*
- *Департман за снабдевање и намешавање сировина*

Блок Енергетика

- ***Департман за трговину електричном енергијом и природним гасом***
- ***Центар за развој пројеката***
- *Сектор за поузданост*

Блок Прерада

- ***Дирекција производња***
- ***Техничка дирекција***
- *Департман за ПЕК*
- *Департман за развој и инвестиције*
- *Сектор за HSE*
- *Сектор за HR*
- *Група за административно-документационо подршку*

Блок Промет

- ***Дирекција за комерцијалне активности***
- ***Дирекција за логистику***
- ***Дирекција за малопродају***
- *Департман за развој бизниса*
- *Департман за координацију промета*
- *Департман за контролу квалитета и пословања ССГ и складишта*
- *Пројектни офис*
- *Департман за ПЕК*
- *Сектор за HSE*
- *Сектор за HR*
- *Центар за дигиталну трансформацију и унапређење корисничког искуства*
- *Погон за производњу пијаће воде*

Сектор за метрологију

Блок Истраживање и производња

- ***Дирекција за производњу нафте и гаса***
- *Департман за планирање, економику и контролу*
- *Департман за перспективни развој и реализацију пројеката*
- *Департман за геолошка истраживања и разраду лежишта*
- *Сектор за HSE*
- *Сектор за HR*
- *Сектор за пројектну делатност у Румунији*
- *Група за административно-документационо подршку*

Корпоративни центар

- *Функција за организациона питања*
- *Функција за набавку*
- *Функција за корпоративну заштиту*
- *Функција за правна и корпоративна питања*
- *Функција за стратегију и инвестиције*
- *Функција за интерну ревизију и управљање ризицима*
- *Функција за HSE*
- *Функција за финансије, економику, планирање и рачуноводство*
- *Функција за односе са државним органима и корпоративне комуникације*
- *Дирекција за петрохемијске послове*

Мултифункционални заједнички сервисни центар

- *Група рачуноводствених и финансијских услуга*
- *Група HR услуга*
- *Складишне услуге*
- *Транспортне услуге*
- *Фронт Офис*
- *Услуге за сарадњу са клијентима*
- *Услуге правне подршке*
- *Услуге превођења*
- *Услуге за управљање документима*
- *Услуге за стандардизацију и мапирање процеса*
- *Сектор за економику, управљање ефикасношћу и развој*

Пословна структура НИС а.д. Нови Сад

Представништва и огранци

- *Огранци у Србији **
- *Представништво Ангола*
- *Представништво Руска Федерација*
- *Огранак Туркменистан ***

Зависна друштва

- *Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин*
- *Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад*
- *Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад*
- *НТЦ НИС – Нафтагас д.о.о. Нови Сад*
- *НИС Петрол а.д. Београд*
  - *НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд*
- *НИС Оверсиз о.о.о. Санкт Петербург (Руска Федерација)*
- *НИС Петрол е.о.о.д. Софија (Бугарска)*
- *НИС Петрол с.р.л. Букурешт (Румунија)*
- *НИС Петрол д.о.о. Бања Лука (Босна и Херцеговина)*
  - *Г – Петрол д.о.о. Сарајево (Босна и Херцеговина)*
- *Јадран Нафтагас д.о.о. Бања Лука (Босна и Херцеговина)*
- *НИС-Светлост д.о.о. Бујановац – у стечају****

*
Према одредбама Закона о туризму Републике Србије, уколико привредно друштво не обавља угоститељску делатност као претежну делатност, ради обављања ове делатности дужно је да образује и у одговарајућем регистру региструје огранак, односно простор ван пословног седишта или да на други начин образује одговарајућу организациону јединицу која се евидентира у Регистру туризма. Из овог разлога Друштво је све бензинске станице на којима се обавља угоститељска делатност регистровало као засебне огранке. Списак бензинских станица које су регистроване као огранци налази се на веб адреси http://ir.nis.rs/sr/korporativnoupravae/grupa/.

**
Покренут је поступак ликвидације.

***
Дана 29.03.2021. године отворен је стечајни поступак.

МИСИЈА

- Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

ВИЗИЈА

- НИС ће бити признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности, испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуживања купаца.

ВРЕДНОСТИ

ОДГОВОРНОСТ

Наш резултат и безбедност – моја одговорност!
Одговорна компанија и запослени који рационално користе ресурсе ради заједничке добробити.

ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Отворени једни према другима!
Кроз отворену и фер комуникацију, у којој смо сви једнаки, стварамо транспарентно радно окружење.

ИНОВАТИВНОСТ

Покрени своју радозналост!
Проналазимо и подржавамо нова и увек боља решења, како бисмо стално себе унапређивали и остали лидери у индустрији.

СТРУЧНОСТ

Знање ствара нашу будућност!
Све што стварамо засновано је на нашој стручности која инспирише промене у целој заједници.

Стратегија 2025.

У 2017. години усвојена је корпоративна „Стратегија 2025” која ће обезбедити даљи раст и профитабилност за акционаре, запослене и ширу друштвену заједницу.

Основни стратешки циљеви НИС-а

- Очување показатеља производње и раста ресурсне базе
- Повећање дубине и ефикасности прераде
- Повећање продаје деривата кроз сопствене канале продаје и модернизација малопродајне мреже
- Диверсификација пословања, изградњом нових капацитета за производњу електричне енергије
- Оптимизација оперативних перформанси

Истраживање и производња

Највећи део инвестиција које НИС планира до 2025. биће издвојен за сегмент истраживања и производње. Истражни радови и геолошко-техничке активности у Србији, улагање у развој најпрофитабилнијих иностраних концесија, као и константно повећање ефикасности пословања ограничиће очекивани благи пад производње. У периоду 2018-2022. избушено је 245 бушотина у Србији и започета производња нафте и гаса у Босни и Херцеговини и Румунији.

Промет

Стратегија дефинише модернизацију малопродајне мреже и складишта деривата, повећање рентабилности кроз раст продаје и развој допунског асортимана, повећање ефикасности и обима велепродаје, као и развој на иностраним продајним тржиштима. У фокусу су и унапређење пословања бизнис-линија специјализованих производа (подизање нивоа специјализоване логистике, унапређење квалитета производа и пратећих услуга).У периоду 2018-2022: у рад је пуштено 14 нових ССГ (од чега 6 новоизграђених, 2 ССГ су купљене, 6 узетих у закуп), враћено је у мрежу још 6 ССГ, реконструисано је 27 ССГ. Електропуњачи су постављени на 5 ССГ.

Прерада

Развој прераде НИС-а кроз модернизацију Рафинерије нафте у Панчеву и повећање енергетске и оперативне ефикасности у овом сегменту један је од основних задатака НИС-а до 2025. године. У рафинерији је пуштено у рад постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања, чиме је повећана дубина прераде, као и структура производа у корист „белих” нафтних деривата. Започет је рад на пројекту реконструкције FCC постројења и изградњи постројења за производњу *ETBE* (садржи 47% V/V биокомпоненте).

Енергетика

Раст производње електричне енергије и повећање ефикасности основни су циљеви НИС-а у енергетици до 2025. Поред даљег раста производње електричне енергије (почетак рада ТЕ-ТО Панчево, мале електране, соларни панели), у кључне пројекте спада и раст у трговини електричном енергијом. У 2022. години пуштено је у рад ТЕ-ТО Панчево, инсталисани су панели на 8 ССГ и започети су пројекти за изградњу соларних електрана већих капацитета (на објектима и на тлу).

Шта је урађено до сада?

ПУШТЕНО У РАД ПОСТРОЈЕЊЕ „ДУБОКА ПРЕРАДА”

„Наша рафинерија је једна од најмодернијих и најзеленијих у региону.”

- Повећана производња дизела, бензина и ТНГ-а
- Почетак производње нафтног кокса
- Значајне еколошке предности

Вредност инвестиције више од

300

млн. евра

ПУШТЕНА У РАД ТЕ-ТО ПАНЧЕВО

У енергетски систем Србије пласирано је 305 GWh струје. Успешно је тестирана производња водене паре за РНП.

До

200

Mw

Вредност инвестиције око

192

млн. евра

2017. Почетак изградње постројења „Дубока прерада”

2019. Почетак реализације пројекта ТЕ-ТО Панчево

2020. 18. новембар Свечано отварање „Дубоке Прераде”

2021. Почетак реализације пројекта *FCC&ETBE*

2022. 24. октобар Почетак комерцијалног рада ТЕ-ТО Панчево

Програми оперативне ефикасности у свим деловима НИС-а биће и у наредном периоду важан извор подизања нивоа успешности пословања и остаће један од главних стратешких циљева у сложеном пословном окружењу.

1.2.4

Управљање ризицима

Интегрисани систем управљања ризицима

Ризик је негативан утицај на циљеве Друштва у случају реализације ризичног догађаја. Управљање ризицима је континуиран и систематичан пословни процес који пружа подршку при доношењу управљачких одлука и испуњавању циљева Друштва у условима изложености ризицима.

Друштво је у пословању изложено различитим ризицима, чија реализација може да доведе до одступања од постављених циљева. Друштво признаје постојање ризика и настоји да активно управља ризицима на системској основи. Ефективно и ефикасно управљање ризицима обезбеђује Друштву континуитет пословања, а дефинисани оквир управљања ризицима представља начин на који се управља ризицима у Друштву и креира основу за доношење пословних одлука.

Друштво је дефинисало своје циљеве у области управљања ризицима и успоставило интегрисани систем управљања ризицима (ИСУР). Циљ Друштва у области управљања ризицима јесте повећање ефективности и ефикасности управљачких одлука посредством идентификације, анализе и процене ризика који произлазе из тих одлука, дефинисања одговора и мера за управљање ризицима, као и обезбеђење максималне ефективности и ефикасности мера за управљање ризицима у току реализације донетих одлука.

Циљеви Друштва у области управљања ризицима се остварују реализацијом следећих задатака:

- Успостављањем културе управљања ризицима у Друштву ради достизања заједничког схватања основних принципа и приступа управљању ризицима од стране руководства и запослених;
- Дефинисањем и успостављањем системског приступа идентификовању и процени ризика који постоје у пословању Друштва, како у целини, тако и у појединим областима пословања;
- Подстицањем размене информација о ризицима између организационих делова Друштва и заједничког дефинисања мера за управљање ризицима и
- Достављањем систематичних информација о ризицима органима управљања Друштва.

ИСУР је скуп фаза, методолошког оквира и инструмената који су усмерени на обезбеђење ефикасности и ефективности процеса управљања ризицима у Друштву.

Шема активности бизнис-процеса ИСУР у Друштву

Основни принцип овог система подразумева да одговорност за управљање ризицима сносе власници ризика, односно власници пословних процеса у Друштву. Овакав приступ омогућава да се у свим процесима Друштва дефинише одговорност за управљање ризицима, као и да се припреме одговарајући одговори на ризике и израде планови мера за управљање ризицима на нивоу пословних процеса, односно Друштва као целине.

У Друштву је формирана Служба за мониторинг система управљања ризицима, која врши континуирани мониторинг процеса управљања ризицима, координира и унапређује овај бизнис процес.

Ризици се идентификују анализом интерних и екстерних извора података, анализом мало вероватног сценарија, кроз интервјуе и риск-сесије итд, а процена изложености ризику се врши квантитативном, квалитативном или *EMV* (*expected monetary value*) методом. Ризици се рангирају према нивоима, у складу са матрицом ризика, комбинацијом утврђеног утицаја и вероватноће ризика.

У Друштву су имплементирани кључни индикатори ризика, чија је сврха рано уочавање промена и потенцијалних узрока који у будућности могу проузроковати неостваривање пословних циљева Друштва. Они показују степен изложености ризику за идентификоване кључне показатеље и дефинисани временски интервал праћења.

ИСУР у процесу пословног планирања

Кључне ризике, повезане са циљевима Друштва, потврђује Одбор директора кроз усвајање бизнис планова. Процена ризика је саставни део процеса бизнис-планирања, а информације о кључним ризицима: процењени финансијски утицај ризика на резултат Друштва, одговори и мере за управљање ризицима, као и потребни финансијски ресурси за реализацију мера – саставни су део усвојених бизнис-планова.

У свом пословању Група је изложена следећим категоријама, односно групама ризика:

Нефинансијски ризици:
- Оперативни ризици,
- Пројектни ризици,
- Политички ризици,
- Стратешки ризици,
- Репутациони ризици,
- Правни ризици,
- Ризици усклађености.

Финансијски ризици:
- Девизни ризик,
- Каматни ризик,
- Ризик ликвидности,
- Кредитни ризик,
- Ризик концентрације,
- Робно-ценовни ризици.

Нефинансијски ризици

Опис ризика	Мере за управљање ризицима
Оперативни ризици	
HSE ризици	
Природа пословања Друштва излаже нас ризицима по здравље, безбедност и животну средину.	У циљу заштите запослених, опреме и постројења, животне средине као и испуњења законских обавеза Друштво континуирано спроводи надзор радних процеса, запослених, средстава за рад, услова радне и животне околине и правовремено усаглашава нормативно-методолошка документа са променама у законодавству Републике Србије и контролише поступање у складу са истим. Друштво правовремено реализује корективне мере наложених из истрага HSE догађаја, кроз систем опсервирања, корпоративног надзора и екстерних инспекција. Спроводе се обуке за HSE оспособљавање запослених.
HR ризици	
Висококвалификован кадар је кључан за ефикасно пословање предузећа.	Друштво спроводи широк спектар мера како би привукло и задржало квалификоване стручњаке. Неке од мера за привлачење квалификованог кадра су: програм ране регрутације (сарадња са образовним установама, стипендирање студената), програми *NIS Calling*, *NIS Energy*, програм „Повратак у Србију”. Програми који се спроводе за останак запослених су: Програм управљања талентима, Програм развоја талената, стручне обуке запослених, поступак процене запослених по основу перформанса и потенцијала – идентификовање талената и дефинисање плана наследника за кључне позиције у компанији, тренинзи за руководство и увођење јединственог система за управљање талентима.
ИТ ризици	
Услед све веће зависности пословних процеса Друштва од информационих технологија, аутоматизације и телекомуникација, Друштво је изложено ризицима обезбеђења очекиване доступности сервиса и непрекидности пословања.	Друштво управља овим ризицима помоћу низа мера, које укључују ИТ стандарде, алате за мониторинг система, врши резервно копирање података и тестира поступак за опоравак сервиса. Друштво такође настоји да прати и имплементира нове технологије и набавља нову опрему у циљу повећања квалитета и смањења недоступности сервиса.

Ризици информационе безбедности

Друштво је изложено ризицима услед могућег нарушавања интегритета, поверљивости и расположивости информација.

Заштита информација у Друштву подразумева активности које, кроз рад са информацијама, позитивно утичу на пословање у циљу одржавања континуитета пословних процеса и свођења пословних ризика на најмању могућу меру.

Систем заштите информација Друштва је целина коју чине правила прописана налогодавним и нормативно-методолошким документима, одговарајућа организационо-техничке мере и активности у циљу обезбеђивања и контроле примене прописаних мера заштите.

Пројектни ризици

У оквиру НИС Групе успостављен је доследан и јасан процес управљања ризицима у реализацији инвестиционих пројеката који је у потпуности усклађен са *PMI* стандардима (*Project Management Institute*).
Ефикасно управљање ризицима на пројектима се огледа у повећању вероватноће и утицаја позитивних догађаја, односно кроз смањењу вероватноће и утицаја негативних догађаја на пројекат, што омогућава израду реалнијих планова управљања пројектом и повећава извесност достизања постављених циљева пројекта.

За сваки инвестициони пројекат се још у фази планирања и припреме израђује детаљан план управљања ризицима. Том приликом се посебна пажња посвећује идентификацији ризика који су значајни за одређени инвестициони пројекат, анализи идентификованих ризика (квалитативна и квантитативна анализа), планирању „стратегије одговора", односно, адекватних мера (кроз дефинисање превентивних активности, корективних и резервних планова деловања), утврђивању нивоа толеранције на препознате ризике, као и дефинисању одговорних лица за спровођење мера и лица за редовну ревизију пројектних ризика. Све наведено се обједињује у својеврсни Регистар ризика на пројекту.

Политички ризици

Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Групе.

Група тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.

Руководство предузима неопходне мере да обезбеди одрживост пословања Групе. Међутим, будуће ефекте тренутне економске ситуације тешко је предвидети, а тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.

Финансијски ризици

Опис ризика	Мере за управљање ризицима
Кредитни ризици	
Настају код новчаних средстава, депозита у банкама и финансијским институцијама, интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима, као и приликом продаје нафтних деривата са одложеним плаћањем.	Управљање кредитним ризицима је успостављено на нивоу НИС Групе. У погледу кредитних лимита, банке се рангирају према утврђеним методологијама за кључне и остале банке, у сврху одређивања максималног износа изложености Друштва према банци у било ком моменту (кроз депозите, инструменте документарног пословања: банкарске гаранције, акредитиве, итд. – издате у корист НИС а.д. Нови Сад). По питању потраживања од купаца, развијена је методологија кредитних лимита на основу које се дефинише ниво изложености према одређеним купцима, у зависности од њихових финансијских показатеља.
Ризик ликвидности	
Ризик ликвидности је ризик да ће НИС Група имати потешкоћа у испуњавању својих доспелих обавеза. Реч је о ризику непостојања одговарајућих извора финансирања пословних активности НИС Групе.	НИС Група непрестано прати стање своје ликвидности у циљу обезбеђења довољно готовине за потребе оперативног, инвестиционог и финансијског пословања. У ову сврху врши се непрестано уговарање и обезбеђивање довољно расположивих кредитних и документарних линија, уз истовремено поштовање максималног дозвољеног нивоа кредитног дуга (лимит поставља матично Друштво), као и испуњење обавеза из уговора са пословним банкама (ковенанте).

Робно-ценовни ризици

НИС Група је због своје основне активности изложена ризицима промене цена, и то цена сирове нафте и нафтних деривата, које утичу на вредност залиха и марже у преради нафте, што даље утиче на будуће токове новца.

Део ових ризика се елиминише кроз прилагођавање продајних цена нафтних деривата променама цена нафте и деривата.

Осим тога, у циљу смањења потенцијалног негативног утицаја овог ризика на финансијски резултат Друштва, спроводе се следеће мере:

- Годишње планирање, засновано на изради више сценарија, праћење планова и благовремено кориговање оперативних планова набавке сирове нафте;
- Редовна заседања Комисије Друштва за набавку/продају сирове нафте ради разматрања свих најзначајнијих питања, како у процесу набавке сирове нафте, тако и у процесу продаје нафте из Анголе – сирова нафта *Palanca*;
- Тенденција закључења годишњих уговора за набавку сирове нафте по што повољнијим комерцијалним условима као и тзв. спот уговора када постоји потреба и оправдани комерцијални услови за набавку нафте и по том основу;
- Проширење круга потенцијалних испоручилаца кроз процедуралну проверу истих, а по упитима и писмима заинтересованости које достављају НИС-у, запажени пораст односно већи број учесника у редовној, годишњој тендерској процедури набавке сирове нафте из увоза и све видљивији резултати у дијапазону учесника (понуђача), као и са аспекта могућности/услова које нуде;
- Максимално настојање да се у рестриктивним условима јако израженим већ од краја првог квартала 2022. године, обезбеди континуирано снабдевање сировом нафтом у потребним количинама, али и по типу нафте која би одговарала плановима прераде и планиране производње /асортимана деривата
- Додатна оптимизација процеса набавке на основу одлуке Владе Републике Србије да почев од марта 2022. па до краја године, као и у 2023. години сирова нафта буде изузета од плаћања царинских дажбина;
- Стална настојања да се оптимизују процеси и тежња ка што бољим економским ефектима и показатељима;
- Праћење тржишних услова током целе календарске године и прикупљање информација од ино-компанија које су еминентни, поуздани трејдери на европском тржишту, а и шире, како би се што боље сагледали потенцијални услови за спровођење и реализацију спот-набавки на бази којих смо, примера ради, у 2022. години, остварили јако добре финансијске резултате и показатеље у овој области.

Валутни/девизни ризици

Друштво послује у међународним оквирима и изложено је ризику промене курса страних валута, који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено *EUR* и *USD*. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Део ризика који се односи на утицај промене курса националне валуте према *USD* и утицај овог фактора на цене нафтних деривата неутралише се кроз природни хеџинг продајних цена нафтних деривата које се прилагођавају променама курса. Осим тога, користе се и инструменти управљања ризицима као што су форвард трансакције и сукцесивне куповине девиза на девизном тржишту, које доприносе смањењу ефекта негативних курсних разлика у ситуацији депресијације националне валуте према *EUR* (валута у којој се измирује највећи део девизних обавеза Друштва, након увођења санкционих ограничења). У остале мере спадају и уравнотежавање девизног подбиланса, у смислу уједначавања валута наплате извоза са валутама девизних обавеза, управљање валутном структуром кредитног портфолија и сл.

Каматни ризици

Друштво је изложено ризику промене каматне стопе – и са аспекта задуживања код банака, и са аспекта пласирања средстава.

Друштво се задужује код пословних банака по променљивим или фиксним каматним стопама, у зависности од пројекција промена базних каматних стопа на тржишту новца и могућности пословних банака да нуде фиксне каматне стопе за кредите. Пласирање новчаних средстава у виду интеркомпанијских кредита/зајмова датих трећим лицима врши се такође по променљивим или фиксним каматним стопама, док се пласирање новчаних средстава у виду орочених или *а виста* депозита врши углавном по фиксним каматним стопама. Пласирање новчаних средстава у виду депозита врши се у складу са методологијом кредитних лимита пословних банака (средства се по реципроцитету пласирају само код кључних пословних банака код којих се Друштво задужује по основу кредита, односно кредитних/документарних линија). У том смислу, приход и новчани токови по основу банкарских депозита и делом датих интеркомпанијских кредита у највећој мери не зависе од промена базних каматних стопа, док обавезе према банкама и интеркомпанијске обавезе које су уговорене по променљивим каматним стопама зависе од промена базних каматних стопа.

У циљу смањења неизвесности повезаних са каматним ризиком Друштво приликом прикупљања понуда банака за финансирање инсистира на достављању и понуда са фиксним каматним стопама како би се извршило поређење каматних стопа са варијабилним и фиксним каматним стопама и извршио одабир у складу са актуелном политиком управљања расходима каматних стопа. Поред наведеног, стално се спроводи анализа кретања каматних стопа на финансијском тржишту, као и анализа ограничења и могућности коришћења инструмената каматног хеџинга (каматни свопови, опције и сл.).

ДОПРИНОС СТАБИЛНОСТИ

- НИС – поуздан партнер

У изазовној 2022. години НИС је пружио пун допринос енергетској стабилности Србије.

Очувано је редовно снабдевање тржишта свим врстама горива,

уз рекордну производњу и испоруку нафтних деривата. Електрична енергија произведена у

„ТЕ-ТО Панчево“

испоручена је у енергетски систем Републике Србије, што позитивно утиче на повећање сигурности снабдевања наше земље електричном енергијом.

Поред очувања социјалне стабилности запослених,

НИС је остао и поуздан извор прихода за своје акционаре – на име дивиденде за 2021. годину исплаћено је више од

5,7 милијарди динара

1.2.5

Пословно окружење[1]

Свет[2]

Три године је прошло од избијања пандемије вируса корона, а глобална производња нафте и гаса још увек је испод просека 2019. године. Иако је производња у 2022. – од 99,9 барела на дан – за готово 5% већа од производње у 2021. и скоро 7% већа од производње у 2020, очекује се да ће рекордни ниво од 100,1 барела на дан из 2019. године бити достигнут тек у 2023. Компаније поново најављују додатна улагања у платформе, нафтоводе и рафинерије, а поједини стручњаци сматрају да је право време да се удвостручи реинвестирање рекордног профита, оствареног у 2022, у нафтне сервисе и енергетску инфраструктуру.

Највећи допринос расту производње у 2022. години дале су: САД, Русија, Канада, Гвајана, Кина и Бразил, док је највећи пад забележен у Норвешкој и на Тајланду. Највећи допринос очекиваном расту у 2023. години ће дати земље које нису чланице *OPEC*-а (око 1,5 милиона барела нафте дневно), с тим да ће око 40% тог раста потицати из САД, углавном из Пермског басена, док се очекује пад производње у Мексику и Азербејџану.

Ни глобална потрошња нафте се још није вратила на „препандемијски" ниво (мања је за близу 1%), али је ипак скоро 3% већа него 2021. године. Према проценама *OPEC*-а у 2023. следи потпуни опоравак, као и раст у односу на 2019.

Сигурност снабдевања енергијом је још увек приоритетно питање за потрошаче и креаторе политике, нарочито у Европи. Штедња енергената, пре свега природног гаса и електричне енергије су у жижи јавности. Поскупљење природног гаса започето у лето 2021. кулминирало је у у трећем кварталу 2022. Ипак, не тако хладна зима као и пуна складишта гаса „умириле" су цене овог енергента у последњем кварталу. Промена глобалних токова природног гаса у прошлој години пружила је прилику и произвођачима овог енергента из Северне Америке да остваре највећу производњу за последњих неколико деценија и максимизују свој извоз утечњеног природног гаса.

Прошла година донела је рекордне профите већини великих, пре свега мултинационалних енергетских компанија које производе енергенте, али и тргују њима. Све оне су оствариле врхунске резултате, како на кварталном, тако и на годишњем нивоу. Одређене земље (нарочито Индија и Кина) имале су прилику да набаве јефтинију нафту за своје рафинерије, као и да повећају залихе нафте и деривата.

Када је реч о 2023. години, треба истаћи да је један од главних закључака Светског економског форума, одржаног почетком 2023. да ће за глобалну економију ова година бити боља него што се очекивало, али и да постоје многи ризици, нарочито у области трговине. ММФ је истакао и да, иако отварање Кине и даљи раст њеног БДП доприносе глобалном расту, ови фактори доносе и ризик повећане глобалне потражње за енергентима и нове инфлаторне притиске.

Овогодишњи форум обележиле су и бројне дебате о неслагањима највећих светских економија око субвенција за енергетску транзицију, па је један од закључака био да на првом месту не треба да буду сопствене државе и нације, већ клима. Неопходно је да све државе ускладе своје планове субвенција за енергетску транзицију са глобалним иницијативама.

Нафта

У првој половини 2022. године геополитичка напетост, заједно са ниским глобалним залихама сирове нафте (залихе су се смањивале током осам узастопних квартала – од трећег квартала 2020. до другог квартала 2022) допринела је порасту цена сирове нафте. Дана 8. марта 2022. цена сирова нафта типа брент (коригована за инфлацију) била је на

Цена нафте типа Brent Dtd, $/bbl**

* *Просечна годишња цена*
** *Извор: Platts.*

1 Извори података за свет, цену нафте и макропараметре: извештаји *Wood Mackenzie, IHS, Bloomberg, Reuters*, Национали нафтни комитет Србије, ЕУ комисија. Извори података за Србију: извештаји НБС, новински чланци.
2 Извор: *EIA, OPEC, Oil&Gas Journal, IHS, Wood Mackenzie*.

највишем нивоу од 2014. Смањење залиха нафте је резултат повлачења из складишта, како би се задовољила потражња појачана растућом економском активношћу након ублажавања ограничења повезаних са пандемијом. Просечна цена у првој половини године – од 107,9 долара за барел, била је 66% већа од цене у истом периоду претходне године.

Од 8. јуна па до краја 2022. цена сирове нафте је генерално падала, јер је забринутост због могуће економске рецесије смањила потражњу. Поред тога, високе цене нафте биле су један од узрока упорне и глобално присутне инфлације у 2022. години која је утицала на буџете потрошача и потражњу за дериватима. У САД високе цене сирове нафте довеле су до раста цена бензина, што је условило пад његове потрошње. Истовремено, строге мере на сузбијању вируса корона у Кини додатно су допринеле смањењу глобалне потражње за нафтом. Снабдевање сировом нафтом је такође порасло у другој половини године, захваљујући америчким и међународним програмима ослобађања стратешких резерви нафте, што је повећало глобалну понуду сирове нафте. Просечна цена забележена у другој половини године, од 94,9 долара за барел, била је за 12% мања од просечне цене у првој половини године и истовремено је за 24% била већа од просечне цене у истом периоду прошле године.

Водећи аналитичари *Wall Street* најављују раст цена нафте типа „брент" и на преко 100 долара за барел, док *Goldman Sachs* очекује и већу цену (минимално 105 долара за барел) у случају да Кина смањи ограничења због пандемије и покрене опоравак своје економије. Мултинационална инвестициона банка *UBS* чак очекује да ће у другој половини 2023. цена нафте типа „брент" прећи 110 долара за барел, јер прогнозирају да ће се и друге земље Азије (а нарочито Индија) вратити у зону брзог раста потражње за нафтом.

Макроекономски трендови

Глобална финансијска криза, негативни утицај пандемије вируса корона из претходног периода и остали глобални макроекономски фактори утицали су да се глобално пословно окружење погорша. Иако глобализација омогућава да се користе тржишта и ресурси ван националних граница, она доводи и до прекограничних преношења ризика и ограничење свих токова. Ослањање на производе произведене на само неколико места је широко распрострањено, па релативно често долази до отежаног снабдевања неким производима или још чешће производним компонентама. Према извештају о глобалним токовима *McKinsey Global Institute*, глобалне токове сада воде нематеријална добра, услуге и људске вештине. И токови робе су се прилично опоравили након 2020. године, иако не у потпуности.

Поремећени ланци снабдевања, раст инфлације и каматних стопа и сложено питање снабдевености енергентима постали су део свакодневице. Рекордне цене енергената и њихов притисак на стандард грађана али и на индустријску производњу, навеле су бројне државе, међу којима је и Србија, да уведу регулацију цена нафтних деривата и других енергената (гас, струја и чврста горива). Ове мере додатно отежавају економски развој и функционисање тржишта.

Након повећања од 68% од јануара до јуна, енергетска компонента *S&P Goldman Sachs Commodity Index* (*GSCI*) је на крају 2022. била за 10% виша него првог дана трговања на берзама. Глобални догађаји допринели су већој волатилности енергетског подиндекса (чине га: цена нафте 70%, цена бензина, дизела и гасног уља 24% и 6% цена природног гаса) и вишим ценама неких енергената на крају 2022. године.

Према последњем извештају, ММФ очекује да ће глобални раст са 3,4% у 2022. пасти на 2,9% у 2023., па затим порасти на 3,1% у 2024. – што је боља перспектива него раније. Раст каматних стопа и тренутна криза и даље оптерећују глобалну економску активност. Недавно поновно отварање Кине утрло је пут за бржи опоравак од очекиваног, нарочито у земаљама у развоју, код којих се очекује константан раст БДП.

Од развијених економија, рецесија у 2023. ће највише погодити Велику Британију (-0,6%), док је Јапан једина развијена економија за коју се не очекује пад у односу на 2022. Раст БДП у односу на 2022. годину ММФ прогнозира и за Русију (са -2,2% у 2022. на 0,3% у 2023. и 2,1% у 2024.) и европске земље у развоју (0,7%, 1,5% и 2,6% респективно).

ММФ прогнозира да ће глобална инфлација пасти са 8,8% у 2022. на 6,6% у 2023. и 4,3% у 2024, што је и даље изнад нивоа пре пандемије (3,5% у периоду 2017–2019). Предвиђена дезинфлација делимично одражава смањење цена горива и цена других производа услед слабије светске тражње, као и попуштање строгих монетарних политика о базној инфлацији, за коју се очекује да ће на глобалном нивоу опасти са 6,9% у четвртом кварталу 2022. (на годишњем нивоу) на 4,5% до четвртог квартала 2023. Ипак, за дезинфлацију треба времена: до 2024. пројектована годишња просечна базна инфлација ће и даље бити изнад нивоа пре пандемије у 86% држава.

Србија[1]

Појачани инфлаторни притисци у Србији, као и у другим земљама Европе и света, подстакли су националне банке да константно подижу каматне стопе. Референтна каматна стопа НБС је почетком јануара 2023. подигнута на 5,25%, што је десето повећање од априла 2022. године. Очување стабилности девизног курса је алат којим НБС настоји да ограничи секундарне ефекте трошковних притисака на раст цена. У Србији је забележена највећа просечна инфлација у последњих десет година од 11,9%, док је међугодишња инфлација за период децембар 2022 – децембар 2021 износила 15,1%.

Промене инфлације у Србији су у највећој мери под утицајем светске енергетске кризе, још увек присутних последица пандемије, као и суше која је погодила наш регион. Према последњој прогнози НБС, инфлација би требало да достигне врхунац у првом кварталу 2023. и да након тога почне да опада, да би се у границе циља вратила у другом полугодишту 2023. године, а као последица превасходно пада увозне инфлације и очекиваног слабљења трошковних притисака везаних за енергију.

Према прелиминарним проценама РЗС, реални раст БДП-а у 2022. износио је 2,3%. Према извештају Привредне коморе Србије српска привреда је наставила са добрим пословним резултатима и још увек није кризна ситуација. Привредни систем је стабилан. Међутим, привреда Србије је услед постепеног преливања кризе из ЕУ, као главног спољнотрговинског партнера успорила у другом полугодишту. У наредном периоду се очекује рецесија у ЕУ, па ће од њене дубине и трајања

1 Извор: НБС, РЗС, ПКС, новински чланци.

зависити у значајној мери и пословање привредних субјеката у Србији. НБС пројектује раст БДП-а за 2023. у распону од 2,0-3,0%.

НБС очекује да текући дефицит буде нижи од пројектованог (9,0% БДП-а), углавном због чињенице да Србија и даље има пуну покривеност текућег дефицита страним директним инвестицијама.

Робни извоз је забележио раст од 23,9%, док је робни увоз повећан за 30,1% (примарно вођен растом цена енергената). Покривеност увоза извозом у 2022. години је 70,6% и мања је од покривености у 2021. години када је износила 75,6%.

Индустријска производња у Републици Србији је током 2022. године у односу на 2021. већа за 1,7%. Највећи раст је остварио сектор рударства (22,6%), док је сектор за снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизацију, забележио пад од 7,1%.

Стопа незапослености је у трећем кварталу остала на 8,9%, а стопа запослености је незнатно смањена на 50,8%. Формална запосленост је наставила међугодишњи раст у 2022. (1,4%). Раст нето зараде у истом периоду износио је 13,9% номинално, односно 2,0% реално.

Према очекивањима експерата, привредна активност Србије у 2023. години превенствено ће бити одређена економском ситуацијом у Европи. Према мишљењу већине аналитичара, криза ће полако прећи из енергетске у економску и не би требало да буде дубока, па ће европска привреда у наредној години бити ближе стагнацији него дубљој рецесији. Међутим, дуже трајање кризе може представљати проблем за привреде као што је српска, јер се у дужем периоду може еродирати економски потенцијал земље.

- Просечна вредност курса USD/RSD у 2022. години већа је за 12,3 динара, што је за 12% више у односу на просечну вредност курса у 2021. години.
- Током 2022. године курс USD/RSD порастао је за 6,2 динара или за 6%.

Кретање курса USD/РСД**

** Просечна годишња вредност курса USD/РСД*
*** Извор: НБС.*

Промена законске регулативе

У 2022. години од формирања нове Владе крајем октобра 2022. године након парламентарних избора, повећана је законодавна активност. Народна скупштина је усвојила следеће законе који су од утицаја на пословање наше компаније: Закон о изменама и допунама Закона о фискализацији, Закон о изменама и допунама Закона о електронском фактурисању, Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији, Закон о изменама и допунама Закона о републичким административним таксама, Закон о изменама и допунама Закона о порезима на имовину, Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност.

Када су у питању подзаконски акти, у 2022. години донети су следећи прописи, односно акти, од утицаја на пословање НИС а.д. Нови Сад: Уредба о ограничењу висине цена деривата нафте и Уредба о привременој мери ограничавања цене гаса и надокнади разлике у цени природног гаса набављеног из увоза или произведеног у Републици Србији у случају поремећаја на тржишту природног гаса, као и Одлука о привременој забрани извоза ЕВРО ДИЗЕЛА EN 590. Усвојена је и нова Уредба о условима, начину и поступку за давање пољопривредног земљишта у државној својини на коришћење у непољопривредне сврхе.

Поред донетих прописа, у 2022. години такође је припремано и разматрано и више нацрта закона и подзаконских аката, попут Нацрта закона о изменама и допунама Закона о управљању отпадом, Нацрта закона о процени утицаја на животну средину, Нацрта закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и Нацрта закона о управљању привредним друштвима која су у власништву Републике Србије.

У 2023. години очекује се даље интензивирање законодавне активности, пре свега кроз доношење прописа у области обновљивих извора енергије, заштите животне средине и енергетике, као и доношење аката којима се омогућава наставак примене прописа од утицаја на тржиште деривата нафте и гаса у околностима тржишних поремећаја.

Прописи који су били предмет јавних расправа или достављени компанији ради разматрања и давања сугестија, били су детаљно анализирани од стране НИС, те су на исте дати одговарајући коментари и сугестије за унапређење.

НИС ће и убудуће настојати да у највећој могућој мери да свој допринос унапређењу пословног амбијента у Србији.

1.2.6

Анализа резултата

Положај на тржишту[1]

Потрошња моторних горива је очекивано наставила опоравак у периоду после епидемије ковида, премда је криза у 2022. години и неизвесност снабдевања довела до додатног раста потрошње у свим земљама региона у односу на 2021. годину.

Главни фактори раста потрошње били су:

- раст транспорта,
- грађевинске индустрије,
- инфраструктурни пројекти,
- опоравак туризма,
- али и повећане залиха код крајњих корисника који желе да осигурају снабдевеност у условима повећане неизвесности.

* *Подаци за 2022. годину дати су на основу процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

Положај на тржишту Србије

У 2022. години потрошња моторних горива у Србији је порасла за 7,9% у односу на претходну годину. Повећане залихе крајњих корисника услед страха од могуће несташице, државне мере у виду ограничења цена које су довеле до смањења сивог тржишта и смањења одлива кроз гранични „петрол-туризам" и снабдевање корпоративних клијената у региону су главни фактори раста потрошње у Србији.

Раст учешћа НИС-а на тржишту моторних горива у односу на 2021. годину повезан је са смањењем увоза због контролисане цене деривата која се у дужем периоду налазила на нивоу нижем од увозног паритета. Уредба којом је прописана бенефицирана цена за снабдевање пољопривредника на мрежи станица НИС- довела је до огромног раста продаје агро сегменту малопродаје НИС-а.

Малопродаја: у 2022. години потрошња бележи раст у односу на 2021. годину за 11,7%.

Компанија НИС обезбедила је сигурно снабдевање тржишта Србије нафтним дериватима у свим каналима продаје.

* *Промет НИС-а и осталих конкурената укључује моторна горива (гас, КПГ-моторно гориво, моторни бензини, дизели). ТНГ боце нису укључене. Подаци за 2022. годину дати су на основу процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

Раст учешћа НИС-а на тржишту малопродаје може се објаснити:

- бенефицираном (и значајно нижом) ценом за пољопривреднике на бензинским станицама НИС-а,
- повећаном тражњом,
- преливањем клијената из велепродаје у малопродајни канал услед периодичних ограничења количина у понуди велепродаје која се снабдева из увоза и
- повратком „петрол туризма" и међународног транспорта на снабдевање на домаћим пумпама.

1 Извори информација на основу којих су креиране пројекције: за Србију – интерне анализе и процене Блока Промет; за процену потрошње у Бугарској и Румунији – Stratas Advisors и за Босну и Херцеговину – Stratas Advisors и интерне процене. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима у графиконима који следе настају услед заокруживања.

Положај на тржиштима Босне и Херцеговине, Бугарске и Румуније

Босна и Херцеговина

Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине усвојио је предлог Закона о изменама Закона о акцизама у БиХ, којим се укидају акцизе на нафтне деривате у трајању од шест месеци. Одлуком су укинуте акцизе на дизел-гориво и остала гасна уља, петролеј, моторни бензин, лож уље, течни нафтни гас за погон моторних возила, биогорива и биотечности.

Рафинерија нафте Брод намерава да изгради термоелектрану на гас од 100 MW у Републици Српској, што је инвестиција вредна 150 милиона евра. Компанија ради студију изводљивости за пројекат и планира да поднесе захтев за концесију након што студија буде завршена. Ентитетска влада је одобрила споразум о сарадњи са компанијом на пројекту.

У Федерацији Босне и Херцеговине озваничен је почетак радова на реконструкцији терминала течних нафтних деривата Блажуј, и по основу тога Федерација БиХ би требало да располаже са нових 42 милиона литара нафтних резерви. Вредност ових радова је 25 милиона КМ. Председник Управе привредног друштва Оператор-Терминали Федерације Хермедин Зорнић истакао је да ће убрзо кренути радови на терминалу у Бихаћу, капацитета око 20 милиона литара.

Босна и Херцеговина и даље је једина земља у Европи која није увела меру „плавог дизела” за пољопривреднике и поред упућених апела и захтева ратара за увођењем „плавог дизела”.

У 2022. години у Босни и Херцеговини забележен је опоравак тржишта моторних горива, као и опоравак промета у малопродаји у односу на претходну годину.

НИС у Босни и Херцеговини има 40 бензинских станица (и 1 бензинску станицу у ДОДО режиму).

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива у 2022. години износи 23,9%, док учешће на малопродајном тржишту износи 10,9%.

Бугарска

Ценовна политика Лукоила у Бугарској подразумевала је постепену промену велепродајних цена и укидање количинских попуста, што би заузврат могло да утиче на ограничење конкуренције на тржишту горива и утиче на потрошаче. Комисија за заштиту конкуренције је утврдила да као део вертикално интегрисане Лукоил групе, компанија послује у целом ланцу - од производње горива до коначне продаје, и да има високо развијену складишну и транспортну инфраструктуру, што представља конкурентску предност у односу на друге компаније на бугарском тржишту горива.

Бугарска Влада је увела меру против кризе која омогућава возачима приватних возила да остваре попуст од 25 стотинки за литар бензина, дизела или ТНГ-а. На снази је била од почетка јула до краја 2022. године.

У јуну је Бугарска добила дерогацију од забране увоза руске нафте широм ЕУ. Изузеће јој омогућава да настави да увози сирову нафту и нафтне деривате из Русије морским путем до краја 2024. године.

Бугарска компанија за малопродају горива Петрол саопштила је да је њен акционар *Trans Express Oil* смањио своје учешће у пословању на 9,82% са

15,31%, у корист компаније *Grifon Power*. Локална транспортна фирма *Trans Express Oil* је 29. марта предала компанији *Grifon Power* 1,5 милиона акција са правом гласа у Петролу, што представља удео у капиталу од 5,49%.

У 2022. години у Бугарској је у односу на претходну годину забележен опоравак тржишта моторних горива, као и промета у малопродаји.

НИС у Бугарској има 34 бензинске станице и складиште нафтних деривата у Костином Броду.

Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива у 2022. години је 3,6%, док учешће на малопродајном тржишту износи 3,7%.

Румунија

У Румунији се бележи историјски рекорд у ценама бензина и дизела.

Румунска Влада је усвојила уредбу којом се предвиђа смањење цене бензина и дизела за 50 бани/лит, и то по шеми 25 бани из државног буџета (субвенција државе), а 25 бани као комерцијални попуст који одобравају ланци бензинских станица на добровољној основи. Мера је ступила на снагу 1. јула и важила је до краја 2022. године.

Румунске рафинерије пронашле су алтернативне изворе снабдевања сировином од децембра када је ступила на на снагу забрана увоза руске нафте.

Руски нафтни гигант *Lukoil*, одлучио је да смањи за 78% (више од 432 милиона леја) акцијски капитал Петротела са око 554 милиона леја на мање од 122 милиона леја, смањењем номиналне вредности акција са 2,50 леја на 0,55 леја по акцији. Смањење основног капитала врши се ради враћања вредности нето књиговодствене имовине на вредност једнаку најмање половини вредности основног капитала до 31. децембра 2022. године, коришћењем акумулираних рачуноводствених губитака.

До краја 2023. године свих 400 Petrom бензинских станица имаће интегрисану *MyAuchan* продавницу - *OMV Petrom* и *Auchan* пројекат покренут је пре пет година. Укупан износ инвестиције је 50 милиона евра. Истовремено са партнерством са *MyAuchan*, *OMV Petrom* Група је покренула сопствени процес модернизације *Petrom* станица. Тренутно, око 150 Petrom станица широм земље укључује *MyAuchan* продавнице.

Румунска влада је одобрила продају 1% удела у нафтној и гасној групи *OMV Petrom* бившим запосленима компаније до краја 2023. године. Влада се у уредби придржава пресуде Високог суда из 2019. године, којом се од државе захтева да прода запосленима до 8 одсто акција *OMV Petrom*.

Румунска компанија за нафту и гас *OMV Petrom* је започела локалну производњу *AdBlue* који се користи за смањење емисије азот-оксида дизел мотора, након инвестиција од 800.000 евра (821.123 долара) у ишчекивању раста тражње за овом хемикалијом на румунском тржишту за преко 30% до 2027. године.

У Румунији је у 2022. години у односу на претходну годину забележен опоравак тржишта моторних горива, као и промета у малопродаји.

НИС у Румунији има 19 бензинских станица. Тржишно учешће НИС-а на укупном тржишту моторних горива је 1,3%, док је учешће на малопродајном тржишту 0,8%.

Кључни показатељи пословања

Q4 2022.	Q4 2021.	Δ[1]	Показатељ	Јединица мере	2022.	2021.	Δ[2]
88,7	79,7	+11%	*Brent Dtd*	$/bbl	**101,2**	70,7	+43%
132,9	94,9	+40%	Приходи од продаје[3]	млрд. RSD	**513,7**	295,2	+74%
22,9	7,6	+3,0x	Нето добит/губитак	млрд. RSD	**92,4**	21,0	+4,4x
31,4	14,9	+110%	EBITDA[4]	млрд. RSD	**136,2**	53,2	+156%
41,5	21,8	+90%	OCF	млрд. RSD	**114,1**	42,2	+170%
10,0	7,2	+39%	CAPEX[5]	млрд. RSD	**22,1**	20,2	+9%
66,7	62,1	+7%	Обрачунате обавезе по основу пореза и других јавних прихода[6]	млрд. RSD	**251,2**	217,8	+15%
565,8	589,9	-4%	Укупна задуженост према банкама[7]	мил. ЕУР	**565,8**	589,9	-4%
1,2	1,4	-15%	LTIF[8]	број	**1,2**	1,4	-15%

1 *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*
2 *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*
3 *Консолидовани приходи од продаје.*
4 *EBITDA = Приходи од продаје (без акцизе) – трошкови залиха (нафте, нафтних деривата и осталих производа) – оперативни трошкови пословања (OPEX) – остали трошкови на које менаџмент може да утиче.*
5 *Износи за CAPEX су износи без ПДВ-а.*
6 *Порези, таксе, накнаде и остали јавни приходи обрачунати за посматрани период. Преглед укључује НИС-ове обавезе за порезе и друге јавне приходе у Србији и у другим земљама у којима послује.*
7 *Укупна задуженост према банкама (total indebtedness) = укупан дуг према банкама + акредитиви. На дан 31.12.2022. године то износи 565,8 милиона EUR укупног дуга по основу кредита.*
8 *Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Услед промене методологије, од маја 2022. у обрачун HSE индикатора улазе извођачи и зависна друштва у иностранству. Индикатор LTIF обрачунат по претходној методологији износи 1,29. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12. и сходно томе разлика не постоји између 12M и Q4.*

Истраживање и производња

У 2022. години остварили смо планирану динамику производње нафте и гаса и годину завршавамо испуњењем свих планираних циљева, дефинисаних у оквиру бизнис-плана. Поред реализације плана производње угљоводоника, основни фокус у Блоку „Истраживање и производња" био је на реализацији пројеката геолошко-истражних радова и повећању оперативне ефикасности свих сегмената бизниса са посебним акцентом на ефикасности геолошко-техничких активности (у даљем тексту ГТА) и интерних нафтних сервиса.

Кључни показатељи

Q4 2022.	Q4 2021.	Δ[1]	Показатељ	Јединица мере	2022.	2021.	Δ[2]
289,5	304,1	-5%	Производња нафте и гаса[3]	хиљ. усл. тона	**1.168,7**	1.193,9	-2%
202,5	208,4	-3%	Производња домаће нафте[4]	хиљ. тона	**806,7**	817,4	-1%
0,9	2,2	-58%	LTIF[5]	број	**0,9**	2,2	-58%
10,0	8,1	+24%	EBITDA	млрд. РСД	**44,8**	30,4	+47%
5,8	4,5	+30%	CAPEX[6]	млрд. РСД	**14,9**	13,3	+12%

1 *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*
2 *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*
3 *У производњу домаће нафте укључен је и газолин, а у производњу гаса комерцијална производња гаса и лаки кондензат.*
4 *Са газолином.*
5 *Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати помножен са милион. Податак се односи на Блок „Истраживање и производња". Податак се односи на Блок „Истраживање и производња". Услед промене методологије, од маја 2022. у обрачун HSE индикатора укључени су и извођачи. Податак за 12 месеци 2022. по претходној методологији износи 0,52. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12. и сходно томе разлика не постоји између 12 месеци и Q4.*
6 *Финансирање, без ПДВ-а.*

Основни циљ у Блоку „Истраживање и производња" био је испуњење плана производње угљоводоника и повећање ефикасности геолошко-технолошких активности.

У 2022. години у Србији је укупно произведено 1.119,2 хиљада условних тона, односно, укључујући и концесије 1.168,7 хиљада условних тона.

У области геологије и разраде лежишта акценат је на очувању високог квалитета изведених ГТА усмерених на повећање производње нафте и гаса.

Геолошко-истражни радови и разрада лежишта у Србији

У оквиру разрадног бушења је активно спровођено додатно истраживање и утврђивање граница засићења нафтом на активним лежиштима и погушћивање мреже бушотина.

Током 2022. године успешно је избушено и пуштено у рад 40 нових нафтних и 3 гасне бушотине и успешно су спроведене геолошко-техничке активности на бушотинама са задовољавајућим просечним прирастом. Из неактивног фонда је, током 2022. године, оспособљено за рад укупно 15 бушотина и остварена додатна производња од 6,6 хиљада тона, односно просечни раст по бушотини од 2,5 t/дан.

Када се узму у обзир све урађене ГТА, остварена је додатна производња нафте за 12% већа од планиране.

Припремљен је пројекат формирања система подржавања лежишног притиска на НП Турија. Завршена је, како је и планирано, фаза припреме пројектно техничке документације.

Истражно бушење и испитивање бушотина

У оквиру реализације геолошко-истражних радова у Блоку „Истраживање и производња" у Србији је од почетка године избушена једна истражна бушотина, а две истражне бушотине су пуштене у рад.

2D/3D сеизмика

Завршена је обрада сеизмичких података снимљених на истражном простору Средњебанатске и Меленачке депресије и у току је комплексна сеизмогеолошка интерпретација. У току је и комплексна сеизмогеолошка интерпретација сеизмичких података снимљених на истражним просторима Кикинда-Мокрин фаза 2.

Лиценцне обавезе

У циљу обезбеђења услова за бушење бушотина на одобреном експлоатационом пољу Велебит урађен је пројекат геолошких истраживања и истражни радови су пријављени надлежном органу. На одобреним експлоатационим пољима Ињош и Мокрин, бушење и испитивање бушотина се врши у складу са пројектима геолошких истраживања.

У складу са одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима, након завршених геолошких истраживања на експлоатационим пољима Ињош и Мокрин, Покрајинском секретаријату за енергетику, грађевинарство и саобраћај достављени су завршни извештаји о изведеним геолошким истраживањима.

За истражне просторе Северни Банат, Средњи Банат, Јужни Банат, Северна Бачка и Јужна Бачка добијена су решења надлежног покрајинског секретаријата којима је одобрен наставак извођења геолошких истраживања нафте и гаса на овим истражним просторима до краја 2023. године, уз смањење површине истражних простора за Средњи Банат, Јужни Банат, Јужну Бачку и Северну Бачку.

У циљу експлоатације гаса и кондензата из лежишта експлоатационог поља Србобран прибављено је одобрење Покрајинског секретаријата за експлоатационо поље.

Од Министарства рударства и енергетике су прибављена следећа одобрења:

- за употребу и коришћење рударских објеката изграђених према Главном рударском пројекту:
  1. за разраду и експлоатацију угљоводоника нафтног поља Касидол
  2. за разраду и експлоатацију нафте и раствореног гаса на експлоатационом пољу Брадарац-Маљуревац.

Од Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај су прибављена одобрења:

- за измену граница одобреног експлоатационог поља Ићош и експлоатацију гаса из гасних лежишта експлоатационог поља Ићош
- за измену граница одобреног експлоатационог поља Палић и експлоатацију нафте и раствореног гаса из нових лежишта експлоатационог поља Палић
- за измену граница одобреног експлоатационог поља Српска Црња и експлоатацију кондензата и гаса из лежишта експлоатационог поља Српска Црња.

Иностранi пројекти

Пословање Друштва у Румунији у делу *Upstream-а* се обавља ресурсима друштва *NIS Petrol s.r.l.* из Румуније (зависно друштво чији је једини власник НИС а.д. Нови Сад) на шест концесионих блокова. Оператер на блоковима је зависно друштво НИС-а у Румунији *NIS Petrol s.r.l.*

Пословање Друштва у Републици Српској (Босна и Херцеговина) у делу *Upstream-а* се обавља ресурсима друштва Јадран Нафтагас д.о.о. из Бања Луке.

Кључни догађаји у Румунији у 2022. години:

- Блок EX-7: у августу 2022. NIS Petrol s.r.l. Romania је завршио 12-месечни период експерименталне производње у истражној бушотини Beba Veche Sud 1000; добијени подаци су искоришћени за ажурирање бизнис-кејса;
- Блок EX-7: NIS Petrol s.r.l. Romania је избушио производну бушотину *Teremia 1003* у оквиру пројекта развоја налазишта Теремија Север; спроведени су тендери за изградњу инфраструктуре (сабирних станица, цевовода);
- Блокови EX-7, EX-8: завршена је детаљна геолошко-геофизичка студија;
- Блок EX-12: ажуриран је бизнис-кејс, спроведена интерна и екстерна ревизија;
- Блокови EX-2, Блок EX-3: ажурирани су бизнис-кејсови, спроведена интерна и екстерна ревизија.

Кључни догађаји у Босни и Херцеговини у 2022. години:

- Завршено испитивање истражне бушотине Об-3, Обудовац, Република Српска. У току је освајање бушотине. Бушотина ради на различитим режимима, са сталним мониторингом параметра експлоатације и узимањем узорака за спровођење анализе.

Оперативни показатељи

У 2022. години произведено је укупно 1.169 хиљада условних тона нафте и гаса, што је за 2% мање него претходне године.

Производња нафте и гаса*, у хиљ. т.е.н.

* *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

Downstream

Прерада

Кључни показатељи

Q4 2022.	Q4 2021.	Δ[1]	Кључни показатељи	Јединица мере	2022.	2021.	Δ[2]
1.156,4	1.077,7	+7%	**Обим прераде нафте и полупроизвода**	хиљ. тона	**4.421,5**	3.945,1	+12%
1.140,7	1.129,8	+1%	**Укупан промет нафтних деривата**	хиљ. тона	**4.363,0**	4.031,0	+8%
268,8	209,5	+28%	*Малопродаја Србија*	хиљ. тона	**998,2**	794,9	+26%
482,3	404,4	+19%	*Велепродаја Србија*[3]	хиљ. тона	**1.612,2**	1.343,7	+20%
42,4	50,6	-16%	*Малопродаја иноактиве*	хиљ. тона	**186,3**	200,4	-7%
44,5	95,8	-54%	*Велепродаја иноактиве*	хиљ. тона	**242,7**	334,9	-28%
302,6	369,5	-18%	Транзит, извоз и БЈ[4]	хиљ. тона	**1.323,5**	1.357,1	-2%
769,4	727,8	+6%	**Промет моторних горива**[5]	хиљ. тона	**3.003,4**	2.658,2	+13%
22,9	9,3	+146%	**EBITDA DWS**[6]	млрд. РСД	**99,2**	31,4	+216%
18,9	4,8	+4x	*EBITDA Прерада*[7]	млрд. РСД	**91,6**	16,0	+5,7x
3,2	4,3	-27%	*EBITDA Промет*[8]	млрд. РСД	**10,8**	16,1	-33%
3,9	2,4	+61%	**CAPEX DWS**[9]	млрд. РСД	**6,7**	6,4	+5%
1,4	0,8	+64%	*CAPEX Прерада*	млрд. РСД	**2,3**	3,2	-27%
2,4	1,4	+64%	*CAPEX Промет*	млрд. РСД	**4,0**	2,9	+35%
1,3	1,1	+14%	**LTIF DWS**[10]	број	**1,3**	1,1	+14%
1,4	2,6	-47%	*LTIF Прерада*	број	**1,4**	2,6	-47%
1,0	0,9	+19%	*LTIF Промет*	број	**1,0**	0,9	+19%

1 *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*
2 *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*
3 *Укључује продају КПГ-а Блока Енергетика и продају уља и мазива погона за производњу мазива.*
4 *БЈ обухватају продају канала битумен, бункер и авиогорива.*
5 *Укупан промет моторних горива у Србији и иноактивама.*
6 *Приказана EBITDA „Downstream" обухвата EBITDA Блока „Прерада", Блока „Промет" и остатка „Downstream".*
7 *EBITDA Блока „Прерада" укључује и Енергану у РНП.*
8 *EBITDA Блока „Промет".*
9 *Финансирање, без ПДВ-а.*
10 *Lost Time Injury Frequency – индикатор повреда са изгубљеним данима. Однос броја повреда са боловањем запослених према укупном броју радних сати, помножен са милион. Услед промене методологије, од маја 2022. у обрачун HSE индикатора укључени су и извођачи и зависна друштва у иностранству. Податак за 12 месеци 2022 по претходној методологији за Блок „Промет" је 1,07, док је за Блок „Прераду" 2,08. Наведени индикатор се израчунава кумулативно од почетка године, а приказан податак представља тренутно стање закључно са 31.12. и сходно томе разлика не постоји између 12 месеци и Q4.*

Фокус Блока „Прерада" током 2022. године био је на континуираној производњи и обезбеђивању неопходних залиха, у циљу уредног снабдевања тржишта свим врстама деривата, у складу са плановима и захтевима тржишта, а имајући у виду актуелну ситуацију на тржишту нафте.

Као резултат таквог рада у мају месецу забележена је највећа месечна прерада нафте и дорада полупроизвода од 2009. године (416 хиљада тона).

У години препуној изазова, остварена је и највећа годишња прерада нафте и дорада полупроизвода од 2009. године (4.421 хиљада тона).

Овако висок обим прераде у 2022. години, имао је утицај на финансијски резултат, па остварена EBITDA Блока „Прерада" за 2022. годину износи 91,6 милијарди динара.

Активности и обим прераде

Блок „Прерада" је 2022. годину отпочео са амбициозним плановима. Привреда је наставила да се опоравља, од последица изазваних пандемијом вируса корона, што је позитивно утицало на тражњу за нафтним дериватима и на обим прераде у Рафинерији.

Пословање Блока „Прерада" током 2022. године одвијало се у условима ограничених набавки природног гаса, као и великих осцилација цена на тржишту нафте и нафтних деривата. Блок „Прерада" је своје пословање прилагођавао тржишним условима у циљу континуалног снабдевања тржишта нафтним дериватима и обезбеђења горива за текућу пољопривредну сезону.

Такође, почетком године, Рафинерија нафте Панчево била је у прилици да пружи подршку Електропривреди Србије и тиме утиче на очување енергетске стабилности Републике Србије, пре свега захваљујући томе што поред капацитета за прераду нафте, располаже и простором за складиштење, као и разрађеном логистиком за пријем и отпрему нафтних деривата.

Блок „Прерада" континуирано спроводи активности за проналажење нових и максимизирање постојећих мера за повећање ефикасности и смањење трошкова, тако да је у овој години остварила мере у износу од 0,6 милијарди динара, што је више од планираног нивоа.

У Блоку „Прерада", као и у осталим деловима НИС-а, током 2022. године спроведена је анализа резултата инспекције по програму „Каркас – штит безбедности" из јуна и децембра претходне године. Анализом је утврђено да су резултати били одлични. Захваљујући налазима инспекције „Каркас" и активности у оквиру самог пројекта унапређени су и подигнути на виши ниво сегменти у свим областима HSE-а у рафинерији у Панчеву. Сваки наредни долазак инспекције представља прилику за унапређење рада свих производних процеса.

Крајем јуна у Рафинерији нафте Панчево одржан је HSE савет, на ком су презентовани основни резултати рада за претходни период и спроведене показне вежбе, након којих се дискутовало о могућностима даљег унапређења HSE-а у рафинерији, као и у целој компанији. Поред тога, размотрен је и усаглашен акциони план развоја система заштите од пожара и ватрогасних јединица компаније. „Круна" HSE савета била је показна вежба, која је подразумевала гашење пожара на постројењу *S-200*, имобилизацију и спасавање повређеног са висине, као и збрињавање санитетским возилом до медицинске установе.

У четвртом кварталу 2022. године, након успешно завршеног пробног рада, постројење за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања добило је употребну дозволу, чиме су испуњени сви услови за подношење захтева и добијање проширене интегрисане дозволе за контролу и спречавање загађења (*IPPC*).

Обим прераде*, у хиљ. тона

* *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

Током 2022. године повећана је производња нафтних деривата у односу на исти период 2021. године за 12%.

Остали пројекти

Блок „Прерада" континуирано ради на реализацији низа дигиталних пројеката, који ће омогућити ефикаснији и поузданији рад рафинерије. Један од најзначајних дигиталних пројеката који је у фази имплементације је предиктивно одржавање критичне опреме. Реч је о примени најбоље праксе и најсавременије технологије у области одржавања опреме, која подразумева реализацију концепта проактивног одржавања. Током 2022. године реализован је пилот пројекат и донета одлука о наставку фазне реализације. Активно се ради и на унапређењу ефикасности технолошких процеса преко унапређења система мониторинга параметара оперативне расположивости, параметара расположивости *APC* (*Advance Process Control - Unit level*), као и даљинског мониторинга процесних перформанси постројења за каталитички реформинг.

Промет

Продајни објекти[1] и логистика

НИС Група поседује преко 400 активних малопродајних објеката. Највећи број њих, тачније 332 малопродајна објекта налазе се у Републици Србији (од којих је 27 у GAZPROM бренду). У земљама региона НИС поседује 41 бензинску станицу у Босни и Херцеговини (31 у GAZPROM бренду), 34 бензинске станице у Бугарској (све у GAZPROM бренду) и 19 бензинских станица у Румунији (све у GAZPROM бренду).

У 2022. години пуштене су у рад 3 новоизграђене станице за снабдевање горивом: Бачки Виногради 1 (GAZPROM бренд), Земун 1 (NIS бренд), Петроварадин (NIS бренд), 5 реконструисаних ССГ у NIS бренду : Кучево, Лајковац, Костолац, Србобран и Књажевац, инсталација КПГ на ССГ Ледена Стена као и 1 дугорочна рента и ребрендинг ССГ Ветерник (NIS бренд).

Блок „Промет" управља следећим објектима логистике: 4 складишта „белих" деривата, 5 пунионица ТНГ, 4 пунионице ТНГ боца и 7 транспортних база у Србији, 1 складиште у Бугарској и 1 складиште и 1 терминал у БиХ. Организација секундарног транспорта остварује се кроз 115 сопствених ауто-цистерни, примарна логистика има 452 вагон-цистерне. Ове године је набављено и почело се са коришћењем 121 нове вагон-цистерне.

Током 2022. године склопљени су уговори за стратешки пројекат Реконструкција складишта нафтних деривата Ниш. Опрема за прву фазу реконструкције складишта испоручена је до краја марта 2022. године.

Завршена је и реконструкција спојног железничког колосека РНП Панчево.

1 Стање на дан 31. децембар 2022. године.

Реализација пројеката развоја у Србији у 2022. години

2022. године реализовано је

3 *пројекта нове изградње*

5 *пројеката реконструкције ССГ*

1 *пројекат дугорочног закупа*

1 *инсталација КПГ*

НИС

- *Формат А*
- *Формат XS*
- *Формат S*
- *Допунски пројекти*

GAZPROM

- *Формат М-траса*

Нова изградња

01 *ССГ Бачки Виногради 1*
02 *ССГ Земун 1*
03 *ССГ Петроварадин*

Реконструкција

04 *ССГ Кучево*
05 *ССГ Костолац*
06 *ССГ Лајковац*
07 *ССГ Књажевац*
08 *ССГ Србобран*

Допунски пројекти

09 *Инсталација КПГ-а на ССГ Ледена стена*
10 *ССГ Ветерник закуп*

Програми лојалности и маркетиншке активности

У 2022. години у Србији је реализовано 257 маркетиншких активности у циљу развоја потрошачких брендова, програма лојалности, унапређења продаје горива и допунског асортимана као и увођења нових производа.

Издвојили бисмо следеће најважније маркетинг активности, које су обележиле 2022. годину у Србији:

- *Drive.Go* апликација – активно промовисана у циљу прикупљања нових чланова и повећања броја преузетих апликација уз кампању на дигиталним и ТВ каналима. Drive.Go апликација је доступна на свим NIS Petrol и GAZPROM бензинским станицама, а уведена је и нова функционалност „Моја фирма" – која омогућава слање фискалног рачуна са или без ПИБ-а на мејл потрошача. У току 2022. године број регистрованих корисника био је 32.610, уз укупан промет путем апликације је преко 8 милиона литара горива
- Програм лојалности „Са нама на путу" – настављена је активна кампања на аквизицији нових виртуелних чланова уз оглашавање у новембру и децембру на дигиталним каналима и на ТВ каналима. Укупан број активних корисника у 2022. години био је 857.793, а нових виртуелних чланова у току године: 98.645.
- G-Drive – национална кампања са циљем промоције нашег премијум G-Drive горива. Маркетинг и онлајн кампања трајала је у континуитету током целе године, док је оглашавање путем телевизијских канала трајало пет недеља.
- Плаћање уз *UnionPay* – уведена је нова могућност плаћања на свим NIS Petrol и GAZPROM бензинским станицама уз платну картицу UnionPay International.
- Друштвене мреже/партнери за креирање онлајн садржаја/сајт: током 2022. године креирано је 16 нових епизода у оквиру садржаја „Са нама на путу кроз Србију", при чему су читаоци нашег сајта и пратиоци на друштвеним мрежама могли да прочитају детаљне препоруке о локацијама у Србији које би могли да посете.

Оперативни показатељи

У 2022. години је забележен раст промета од 8% у односу на 2021. годину, тако да је укупан промет износио 4.363 хиљаде тона.

Малопродаја у Србији и иноактивама – раст за 19%, првенствено у Србији, услед:

- пораста потражње у периоду наглог раста светских котација нафтних деривата,
- привлачења нових корпоративних клијената,
- као и због раста учешћа НИС на тржишту у периоду увођења ограничења малопродајних цена у Републици Србији, кад је НИС обезбедио несметано снабдевање у периоду нагле потражње на српском тржишту и једини на тржишту гарантовао ниску цену за пољопривреду.

Велепродаја у Србији и иноактивама[1] – остварен је раст због:

- раста потрошње услед раста светских котација нафтних деривата уз истовремено смањење увоза због нерентабилности у условима ограничених цена где је НИС гарантовао несметано снабдевање нафтних деривата на тржишту Србије кроз повећање производње и контролу целокупног ланца снабдевања,
- као и због продаје мазута у циљу одржавања енергетског биланса државе у периоду ниске производње енергије из хидроелектрана.

Извоз, транзит и БЈ[2] – раст обима продаје авио горива због проширења линије међународних авио-летова „Air Serbia" и страних авио компанија, као и због велепродаје горива за Министарство рударства и енергетике.

Обим промета*, у хиљ. тона

Структура промета*, у хиљ. тона

* *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања*
1 *Укључује продају КПГ-а Блока „Енергетика" и продају уља и мазива погона за производњу мазива.*
2 *БЈ обухвата продају бизнис-јединица за продају битумена, горива за снабдевање пловила и авио-горива.*

* *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања*

Енергетика

По питању трговине електричном енергијом, година 2022. била је година екстремно високих цена, без преседана. У тим условима, главни изазов је био наћи кредибилне и ликвидне партнере.

Пројекат ТЕ-ТО Панчево

Статус пројекта ТЕ-ТО Панчево на крају 2022. године је следећи: израда, испорука и уградња опреме електране је реализована у потпуности до краја 2022. године. Извршена су функционална испитивања појединачних постројења као и испитивање поузданости рада електране у трајању од 72 сата. Током априла успешно су извршена гарантна испитивања којим су доказани гарантовани параметри електрана. Електрана је добила одобрење за пробни рад за сва појединачна постројења закључно са парно-турбинским постројењем 12. априла 2022. године. Електрана је од тог датума спремна за рад на инсталисаној снази. Дана 17. маја добијена је употребна дозвола за далековод. Гарантна испитивања гаснотурбинског постројења су извршена 21. маја. Током јуна извршен је преглед прикључно разводног постројења (ПРП). Радови на отклањању примедби, датих од стране ИТП ЕМС су завршени. Укупан степен реализације изградње достигао је 100%. Поднети су захтеви за употребну дозволу.

Након потписивања Анекса број 5 *EPC* уговора и прелиминарног записника о примопредаји (*Provisional Aceptance Certificate*) дана 24.10.2022. године постројење је пуштено у комерцијални рад.

Природни гас

Организација и балансирање портфолија природног гаса за НИС а.д. Нови Сад је урађено у складу са уговором о транспорту природног гаса са оператором транспортног система природног гаса за гасну годину 2022/2023, који је закључен у трећем кварталу 2022. године. Цене природног гаса у 2022. години су регулисане Уредбом Владе РС о привременој мери ограничавања цене гаса и надокнади разлике у цени природног гаса набављеног из увоза и произведеног у Републици Србији у случају поремећаја на тржишту.

Отпрема КПГ са ГП Острово одвијала се неометано. У току су преговори о годишњем уговору о потпуном снабдевању енергијом из природног гаса, као и о уговорима за продају енергије из природног гаса за гасну годину 2022/2023.

Трговина електричном енергијом

НИС а.д. Нови Сад тренутно поседује лиценцу за трговину електричном енергијом у Србији, Црној Гори, Румунији, БиХ, Словенији, Мађарској и Бугарској. НИС а.д. Нови Сад тргује на берзи електричне енергије у Србији (*SEEPEX*) и у Румунији (*OPCOM*).

Реализација програма мера енергетске ефикасности у НИС а.д.

Програмом мера за смањење потрошње енергије и повећање енергетске ефикасности за 2022. годину остварен је ефекат енергетске уштеде 5.201 т.е.н. Финансијска вредност уштеда износи 380 милиона динара.

Основан је интерни тим за енергетски надзор и израђен регулаторни и методолошки оквир. Успешност примене баријера за електробезбедност у блоковима и зависним друштвима је 89%.

Развијене су мере за побољшање енергетске ефикасности и формиран је скуп пројеката за „брзе победе” у сфери енергетске ефикасности за 2022. годину. Покренута је реализација мера за побољшање енергетске ефикасности.

У току су радови на реализацији четири мере за повећање енергетске ефикасности, од којих су три реализоване.

Обновљиви извори енергије

У јануару 2022. године уговорена је изградња соларних фотонапонских електрана на 8 станица за снабдевање горивом. До краја 2022. године завршени су радови на свим станицама за снабдевање горивом и све електране су пуштене у рад.

Појединачна снага електрана износи око 33 KWp на 7 ССГ и 62 kWp на ССГ Нови Београд „Дејтон”, а укупна снага соларних панела око 290 KWp. Електране имају статус купца-произвођача електричне енергије. Укупна годишња производња свих електрана на 8 ССГ износи око 341.000 kWh.

Током четвртог квартала одобрена је изградња соларних фотонапонских електрана на још 7 станица за снабдевање горивом укупне снаге соларних панела око 240 KWp, а планирано улагање износи 170.000 евра. Појединачне снаге електрана су 30,4 KWp на 6 бензинских станица и 60,7 KWp на једној. Радови на изградњи 5 електрана су завршени до краја 2022. године, док су две планиране за јануар 2023. Паралелно тече исходовање дозвола за прикључење на дистрибутивни систем електричне енергије.

Завршен је тендер за избор извођача радова по моделу „кључ у руке” за изградњу соларне фотонапонске електране на земљи у Складишту деривата нафте Нови Сад укупне снаге панела 6,6 MWp и кровне електране на 13 објеката у Рафинерији нафте Панчево укупне снаге панела од 1,73 MWp.

Урађени су и техноекономски елаборати за изградњу соларних електрана на објектима и земљишту у власништву компаније и идентификован је потенцијал за изградњу соларних фотонапонских електрана укупне снаге панела 25-30 MWp.

Финансијски показатељи

Приходи од продаје

Током 2022. године НИС је забележио раст прихода од продаје од 74% у односу на претходну годину, тако да укупан износ прихода од продаје износи 513,7 милијарде РСД.

Приходи од продаје*, у млрд. РСД

* *Консолидовани приходи од продаје. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

EBITDA

Показатељ EBITDA у 2022. години већи за 156% у односу на претходну годину и износи 136,2 милијарде РСД.

На раст показатеља EBITDA утицали су следећи фактори:

- Утицај позитивног ефекта раста цене нафте и деривата на светском тржишту, као и јефтинијих залиха претходних периода у преради у односу на 2021. годину
- Побољшање обима асортимана прераде и реализације нафтних деривата, који је делимично компензован растом трошкова
- Бољи услови приликом набавке сирове нафте.

EBITDA*, у млрд. РСД

* *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

Нето добит

Нето добитак у 2022. години износи 92,4 милијарди динара, и већи је 4,4 пута у односу на претходну пословну годину.

На раст нето резултата највише је утицало:

- Раст EBITDA.

Нето добит*, у млрд. РСД

* *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

OCF

У 2022. години оперативни новчани ток износи 114,1 милијарду динара и већи је у односу на 2021. годину за 170%.

На раст показатеља *OCF* највише су утицали:

- Већи приливи од купаца, али и већи оперативни трошкови

OCF*, у млрд. РСД

* *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

CAPEX

У току 2022. године главни правци улагања били су пројекти усмерени на производњу нафте и гаса. Значајан део улагања припада улагању у пројекте бушења и концесије, затим у пројекте прераде нафте, као и пројекте реконструкције, изградње и ребрендинга ССГ. Осим тога, НИС је улагао у пројекте у области енергетике и сервиса, као и у одређени број пројеката у корпоративном центру.

У 2022. години издвојено је 22,1 милијарду динара за финансирање инвестиција, што је за 9% више од износа који је био издвојен 2021. године.

CAPEX према врсти пројекта*, у млрд. РСД

Инвестиције по сегментима

* *Износи су дати у милијардама РСД и без ПДВ-а. Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

Организациони део	Најзначајнији пројекти
Истраживање и производња	• бушење разрадних бушотина • улагања у геолошко-техничке активности • концесије
Сервиси	• генерални ремонт, замена и набавка опреме за бушаћа постројења • набавка вакуум ауто-цистерни
Прерада	• пројекти модернизације • пројекти усклађивања са законским нормама и прописима • пројекти за повећање производне ефикасности • капитална улагања у вези са заштитом животне средине • енергетски пројекти • реконструкција *FCC* и изградња новог постројења *ETBE*
Промет	• развој малопродајне мреже у Србији (изградња, реконструкција и ребрендинг станица за снабдевање горивом) • остали пројекти малопродаје у Србији и региону • реконструкција складишта
Остали Downstream пројекти (Енергетика и Технички сервиси)	• ветропарк Пландиште • израда аутоматског материјалног биланса у Downstream-у • енергетски пројекти и пројекти унапређења метролошке опреме
Корпоративни центар	• пројекти у вези са одржавањем софтверских решења • пројекти са компонентом информационе технологије

Задуженост

На крају 2022. године дуг према банкама је нижи у односу на крај 2021. године и износи 565,8 милиона евра. Повучено је кредита у износу од 49,4 милиона евра, и отплаћено укупно 73,5 милиона евра, од чега је 59,3 милиона евра добровољна превремена отплата.

Структура укупног дуга према банкама, по валутама у %

Кретање укупног дуга према банкама са рочном структуром*, у мил. EUR

* *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*

Кретање укупне задужености према банкама*, у мил. EUR

* *Поред дуга према банкама по основу кредита и акредитива, НИС а.д. Нови Сад на дан 31.12.2022. године има издате банкарске гаранције у износу од 39,2 милиона евра, корпоративне гаранције у износу од 204,8 милиона евра и финансијски лизинг у износу од 28,6 милиона евра.*

Порези и други јавни приходи[1]

НИС а.д. Нови Сад	2022.	2021.	%[2]
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	2,12	1,96	+8%
Накнада за енергетску ефикасност[3]	0,48	0,38	+25%
Порез на добит правних лица	17,54	4,07	+331%
Порез на додату вредност	42,15	29,89	+41%
Акцизе	153,43	139,54	+10%
Накнада за робне резерве	8,29	6,64	+25%
Царине	0,36	1,21	-70%
Рудна рента	1,75	1,29	+36%
Остали порези	1,44	1,30	+11%
Укупно	**227,57**	**186,28**	**+22%**
НИС-ова зависна друштва у Србији[4]			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	1,53	1,33	+14%
Порез на добит правних лица	0,15	0,11	+38%
Порез на додату вредност	2,30	2,54	-9%
Акцизе	0,00	0,00	n/a
Царине	0,039	0,043	-10%
Рудна рента	0,00	0,00	n/a
Остали порези	0,11	0,10	+6%
Укупно	**4,12**	**4,12**	**0%**
Укупно НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима у Србији	**231,7**	**190,4**	**+22%**
НИС-ова зависна друштва у региону и Ангола			
Доприноси за обавезно социјално осигурање на терет послодавца	0,03	0,05	-49%
Накнада за енергетску ефикасност	0,08	0,00	n/a
Порез на добит правних лица	0,20	0,10	+108%
Порез на додату вредност	0,86	1,17	-27%
Акцизе	11,85	16,33	-27%
Царине	6,68	9,68	-31%
Рудна рента	0,20	0,04	+367%
Остали порези	0,10	0,09	+10%
Укупно	**19,98**	**27,47**	**-27%**
Одложена пореска средства (укупно за Групу)	-0,42	-0,03	n/a
Укупно НИС Група[5]	**251,25**	**217,84**	**+15%**

1 *У милијардама динара.*
2 *Сва евентуална одступања у процентуалним износима и збирним вредностима настају услед заокруживања.*
3 *Обрачунава се од 1.7.2019. године.*
4 *Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад и НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и НИС Петрол а.д. Београд.*
5 *Укључујући порезе и друге обавезе по основу јавних прихода за зависна друштва у региону, порез на добит у Анголи и одложена пореска средства.*

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС а.д Нови Сад са зависним друштвима, насталим из његове организационе структуре у Србији за 2022. годину износи 231,7 милијарди динара.

Укупан износ обрачунатих обавеза по основу јавних прихода за НИС Групу за 2022. годину износи 251,2 милијарде динара, што је за 15% више него у истом периоду 2021. године.

Рацио показатељи[1]

Показатељи профитабилности	2022.	2021.
Стопа пословног добитка (*EBITDA* маржа)[2]	+25%	+17%
Стопа нето добитка[3]	+17%	+7%
Стопа приноса на укупна средства (*ROA*)[4]	+20%	+5%
Стопа приноса на капитал (*ROE*)[5]	+30%	+8%
Показатељи ликвидности		
Текући рацио[6]	+235%	+152%
Брзи рацио[7]	+166%	+92%
Рацио нето обртног фонда[8]	+22%	+8%
Показатељи задужености		
Коефицијент задужености[9]	+29%	+33%
Net Debt/EBITDA[10]	-0,11	1,12

1 *Показатељи су израчунати на основу података из консолидованих финансијских извештаја припремљених у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије који није у складу са МРС 1 – „Презентација финансијских извештаја".*
2 *EBITDA/пословни приходи*
3 *Нето добитак/пословни приходи*
4 *Нето добитак/просечна вредност пословне имовине*
5 *Нето добитак/просечна вредност капитала*
6 *Обртна имовина/краткорочне обавезе*
7 *(Обртна имовина – залихе)/краткорочне обавезе*
8 *(Обртна имовина – краткорочне обавезе)/пословна имовина*
9 *(Дугорочне обавезе + краткорочне обавезе)/пословна имовина*
10 *(Дугорочне обавезе + краткорочне финансијске обавезе – готовина и готовински еквиваленти)/EBITDA*

Повећање оперативне ефикасности

И у 2022. години ефекти реализације мера за повећање оперативне ефикасности имали су позитиван утицај на остварене финансијске резултате.

Укупан ефекат реализације достижног нивоа потенцијала на показатељ EBITDA у 2022. години износи 3,2 милијарде динара.

Ефекат реализације мера за повећање оперативне ефикасности на показатељ EBITDA, у млрд. RSD

Програм „Ја имам идеју"

Програм мотивације „Ја имам идеју" омогућује сваком запосленом да предложи идеје коју могу да побољшају пословање и тако директно утиче на повећање ефикасности. У протеклој години имплементиран је нови систем материјалне и нематеријалне мотивације „Успех на делу".

У 2022. години иницирано је 168 идеја, одобрено 48, а реализовано 45 идеја.

Ефекат реализованих идеја у 2022. години је преко 210 милиона динара.

2020.	2021.	2022.
Иницирано: 222 идеје	Иницирано: 127 идеја	Иницирано: 168 идеја
Ефекат: 124 мил. РСД	Ефекат: 73 мил. РСД	Ефекат: 210 мил. РСД

1.2.8

OMS Еталон

Програм OMS, који је у НИС-у започет 2017. године са циљем обезбеђивања максималне оперативне ефикасности кроз поузданост и безбедност пословних процеса и ангажовање свих запослених у процесу сталног побољшања, наставио је свој развој и у 2022. години.

Кључне активности у 2022. години биле су:

- Креирање еталонских објеката, интеграција свих пракси OMS ради формирања универзалног пословног модела у производном погону;
- Развој система и алата поузданости и интегритета опреме, приступа заснованих на идентификацији и анализи ризика, и пракси за побољшање културе производних процеса;
- Реализација пројеката интерног консалтинга и помоћи бизнису.

Позитивно искуство последњих година, стечено на еталонским објектима, потврђује велику примењивост системске интеграције свих пракси на једном конкретном објекту. Током 2022. године 8 нових објеката Upstream и Downstream (блокови „Промет” и „Прерада”) доведено је до „еталонског” нивоа применом комплексног приступа OMS-а, а у будућности се планира примена предметног приступа на свим основним и важним објектима Друштва, као и укључивање НАФТАГАС-Техничких сервиса д.о.о. Зрењанин.

Развој система поузданости и интегритета опреме подразумева, с једне стране, успостављање пуноправног система који се састоји од методологија, процеса, организационе структуре и кључних показатеља ефикасности и, са друге стране, примену алата на свим релевантним објектима НИС-а ради повећања поузданости и смањења трошкова. Међу кључним алатима су класификација опреме по критичности и RCM („*reliability centered maintenance*”), структурни обиласци оператера и ефикасан процес примопредаје смене, студије за идентификацију и анализу ризика *HAZID/HAZOP*.

У 2022. години успели смо да:

- Побољшамо трендове основних *KPI* поузданости (оперативна расположивост РНП);
- У преко 70% производних погона применимо праксе поузданости;
- Оценимо тренутни ниво одабраних *KPI*, и дугорочне циљне оријентире и стратегије достизања истих у Блоковима „Истраживање и производња” и „Прерада”, и редовно обављамо анализу одступања. Дефинишемо кључне KPI у Блоку „Промет”;
- Кроз систем *CMMS* обједињено повежемо дигиталне структурне обиласке, електронски дневник смене и електронску дозволу за рад;
- Дефинишемо и усагласимо нове методологије за управљање резервним деловима и критеријуме за расходовање опреме;
- Започнемо рад на успостављању процеса управљања одржавањем опреме у Блоку „Прерада” и НАФТАГАС - ТехничкиСервисима д.о.о. Зрењанин;
- Реализујемо све препоруке екстерне провере усаглашености Друштва са Стандардом ISO 55000 и припремимо све услове за будућу сертификацију;
- Обрачунамо прве ефекте од примене алата *Asset management*-а – око 12 милиона РСД у Блоку „Истраживање и производња”.

Што се тиче иницијатива интерног консалтинга, реализовани су следећи пројекти:

- Анализа фактора настанка људских грешака у Рафинерији Панчево на пилот процесу: издавање дозволе за рад. На основу дефинисаних кључних фактора настанка људских грешака, предложене су препоруке за отклањање и митигацију ових ризика, чиме би се значајно смањила потенцијална штета у РНП;
- Дефинисање функционала и процеса *QA/QC* у НАФТАГАС - Нафтни Сервиси д.о.о. Нови Сад;
- Започет је рад на дефинисању критеријума за приоритизацију пројеката инвестиционог одржавања на нивоу Друштва.

Еталонски објекти

Имплементирање кључних OMS/CI алата на једном објекту

Креирање универзалног производног модела са опцијом репликације

Asset management

Креирање и развој система управљања поузданошћу опреме

Методологије, процес, организациона структура, KPI, CMMS

Оперативна ефикасност

Прорачун потенцијала и измена система постављања циљева

Оптимизација процеса и прикупљање идеја

Унапређење радног окружења

Консалтинг

Реализација пројеката унутрашњег и ангажовање спољашњег консалтинга за кључне проблеме бизниса, у складу са захтевима менаџмента

Истраживање и производња

У току 2022. у Блоку „Истраживање и производња” реализован је комплексан приступ примене пракси и инструмената OMS на 3 објекта Блока (CC1 Елемир, CMC Брадарац и CC4 Кикинда поље).

Ефекат од реализације мера повећања оперативне ефикасности и потенцијала (ПОЗ) у 2022. значајно је виши од планираног захваљујући спровођењу додатних мера оперативне ефикасности, повећању приноса нафте и гаса и расту цена енергената.

На пет објеката Блока „Истраживање и производња” спроведена је процена ризика, израђени су и спроведени планови за минимизирање ризика и реализацију могућности.

Прерада

У оквиру OMS активности у Блоку „Прерада”, реализован је план имплементације најбољих пракси и формирање еталонских постројења на атмосферској дестилацији (S-2100), вакуум дестилацији (S-2200) и у сектору „Манипулација”. Реализовано је посебно уређење и опремање постројења дефинисаном 5S опремом, израђене су и постављене посебне ознаке за визуелно означавање опреме и постројења у складу са планом. Израђен је и усвојен нови план активности континуалног унапређења постројења Блока „Прерада” за 2023. годину који обухвата постројења блока 5 и енергане.

Промет

Током 2022. године реализација OMS иницијатива у оквиру Блока „Промет” одвијала се у неколико праваца:

- Еталонски објекат: Енергана Нови Сад – на овом објекту је реализован комплексан и свеобухватан приступ унапређењу оперативног пословања, безбедности и организационе културе и радног простора запослених кроз примену различитих OMS инструмената и алата у домену управљања опремом, ризицима и континуалним унапређењем. Реализоване мере и резултати презентовани су и топ-менаџменту Друштва на седници OMS комитета, која је одржана на самом објекту у новембру 2022. године.
- Настављен је програм имплементације најважнијих алата система управљања опремом у Блоку „Промет”, укључујући и реализацију планиране *RCM* анализе и дефинисање стратегије одржавања опреме на складишту Чачак, визуелизацију критичне опреме и реализацију *RCFA* анализе на истом складишту. Додатно, дефинисани су основни KPI процеса, као и њихов начин обрачуна и тренутне вредности, чиме је омогућено даље праћење прогреса система управљања опремом у Блоку.
- Настављена је реализација плана класификације критичности опреме у Дирекцији малопродаје у складу са програмом усвојеним током 2021. године.
- Као део иницијативе елемента „Оперативни ризици” и испуњења захтева програма „Каркас - штит безбедности” спроведена је студија ризика методом *HAZOP* на складишту нафтних деривата и ТНГ Нови Сад.

1.2.9

Хартије од вредности

Структура акцијског капитала

Акцијски капитал НИС а.д. Нови Сад износи 81,53 милијарде динара и подељен је на укупно 163.060.400 акција номиналне вредности 500,00 динара. Све емитоване акције су обичне акције и дају својим власницима следећа права:

- Право учешћа и гласања на скупштини, тако да једна акција увек даје право на један глас;
- Право на исплату дивиденде у складу с важећом регулативом;
- Право учешћа у расподели ликвидационог остатка или стечајне масе у складу са законом којим се уређује стечај;
- Право пречег стицања обичних акција и других финансијских инструмената заменљивих за обичне акције, из нових емисија и
- Друга права у складу са Законом о привредним друштвима и актима Друштва.

Све хартије од вредности које је Друштво емитовало су укључене у трговање на регулисаном тржишту.

Структура акцијског капитала према учешћу у акцијском капиталу

Структура акцијског капитала према типу лица

Структура првих 10 акционара с највећим учешћем у акцијском капиталу приказана је у табели:

Акционар	Број акција	% учешћа у акцијском капиталу
ЈАД Гаспром њефт	81.530.200	50,00%
Република Србија	48.712.562	29,87%
ЈАД Гаспром	10.035.687	6,15%
„OTP" банка Србија – кастоди рачун - фонд	2.855.096	1,75%
„OTP" банка Србија – кастоди рачун - фонд	949.985	0,58%
Компанија Дунав осигурање а.д.о.	394.229	0,24%
„Convest" а.д. Нови Сад - збирни рачун	217.031	0,13%
ДДОР Нови Сад а.д.о.	152.075	0,09%
„Raiffeisen" банка а.д. - кастоди рачун-КС	140.638	0,09%
БДД „M&V Investments" а.д. Београд	131.731	0,08%
Остали акционари	17.941.166	11,00%
Укупан број акционара на дан 31. децембар 2022. године:		**2.053.427**

Дана 6. маја 2022. године, ЈАД Гаспром је реализовао куповину 6,15% акција Друштва од акционара ЈАД Гаспром њефт који је смањио своје учешће на 50%. У односу на компанију ЈАД Гаспром, НИС а.д. Нови Сад је део Гаспром Групе.

Трговање акцијама и показатељи по акцији

Акцијама НИС а.д. Нови Сад тргује се на прајм листингу Београдске берзе а.д.

Кретање цене и промета у 2022. години

Преглед трговања акцијама НИС а.д. Нови Сад на Београдској берзи у 2022. години	
Последња цена (31. децембар 2022.)	675 РСД
Највиша цена (22. децембар 2022.)	680 РСД
Најнижа цена (16. март 2022.)	482 РСД
Укупан промет, у РСД	471.944.693 РСД
Укупан обим, број акција	807.870
Укупан број трансакција, број трансакција	5.859
Тржишна капитализација на дан 31. децембар 2022., у РСД	110.065.770.000 РСД
EPS	573,14
Консолидована *EPS*	566,51
P/E рацио	1,18
Консолидовани *P/E* рацио	1,19
Књиговодствена вредност на дан 31. децембар 2022.	2.206,64
Консолидована књиговодствена вредност на дан 31. децембар 2022.	2.141,71
P/BV рацио	0,31
Консолидовани *P/BV* рацио	0,32

Током 2022. године Друштво није стицало сопствене акције.

Дивиденде

Политика дивиденди НИС а.д. Нови Сад заснована је на избалансираном приступу који узима у обзир неопходност задржавања добити за потребе финансирања будућих инвестиција, као и стопу повраћаја на уложени капитал и износ исплате дивиденди. Дугорочна политика дивиденди предвиђа да се најмање 15% остварене нето добити исплати акционарима у облику дивиденде.

Приликом утврђивања предлога одлуке о расподели добити и исплати дивиденде, менаџмент Друштва узима у обзир низ фактора, укључујући финансијску ситуацију, планове за инвестиције, обавезе отплате кредита, макроекономско окружење и законске прописе. Сваки од ових фактора, засебно или у комбинацији, уколико је довољно значајан, може да утиче на предложену исплату дивиденде.

На седници Скупштине акционара НИС а.д. Нови Сад која је одржана 29. јуна 2022. године, усвојена је Одлука о расподели добити за 2021. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити НИС а.д. Нови Сад. Овом одлуком одређено је да дивиденда акционарима буде исплаћена у новцу, у укупном бруто износу од 5.782.121.784 РСД, тј. у бруто износу од 35,46 динара по акцији. Право на дивиденду су имали акционари који су поседовали акције на дан 19. јун 2022. године (дан дивиденде). Дивиденда за 2021. годину је исплаћена акционарима 22. августа 2022. године.

	Нето добит (губитак), у млрд *РСД*[1]	Укупан износ дивиденде, у млрд *РСД*	Рацио исплате	Зарада по акцији, у *РСД*	Дивиденда по акцији, бруто, у *РСД*	Цена акције на 31.12., у *РСД*	Дивидендни принос акционара, у %[2]
2009.	(4,4)	0,0	-	-	0	-	-
2010.	16,5[3]	0,0	-	101,1	0	475	-
2011.	40,6[4]	0,0	-	249	0	605	-
2012.	49,5	12,4	25%	303,3	75,83	736	10,3
2013.	52,3	13,1	25%	320,9	80,22	927	8,7
2014.	30,6	7,6	25%	187,4	46,85	775	6,0
2015.	16,1	4,0	25%	98,8	24,69	600	4,1
2016.	16,1	4,0	25%	98,6	24,66	740	3,3
2017.	27,8	6,9	25%	170,43	42,61	724	5,9
2018.	26,1	6,5	25%	159, 86	39,97	690	5,8
2019.	17,7	4,4	25%	108,55	27,14	749	3,6
2020.	(5,9)	1,0	-	(36,24)	6,14	644	1,0
2021.	23,1	5,8	25%	141,85	35,46	620	5,7

1 *Нето добит НИС а.д. Нови Сад.*
2 *Израчунава се као однос бруто дивиденде према цени акције на крају године за коју се дивиденда исплаћује.*
3 *Нето добит искоришћена за покриће акумулираних губитака.*
4 *Нето добит искоришћена за покриће акумулираних губитака.*

Односи са инвеститорима

Основни циљ НИС а.д. Нови Сад у односима са инвеститорима јесте успостављање и развијање дугорочног односа са инвестиционом јавношћу, који је заснован на поверењу кроз транспарентну објаву информација и двосмерну комуникацију. Друштво спроводи низ активности како би ова сарадња била што квалитетнија.

НИС а.д. Нови Сад редовно, по завршетку сваког квартала организује презентације остварених резултата пословања на којима представници највишег нивоа менаџмента у директној комуникацији са представницима инвестиционе јавности детаљно анализирају пословање и остварене резултате. У 2022. години одржане су презентације резултата пословања НИС Групе за први, други и трећи квартал, и то:

- лично, у просторијама Друштва,
- путем видео конференцијске везе, као и
- комбиновано (у просторијама Друштва и путем видео конференцијске везе).

НИС а.д. Нови Сад учествује на инвеститорским конференцијама које организују „Ерсте" Група, Београдска берза (током 2022. године није била организована конференција Београдске берзе) и инвестициона компанија *WOOD&Co*. У 2022. години учествовали смо на инвеститорској конференцији коју је организовала „Ерсте" Група. Врата Друштва су увек отворена за оне који желе да добију више информација на састанцима „један на један".

НИС а.д. Нови Сад сваке године организује „Дан инвеститора", који се одржава у просторијама Друштва и на коме се увек представљају важни и значајни пројекти. У оквиру овогодишњег Дана инвеститора одржаног 4. новембра у Рафинерији нафте Панчево, НИС Група је инвестиционој јавности представила резултате пословања за девет месеци 2022. године, као и презентације о статусу пројекта ТЕ-ТО Панчево и ХИП Петрохемије. Представници инвестиционе јавности су имали прилику да се, уз посету ССГ Нови Београд Дејтон, упознају са пројектима модернизације малопродајне мреже НИС, као и дигиталним пројектима у области малопродаје, попут иновативне апликације Drive.Go за плаћање горива без одласка на платно место. Такође, представљени су и пројекти уградње соларних панела на бензинским станицама НИС-а. Организован је и обилазак постројења ХИП Петрохемије и постројења ТЕ-ТО Панчево у Панчеву. Током обилазака учесници су имали прилику да се ближе упознају са основном делатношћу ХИП Петрохемије и историјом овог друштва, а током обиласка ТЕ-ТО Панчево обезбеђен је обилазак постројења ТЕ-ТО Панчево, као и обилазак контролне собе.

Значајан извор информација за све заинтересоване стране представља посебан део корпоративне интернет-странице намењене инвеститорима и акционарима. Овај део интернет-странице редовно се ажурира и допуњава најновијим презентацијама о оствареним резултатима, финансијским извештајима, извештајима ревизора, финансијским календаром, али и другим презентацијама и садржајем.

Опис финансијских инструмената које користи Група

Услед изложености валутном ризику НИС Група користи форвард трансакције на девизном тржишту као инструмент управљања овом врстом ризика.

Рејтинг

Рејтинг доделио	Члан групе	Претходна оцена		Оцена рејтинга	
		Оцена	Датум	Оцена	Датум
Агенција за привредне регистре Републике Србије	-	ББ Веома добар бонитет	22.11.2021.	ББ- Веома добар бонитет	25.07.2022.
„Dun&Breadstreet"	*„Dun&Breadstreet"*	5A1 *Strong DOWN*	23.12.2021.	O-	10.10.2022.

РЕКОРДНИ РЕЗУЛТАТИ

- Успех упркос изазовима

У комплексним околностима НИС Група је у 2022. години остварила рекордне резултате у области прераде и промета.

У Рафинерији нафте Панчево

за 12 месеци је прерађено

4,42 милиона тона сирове нафте и полупроизвода

док укупан обим промета у 2022. години износи

4,36 **милиона тона**

што су најбољи резултати од 2009. године.

Рекордна производна остварења

пратили су и добри финансијски резултати, који ће

допринети даљем развоју и модернизацији НИС Групе.

1.2.10

Корпоративно управљање

Изјава о примени кодекса корпоративног управљања

Извештај о корпоративном управљању

У складу са чланом 368. Закона о привредним друштвима (у даљем тексту „Закон”) и чланом 35. Закона о рачуноводству, НИС а.д. Нови Сад изјављује да примењује Кодекс корпоративног управљања НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Кодекс”), који је доступан на интернет-страници Друштва (https://ir.nis.rs/sr/korporativno-upravae/kodeks-korporativnog-upravaa/). Ова Изјава садржи детаљан и свеобухватан преглед, као и све релевантне информације о пракси корпоративног управљања које Друштво спроводи.

Кодекс представља допуну правила, садржаних у Закону и Статуту НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту „Статут”) у складу са којима треба да се понашају носиоци корпоративног управљања Друштва. Одбор директора Друштва се стара о примени кодексом успостављених принципа, прати његово спровођење и усклађеност организације и деловања Друштва са Кодексом и Законом.

Систем управљања Друштвом

Друштво је успоставило једнодомни систем управљања, у коме централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је одговоран за реализацију постављених циљева и остваривање резултата, док акционари своја права и контролу врше првенствено преко Скупштине акционара.

Одредбама Статута је извршено потпуно и јасно разграничење делокруга послова Одбора директора у односу на делокруг послова Скупштине акционара, генералног директора Друштва и тела која образују органи управљања Друштва.

Структура корпоративних органа и тела НИС а.д. Нови Сад

Скупштина акционара и права акционара

Скупштину акционара, као највиши орган Друштва, чине сви акционари. Све акције НИС а.д. Нови Сад су обичне акције, које власницима дају иста права, при чему свака акција даје право на један глас. Актима Друштва нису предвиђена ограничења, која би се односила на број акција или број гласова на седници Скупштине акционара, које може имати једно лице.

Седнице Скупштине акционара могу бити редовне и ванредне. Редовну седницу Скупштине акционара сазива Одбор директора, и она се одржава најкасније шест месеци након завршетка пословне године. Ванредне седнице сазива Одбор директора на основу своје одлуке или по захтеву акционара који поседују најмање 5 (пет) % акција Друштва.

Правила која се односе на начин сазивања седница, начин рада и одлучивања Скупштине акционара, а посебно питања везана за начин остваривања права акционара у вези са Скупштином акционара, унапред су прописана и обједињена у Пословнику Скупштине акционара Друштва, који је јавно објављен и доступан свим акционарима на интернет страници Друштва.

Обавештење о одлуци Одбора директора о сазивању седнице Скупштине акционара, са предложеним дневним редом, објављује се најкасније наредног радног дана након њеног доношења на интернет страници Друштва и интернет-страници регулисаног тржишта (*www.belex.rs*). Позив за седницу Скупштине акционара упућује се објавом на интернет-страници Друштва (*www.nis.rs*), а такође се објављује на интернет-страници регистра привредних субјеката (*www.apr.gov.rs*), интернет страници Централног регистра, депоа и клиринга хартија од вредности (*www.crhov.rs*) и интернет страници регулисаног тржишта (*www.belex.rs*). Позив се упућује најкасније 30 дана пре дана одржавања редовне, односно 21 дан пре дана одржавања ванредне седнице. Истовремено са објавом позива за седницу Скупштине акционара, на интернет-страници Друштва објављују се и материјали за седницу Скупштине акционара, који су такође доступни на увид у седишту Друштва сваком акционару који то захтева или његовом пуномоћнику, до дана одржавања седнице.

Позив за седницу Скупштине, поред информација о месту и времену одржавања седнице и дневном реду, садржи и обавештење о начину на који су акционарима доступни материјали за седницу, објашњења о правима акционара, начину и роковима за њихово остваривање и о Дану акционара. Уз позив се, такође, објављују формулари за давање пуномоћја и формулари за гласање у одсуству, који су доступни и у седишту Друштва, као и формулари за гласање електронским путем.

Све усвојене одлуке Скупштине акционара објављују се на интернет-страници Друштва, заједно са записником са седнице Скупштине акционара, извештајем Комисије за гласање о резултатима гласања, као и списком учесника и позваних лица, те списком присутних и заступаних акционара Друштва.

Позив и материјали за седницу Скупштине акционара, као и усвојене одлуке и остали документи објављени након одржавања седнице Скупштине акционара, доступни су на српском, руском и енглеском језику.

Посебна права акционара

Уговором о куповини и продаји акција НИС а.д. Нови Сад, који је закључен 24. децембра 2008. године између ЈАД Гаспром њефт и Републике Србије, предвиђено је да све док су уговорне стране акционари НИС а.д. Нови Сад, ни једна од страна неће продати, пренети или на други сличан начин располагати власништвом над пакетом акција, делимично или у целости, у корист било ког трећег лица, осим ако претходно не понуди другој страни да купи пакет акција под истим условима који буду понуђени од стране трећег лица.

У складу са члановима 4.4.1. и 4.4.2. истог уговора, све док је Република Србија акционар Друштва са најмање 10% учешћа у основном капиталу, иста ће имати право на број чланова Одбора директора, пропорционалан њеном учешћу у основном капиталу, а председник и један члан Одбора Скупштине акционара именују се на предлог Републике Србије, док се трећи члан Одбора Скупштине акционара именује на предлог ЈАД Гаспром њефт.

Одлуке које Скупштина акционара на основу предметног уговора и Статута доноси уз обавезан позитиван глас Републике Србије наведене су у делу „Већина за одлучивање и измена Статута".

Право на учешће у раду Скупштине акционара

Право на учешће у раду и право гласа на седници Скупштине акционара имају сви акционари који су власници акција НИС а.д. Нови Сад на Дан акционара, који пада десетог дана пре датума одржавања седнице Скупштине акционара, на основу јединствене евиденције акционара коју води Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности.

Право учешћа у раду Скупштине акционара подразумева право акционара да гласају, право да учествују у расправи о питањима на дневном реду Скупштине акционара, укључујући и пра-

во на подношење предлога, постављање питања која се односе на дневни ред Скупштине акционара и добијање одговора, у складу са Законом, Статутом и Пословником Скупштине акционара, којим су прецизније утврђене процедуре за вршење ових права.

Према Статуту, право да лично учествује у раду Скупштине акционара има акционар Друштва са најмање 0,1% од укупног броја акција Друштва, односно пуномоћник који представља најмање 0,1% од укупног броја акција Друштва. Акционари Друштва који појединачно поседују мање од 0,1% од укупног броја акција Друштва, имају право да учествују у раду Скупштине акционара преко заједничког пуномоћника, да гласају у одсуству или да гласају електронским путем, без обзира на број акција које поседују, при чему сви наведени облици гласања имају једнако дејство. Постојање цензуса за лично учешће условљено је чињеницом да Друштво има изузетно велики број акционара (око 2,05 милиона) и да постојање цензуса у оваквим околностима представља нужност како се не би довели у питање ефикасност и рационалност у погледу планирања и одржавања седница Скупштине акционара.

Друштво је омогућило свим акционарима давање пуномоћја електронским путем и електронско гласање пре седнице, при чему пуномоћје, тј. формулар за гласање мора бити потписан квалификованим електронским потписом, у складу са законом којим се уређује електронски потпис.

Акционар Друштва који има право учешћа у раду седнице Скупштине акционара има право да гласа о сваком питању о коме се гласа на седници Скупштине акционара попуњавањем и упућивањем формулара за гласање путем директне предаје, курирске службе, путем препоручене поште или електронским путем, који мора бити примљен од стране НИС а.д. Нови Сад најкасније 3 (три) радна дана пре дана одржавања седнице Скупштине акционара.

Предлагање допуне дневног реда

У складу са Законом, један или више акционара Друштва, који поседују најмање 5% акција са правом гласа, могу Одбору директора упутити предлог који садржи додатне тачке за дневни ред седнице Скупштине акционара о којима предлажу да се расправља или о којима се предлаже да Скупштина акционара донесе одлуке, као и предлоге другачијих одлука по постојећим тачкама дневног реда, а под условом да свој предлог образложе и да доставе текст предложених одлука (уколико се предлаже доношење одлуке Скупштине акционара).

Право на постављање питања, добијање одговора и подношење предлога

Акционар Друштва који има право учешћа у раду Скупштине акционара, може да постави питања која се односе на тачке дневног реда седнице Скупштине акционара, као и друга питања у вези са Друштвом, у мери у којој су одговори на та питања неопходни за правилну процену питања која се односе на тачке дневног реда седнице Скупштине акционара. На постављена питања одговарају чланови Одбора директора.

Већина за одлучивање и измена статута

Одлуке Скупштине акционара се, по правилу, усвајају обичном већином гласова присутних акционара Друштва који имају право гласа по предметном питању, осим уколико Законом, Статутом или другим прописима за поједина питања није одређен већи број гласова.

Изузетак од горенаведеног је да, све док Република Србија буде имала најмање 10% учешћа у основном капиталу Друштва, неопходан је потврдни глас Републике Србије за доношење одлука Скупштине акционара о следећим питањима: усвајање финансијских извештаја и извештаја ревизора, промене Статута, повећање и смањење основног капитала, статусне промене, стицање и располагање имовином Друштва велике вредности, промене претежне делатности и седишта Друштва и престанак рада Друштва.

Одлуку о изменама и допунама Статута доноси Скупштина акционара обичном већином гласова свих акционара са правом гласа, уз неопходан потврдан глас Републике Србије. У складу са Законом, Оснивачки акт Друштва се не мења.

Активности Скупштине акционара у 2022. години

Током 2022. године одржана је XIV редовна седница Скупштине акционара (29. јуна 2022. године) у Београду, у згради Пословног центра НИС-а, ул. Милентија Поповића бр. 1, док ванредних седница није било.

На XIV редовној седници Скупштина акционара је усвојила финансијске и консолидоване финансијске извештаје Друштва за 2021. годину са мишљењем ревизора и изабрала ревизора FinExpertiza д.о.о. Београд за вршење ревизије за 2022. годину. Усвојен је и Годишњи извештај Друштва за 2021. годину са извештајем независног ревизора, Извештај о анализи рада Одбора директора и комисија Одбора директора, Годишњи извештај Одбора директора о рачуноводственој пракси, пракси финансијског извештавања и усклађености пословања са законом о другим прописима, као и Извештај Одбора Скупштине акционара. Скупштина акционара усвојила је и Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора потребама Друштва, као и Извештај о процени износа и структуре накнада за чланове Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, који су израђени уз помоћ екстерних експерата. Скупштина акционара усвојила је и списак кључних показатеља који значајно доприносе стратешком развоју Друштва за циклус Програма дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања НИС а.д. Нови Сад за период 2021-2023. године. Скупштина акционара је на предметној седници усвојила и предложене измене Статута.

Поред претходно наведеног, Скупштина акционара је усвојила и Одлуку о расподели добити за 2021. годину, исплати дивиденди и утврђивању укупног износа нераспоређене добити Друштва, којом је утврђено да се за исплату дивиденде издваја 25% добити остварене у 2021. години, тј. одлучено је да акционарима Друштва буде исплаћено укупно 5,78 милијарди динара.

Скупштина акционара је такође именовала чланове Одбора директора, као и председника и чланове Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара за актуелни мандатни период.

Однос према акционарима и информисање акционара

Поред извештаја које НИС као јавно акционарско друштво објављује у складу са законским прописима и који су јавно доступни свим заинтересованим лицима, укључујући и извештаје о ре-

зултатима пословања који се представљају акционарима на седници Скупштине акционара, Друштво такође има развијену двосмерну комуникацију са акционарима и инвеститорима, који имају додатну могућност да током године добију све потребне информације о пословању Друштва и својим правима преко Канцеларија за послове са мањинским акционарима у Новом Саду и Београду, посебног кол-центра, имејл сервиса (servis.akcionara@nis.rs) – путем којег сваки акционар може постављати питања и добијати одговоре електронским путем, као и путем Услуга односа са инвеститорима.

Више информација о Односима са инвеститорима на страни 112

Друштво такође учествује на састанцима са представницима инвестиционе заједнице. На квартални презентацијама резултата пословања, редовно су присутни и представници највишег руководства Друштва, а на овим презентацијама разматрају се како резултати у протеклом периоду, тако и планови и стратегија Друштва.

НИС а.д. Нови Сад примењује највише стандарде у погледу информисања, поштујући принципе равноправног третмана свих корисника информација и обезбеђивања да објављене информације буду на једнак и једноставан начин доступне свим заинтересованим лицима у најкраћем могућем року, и у том циљу у великој мери користи своју интернет-страницу. Посебан сегмент интернет-странице који је намењен акционарима и инвеститорима, садржи најважније вести, одлуке органа, одговоре на најчешћа питања акционара, као и све потребне информације о акцијама, правима акционара и дивиденди. Све информације и документи на интернет-страници доступни су на српском, руском и енглеском језику. Процес обавезног извештавања регулисан је посебним актима Друштва, који регулишу начин и поступак објаве информација и њихову доставу надлежним институцијама.

У Друштву постоји механизам за спречавање и решавање потенцијалних конфликата између мањинских акционара и Друштва. Друштво има трочлану комисију за решавање по жалбама мањинских акционара, при чему су надлежности комисије, обраћање комисији и начин рада регулисани посебним интерним актом Друштва.

Информације намењене мањинским акционарима у вези са поступком пред комисијом доступне су на интернет страници Друштва.

Централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора. У надлежности Одбора директора је постављање основних пословних циљева и праваца даљег развоја Друштва, као и утврђивање и контрола успешности примене пословне стратегије Друштва.

Одбор директора

Централну улогу у управљању Друштвом има Одбор директора, који је колективно одговоран за дугорочни успех Друштва, а у чијој надлежности је постављање основних пословних циљева и праваца даљег развоја Друштва, као и утврђивање и контрола успешности примене пословне стратегије Друштва.

Најзначајнија питања из надлежности Одбора директора обухватају: утврђивање пословне стратегије и пословних циљева Друштва, вођење послова Друштва и одређивање унутрашње организације Друштва, вршење унутрашњег надзора над пословањем Друштва, установљавање рачуноводствене политике Друштва и политике управљања ризицима, утврђивање периодичних финансијских извештаја и извештаја о пословању Друштва (квартални и полугодишњих), утврђивање пословног (бизнис) плана Друштва и његових измена, извршавање одлука Скупштине акционара, именовање и разрешење генералног директора и председника Одбора директора, доношење одлука о оснивању или ликвидирању друштава у којима Друштво има учешће у капиталу, о повећању капитала, куповини и продаји акција или удела у овим Друштвима.

Уз то, Одбор директора утврђује емисиону цену заменљивих обвезница и вараната уколико је Скупштина акционара утврдила распон емисионе цене уз овлашћење Одбору директора да утврди емисиону цену у оквиру тог распона и утврђује тржишну вредност акција у складу са Законом. Одбор директора може донети и одлуку о стицању сопствених акција уколико је то неопходно да би се спречила већа и непосредна штета по Друштво, у ком случају је обавезан да на првој следећој седници Скупштине акционаре обавести о разлозима и начину стицања сопствених акција, њиховом броју и укупној номиналној вредности акција, њиховом учешћу у основном капиталу друштва као и укупном износу који је Друштво за њих платило.

Именовање и састав Одбора директора

Чланове Одбора директора именује и разрешава Скупштина акционара обичном већином гласова присутних акционара који имају право гласа по овом питању. На XIV редовној седници Скупштине акционара, одржаној 29. јуна 2022. године, именовано је 11 чланова Одбора директора. Чланови бирају председника Одбора директора, а функције председника Одбора директора и генералног директора су раздвојене. Чланови Одбора директора поседују адекватну комбинацију потребних знања, способности и искустава релевантних за врсту и обим делатности које обавља НИС а.д. Нови Сад.

Кандидате за чланове Одбора директора може предложити Комисија за именовања или акционари Друштва који појединачно или заједно поседују најмање 5% акција Друштва.

Одбор директора чине извршни и неизвршни директори. Одбор директора у свом саставу има једног извршног члана, док су сви остали чланови неизвршни, при чему су два неизвршна директора истовремено и независни чланови Одбора директора који испуњавају посебне услове прописане Законом.

Одбор директора има значајан број иностраних чланова који доносе међународно искуство, уз разумевање изазова с којима се Друштво суочава. Од 11 чланова Одбора директора, осморо су руски држављани, а троје су држављани Републике Србије.

Чланови Одбора директора морају испуњавати услове који су прописани Законом, као и посебне услове прописане Статутом, о чему дају изјаву на почетку мандата и имају обавезу да обавештавају Друштво о свим променама свог статуса, а нарочито оним због којих евентуално више не испуњавају услове за чланство у Одбору директора или које би могле значити постојање сукоба интереса односно кршење забране конкуренције.

Мандат чланова Одбора директора престаје на првој наредној редовној седници Скупштине акционара, осим у случају кооптације, када мандат кооптираних чланова Одбора директора траје до прве наредне седнице Скупштине акционара. По истеку мандата, сваки члан Одбора директора може бити поново именован, без ограничења броја мандата. Скупштина акционара може разрешити члана Одбора директора и пре истека мандата на који је именован, а такође члан Одбора директора може у свако доба дати оставку писаним путем.

Извештај Комисије за именовања - У складу са Законом, а узимајући у обзир принципе утврђене чланом 5. тачка 5.1 Кодекса, Комисија за именовања најмање једном годишње за Скупштину акционара Друштва саставља извештај о примереност састава Одбора директора и даје препоруке у вези са овим питањем. Тако је и 2022. године Комисија за именовања на XIV редовној седници поднела Скупштини акционара Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора НИС а.д. Нови Сад потребама НИС а.д. Нови Сад. На основу извршене анализе утврђено је да величина састава Одбора директора Друштва одговара пракси великих компанија нафтно-гасног сектора Европе, као и да постојећи састав Одбора директора Друштва поседује знања из области ревизије, финансија, стратешког менаџмента, пореског система, маркетинга, трговине нафтом и нафтним дериватима, као и промета, а у састав Одбора директора улазе како мушкарци тако и жене. Утврђено је да чланови Одбора директора имају међународне сертификате АССА, квалификацију МВА, СМА. У извештају се закључује да састав Одбора директора одговара потребама корпоративног управљања Друштва и принципима наведеним у члану 5. тачка 5.1 Кодекса. Предметни извештај јавно је доступан на интернет страници Друштва.

Више информација о примени Политике разноликости у вези са органима управљања доступно је на страни 131.

Промене у саставу Одбора директора у 2022. години

У мају 2022. године на основу оставке престало је чланство Дмитрија Шепељског у Одбору директора, а истог месеца путем кооптације за члана Одбора директора именован је Всеволод Воробјов. На XIV редовној седници Скупштине акционара НИС-а, одржаној 29. јуна 2022. године, сви чланови Одбора директора којима је мандат трајао до дана одржавања наведене седнице су поново именовани, односно за чланове Одбора директора именовани су: Вадим Јаковљев, Кирил Тјурдењев, Даница Драшковић, Алексеј Јанкевич, Павел Одеров, Всеволод Воробјов, Дејан Раденковић, Драгутин Матановић, Александар Чепурин, Анатолиј Чернер и Олга Висоцка.

Чланови Одбора директора на дан 31. децембар 2022. године

Всеволод Воробјов	члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор*
Вадим Јаковљев	председник Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор*
Драгутин Матановић	члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор* *председник Комисије за именовања*
Кирил Тјурдењев	генерални директор НИС а.д. Нови Сад члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Извршни директор* *члан Комисије за именовања*
Дејан Раденковић	члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор* *члан Комисије за ревизију*
Даница Драшковић	члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор*
Александар Чепурин	независни члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор* *члан Комисије за именовања*
Алексеј Јанкевич	члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор* *председник Комисије за накнаде*
Анатолиј Чернер	члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор*
Павел Одеров	члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор*
Олга Висоцка	независни члан Одбора директора НИС а.д. Нови Сад *Неизвршни директор* *Председник Комисије за ревизију* *Члан Комисије за накнаде*

Активности Одбора директора у 2022. години

Одбор директора је одржао четири седнице уз лично присуство чланова и 19 писаних седница. На свим седницама Одбора директора учешће чланова било је практично максимално.

На дневном реду Одбора директора, поред редовних активности које се односе на разматрање годишњег извештаја НИС а.д. Нови Сад, финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја Друштва за 2021. годину, усвајање периодичних (кварталних) извештаја Друштва у 2022. години, сазивање редовне седнице Скупштине акционара, усвајање бизнис-плана Друштва, одређивање дана, поступка и начина исплате дивиденди акционарима Друштва, донете су и одлуке о одобрењу престанка учешћа НИС а.д. Нови Сад у акционарском друштву Културно спортски центар Пинки - Земун Београд путем покретања поступка ликвидације, затим о образовању и престанку огранака Друштва и одобрењу закључења додатних Уговора о субординираним зајмовима између НИС а.д. Нови Сад и NIS PETROL S.R.L Румунија. Одбор директора је усвојио Политику разноликости Друштва, одобрио и предлоге за разрешења са позиције и одобрење кандидатуре на позицију члана Одбора ревизора/Одбора за ревизију зависних друштава НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и NIS PETROL S.R.L Румунија, те директора, председника и члана Одбора ревизора НАФТАГАС - Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, а именовао је и чланове комисија Одбора директора Друштва за ревизију, накнаде и именовања за актуелни мандатни период, те донео и одлуку о кооптацији члана Одбора директора НИС. За потребе остваривања планираних циљева Друштва, сагледавања перформанси Друштва и квалитета корпоративног управљања, Одбор директора је кроз квартални извештаје разматрао анализе пословања у извештајном периоду са проценама пословања НИС а.д. Нови Сад до краја 2022. године. Одбор директора је анализирао и сопствени рад и поднео одговарајући Извештај на XIV редовној седници Скупштине акционара. Одбор је такође разматрао резултате испуњења кључних показатеља пословања за 2021. годину, као и систем оцењивања кључних показатеља пословања за 2022. годину, показатеље делатности Друштва за циљеве Програма дугорочне мотивације и коефицијента награђивања за циклус 2021-2023. године и утврдио Списак кључних показатеља који значајно доприносе стратешком развоју Друштва за циклус Програма дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања НИС а.д. Нови Сад за исти циклус.

Током 2022. године, Одбор директора је донео 70 одлука, а контрола извршења донетих одлука прати се кроз периодичне извештаје о извршењу одлука и налога Одбора директора.

Пословник и седнице Одбора директора

Пословником о раду Одбора директора и комисија Одбора директора Друштва (у даљем тексту „Пословник о раду Одбора директора") уређен је начин рада и доношења одлука Одбора директора и комисија Одбора директора Друштва, укључујући и поступак сазивања и одржавања седница.

За сваку пословну годину Одбор директора усваја план рада, који обухвата питања која се разматрају у складу са законским прописима, потребама пословања Друштва и којим су утврђени рокови за разматрање ових питања на седницама Одбора директора. Поред планираних питања, Одбор директора по потреби разматра и друга питања из своје надлежности.

Како би чланови Одбора директора били адекватно информисани пре доношења одлука и могли да прате активности Друштва, генерални директор и менаџмент Друштва старају се да чланови Одбора директора правовремено добију тачне, благовремене и потпуне информације о свим питањима која се разматрају на седницама и другим значајним питањима у вези са Друштвом. Седнице Одбора директора припремају се уз помоћ секретара Друштва и уз надзор председника Одбора директора, тако да сваки члан може да пружи одговарајући допринос раду Одбора директора.

Одбор директора доноси одлуке простом већином гласова од укупног броја чланова Одбора директора, осим одлуке о кооптацији, која се доноси простом већином присутних чланова и одлука за које је Законом и/или Статутом предвиђена друга већина. Сваки члан Одбора директора има по један глас.

Накнаде чланова Одбора директора и комисија

Политика накнада – Скупштина акционара је 2016. године усвојила актуелну Политику накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора. Политиком је предвиђено да накнаде треба да буду примамљиве и конкурентне, да привуку и задрже лица у својству члана Одбора директора и комисија Одбора директора, која испуњавају стручне и друге критеријуме неопходне Друштву, а да истовремено не одступају значајно од накнада које се исплаћују члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора у другим друштвима исте или сличне делатности, величине и обима пословања.

Политиком накнада предвиђено је да се накнаде извршним директорима утврђују уговором о раду, односно уговором о ангажовању сваког од извршних директора у Друштву по другом основу, при чему они не добијају накнаде за чланство у Одбору директора и комисијама Одбора директора, осим у делу који се односи на компензацију трошкова и осигурање од одговорности у вези са чланством и радом у Одбору директора и комисијама Одбора директора.

Структура накнада – политиком накнада предвиђено је да се накнада састоји од:

- Фиксног дела,
- Компензације трошкова и
- Осигурања од одговорности чланова Одбора директора и комисија Одбора директора.

Фиксни (стални) део накнаде члановима састоји се од годишњег фиксног дела накнаде за чланство у Одбору директора и годишњег фиксног дела накнаде за учешће у раду комисија Одбора директора. Овај вид накнаде представља накнаду

за време и труд члана Одбора директора тј. члана комисија Одбора директора у вези са његовом функцијом и има везе са припремом и активним учествовањем на седницама Одбора директора, тј. комисија Одбора директора, што од чланова захтева да унапред проуче садржину докумената, присуствују и активно учествују на седници.

Компензација трошкова – чланови Одбора директора и комисија Одбора директора имају право на накнаду за све трошкове који настају у вези са њиховим чланством у Одбору директора и/или учешћем у раду комисија Одбора директора, у границама норми, које се утврђују унутрашњим актима Друштва.

Осигурање од одговорности чланова Одбора директора – чланови Одбора директора и комисија Одбора директора имају право на осигурање од одговорности (*Directors & Officers Liability Insurance*).

Измене политике накнада – у циљу одржавања накнаде на примереном нивоу, предвиђено је да Политика накнада буде предмет периодичне оцене и анализе и усклађивања са потребама, могућностима и интересима Друштва, те променама других опредељујућих критеријума. У складу са препоруком Комисије за накнаде. Скупштина акционара је 28. јуна 2016. године усвојила актуелну Политику накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора, када је престала да важи њена претходна верзија.

Укупан износ исплаћен члановима ОД у 2022. години, нето у *РСД*	
Чланови ОД	258.683.483 РСД

Извештај Комисије за накнаде – Комисија за накнаде најмање једном годишње за Скупштину акционара Друштва саставља извештај о оцени износа и структуре накнада. Тако је и 2022. године Комисија за накнаде, у складу са својим надлежностима, извршила оцену адекватности износа и структуре накнада чланова Одбора директора у односу на принципе, оквире и критеријуме дефинисане важећом Политиком накнада, и с тим у вези поднела одговарајући извештај, који је усвојен на XIV редовној седници Скупштине акционара, одржаној 29. јуна 2022. године. На основу извршене анализе тржишта накнада за референтну групу, у овом извештају дат је закључак да је годишњи износ фиксне накнаде за неизвршне чланове Одбора директора на нивоу укупног прихода неизвршних чланова одбора директора компанија које по својој структури, приходима и пословању одговарају НИС а.д. Нови Сад. Ради додатне провере узорка урађена је и додатна анализа компензација за неизвршне чланове одбора директора на основу тржишне капитализације енергетских компанија које се налазе на Лондонској берзи. И по овој анализи дошло се до закључка да се износ фиксне накнаде за неизвршне чланове Одбора директора Друштва налази на нивоу укупног прихода неизвршних чланова одбора директора компанија које по својој тржишној капитализацији одговарају НИС а.д. Нови Сад. Закључак је да структура новчаних накнада за независне чланове Одбора директора одговара текућој пракси тржишта, те да износ и структура накнаде за чланове Одбора директора одговара принципима, оквирима и критеријумима, који су предвиђени важећом Политиком накнада члановима Одбора директора и члановима комисија Одбора директора.

Број и % акција НИС а.д. Нови Сад у власништву чланова ОД

Име и презиме	Број акција	% учешћа у укупном броју акција
-	-	-

Програм дугорочног стимулисања

Програм дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања ближе је уређен посебним Правилником о програму дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања који регулише основне принципе и параметре програма.

Програм представља један од кључних елемената система стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања Друштва, чији је циљ стварање подстицаја за неизвршне директоре и чланове тела органа управљања ради реализације дугорочних циљева Друштва.

Циљеви програма дугорочног стимулисања су повезивање интереса учесника програма са дугорочним интересима Друштва и акционара Друштва, обезбеђивање стимулације за учеснике програма, која осигурава дугорочни, одрживи развој Друштва и реализацију његових стратешких циљева, а која је адекватно усклађена са могућностима и потребама Друштва и повезивање стимулације за учеснике програма са позитивним резултатима Друштва током периода који је довољан како би се утврдило да је створена додатна вредност за акционаре Друштва.

Програм дугорочног стимулисања се дели на узастопне циклусе. Параметри програма и начин укључивања у програм унапред су дефинисани Правилником.

На XIV редовној седници која је одржана 29. јуна 2022. године Скупштина акционара усвојила је Одлуку о усвајању Списка кључних показатеља који значајно доприносе стратешком развоју Друштва за циклус Програма дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања НИС а.д. Нови Сад за период 2021-2023. године.

Опис политике разноликости која се примењује у вези са органима управљања

Документи Политика равноправности, Кодекс корпоративног управљања НИС а.д. Нови Сад, као и Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора НИС а.д. Нови Сад потребама НИС а.д. који усваја Скупштина акционара НИС а.д. Нови Сад (у даљем тексту: Документи) дефинишу посвећеност НИС-а посматрању различитих аспеката разноликости у погледу заступљености у Одбору директора.

Родно специфични изрази у даљем тексту ће се сматрати неутралним и односе се на женски и на мушки пол.

Један од циљева Докумената јесте да се обезбеди комплементарност и разноликост у Одбору директора у свим аспеката разноликости: са становишта пола, животног доба, образовања, вештина и осталих различитости, а све у циљу доношења бољих одлука у вођењу Друштва.

Верујемо да неговање разноликости поспешује пословање нашег Друштва – јача га разноврсним искуствима, обогаћује различитим културама, пружа широк дијапазон идеја и погледа и осигурава конкурентност на тржишту. Овим Документима дајемо оквир за квалитетније спровођење стратегије, као и могућности за остварење максималног учинка и одрживог пословања, свима пружамо једнаке шансе за запослење и одлучивање – без обзира на пол, животну доб, образовање, вештине и остале различитости. Сврха сегмената Докумената који се тичу разноликости је промовисање различитости међу члановима Одбора директора. Оваквим приступом обезбеђујемо разноврсност у тимовима и осигуравамо постојање и размену различитих искустава, примену мање

или више специфичних вештина, али и компетенција и особина личности које ће подстаћи нова учења и међусобни развој. Управо овај аспект чини кључну разлику у пословању сваке компаније и представља ослонац за даљи раст.

Дефинисани услови за одабир одговарајућих кандидата за чланство у Одбору директора постављају темеље за састав Одбора директора Друштва и на такав начин омогућавају да Одбор, поступајући у складу са дефинисаним правилима, поседује одговарајући скуп компетенција и вештина, стручности и искуства неопходних за дугорочно и одрживо пословање нашег Друштва.

Аспекти разноликости су сами по себи бројни, кључни се дефинишу у односу на бројне факторе – економско окружење, стратешко усмерење нашег Друштва, стратегију развоја талената, нових трендова у индустрији, али и многе друге. Желимо да издвојимо неколико аспеката који су од кључне важности за наше пословање и који су дубоко уткани у нашу компанијску културу – родну и старосну различитост, професионалну различитост и разноврсност компетенција.

Родна различитост

Енергетски сектор карактерише ниска заступљеност жена на руководећим положајима. Равнотежа полова у управљачким и надзорним телима важан је аспект разноликости привредног друштва.

Друштво тежи равномерној расподели оба пола ради њихове једнаке заступљености.

У тренутном саставу Одбора директора НИС а.д. Нови Сад 18% чине жене (2 од 11).

Различитост по питању животне доби

Препознајући значај различитости када је у питању животна доб код чланова Органа управљања друштва, НИС а.д. Нови Сад изражава посебну спремност и посвећеност диверсификацији - у правцу спајања неколико различитих генерација, где ће свака да остави свој печат и дâ допринос снагама своје генерације. Комбинација искуства и знања, идеја и иницијатива, традиционалних и модерних приступа има за сврху постизање синергијског ефекта, а ради остваривања најбољих резултата у пословању Друштва.

Професионална различитост

Посебно се води рачуна о професионалности чланова Органа управљања Друштвом. Одбор директора чине професионалци у својој области, где свако од њих својим искуством, компетенцијама, мотивацијом, амбицијама, визијама и личним доприносом чини да Друштво, са великим бројем запослених, све време има у виду један заједнички циљ ка коме стреми већ дуги низ година.

Разноврсност компетенција

Узимајући у обзир значај разноврсности компентенција, посебно се води рачуна о компетенцији чланова Одбора директора као што су: поседовање одговарајућих пословних и животних искустава од значаја за управљање Друштвом; поседовање знања, способности и искуства за успешно обављање послова из делокруга Друштва; познавање оперативног окружења Друштва, технологија, тржишта и индустрије у којој послује; финансијске компетенције; компетенције из подручја нафтне индустрије, као и неке друге специфичне компетенције ради постизања одговарајуће равнотеже различитости у вештинама, искуству и стручности Одбора директора.

Званичан документ: Политика разноликости - усвојен је 28.01.2022. године. Овај документ има за циљ да успостави правила у погледу заступљености у Одбору директора (родна различитост; различитост по питању животне доби, професионална различитост; разноврсност компетенција), са циљем успостављања и промовисања уравнотежене заступљености свих аспеката разноликости у систему Органа управљања, које могу помоћи у доношењу бољих одлука у вођењу Друштва.

Увођење у пословање, тренинзи и обуке чланова Одбора директора

Чланови Одбора директора се по именовању детаљније упознају са пословањем Друштва, чиме се омогућује бољи увид у начин пословања, стратегију и планове Друштва, кључне ризике са којима се Друштво суочава, као и њихово брже активно укључивање у рад Одбора директора. Ово подразумева, између осталог, упознавање с интерним актима Друштва, давање основних података о Друштву, управљању Друштвом, лицима именованим на руководеће положаје, подацима о пословању Друштва, пословној стратегији, пословним плановима, циљевима и другим подацима који су потребни за обављање њихових дужности.

Такође, у случају постојања потребе исказане од стране чланова Одбора директора, Друштво организује посебне програме додатног усавршавања, односно обезбеђује посебна средства за те намене.

Анализа рада Одбора директора

У складу са Кодексом, Одбор директора једном годишње спроводи анализу свог рада и рада комисија, у циљу утврђивања евентуалних проблема и предлагања мера за побољшање рада Одбора директора.

Анализа рада се спроводи на основу анкете коју попуњавају чланови Одбора директора и која садржи две групе кључних питања за процену рада Одбора директора. Прва група садржи критеријуме за оцену рада Одбора директора у погледу циљева, задатака и одговорности Одбора директора, док друга група садржи критеријуме за оцену процедура које се примењују у раду Одбора директора.

Резултати процене, засновани на одговорима чланова Одбора директора који су добијени као резултат попуњавања анкете, представљају се Скупштини акционара путем посебног извештаја.

Скупштина акционара је на XIV редовној седници која је одржана 29. јуна 2022. године усвојила Извештај о анализи рада Одбора директора и комисија Одбора директора НИС а.д. Нови Сад за период 16. април 2021. године – 15. април 2022. године. Предметни извештај јавно је доступан на интернет страници Друштва.

Стратешке седнице

Чланови Одбора директора разматрају стратешке циљеве приликом разматрања бизнис-плана Друштва за наредне године, а периодично учествују и на стратешким седницама које им омогућују бољи преглед пословања Друштва, као и разматрање и преиспитивање приоритетних праваца пословања, прогноза кључних показатеља пословања и претпоставки за развој Друштва у дугорочној перспективи.

Комисије Одбора директора

У циљу ефикаснијег обављања својих дужности, Одбор директора је образовао три сталне комисије које представљају саветодавна и стручна тела која му помажу у раду, а нарочито у погледу разматрања питања из његове надлежности, припреме и надзора над спровођењем одлука и аката које доноси, као и ради обављања одређених стручних послова за потребе Одбора директора.

Одбор директора образовао је:

- Комисију за ревизију,
- Комисију за накнаде и
- Комисију за именовања.

Одбор директора може по потреби да образује и друге сталне или *ad hoc* комисије које ће се бавити питањима релевантним за рад Одбора директора.

Свака од три комисије има по три члана које бира и разрешава Одбор директора, а Одбор једног од чланова именује за председника који руководи радом Комисије, припрема, сазива и председава њеним седницама и обавља друге послове потребне за извршавање делатности из њеног делокруга.

Већину чланова у свакој од комисија чине неизвршни директори, а најмање један члан мора бити независни директор Друштва. У састав комисија Одбор директора може именовати и лица која нису директори Друштва, а имају одговарајућа знања и радна искуства од значаја за рад комисије.

Улога, надлежности и одговорности комисија одређене су законом, као и Пословником о раду Одбора директора и комисија Одбора директора који такође уређује састав, услове за избор и број чланова, мандат, разрешење, начин рада, као и остала релевантна питања везана за рад комисија Одбора директора.

Најмање једном годишње комисије Одбора директора састављају и Одбору директора достављају извештаје о питањима из свог делокруга, а Одбор директора може затражити достављање извештаја о свим или појединим питањима из њиховог делокруга и у краћим временским интервалима.

Одбор директора и комисије Одбора директора имају могућност да користе професионалне савете независних стручњака када је то потребно за успешно извршавање обавеза.

Комисија за ревизију

Поред општих услова, у вези са саставом комисија Одбора директора, председник Комисије за ревизију мора бити независни директор Друштва, док најмање један члан мора бити лице које је овлашћени ревизор или које има одговарајућа знања и радно искуство у области финансија и рачуноводства, а независно је од Друштва.

Чланови Комисије за ревизију су:

- Олга Висоцка, председник Комисије за ревизију,
- Дејан Раденковић, члан Комисије за ревизију, и
- Алексеј Урусов, члан Комисије за ревизију.

Председник и чланови Комисије за ревизију су именовани одлуком Одбора директора од 15.07.2022. године, а сва три члана су обављала наведене функције у Комисији за ревизију и у претходном мандату.

У току 2022. године Комисија за ревизију је одржала 3 седнице уз лично присуство чланова и осам писаних седница. Комисија је између осталог разматрала садржину Кварталног извештаја, Финансијског извештаја и Консолидованог финансијског извештаја за I, II и III квартал 2022. године и дала одговарајуће препоруке Одбору директора. Комисија за ревизију је разматрала и Годишњи извештај за 2021. годину са извештајем независног ревизора PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd. Комисија је разматрала предлог за поновни избор ревизора Финансијских извештаја и Консолидованих финансијских извештаја НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину, дала је мишљење о квалификованости и независности ревизора FinExpertiza d.o.o. Beograd у односу на Друштво, као и сагласност на уговор са ревизором. Исто тако, Комисија за ревизију је прихватила План за спровођење поступка ревизије и одређивање кључних питања која треба да буду предмет ревизије и утврдила Годишњи план о обављању интерне ревизије у НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину. Такође је разматрала ревизорске налазе и значајна питања ревизије за 2021. годину, те пратила статус имплементације препорука ревизора које су дате у Писму руководству (Management Letter Points) НИС а.д. Нови Сад за 2021. годину и са стањем на дан 31.08.2022. године. Комисија за ревизију разматрала је Извештај Функције за интерну ревизију и управљање ризицима са резултатима унутрашњег надзора пословања НИС а.д. Нови Сад за 2021. годину и шест и девет месеци 2021. године као и 3 месеца 2022. године, те Извештај о управљању кључним ризицима НИС а.д. Нови Сад за 9 месеци 2021. године (са прогнозом до краја 2021. године), затим за 3 и 6 месеци 2022. године (са прогнозом до краја 2022. године), као и Извештај о реализацији кључних ризика НИС а.д. Нови Сад за 2021. годину. Комисија је одобрила и Повељу интерне ревизије НИС а.д. Нови Сад, верзија 5.0 и Стратегију развоја Функције за интерну ревизију и управљање ризицима НИС а.д. Нови Сад 2023-2025.

Комисија за накнаде

Чланови Комисије за накнаде су:

- Алексеј Јанкевич, председник Комисије за накнаде,
- Олга Висоцка, члан Комисије за накнаде и
- Зоран Грујичић, члан Комисије за накнаде.

Председник и чланови Комисије за накнаде су именовани одлуком Одбора директора од 15.07.2022. године, а сва три члана су обављала наведене функције у Комисији за накнаде и у претходном мандату.

У току 2022. године, Комисија за накнаде је одржала четири писане седнице. Комисија је разматрала резултате испуњења кључних показатеља за 2021. годину, као и систем оцењивања и показатеља за потребе награђивања за 2022. годину, а утврдила је и предлог износа накнаде новог ревизора Финансијских и Консолидованих финансијских извештаја НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину. Такође, Комисија је утврдила Показатеље делатности Друштва за циљеве Програма дугорочне мотивације и коефицијента награђивања за циклус 2021-2023. године, као и Списак кључних показатеља који значајно доприносе стратешком развоју Друштва за циклус Програма дугорочног стимулисања неизвршних директора и чланова тела органа управљања НИС а.д. Нови Сад за исти циклус. Комисија за накнаде припремила је и Извештај о процени износа и структуре накнада за чланове Одбора директора НИС а.д. Нови Сад, који је достављен на разматрање Скупштини акционара на седници одржаној 29. јуна 2022. године.

Комисија за именовања

Чланови Комисије за именовања су:

- Драгутин Матановић, председник Комисије за именовања,
- Александар Чепурин, члан Комисије за именовања и
- Кирил Тјурдењев, члан Комисије за именовања.

Председник и чланови Комисије за именовања су именовани одлуком Одбора директора од 15.07.2022. године, а сва три члана обављала су функције у Комисији за именовања и у претходном мандатном периоду.

У 2022. години, Комисија за именовања је одржала једну седницу уз лично присуство чланова и четири писане седнице. Комисија је разматрала предлоге за разрешења са позиције и одобрење кандидатуре на позицију члана Одбора ревизора/Одбора за ревизију зависних друштава НТЦ НИС-НАФТАГАС д.о.о Нови Сад и NIS Petrol s.r.l. Румунија, те директора, председника и члана Одбора ревизора НАФТАГАС - Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, као и предлог кандидатура на позиције председника и чланова Надзорног одбора „ХИП Петрохемија" д.о.о. Панчево. Такође, Комисија је припремила и Извештај о примерености састава Одбора директора и броја чланова Одбора директора НИС а.д. Нови Сад потребама НИС а.д. Нови Сад, који је достављен на разматрање Скупштини акционара на седници одржаној 29. јуна 2022. године.

Одбор Скупштине акционара

Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва (у даљем тексту „Одбор Скупштине акционара") је саветодавно и стручно тело Скупштине акционара Друштва које јој помаже у раду и разматрању питања из њеног делокруга. Чланови Одбора Скупштине акционара одговарају за свој рад Скупштини акционара која их именује и разрешава.

У складу с надлежностима предвиђеним Статутом, Одбор Скупштине акционара даје мишљења, између осталог, о извештавању Скупштине акционара о примени рачуноводствених пракси, пракси финансијског извештавања Друштва и његових повезаних друштава; о извештавању Скупштине акционара о веродостојности и потпуности извештавања акционара Друштва о битним чињеницама; о предложеним начинима за расподелу добити и других плаћања акционарима Друштва; о процедурама вршења независне ревизије финансијских извештаја Друштва; о раду унутрашњег надзора у Друштву и оцењивању рада унутрашњег надзора у Друштву; о предлозима за оснивање или ликвидирање друштава у којима Друштво има учешће у капиталу, као и огранака Друштва; о предлозима за куповину и продају акција, удела и/или других учешћа која Друштво има у другим привредним Друштвима, и о оцењивању начина поступања Друштва по приговорима акционара Друштва.

Чланови Одбора Скупштине акционара на дан 31. децембар 2022. године

Одбор Скупштине акционара има 3 (три) члана од којих један врши функцију председника Одбора Скупштине акционара. Скупштина акционара именује истовремено председника и чланове Одбора Скупштине акционара посебном одлуком. Мандат председника и чланова Одбора Скупштине акционара престаје на првој наредној редовној седници Скупштине акционара, осим у случају кооптације када мандат кооптираног члана Одбора Скупштине акционара траје до прве наредне седнице Скупштине акционара. Председник и сваки члан Одбора Скупштине акционара може бити поново именован неограничен број пута. Скупштина акционара може да разреши и именује новог председника и/или члана Одбора Скупштине акционара у било које време.

На XIV редовној седници Скупштине акционара одржаној 29. јуна 2022. године, сви чланови Одбора Скупштине акционара којима је престао мандат су поново изабрани, тако да у 2022. години није било промене у саставу Одбора Скупштине акционара, те је састав следећи:

- Зоран Грујичић (председник),
- Драган Брачика (члан) и
- Алексеј Урусов (члан).

Зоран Грујичић
председник Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад
члан Комисије за накнаде

Драган Брачика
члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад

Алексеј Урусов
члан Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара НИС а.д. Нови Сад
члан Комисије за ревизију

Укупан износ исплаћен члановима ОСА у 2022. години, нето у *РСД*	
Чланови ОСА	13.933.591 РСД

Активности Одбора Скупштине акционара у 2022. години

У 2022. години Одбор Скупштине акционара је одржао девет писаних седница. Одбор Скупштине акционара разматрао је годишње финансијске и консолидоване финансијске извештаје Друштва за 2021. годину, као и периодичне (кварталне), финансијске и консолидоване финансијске извештаје за I, II и III квартал 2022. године. Такође, Одбор Скупштине акционара је разматрао и извештаје независног ревизора о ревизији финансијских извештаја Друштва, предлог о поновном избору и накнади ревизора Финансијских извештаја и Консолидованих финансијских извештаја НИС а.д. Нови Сад за 2022. годину, као и начин расподеле добити за 2021. годину, исплате дивиденди и утврђивање укупног износа нераспоређене добити, те је о свом раду поднео Извештај Скупштини акционара Друштва. Поред наведеног, Одбор Скупштине акционара је разматрао и предлоге за образовање и престанак огранака Друштва, о престанку учешћа НИС а.д. Нови Сад у Акционарском друштву Културно спортски центар Пинки - Земун Београд путем покретања поступка ликвидације и одобрење закључења додатних Уговора о субординираним зајмовима између НИС а.д. Нови Сад и NIS Petrol s.r.l. Румунија. У 2022. години Одбор Скупштине акционара је донео 33 закључка.

Генерални директор

Генералног директора именује Одбор директора из редова извршних чланова Одбора директора. Генерални директор координира рад извршних чланова Одбора директора и организује послове Друштва. Поред тога, генерални директор Друштва обавља послове дневног управљања и овлашћен је да одлучује о питањима која не спадају у надлежност Скупштине акционара и Одбора директора. Генерални директор је законски заступник НИС-а.

Саветодавни одбор генералног директора

Саветодавни одбор генералног директора је стручно тело које помаже генералном директору у раду и разматрању питања из његовог делокруга. Састав Саветодавног одбора утврђен је одлуком генералног директора и чине га први заменик генералног директора - директор Блока „Истраживање и производња”, први заменик генералног директора – директор „Downstream”, директори Блокова „Прерада” и „Енергетика”, директори Функција, као и директор привредног друштва Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад. Осим надлежности која се односи на управљање пословањем Друштва, Саветодавни одбор се бави питањима стратегије и политике развоја, чије основе постављају Скупштина акционара и Одбор директора Друштва.

Чланови Саветодавног одбора генералног директора

На дан 31.12.2022. године Саветодавни одбор генералног директора чинили су:

Генадиј Љубин
первi заменик генералног директора, директор Блока „Истраживање и производња”

Андреј Тучњин
први заменик генералног директора, директор „Downstream”

Владимир Гагић
директор Блока „Прерада”

Вјачеслав Завгородниј
заменик генералног директора, директор Функције за стратегију и инвестиције

Игор Чернов
заменик генералног директора, директор Функције за корпоративну заштиту

Антон Черепанов
заменик генералног директора, директор Функције за финансије, економику, планирање и рачуноводство

Сергеј Фоминих
директор Блока „Енергетика”

Наталија Биленок
заменик генералног директора, директор Функције за организациона питања

Вадим Смирнов
заменик генералног директора, директор Функције за односе са државним органима и корпоративне комуникације

Милош Грбић
заменик генералног директора, директор Функције за набавку

Јелена Попара
директор Функције за интерну ревизију и управљање ризицима

Иван Дмитријев
директор Функције за HSE

Никола Радмиловић
директор Нафтагас- Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад

Оксана Коваљова
заменик генералног директора директор Функције за правна и корпоративна питања

Активности Саветодавног одбора у 2022. години

Током 2022. године одржано је 17 седница Саветодавног одбора на којима су чланови под руководством генералног директора разматрали:

- Извештаје о HSE догађајима и иницијативама из претходног периода;
- Извештаје о реализацији одлука и задатака делегираних на седницама;
- Извештаје у вези са оперативним и финансијским показатељима Блока „Истраживање и производња";
- Извештаје у вези са оперативним и финансијским показатељима „Downstream";
- Извештаје којима се представљају месечни финансијски резултати пословања;
- Извештаје о статусима најважнијих отворених питања у оквиру Функција и
- Извештај о статусима најважнијих отворених питања у вези са ХИП Петрохемијом.

Поред наведеног, члановима Саветодавног одбора генералног директора презентовани су извештаји у којима су приказани резултати пословања Друштва на кварталном нивоу, извештаји о раду различитих одбора Друштва, питања развоја ИТ Стратегије, као и важно питање ажурирања корпоративне Стратегије развоја Друштва. Функција за интерну ревизију и управљање ризицима представила је извештаје о реализацији препорука извршених ревизија, као и извештаје о реализацији активности за управљање кључним ризицима.

План сукцесије руководилаца Друштва

У циљу смањења потенцијалних ризика за Друштво и повећања ефикасности рада, у оквиру Друштва постоје посебни системи и процеси чији је циљ да се обезбеди попуњавање евентуалних упражњених радних места када се ради о највишем оперативном руководству Друштва. Ово подразумева реализацију специфичних програма обуке, тако да се кроз стално улагање у развој знања, способности и вештина дугорочно омогућује смањење потенцијалног ризика у вези с кључним руководећим позицијама у Друштву.

Такође се врши процена потенцијалних наследника на највишим руководећим позицијама и утврђују посебне листе наследника које укључују имена и презимена ових лица, њихове садашње позиције и планове за њихов развој.

Инсајдерске информације и стицање и располагање акцијама Друштва од стране руководилаца и са њима повезаних лица

Трговање акцијама уз коришћење инсајдерских информација строго је забрањено свим лицима под претњом казни које су предвиђене Законом о тржишту капитала. Зато Друштво захтева од свих лица, која стално или повремено имају приступ овим информацијама, да у потпуности поштују одредбе закона, подзаконских аката, као и аката Друштва које се односе на инсајдерске информације и поверљиве податке.

Критеријуми на основу којих одређена лица имају својство лица са приступом инсајдерским информацијама, њихова права и обавезе, обавезе Друштва у циљу осигурања поверљивости инсајдерских информација, поступак објаве инсајдерских информација, као и правила која се односе на састављање, вођење и ажурирање списка лица са приступом инсајдерским информацијама и списка лица која обављају дужност руководиоца и са њима повезаних лица посебно су регулисана интерним актима Друштва.

У складу са Законом о тржишту капитала и интерним актима Друштва, свим лицима која обављају дужност руководилаца у Друштву забрањено је да врше трансакције за сопствени рачун или за рачун трећег лица у вези с власничким или дужничким хартијама од вредности Друштва или другим повезаним финансијским инструментима током периода од 30 дана пре објаве годишњег, полугодишњег или кварталног финансијског извештаја. Посебна писана сагласност Друштва може се дати ради трговања током периода забране, ако постоје услови прописани законом и актима Комисије за хартије од вредности.

Поред тога, сва лица која обављају дужности руководилаца у Друштву, као и са њима повезана лица (која су дефинисана наведеним законом), дужна су да у року од три радна дана пријаве Комисији за хартије од вредности и Друштву сваку следећу трансакцију за сопствени рачун чији су предмет акције Друштва (или евентуално дужнички инструменти или други повезани финансијски инструменти), након што збир вредности трансакција у току једне календарске године пређе вредност од 5.000 евра.

У току 2022. године Друштво није било информисано о стицању или отуђењу акција Друштва од стране чланова органа или тела Друштва или са њима повезаних лица.

НИС а.д. Нови Сад примењује највише стандарде у погледу информисања, поштујући принципе равноправног третмана свих корисника информација и обезбеђивања да објављене информације буду на једнак и једноставан начин доступне свим заинтересованим лицима у најкраћем могућем року.

Послови унутрашњег надзора

Регулаторни оквир рада унутрашњег надзора, односно интерне ревизије у НИС а.д. Нови Сад успостављен је Законом о привредним друштвима, Повељом интерне ревизије, Стандардом интерне ревизије и осталом релевантном законском и интерном регулативом.

Интерна ревизија пружа услуге независног, објективног уверавања, као и консултантску активност са циљем додавања вредности и побољшања пословања Друштва. Интерна ревизија помаже Друштву да оствари своје циљеве уводећи систематичан, дисциплинован приступ процењивању и побољшању ефективности управљања ризиком, контролом и корпоративним управљањем.

Интерна ревизија Друштва послује у складу са међународним стандардима за професионалну праксу интерне ревизије и Етичким кодексом Глобалног института интерних ревизора, што је потврђено и оценом усаглашености независног екстерног оценитеља.

Послови интерне ревизије обухватају и:

- Испитивање и оцену адекватности и ефективности корпоративног управљања, управљања ризицима и интерних контрола;
- Контролу усклађености пословања Друштва са законом, другим прописима и актима Друштва;
- Надзор над спровођењем рачуноводствених политика и финансијским извештавањем;
- Проверу спровођења политике управљања ризицима;
- Праћење усклађености организације и деловања Друштва са кодексом корпоративног управљања;
- Вредновање политика и процеса у Друштву, као и предлагање њиховог унапређења.

Послови интерне ревизије обављају се у оквиру Функције за интерну ревизију и управљање ризицима (у даљем тексту: ФИРУР). Организациона и функционална независност интерне ревизије обезбеђена је Повељом интерне ревизије. ФИРУР, преко лица надлежног за унутрашњи надзор пословања, именованог од стране Одбора директора, функционално је подређена Комисији за ревизију, а линијски генералном директору Друштва. Лице надлежно за унутрашњи надзор пословања по правилу обавља послове директора ФИРУР. Повељом интерне ревизије дефинисане су мере заштите у циљу обезбеђења независности и објективности интерне ревизије у процесу управљања ризицима у Друштву. ФИРУР четири пута годишње извештава Комисију за ревизију о резултатима свог рада.

Комисија за ревизију је, између осталог, надлежна да:

- Одобрава Повељу интерне ревизије;
- Одобрава Годишњи план о обављању интерне ревизије;
- Прима извештаје о учинку интерне ревизије у односу на план и остала битна питања, у складу са динамиком извештавања;
- Одобрава измене организационе структуре и измене броја радних места у ФИРУР;
- Предлаже именовање и разрешење лица надлежног за унутрашњи надзор пословања Друштва, у складу са Законом о привредним друштвима, док Одбор директора Друштва доноси Одлуку о именовању и разрешењу наведеног лица;
- Врши проверу евентуалног постојања ограничења приступу подацима (ограничења обухвата) или ограничења ресурса за обављање послова интерне ревизије;
- Врши мониторинг постојећих ризика и мера које су предузете за управљање тим ризицима.

Систем интерних контрола и смањења ризика у вези са поступком финансијског извештавања

Систем за интерну контролу обухвата пет кључних компоненти:

- Контролна средина,
- Процена ризика,
- Контролне мере,
- Информације и комуникације,
- Мониторинг.

У Друштву су издвојена следећа интерна акта у вези са интерном контролом:

- PO-06.04.26 Корпоративна политика НИС а.д. Нови Сад - интерна контрола и финансије
- UP-06.04.00-011 Развој интерних контрола у области финансија и рачуноводства
- UP-06.04.00-013 Евидентирање финансијских инцидената на порталу SUFI

1. Контролна средина
Менаџмент ствара атмосферу, која се одликује схватањем важности контролних процедура од стране запослених и обавештава запослене о очекивањима и о прецизним процедурама. Руководиоци и запослени у свом раду поштују и показују свој позитиван и доследан однос према захтевима интерне контроле.

Контролну средину, такође, чине поштење и поштовање етичких вредности, обезбеђење компетентних и висококвалификованих кадрова, дефинисана организациона структура и јасна подела овлашћења и обавеза.

2. Процена ризика
На основу усаглашених циљева пословања откривају се и анализирају значајни ризици који су повезани са остваривањем тих циљева. Организационе јединице идентификују ризике у процесима и активностима које обављају, а који могу довести до грешака у финансијским извештајима.

3. Мере контроле
Мере контроле обухватају процедуре и активности којима се управља дефинисаним ризицима у процесима кроз њихово смањење или елиминацију. Оне подразумевају најразличитије мере, као што су: поштовање одговарајућих стандарда и процедура, адекватно раздвајање дужности између учесника процеса, прецизно дефинисање задатака, провере постојања захтеваних одобрења и комплетности документације, контроле база података, различите врсте сравњења и провера билансних позиција и очуваност актива.

4. Информације и комуникације
У циљу ефикасне размене информација и комуникације развијено је информисање путем интерног портала, доступног свим запосленима, на коме се објављују важне информације и усвојена интерна акта, а такође су имплементирани информациони системи који обезбеђују размену информација и докумената и различите врсте извештавања у циљу правовременог добијања информација.

5. Мониторинг
Континуирано се прати ефикасност рада интерних контрола, поштовање прописаних захте-

ва интерним актима и по потреби се дефинишу мере за унапређење или за отклањање уочених неправилности како би се у будућности спречило њихово понављање. Сагледавају се могућности унапређења процеса и њихове ефикасности кроз анализу процеса, сагледавања области за побољшање, проналажење могућих нових решења или технологија за реализацију процеса.

Екстерни ревизор

Ревизија финансијских извештаја

У складу са Законом и Статутом, ревизора Друштва именује Скупштина акционара на предлог Одбора директора. Ревизор Друштва се бира на редовној седници Скупштине акционара. Према Закону о тржишту капитала, а имајући у виду да је НИС а.д. Нови Сад јавно акционарско друштво, правно лице које обавља ревизију може обавити највише пет узастопних ревизија годишњих финансијских извештаја.

Извештаји друштва за ревизију о извршеној ревизији финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја Друштва за 2021. годину усвојени су 29. јуна 2022. године на XIV редовној седници Скупштине акционара на којој је присуствовао и ревизор Друштва Pricewaterhouse Coopers д.о.о. Београд, који се у складу са Законом обавезно позива на редовну седницу Скупштине. На истој седници, Скупштина акционара је за вршење ревизије финансијских извештаја и консолидованих финансијских извештаја за 2022. годину изабрала ревизорско друштво FinExpertiza д.о.о. Београд.

У складу са Законом, Комисији за ревизију је достављена изјава ревизора о независности којом ревизор потврђује своју независност у односу на Друштво и обавештава Комисију за ревизију о додатним услугама које је ревизор пружао Друштву. Наведена изјава била је део материјала за XIV редовну седницу Скупштине акционара.

Интегрисани систем менаџмента

Друштво примењује све захтеве стандарда SRPS ISO 9001:2015 Управљање квалитетом, SRPS ISO 14001:2015 Управљање животном средином, SRPS ISO 45001:2018 Управљање заштитом здравља и безбедношћу на раду и SRPS EN ISO 50001:2018 Управљање енергијом, као и SRPS ISO 39001 Управљање безбедношћу друмског транспорта, SRPS EN ISO 22000:2018 Управљање безбедношћу хране или CAC/RCP 1 тамо где је то примењиво. Примењени системи менаџмента повезани су у интегрисани систем менаџмента (IMS) који је заснован на процесном приступу. Успостављени IMS се континуирано развија у складу са стратегијом сертификације, чију реализацију надзире Одбор за IMS.

Елементи појединачних бизнис-процеса (БП) и редослед одвијања активности у њима се утврђују у поступку моделовања БП. Сви идентификовани БП Друштва су класификовани и приказани у Процесном моделу Друштва заједно са организационом структуром интегрисани у бизнис-архитектуру Друштва. За овако дефинисане бизнис-процесе утврђују се ризици и KPI (кључни индикатори перформанси).

Начин реализације активности из бизнис-процеса се описује одговарајућим нормативно-методолошким документима у складу са Планом стандардизације.

Проверу усаглашености са примењеним националним и међународним стандардима спроводе акредитована сертификациона тела, која на основу извршене провере издају одговарајуће сертификате.

Поред екстерних провера, Друштво спроводи и интерне провере бизнис-процеса и успостављених система менаџмента, у складу са годишњим програмом интерних провера. Након ових провера израђују се одговарајући извештаји, на основу којих власници бизнис-процеса у Друштву дефинишу корективне мере и мере за унапређење у циљу отклањања и спречавања понављања утврђених и спречавања актуелизације потенцијалних неусаглашености.

Послови са личним интересом и забрана конкуренције

Послови са личним интересом – Лице, које у складу са Законом има посебне дужности према Друштву, дужно је да без одлагања обавести Одбор директора о постојању личног интереса (или интереса са њим повезаног лица) у правном послу који Друштво закључује, односно правној радњи коју Друштво предузима.

Друштво идентификује правне послове и правне радње са повезаним лицима, како би се обезбедило да до њиховог закључивања дође само уколико они нису штетни по пословање Друштва. Правне послове и правне радње са повезаним лицима одобрава Одбор директора у складу са Законом.

Одбор директора подноси Скупштини акционара, на њеној првој наредној седници информацију о одобравању закључења послова и предузимања правних радњи у којима постоји лични интерес, а за које је одобрење потребно у складу са Законом.

Друштво у складу са Законом има обавезу да на својој интернет-страници објављује и намеру закључења правног посла, односно предузимања правне радње за које је потребно одобрење са битним информацијама о пословима и активностима у којима постоји лични интерес, у складу са критеријумима прописаним Законом и то одмах по доношењу одлуке о одобрењу, а најкасније на дан закључења тог правног посла, односно предузимања те правне радње. Подаци о одобреним правним пословима и предузетим правним радњама се такође објављују и у годишњим финансијским извештајима.

Забрана конкуренције – У циљу праћења поштовања забране конкуренције, Друштво има праксу кварталног анкетирања чланова Одбора директора о тренутном ангажовању, као и о чланствима у одборима директора и надзорним одборима у другим друштвима. Подаци о чланству у органима управљања других друштава објављују се на интернет-страници Друштва, и у оквиру годишњег и квартални извештаја Друштва.

Чланови Одбора директора су, закључењем Уговора о регулисању међусобних права и обавеза са Друштвом додатно упознати са обавезом обавештавања Друштва у случају евентуалног закључења правног посла са Друштвом, као и са обавезом нечињења конкуренције Друштву и другим посебним дужностима чланова Одбора директора.

Информација о понудама за преузимање

У току 2022. године НИС а.д. Нови Сад или његова зависна друштва нису упутили понуду за преузимање другог друштва у складу са прописима којима се уређује преузимање акционарских друштава, нити је у складу са овим прописима упућена понуда за преузимање акција НИС а.д. Нови Сад или неког његовог зависног друштва.

Трансакције са повезаним лицима

НИС Група је у току 2022. године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних деривата и електричне енергије. Преглед трансакција са повезаним друштвима је дат у напоменама уз финансијске извештаје[1].

Кодекс пословне етике

Као запослени, ми смо огледало нашег Друштва - свако од нас је представља и својим деловањем утиче на њену пословну атмосферу, резултате и углед. Нисмо сви исти, али смо сви једнаки. Ако се свако од нас труди да се понаша у складу са дефинисаним вредностима нашег Друштва и ако свако од нас поштује етичке норме и правила понашања, ми заједнички претварамо нашу визију у реалност.

Правила и норме понашања у овом Кодексу, засноване су на нашим корпоративним вредностима и треба да послуже свима нама, запосленима, трећим лицима и органима управљања, као општи водич при доношењу одлука у свакодневном раду. Тако заједнички стварамо и одржавамо здраву пословну климу, ефикасно остварујемо резултате, унапређујемо пословање, али и квалитет живота свих нас, индивидуално и колективно.

Значајни уговори Друштва код којих промена контроле понудом за преузимање утиче на њихов настанак, промену или престанак, као и последице таквих уговора

Уговори Друштва код којих промена контроле понудом за преузимање утиче на њихов настанак, промену или престанак садрже стандардне клаузуле.

Уговори између Друштва и управе или запослених, којима се обезбеђује накнада у случају разрешења или отказа без оправданог разлога или престанка уговора о раду због понуде за преузимање

Друштво нема овакве врсте уговора са управом, као ни са запосленима.

1 Више информација о трансакцијама са повезаним лицима се налазе на стр. 418

ЕНЕРГЕТСКА ТРАНЗИЦИЈА

- Нови корак ка зеленој енергији

На свеобухватне промене у нафтном сектору НИС је реаговао убрзањем своје енергетске транзиције.

У 2022. години формиран је Блок „Енергетика”

чији су задаци проширење капацитета НИС-а за производњу и трговину електричном енергијом, развој пројеката из области обновљивих извора енергије и управљање енергетским ресурсима НИС Групе.

Наш основни циљ је декарбонизација кроз процес енергетске транзиције.

Остајемо поуздан партнер Републике Србије и доприносимо остварењу њених међународних обавеза у тој области.

1.2.11

Људски ресурси

НИС је настојао да и у 2022. години задржи позицију једног од најбољих послодаваца у Србији, уз константно прилагођавање тржишту рада, очекивањима запослених и потребама самог бизниса. Највећи труд уложен је у стабилност НИС-а као послодавца, као и програме усмерене на привлачење и развој младих, нове моделе мотивације, учења, развоја и неговања културе поштовања у Друштву.

Дугорочни циљ НИС-а је да повећа посвећеност својих запослених и унапреди праксе из области људских ресурса, које ће запосленима у НИС-у пружити најбоље могуће искуство у раду. Због тога смо у 2022. години наставили са улагањем у повећање посвећености запослених и покренули реализацију различитих активности у складу са резултатима последњег истраживања посвећености запослених и стратешким плановима нашег Друштва. Наставили смо са реализацијом и надоградили програм „Академије посвећености", који има за циљ да кроз активну улогу вишег и средњег менаџмента у нашем Друштву развијамо високо посвећене и мотивисане тимове.

Наша *HR* стратегија, нове компанијске вредности и вредносне пропозиције НИС-а као послодавца (иницијатива различитост и инклузија, стратегија бренда послодавца и стратегија учења и развоја) донеле су велики број HR пројеката и иницијатива, чијом реализацијом ће бити унапређено искуство кандидата и запослених у НИС-у – од проналаска и одабира кандидата до награђивања, компензација и бенефита за запослене, развоја и напредовања.

Професионални развој запослених

Током нових изазова на глобалном нивоу, као компанија која одговорно поступа према својим запосленим, успели смо да одржимо стабилност у пружању подршке развоју и учењу запослених. Континуирано смо радили на даљем развоју и реализацији „Академије посвећености", лидерских програма, програма за развој дигиталних компетенција, као и неизоставних академија, програма и обука за професионално-технички развој наших запослених.

Током 2022. наставили смо да пружамо подршку дигиталној трансформацији нашег Друштва кроз више сегмената. Посебан сегмент у овој години заузимала је имплементација *SAP Success Factors*-а, решења које веома добро интегрише талент-процесе, као и развојне алате како на нивоу појединца, тако и тимова, па и целог Друштва. У првом кварталу 2022. године званично је почело коришћење *SAP Success Factors*-а и извршена је едукација 2.643 крајњих корисника кроз 105 тренинга.

У оквиру стратешког програма „Дигитална академија", Сектор за тренинг и развој је у сарадњи са дигиталним тимом и екстерним партнерима из земље и иностранства реализовао све планиране едукативне активности за различите групе запослених.

Током ове године нагласак је био на даљем дефинисању модела професионално-техничких компетенција ради циљаног развоја запослених на тренутним и за будуће позиције.

У 2022. години, у сарадњи са екстерним провајдерима организовано је 3.407 обука – на којима је учествовало 9.961 полазник, односно 4.407 запослених. Укупан број сати обука износи 95.879, а укупан трошак је 234,3 милиона динара. У сарадњи са интерним тренерима реализовано је 1.565 интерних обука, на којима је учествовало 6.571,

односно 4.284 запослених. Укупан број сати обука износи 8.065.

Подршку у проширивању професионалних знања наши запослени су добијали од водећих светских компанија (*Apave Mare, Yokogawa, COTRUGLI Business School*, Универзитет у Томску, *Siemens, Petroskills*), али и најбољих домаћих компанија и образовних институција: Институт за нуклеарне науке „Винча", „Техпро", Институт за превентиву, Машински факултет Београд, Технолошки факултет Нови Сад, Електронски факултет Ниш, *Project Management Srbija, GI Group, Omega Consalting, HR* центар и многих других. Обуке су поспешиле развој како професионалних и личних, тако и оних вештина које су неопходне за успешно руковођење тимовима.

Програм „Учење страних језика" је и ове године реализован кроз групну наставу руског језика за 250 запослених.

У циљу даљег унапређења културе учења, у току 2022. године настављена је имплементација и промоција програма „Покретач учења". Програм представља вид додатне мотивације и награђивања свих запослених који доприносе и промовишу размену знања кроз различите улоге и активности едукативног карактера.

Корпоративни универзитет

Током 2022. године у оквиру Корпоративног универзитета радили смо на унапређењу постојећих стратешких и развојних програма, квалитетној реализацији и додатном прилагођавању тренинга специфичним потребама различитих организационих делова, припремили смо нове програме развоја за специфичне групе запослених. Фокус Корпоративног универзитета и у 2022. години био је на промовисању и даљем развоју културе учења са циљем да флексибилно и уз праћење актуелних светских дигиталних трендова одговоримо на потребе бизниса.

„Академија посвећености" (*Engagement Academy*), као једна од важних стратешких иницијатива, има за циљ унапређење посвећености на нивоу Друштва. У 2022. години одржано је 29 радионица и обухваћено 385 менаџера вишег и средњег нивоа.

Настављена је реализација лидерског развојног програма „Drive" креираног као подршка менаџерима средњег нивоа који представљају кључну карику у оперативном управљању нашег Друштва. У програм је било укључен 31 учесник из свих блокова и функција: полазници су имали прилику да кроз интерактиван рад развијају лидерске вештине и знања и ојачају своје тимове.

У 2022. години, у сарадњи са дугогодишњим партнерима – водећим провајдерима на тржишту у земљи и региону, реализовано је више од 60 тренинга за преко 1.000 запослених.

Током 2022. године настављена је имплементација и додатно унапређење програма „Покретач учења" – програм мотивације и награђивања (нематеријалног и материјалног) свих оних који се нађу у улози интерних тренера, ментора или су део неких других активности којима доприносе и промовишу размену знања.

У оквиру програма интерних тренера у 2022. години покренут је конкурс за пријаву нових учесника. На конкурс су се одазвала 52 запослена.

У току 2022. године, настављено је и са реализацијом програма „Job shadowing", развијеног из потребе за унапређењем резултата међусекторске сарадње. У овом програму је учествовало 54 запослена који су заједно у активностима на радном месту током више од 60 дана остварили преко 476 радних сати.

Заједно са колегама из других HR делова, креирали смо програм развоја за учеснике програма *„NIS Energy"* и *„NIS Calling"* који су оцењени као високо квалитетни и корисни за развој младих који своја прва радна искуства стичу у оквиру наше компаније.

Професионални развој запослених у бизнис-блоковима

У Блоку „Прерада" покренуте су многе активности у циљу повећања покретача посвећености. Једна од њих је било организовање Савета младих који окупља све запослене до 35 година и 3 године радног стажа у „Преради", а у циљу повезивања младих стручњака, унапређења сарадње са колегама, транспарентније комуникације.

Број „Job Shadowing"-сесија је у порасту и запослени радо користе овај алат. Цео тим Службе за техничке обуке је на овај начин разменио искуства и знање са колегама из Службе за техничке тренинге Сектора за *HR* Блока „Истраживање и производња" из чега су се усвојиле добре праксе.

У јулу је спроведено интерно такмичење „Најбољи у струци" у 6 категорија, са 16 награђених.

План професионално-техничких и законом обавезних обука је у потпуности реализован.

Наши запослени су учествовали на неколико великих конференција из струке: *Petrochemical and Refining Congress (PRC), European Refining Technology Conference (ERTC), The Oil & Gas IoT Summit, IFAT, HUG, StocExpo*.

Прва генерација смера за прераду нафте и гаса средње Хемијске школе у Панчеву ове године је завршила четворогодишње образовање. Прошле године је успостављена добра сарадња са три средње школе у Панчеву: Машинском, Техничком и Електротехничком, а ове године смо кроз програм „Енергија знања" покренули плаћену средњошколску праксу за оперативне позиције. Примљено је 22 практиканта, праксу завршава 15, а 7 је засновало радни однос у Рафинерији.

Поред 3 постојећа Центра за обуку оформљено је још 5 нових на локацијама ТНГ Чачак, НД Нови Сад, ТНГ Зрењанин, НД Смедерево и на ОТТ Београд.

Ове године је одржано 10. такмичење „Најбољи у струци", где је учествовало 924 запослена. Реализоване су три „гембе" за топ и виши менаџмент.

Током 2022. године одржано је такмичење „Најбољи технолог 2022" и „Најбољи у струци 2022" на нафтно-гасном пољу Јерменовци.

Развој талената

Водећи се идејом да је сваки наш запослени јединствени таленат, током 2022. године реализовали смо више кључних процеса кроз које смо са нашим талентима радили на издвајању развојних области и креирања планова развоја. Кроз ове процесе обезбеђујемо континуитет у пословању нашег Друштва, али и идентификујемо наследнике за преузимање радних места који су битни за пословање.

Један од таквих процеса је поступак процене запослених на основу перформанса и потенцијала. Током 2022. године измењена је процедура процене запослених на основу резултата и потенцијала (талент-процес) у циљу проширивања популације средњег менаџмента: процес је обухватио 131 колегу и колегиницу. Наведеном изменом је овим процесом обухваћено 313 колега и колегиница средњег нивоа менаџмента и омогућено је да се на објективнији, транспарентнији и ефикаснији начин идентификују таленти и наследници који ће преузети кључне позиције, као и да се индивидуално приступи развоју сваког запосленог кроз дефинисање индивидуалних планова развоја.

Кроз наведени поступак је процењиван потенцијал и радни учинак учесника процеса са организованим талент-сесијама, као једним од кључних корака у процесу са циљем постизања објективности процене. Учесници процеса су суделовали у креирању индивидуалног плана развоја – личног развојног алата који запосленом омогућава да системски унапреди своја стручна знања и оствари каријерне циљеве. Партнери у грађењу каријере запосленима ће бити њихови линијски руководиоци, као и одсек за људске ресурсе.

У циљу процене запослених и дефинисања области за развој и јаких страна организује се и процес годишњег оцењивања по компетенцијама.

Почетак 2022. године је био обележен успешном имплементацијом програма *SAP Success Factors* и одржаним радионицама за крајње кориснике. Одржано је укупно 26 сати радионица за 404 корисника талент-модула. Такође, као вид додатне подршке, креирани су приручници и сценарији за видео-упутства, који су и снимљени и дистрибуирани корисницима.

Брига о социјалном статусу запослених

НИС својим запосленима обезбеђује висок степен социјалне заштите, који је регулисан Колективним уговором и интерним актима, а који је виши од одредби прописаних законом.

Погодности које су прописане Колективним уговором и интерним актима су:

- Посебна заштита за особе с инвалидитетом и у случају професионалних обољења;
- Превентивни опоравак запослених који обављају послове са повећаним ризиком и бенефицирани радни стаж, као и превентивни опоравак осталих запослених, у циљу спречавања професионалних обољења и инвалидитета;
- Солидарна помоћ, плаћање трошкова лечења и рефундација трошкова сахране запосленог и/или чланова уже породице;
- Једнократна помоћ за рођење трећег и сваког наредног детета;
- Једнократна помоћ породици за случај смрти запосленог;
- Накнада штете коју су запослени претрпели због уништења или оштећења стамбених објеката, услед елементарних непогода и других ванредних догађаја;
- Стипендије током редовног школовања за децу погинулих и умрлих радника;
- Колективно здравствено осигурање свих запослених у случају тежих болести и хируршких интервенција, као и у случају незгода;
- Колективно осигурање свих запослених у случају смрти услед незгоде и смрти услед болести;
- Решавање стамбених потреба запослених додељивањем субвенција за стамбене кредите;
- Добровољно пензијско осигурање;
- Јубиларне награде запосленима за 10, 20, 30 и 40 година непрекидног рада у НИС-у.

Материјална и нематеријална мотивација

Мотивација запослених је кључна за постизање високих стандарда пословања, подстицање креативности, стваралаштва и иновативности за професионални развој запослених, као и за њихово задржавање у Друштву. Као један од најпожељнијих послодаваца у региону, НИС својим запосленима обезбеђује услове за ефикаснији рад и добру радну атмосферу кроз више програма награђивања и мотивације запослених.

Програми редовних бонуса су разврстани у три категорије по врстама радних места запослених: бонуси у производно-техничким организационим деловима, бонуси у продаји и квартални и годишњи бонус у администрацији. Бонуси запослених зависе од остварења колективних и индивидуалних циљева и запосленима омогућују повезивање личног рада са циљевима Друштва.

У НИС-у је имплементиран систем додатне мотивације, који обједињује могућности руководиоца и НИС-а за препознавање и одавање признања запосленима због њихових значајних достигнућа у раду и поштовања вредности нашег Друштва. Систем функционише кроз програме мотивације запослених, као и могућности запослених да се укључе у реализацију активности у програму „Успех на делу".

Програм „Успех на делу" – кровни програм додатне мотивације, обухвата награђивање запослених за све активности које имају вредност и значај за унапређење нашег Друштва и које су подељене у четири посебна програма:

- Лидер безбедности
- Покретач учења
- Иноватор на делу
- Заједно на пројектима.

Кључну улогу у развоју нематеријалне мотивације имају руководиоци у оквиру свог организационог дела, а у томе им помажу програми нематеријалне мотивације и награђивања запослених: „Браво награђивање", „Најбољи радник", „Најбољи менаџер", кампање Гаспром-а и Гаспромњефт-а, као и специјалне премије.

Кроз програме нематеријалне мотивације запосленима се пружа могућност да активно учествују у битним сегментима пословања Друштва, развијају креативност и иницијативу, као и да освоје награде у циљу одржавања најбоље радне праксе и стварања нове вредности за Друштво.

Корпоративна култура

Стабилност НИС-а као послодавца била је један од главних фокуса на основу којих је компанија настојала да повећа посвећеност запослених и унапреди радно окружење. У оквиру интерне академије „Посвећен лидер", у којој је учествовало неколико стотина лидера компаније, НИС је настојао да креира амбијент међу лидерима НИС-а и усмери их како да управљају тимовима, ослањајући се на компанијске вредности и циљану корпоративну културу компаније. Корпоративне вредности су интегрисане у кључне процесе компаније на основу којих се процењује продуктивност и потенцијали сваког појединца, од запослених на оперативним позицијама до највишег менаџмента компаније. Велика пажња била је посвећена комуникацији корпоративних вредности кроз различите интерне и екстерне комуникационе кампање.

Бренд послодавца и регрутација и селекција кандидата

Вођен слоганом „Будућност почиње са тобом", НИС верује да будућност почиње доласком сваког новог колеге или колегинице у тим који броји скоро 12.000 запослених. Регрутација и селекција кандидата у НИС-у заснива се на принципима којима се гарантују једнаке могућности за све запослене и потенцијалне запослене без обзира на пол, веру, политичко мишљење, национално или социјално порекло и отклања могућност било ког вида дискриминације. Свака одлука о кандидату мора бити заснована на објективним и релевантним критеријумима, тј. способностима кандидата да задовољи захтеве и стандарде радног места. Тим Сектора за регрутацију и селекцију, током 2022. године је ангажовао око 1.696 кандидата различитих образовних профила.

У току 2022. године добили смо награду „Најпожељнији послодавац у Србији" у истраживању „TalentX", које спроводи највећа платформа за запошљавање Инфостуд. У анкети је учествовало више од 11.000 испитаника, и ово је други пут заредом да је НИС освојио ову награду.

Ова година нам је донела и сертификат „Послодавац партнер" од стране HR Ексел – HR консултаната. Сертификација је подразумевала представљање HR процеса и алата кроз цео животни циклус запослених – привлачење кандидата, процес селекције, увођење у посао, тренинг и развој, управљање талентима и перформансом запослених, награђивање, корпоративна култура, управљање посвећеношћу запослених, након чега су исти упоређени са бенчмарком региона.

НИС је и ове године наставио традицију реализације програма за најталентованије и најамбициозније студенте, дипломце и матуранте. У овој години реализовали смо шесту сезону програма студија „NIS Calling", за 50 младих. Такође, реализовали смо другу сезону програма запошљавања младих дипломаца и студената мастер студија „NIS Energy". Програм је зевршило 20 дипломаца и сви су добили посао. Ове године лансирали смо и нови програм за младе матуранте, који подразумева 6 месеци плаћене праксе на позицијама оператера у Рафинерији у Панчеву за младе који су матуранти средњих школа смерова креираних у сарадњи са НИС-ом преко програма Енергија знања. Прва сезона програма почела је у јулу 2022. године за 17 практиканта, од којих је 11 запослено.

Кроз постављање амбициозних циљева, позиционирање послодавца на тржишту рада и непрестано унапређење искуства кандидата који пролазе кроз процес регрутације и селекције и запослених Друштва, остварујемо резултате који нас позиционирају међу најбоље, а наше добре праксе постају пример другим компанијама.

Број и структура запослених

Организациони део	Укупан број запослених на дан 31.12.2022.	31.12.2021.
НИС а.д. Нови Сад[1]	**5.193**	**5.038**
Блок „Истраживање и производња"	1.085	1.081
Downstream	2.527	2.508
Блок „Прерада"	972	956
Блок „Промет"	1.365	1.331
Блок „Енергетика"	41	36
остатак Downstream[2]	149	185
Корпоративни центар	1.139	954
Мултифункционални заједнички сервисни центар[3]	438	491
Представништва и огранци[4]	4	4
Зависна друштва у земљи	**6.117**	**5.835**
Зависна друштва у иностранству	**137**	**139**
Остала зависна друштва која улазе у консолидацију	**488**	**494**
УКУПНО[5]	**11.935**	**11.506**

Кретање броја запослених

1 *Приказани број запослених у табели не укључује запослене ангажоване преко Уговора о делу.*
2 *У остатак Downstream-а улазе: Канцеларија директора Downstream-а, Департман за планирање, оптимизацију и анализу производње и комерцијале, Сектор за метрологију, Група за административно – документационо подршку, Департман за снабдевање и намешавање сировина и Центар за за развој прераде и петрохемије.*
3 *Крајем 2019. године почиње са формирањем Мултифункционалног заједничког сервисног центра, који је због специфичности посебно истакнут.*
4 *Број запослених који је приказан у оквиру Представништава и огранака се односи на запослене у представништву у Руској Федерацији. Поред представништва у Руској Федерацији, активно је и представништво у Анголи и огранак Балаканабат у Туркменистану.*
5 *Запослени са дељеним радним временом, приказани су као целе јединице у припадајућем Друштву.*

Квалификациона, родна и старосна структура запослених[1]

1 *Обухвата запослене у НИС а.д. Нови Сад са представништвима и огранцима, зависним друштвима у земљи и иностранству и зависним друштвима која улазе у консолидацију на дан 31.12.2022.*

Престанци радног односа

Током 2022. године НИС[1] је напустило укупно 1.256 запослених: 135 њих је пензионисано, 35 запослених је споразумно напустило НИС, а за 1.086 запослених основ престанка радног односа био је друге природе (отказ уговора о раду, престанак радног односа на захтев запосленог, технолошки вишак, и слично).

1 *НИС а.д. Нови Сад са зависним друштвима Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад, НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и НИС Петрол а.д. Београд*

Основ престанка радног односа	НИС а.д. Нови Сад[1]	Зависна друштва[2]
Пензионисање	74	61
Споразумни прекид радног односа	22	13
Остало	218	868
Укупно	**314**	**942**

1 *Укључујући представништва и огранке. Од укупног броја престанака радног односа, 14 одлазака је из представништва и огранака.*
2 *Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад, НТЦ НИС Нафтагас д.о.о. Нови Сад и НИС Петрол а.д. Београд.*

Дугорочни циљ НИС-а је да повећа посвећеност својих запослених и унапреди праксе из области људских ресурса, које ће запосленима у НИС-у пружити најбоље могуће искуство у раду.

НАЈПОЖЕЉНИЈИ ПОСЛОДАВАЦ

- НИС – поуздан партнер

Тим који чини готово 12.000 запослених – основни је покретач пословања НИС-а.

Зато настојимо да изградимо пријатељско и стимулативно радно окружење за запослене, пружајући им и могућности за континуирано стручно усавршавање. У 2022. години организовано је више од

3.400 обука

на којима је учествовало 4.407 запослених.

Поред тога, НИС организује атрактивне програме за младе, са којима делимо најбоља искуства и омогућавамо им да прве професионалне кораке начине баш у НИС Групи. Са поносом истичемо да је

НИС другу годину заредом изабран за најпожељнијег послодавца

у истраживању „TalentX", које је спровела група сајтова за запошљавање Poslovi.Infostud.

1.2.12

Безбедност и здравље на раду, индустријска безбедност и ванредне ситуације и заштита животне средине

Брига о безбедности и заштити здравља наших запослених, извођача, трећих лица, локалног становништва и животне средине представља приоритет за НИС. Здрав, безбедан, способан, спреман и мотивисан запослени није само индивидуални циљ, већ и циљ Друштва.

Током 2022. године извршена је организациона промена Функције за HSE, усвојена нова HSE Политика, ревидирана Стратегија заштите животне средине до 2030. године, спроведене две инспекције у оквиру програма „Каркас – штит безбедности" и припремљен и усаглашен буџет за овај програм за период 2023-2025. Проширен је број извршилаца у ватрогасним јединицама. Поред осталог, успостављена је и сарадња са партнерским техничким факултетима РС са циљем размене знања и пракси из области HSE. Започете су активности у оквиру програма дигитализације HSE и дефинисани су приоритетни правци развоја у наредном периоду.

Безбедност и здравље на раду

У 2022. показатељ *LTIF* смањен је за 15% у односу на 2021. годину. За 12 месеци 2022. године бележимо 27 *LTI* повреда, а за 12 месеци 2021. године 26 *LTI* повреда запослених у Друштву.

Показатељ LTIF*

* *LTIF (Lost Time Injury Frequency) – индикатор повреда са изгубљеним радним данима. Почев од маја ове године методологија за обрачун показатеља LTIF је коригована, тако да сада обрачун обухвата и повреде извођача и повреде у нашим зависним друштвима у иностранству. Индикатор LTIF за 2022. годину обрачунат по претходној методологији износи 1,29.*

Управљање ризицима у области безбедности на раду

Током 2022. године вршене су делимичне измене и допуне Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини у НИС а.д. и зависним друштвима - у складу са захтевима законодавства Републике Србије у области безбедности и здравља на раду.

У оквиру Програма дигитализације HSE, обухваћен је и домен обезбеђивања личне заштитне опреме за запослене.

Током 2022. године у области управљања ризицима приликом извођења високо ризичних радних активности фокус је био на усклађивању захтева система управљања у НИС а.д. Нови Сад унифицираним минималним критеријумима безбедности у оквиру програма Каркас - штит безбедности. Поред тога, настављен је рад на даљем унапређењу постојећих алата за процену ризика, имплементирању нових (као што је *Bow Tie* – где су обезбеђене лиценце и обуке за кључне кориснике и обука) и оптимизацији система дозвола за рад, како би се омогућило ефикасно управљање ризицима приликом обављања високо ризичних радних активности.

Управљање HSE догађајима

Процес Управљање HSE догађајима подразумева транспарентно обавештавање и извештавање о HSE догађајима, истраживање узрока HSE догађаја, праћење финансијских утицаја, као и размену поука, односно учење из HSE догађаја.

Под HSE догађајима подразумевамо догађаје који имају последице по човека (повреде на раду, погоршање здравственог стања или обољења), пожаре, саобраћајне незгоде, отказе опреме који могу да угрозе безбедност људи и/или да негативно утичу на животну средину. У складу са наведеним, основни циљеви управљања HSE догађајима су:

- Правовремено реаговање и ублажавање последица насталих HSE догађаја;
- Превентивно деловање, односно примена мера које ће спречити понављање сличних HSE догађаја;
- Унапређење система управљања HSE-ом;
- Учење и дељење поука из догађаја са нашим запосленима и извођачима радова.

Према класификатору HSE догађаја сваки HSE догађај може бити евидентиран као велики, средњи, мали, потенцијални („Near Miss") и као *HiPo* догађај – (високопотенцијални догађај) – догађаји који имају потенцијал, да под другачијим околностима, резултирају са једним или више смртних случајева или прерасту у HSE догађај високог ризика у складу са НИС РАМ матрицом.

Друштво посвећује велику пажњу истраживању свих великих, средњих и *HiPo* догађаја, у циљу идентификовања баријера које су попустиле или су недостајале и дефинисања системских корек-

тивних мера, како би се превентивно реаговало у циљу спречавања будућих HSE догађаја.

На слици испод представљена је пирамида транспарентности која приказује број HSE догађаја у Друштву током 2022. године:

Пирамида транспарентности*

** Услед промене методологије, показатељи за број догађаја у 12 месеци 2022. године од маја ове године укључују и зависна друштва у иностранству. Подаци за 12 месеци 2022. године без зависних друштава у иностранству су следећи: Велики догађаји 1, средњи догађаји 42, мали догађаји 779.*

Управљање извођачима

Током претходне године НИС је континуирано радио на унапређењу процеса управљања извођачима с аспекта безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и заштите од пожара (*CSM - Contractor Safety Managament*).

Одржан је тринаести „Форум извођача" на коме је присуствовало више од 120 извођача и више од 75 наших колега. Међу присутнима били су и представници Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Србије – Управе за безбедност и здравље на раду, Инспектората за рад и Покрајинског секретаријата за енергетику, грађевинарство и саобраћај.

Година је протекла у знаку комуникације са извођачима и њиховом обавештавању о новим HSE захтевима проистеклим из програма „Штит безбедности - Каркас", HSE Споразума и „Златних HSE правила", којима је основни циљ унапређење безбедности и здравља на раду. Значајан допринос догађају дало је и учешће колега из Функције за набавку који су представили начине ефективне сарадње са компанијама-извођачима, представивши концепте пасоша и рејтинга извођача.

Здравствена заштита запослених

Почетак 2022. године је и даље био обележен значајним бројем оболелих од вирусне инфекције изазване вирусом корона. Током тог периода Функција за HSE је континуирано усклађивала „Инструкције о поступању у вези са SARS-CoV2 за Линијске руководиоце, HSE лица и запослене" са актуелним изменама државних прописа, креирала нове алгоритме поступања, као и мере сузбијања ширења инфекције, који су у неким аспектима били и строже од државно прописаних мера, како бисмо максимално заштитили запослене.

У циљу јачања колективног имунитета у Компанији, током пролећа је била организована добровољна вакцинација на локацијама Друштва за све запослене и чланове породица. Запослени су могли да бирају између три вакцине: *Pfizer-BioNTek, Sinopharm* и *Спутњик*. Пунктови за вакцинацију су били организовани на четири локације: ПЦ Нови Сад, ПЦ Београд, Зрењанин, РНП Панчево.

Током године извршена је ревизија нормативних докумената за процес организације лекарских прегледа, када је дефинисан обавезни минимум обима систематских и специјалистичких прегледа за све запослене. Посебан акценат је стављен на мере обраде података о личности и начин чувања документације која садржи поверљиве податке.

Покренута је дигитализација процеса организације лекарских прегледа, поготово за радна места са повећаним ризиком, како би се унапредило праћење рокова извршења лекарских прегледа.

Током године на више објеката широм компаније биле су одржане вежбе у складу са сценаријем „Прва помоћ код срчаног застоја", а такође одржане су и едукативне кампање о важним темама усмерених ка очувању здравља запослених.

Безбедност саобраћаја

Запослени у НИС а.д. у просеку пређу око 40 милиона километара годишње, услед чега су изложени великом броју ризика у саобраћају. Како би се ризици свели на минимум, наше Друштво поклања велику пажњу безбедности својих запослених у саобраћају кроз практичне и теоријске обуке, стални мониторинг возила и стила вожње *IVMS* – „In Vehicle Monitoring System", организовањем рада саветника за безбедност транспорта опасне робе, награђивањем најбољих возача, кроз кампање и информисање запослених о ризицима, опасностима и саветима за безбедно понашање у саобраћају, информисање руководства, израду нормативних докумената и др.

У складу са наведеним, током 2022. године у Националној возачкој академији – *НАВАК* реализована је обука за 875 запослених за „еко" и дефензивну вожњу.

RAR (*Road Accident Rate*) представља коефицијент саобраћајних незгода. У 2022. години коефицијент *RAR* је повећан је за 88 % у односу на 2021. тј. са 0,16 на 0,30. У току 2022. године, у статистику су укључени и догађаји пружаоца услуга и евидентирали смо 4 *RAR* догађаја са кривицом трећих лица (27% од укупног броја RAR догађаја), што је све заједно утицало на повећање RAR показатеља.

Показатељ RAR*

** Однос броја саобраћајних незгода према пређеним километрима пута, помножено с милион. Од маја месеца ове године методологија за обрачун показатеља RAR коригована је у смислу да су у обрачун ушли и догађаји извођача у зависним друштвима у иностранству. Индикатор RAR обрачунат по претходној методологији износи 0,26.*

Индустријска безбедност и ванредне ситуације

Заштита од пожара

Годину 2022. обележило је усаглашавање са одредбама законске регулативе које се односе на заштиту од пожара, а нарочито област ватрогаства. Одобрено је проширење броја извршилаца и пријем 71 ватрогасца, те сада 11 професионалних индустријских ватрогасних јединица компаније броји укупно 288 ватрогасаца, распоређених у складу са новом систематизацијом и захтевима компетенција дефинисаних законодавством.

Одобрени су капитални пројекти привођења намени и реконструкције ватрогасних домова у Новом Саду и Нишу ради обезбеђивања бољих услова рада за запослене, али и вишег нивоа функционисања ватрогасне јединице. Током 2022. године настављено је са редовном набавком неопходне опреме и средстава за потребе ватрогасних јединица (ватрогасна и заштитна опрема, спасилачка опрема, изолациони апарати и сл.).

Извршена је ревизија спецификација услуга са организационим деловима, што је за резултат имало оптимизацију ресурса, али и подизање нивоа услуга које пружају ватрогасне јединице према организационим деловима.

На пољу оспособљавања година је била веома успешна, а огледа се кроз следеће показатеље:

- Реализовано је 249 HSE вежби у оквиру којих су ватрогасне јединице Компаније самостално и у сарадњи са ватрогасним јединицама Сектора за ванредне ситуације и суседних привредних субјеката увежбавале тактичко деловање у случају различитих ванредних догађаја, као што су: гашење пожара, техничка спашавања са висина и из дубина, пружање прве помоћи, реаговања на хемијске акциденте и сл;
- Такмичарска екипа из састава ватрогасне јединице Панчево је учествовала на међународној ватрогасној олимпијади у организацији *CTIF*-а (*The International Association of Fire & Rescue Services*) која је одржана у Словенији - категорија професионалних ватрогасних јединица;
- Обновљена и проширена је сарадња са Српско-руским хуманитарним центром у Нишу;
- У сарадњи са Националним тренинг-центром за ванредне ситуације МУП РС израђен је посебан програм обуке и приручник за обуку оперативних руководилаца акција реаговања на ванредне догађаје у компанији.

Током 2022. године сви пожари на локацијама Друштва успешно су угашени и на тај начин је спречена већа материјална штета – није било последица по животну средину. Наши ватрогасци пружили су помоћ представницима ватрогасно-спасилачких јединица МУП РС на објектима других привредних субјеката и локалне заједнице.

Безбедност процеса

Током 2022. године припремљена је обновљена структура НМД (нормативно методолошки документ–интерна регулатива), који дефинише област процесне безбедности, и у наредном периоду ће се радити на њеној имплементацији и контроли примене.

У оквиру безбедности процеса у току 2022. године организоване су интерактивне радионице на којима су учествовала лица одговорна за издавање дозвола за високо ризичне активности са циљем унапређења и обнове знања у делу који се тиче опасности које се јављају пре и током извођења високо ризичних радова, као што су: радови на висини, у затвореном простору, копање и ископавање, подизање терена, радови где је могућа појава запаљивих и токсичних материја, топли радови.

Настављена је пракса преиспитивања и ажурирања нормативно-методолошких докумената која се унапређују према најбољој светској пракси. По усвајању ових нормативно-методолошких докумената израђују се планови оспособљавања за запослене.

Ванредне ситуације

Све активности у области приправности за реаговање у ванредним ситуацијама и активности цивилне заштите у Друштву усредсређене су на обезбеђењу способности Друштва да успешно реагује на ванредне догађаје и катастрофе – кризе. Прописане норме дефинисане су одредбама Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама, другим законским и подзаконским актима, али и добром индустријском праксом, као и техничким стандардима Друштва. Спровођењем обавеза које проистичу из Одлуке о одређивању субјеката од посебног значаја за заштиту и спасавање у Републици Србији, донетом од стране Владе Републике Србије, ојачавамо отпорност Друштва на ванредне догађаје и кризе, али и подижемо ниво безбедности запослених, животне средине и материјалних добара, како на нивоу Друштва, тако и локалне заједнице у оквиру које остварујемо пословне активности.

Током 2022. године, наставило се са унапређењем бизнис-процеса који обухвата приправност за реаговање у ванредним ситуацијама и цивилну заштиту у Друштву. Урађена је ревизија кровне процене ризика од катастрофа и плана заштите и спасавања за НИС а.д. Нови Сад у складу са законом и подзаконским актима и израђени и усвојени су планови одбране од поплава.

У складу са планом HSE вежби за 2022. годину, било је планирано укупно 232 HSE вежбе и све су успешно реализоване.

Ове године у сарадњи са Националним тренинг центром за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Републике Србије обучено је 170 запослених који су део снага заштите и спасавања Друштва. Обука запослених је реализована кроз обуке повереника и заменика повереника цивилне заштите, оперативних руководилаца акције реаговања на ванредне догађаје, као и путем реализације заједничких командно-симулационих вежби, које се реализују по усвојеним програмима Министарства унутрашњих послова Републике Србије.

Заштита животне средине

С обзиром на то да је заштита животне средине један од приоритета управљања Компанијом, у НИС а.д. Нови Сад се континуирано унапређују еколошке карактеристике процеса и активности, ради се на развоју еколошке свести запослених и тежи се примени најбољих доступних пракси у инвестиционим пројектима који имају директан или индиректан утицај на животну средину.

Током 2022. године у реализацију еколошких пројеката уложено је 314,6 милиона динара, а у наредном периоду планиран је наставак улагања у пројекте који ће довести до смањења негативног утицаја на животну средину у областима заштите ваздуха, вода, земљишта и управљања отпадом.

У циљу смањења потрошње и губитака енергетских ресурса (паре, гаса, електричне енергије) велика пажња је поклоњена и реализацији пројеката из области енергетске ефикасности, обновљивим изворима енергије (повећање удела ОИЕ у сопственој производњи, постављање фотонапонских електрана на ССГ), као и пројектима за утилизацију CO_2 (анализа постојећих бушотина за додатно утискивање CO_2).

Реализацијом еколошких пројеката, као и пројеката са еколошким ефектом, подигнут је ниво усаглашености са захтевима законске регулативе Републике Србије и унапређено је управљање системом заштите животне средине у НИС-у. Резултат је позитиван тренд показатеља у области заштите животне средине у 2022. години (смањење емисија у ваздух и воду, без великих и средњих догађаја).

У НИС-у је током 2022. године ревидирана Стратегија заштите животне средине до 2030. године.

Кретање угљеничног интензитета у Блоку Истраживање и производња за опсег 1, у кг CO_2E /т производње нафте

Кретање угљеничног интензитета у Блоку Прерада за опсег 1, у кг CO_2E/т производње нафте

Директне емисије CO_2 (опсег 1), у милионима тона

Индиректне емисије CO_2 (опсег 2), у хиљадама тона

У 2021. години у Републици Србији је донет Закон о климатским променама, којим се успоставља правни оквир за мониторинг, извештавање и верификацију емисија гасова са ефектом стаклене баште (*GHG*), док је 2022. године донета Уредба о врстама активности и гасовима са ефектом стаклене баште која прописује обавезу прибављања дозволе за емисије *GHG* за постројења компаније. У циљу припреме за предстојеће обавезе и дефинисање утицаја пословања нашег Друштва на климатске промене у 2022. години, односно успостављања система мониторинга и извештавања о емисијама *GHG* у НИС а.д. Нови Сад, организована је обука запослених за прорачун емисија гасова са ефектом стаклене баште.

Наставило се са збрињавањем највећег дела отпада преко трогодишњих кровних уговора, потписаних са овлашћеним оператерима за управљање отпадом. Овакав начин уговарања је знатно убрзао процес управљања отпадом – скраћено је време набавке услуге за трајно збрињавање, пред понуђаче су постављени високи захтеви у погледу репутације и технологије, смањени су трошкови збрињавања и омогућено је безбедно уклањање отпада са локација у веома кратком року након генерисања.У Компанији се законске обавезе везане за плаћање накнада у области заштите животне средине редовно прате и измирују. Током 2022. године за таксе и накнаде издвојено је 301,4 милиона РСД.

Преглед накнада и трошкова у 2022.	Накнада за воде (мил. *РСД*)	Накнаде и таксе за заштиту животне средине (мил. *РСД*)	Укупно (мил. РСД)
НИС а.д. Нови Сад	83,7	213,5	297,2
Зависна друштва[1]	0,5	3,7	4,2
Укупно	**84,2**	**217,2**	**301,4**

1 *Нафтагас – Нафтни сервиси д.о.о. Нови Сад, Нафтагас – Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Нафтагас – Транспорт д.о.о. Нови Сад, НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад и НИС Петрол а.д. Београд*

Таксе и накнаде у области заштите животне средине (2018-2022)

Пројекат „Штит безбедности – Каркас”

Пројекат је настао у циљу елиминисања повреда, незгода, инцидената и штетних утицаја по животну средину, као и подизања нивоа HSE културе, спречавања смртних и других повреда запослених и извођача, смањења финансијских губитака узрокованих инцидентима и акцидентима.

Током 2022. године настављена је реализација и имплементација Програма „Штит безбедности – Каркас 1, 2, 3”, спроведена је дијагностика за „Каркас 4” и „Каркас 5” и дефинисан је предлог буџета за реализацију програма. Извршене су две провере где је наше Друштво добило високе оцене за функционалност баријера.

И у 2023. години наставља се реализација програма мера за успостављање функционалности баријера у циљу смањења ризика од повреда запослених и извођача, акцидената и инцидената на нивоу НИС-а и зависних друштава.

Унапређење HSE културе

Од доношења HSE стратегије НИС-а за период од 2017-2030. године па до данас, унапређење HSE културе постаје централни задатак HSE менаџмент система.

Током 2022. године интензивно се радило на подизању свести запослених о одговорности и могућем доприносу свакога од нас безбеднијем раду, здрављу и заштити животне средине комуницирањем HSE тема и интерним кампањама. Обуке лидера и запослених, са циљем унапређења HSE компетенција и HSE лидерства, организоване су редовно и ванредно, ангажовањем интерних тренера.

У сарадњи са Домом здравља Панчево и фондацијом „Здрав живот", одржан је читав низ предавања на тему здравља, при чему је запосленима на свим локацијама било омогућено њихово праћење на даљину. Поново је почела са радом амбуланта у кругу Рафинерије Панчево. Такође, заживео је и пројекат: „Питај лекара", чиме је комуникација са лекарима различитих специјалности, добијање још једног мишљења и/или провера медицинских налаза постала једноставна и лако доступна за све запослене у НИС-у.

Са циљем скретања пажње на значај HSE аспекта за све сегменте пословања, као нова и од стране запослених добро оцењена пракса, уведено је организовање HSE дана на различитим локацијама у Компанији, али и екстерно, у оквиру сарадње са универзитетима у Републици Србији. Тако су HSE експерти НИС-а држали предавања студентима на факултетима, организоване су посете студената објектима НИС-а ради упознавања са HSE системом у пракси и применом HSE мера на различитим локацијама у оквиру НИС-а.

HSE оспособљавање, развој HSE компетенција и свести запослених

У току 2022. године обукама из области HSE присуствовало је 52.957 запослених током 234.840 радних сати.

HSE мотивација

У току 2022. године измењен је систем додатне мотивације запослених у области HSE мотивације, тако што је усвојено ново Упутство за HSE мотивацију кроз програм „Лидер безбедности" и измењена је апликација у складу са новим концептом. Безбедност је у нашој компанији императив, а ова категорија награђује одговоран однос запослених према сопственој безбедности, као и безбедности колега и окружења. У оквиру ове категорије дефинисане су кључне активности на основу којих препознајемо најбоље амбасадоре HSE културе.

HSE инспекцијски надзор

Системско праћење инспекцијског надзора надлежних државних органа у свим HSE областима показало је да је током 2022. године, број надзора на нашим локацијама благо смањен у односу на претходну годину и испод је вишегодишњег просека. Ово смањење прати и смањење броја наложених мера. Највећи број инспекцијских надзора у 2022. години на нашим локацијама обавила је инспекција МУП РС (област ЗОП), док су наложене мере скоро подједнако изрицали инспектори из области ЗОП, као и БЗР (89% заједно од укупног броја мера наложених у току 2022. године). Удео мера наложених од стране еколошке и водне инспекције је 11% од укупног броја наложених мера. Пад броја наложених мера од стране инспекцијских органа резултат је посвећеног и свеукупног рада кроз HSE систем НИС-а.

HSE индикатори

HSE индикатори	2021.	2022.	% промена
Повреде*	102	84	-18%
Повреде са изгубљеним данима*	26	27	4%
Пожари*	24	24	0%
Број саобраћајних незгода*	5	15	200%
Загађење ЖС	10	8	-20%
Коефицијент инспекцијских посета	0,20	0,19	-5%
Посете инспекцијских органа	754	647	-14%
Мере наложене током инспекцијских посета	148	123	-17%

* *Подаци обухватају догађаје за НИС а.д. Нови Сад, зависна друштва у Републици Србији и иностранству, као и све извођаче.*

Политика у области борбе против корупције и превара

Друштво је усвојило Политику у области борбе против корупције и превара, у циљу спречавања и спровођења забране учествовања у било ком облику корупативног понашања или преварних радњи.

Политиком су обезбеђени услови за благовремено откривање, спречавање и минимализацију ризика противправног, неетичног и корупативног понашања, а на основу успостављеног јединственог стандарда понашања, вредности, принципа законитог пословања и основних правила борбе против корупције и превара.

Политика предвиђа обавезу свих лица да у случају појаве основаних сумњи у вези са чињењем или припремом за чињење корупативних, односно преварних радњи, као и у случају њиховог откривања, доставе одговарајуће информације путем унапред дефинисаних и заштићених канала комуникације, уз гарантовање поверљивости. Политиком су такође дефинисане мере заштите лица које је доставило ове информације и начин њихове примене. Овим мерама се обезбеђује да лице, које на овај начин укаже на корупативне или преварне радње, не буде ни на који начин због тога угрожено.

Сходно томе, у свим организационим деловима у Друштву се континуирано анализирају тежишни ризици везани за корупцију. Врши се стални мониторинг индикатора корупције, претежно у области набавке роба и услуга, у пословању са купцима, као и кроз процес верификације кандидата за пријем у радни однос, постављења на менаџерске и друге руководеће позиције унутар Друштва, те у процесу верификације пословних привредних субјеката приликом ступања у уговорни однос и у усаглашавању уговорних и нормативно-методолошких докумената.

У циљу превентивног деловања и спречавања могућег настанка корупативног деловања, на нивоу Друштва обављана је едукација свих запослених како би могли благовремено да препознају индикаторе корупативне делатности, а чланови органа и тела органа управљања Друштвом су са правилима и процедурама против корупције упознати у складу са одлуком генералног директора, којом је усвојен типски образац Споразума о антикорупцијском понашању. Чланови органа и тела органа управљања су такође упознати са Политиком Друштва у области борбе против корупције и превара, посебно са клаузулом о поштовању законодавства у области борбе против превара и корупције, те са важећим правилима и процедурама везаним за антикорупционе активности.

Велики значај се придаје едукацији и усавршавању запослених у организационом делу Друштва који се ангажује на пословима откривања корупативног и другог незаконитог деловања. Тако су на овом плану током 2022. године са њима биле, између осталих, размотрене следеће теме:

- ISO 31 000/Аудит за системе управљања ризицима;
- Обука за процену ризика у заштити лица, имовине и пословања;
- ISO 19011:2018 Упутство за проверавање система менаџмента.

Поред тога, у процесу интерних провера усклађености пословања са нормативним документима Друштва, врши се усмеравање и едукација запослених на тему борбе против корупције.

Током 2022. године 1.572 потенцијалних кандидата је прошло проверу за запослење у НИС а.д. Нови Сад. Сви новозапослени су обухваћени уводним предавањима на којима су, између осталог, упознати и са правилима и процедурама у борби против корупције.

Пословним процедурама Друштва регулисано је обавезно склапање споразума о антикорупцијском понашању са свим пословним партнерима са којима је НИС ступио у уговорни однос, ради очувања и обезбеђивања повољног пословног амбијента кроз превентивно и појединачно деловање у борби против корупативних и/или незаконитих радњи и поступања. Одлуком генералног директора предвиђен је и поступак у случајевима када пословни партнер одбије да потпише наведени споразум, који предвиђа предузимање мера и радњи надлежних служби Друштва на утврђивању стварних разлога одбијања потписивања споразума, након чега се доноси усаглашена одлука о даљем поступању.

У 2022. години против 47 запослена, чијим су чињењем или нечињењем наступиле штетне последице по Друштво, надлежним руководиоцима су поднети предлози за покретање дисциплинског или прекршајног поступка, који су окончани неком од дисциплинских мера. Од тог броја у 17 случајева је изречена мера раскида уговора о раду са запосленим. Ни у једном од наведених случајева основа за покретање предметних поступака нису били корупциони мотиви.

Током 2022. године у 7 случајева са пословним партнерима уговор није склопљен или није био обновљен већ постојећи уговор о пословној сарадњи. Разлози за то су непрофесионалан однос према обавезама преузетим уговором, нереализација или неквалитетна реализација уговорених обавеза, неизвршавање финансијских обавеза/валутни дуг (угрожена потраживања) према Друштву или зависним друштвима и сл.

Спровођење планских анктикорупционих мера на заштити пословања уз континуирану едукацију и размену искустава и добре праксе са менаџментом и запосленима НИС-а, посебно са организационим деловима у чијем је делокругу спровођење набавне делатности и продаја роба и услуга – представља сталан и обавезујући задатак за све запослене.

ПАРТНЕРСТВО ЗА РАЗВОЈ

- За генерације које долазе

У 2022. години НИС је наставио да пружа снажну подршку развоју заједнице.

У друштвено одговорне пројекте и професионални спорт уложено је

360 милиона динара.

Наш приоритет била је подршка националном циљу – побољшањима у области репродуктивног здравља и повећању наталитета у нашој земљи.

Тако је у оквиру корпоративне кампање „Да се нове наде роде” подржано

40 здравствених установа

у више од

30 општина

Развоју заједнице НИС ће остати посвећен и у периоду пред нама.

1.2.13

Друштвена одговорност

Друштвена одговорност и развој локалне заједнице

НИС је и у 2022. години наставио са снажном подршком развоју заједнице, улагањем у друштвено одговорне пројекте и подршком професионалном спорту. У ове области у 2022. години уложено је 360 милиона динара. Кампања „Да се нове наде роде” и десетогодишњица програма „Енергија знања” обележиле су протеклу годину.

НИС се у 2022. години у оквиру програма „Заједници заједно” посветио теми репродуктивног здравља и подршци наталитету. Изабрани пројекти су усмерени на опремање здравствених установа на свим нивоима здравствене заштите које се баве репродуктивним здрављем. Подржане су и неке локалне самоуправе у реализацији јавних позива за суфинансирање трошкова паровима у процесу вантелесне оплодње. Како је ова тема национални приоритет, прошлогодишњи програм „Заједници заједно” спроведен је под слоганом „Да се нове наде роде”.

У наставку истоимене кампање, компанија је пружила подршку и породилиштима у мање развијеним општинама на југу и истоку Србије и за осам породилишта обезбедила је средства за набавку неопходне медицинске опреме.

Круна кампање „Да се нове наде роде” је донација 225 поклон-пакета за по 15 прворођених беба у 2023. години у 15 породилишта у Србији. Велики допринос овој празничној акцији дали су чланови Клуба волонтера НИС-а који су донирали и пелене за једнократну употребу и који су се ангажовали у допремању поклона.

Тиме је током кампање „Да се нове наде роде” у 2022. години НИС подржао укупно 40 здравствених установа у више од 30 градова и општина у нашој земљи.

Чланови Клуба волонтера нашег Друштва реализовали су и друге акције, усмерене на подршку различитим иницијативама, при чему је посебна пажња поклоњена екологији и заштити животне средине.

Поводом Светског дана заштите животне средине, НИС-ови волонтери учествовали су у акцији чишћења приобаља реке Саве на Ади Циганлији. У сарадњи са Удружењем „Чепом до осмеха” реализован је циклус радионица „Еколошко васпитање, здраво одрастање!” за више од 450 ученика основних школа. Поред тога, ватрогасци НИС-а су средњошколцима из Кикинде одржали предавање на тему заштите од пожара.

Спроведен је и интерни волонтерски конкурс „Промени околности у својој околини”. Уређен је део насипа у оквиру парка природе „Тиквара” у Бачкој Паланци и парк у Банатском Великом Селу. Спортски центар у Кули добио је саднице јавора. У Центру за заштиту одојчади, деце и омладине „Звечанска” оплемењен је простор зеленилом и обновљена дечја башта лековитог биља, а у блоку 21 у Београду обновљен је парковски мобилијар.

Запослени Друштва показали су хуманост на делу и учешћем у великом броју акција добровољног давања крви.

НИС је током 2022. године реализовао више од 30 спонзорских пројеката. Настављена је сарадња са кошаркашким клубом „Партизан", „Београдским фестивалом игре" и „Фестивалом науке". Од посебне важности за компанију био је омладински спорт и подршка развоју будућих шампиона.

НИС је протекле године 12. пут заредом објавио верификовани Извештај о одрживом развоју у складу са стандардима водеће организације у свету у области одрживог пословања – *Global Reporting Initiative (GRI).*

Са „СОС Дечијим селима Србија" реализоване су радионице за младе из социјално угрожених средина, како би лакше пронашли адекватно запослење. Подржано је и удружење „Женски центар" Ужице, које окупља жене из теже запошљивих категорија, у оквиру којег послује и социјално предузеће за рециклажу отпадног текстила.

Крајем године на свечаности у Палати „Србија" у Београду обележена је десетогодишњица програма „Енергија знања" и том приликом приказани су резултати програма од његовог оснивања.

Континуирана активност програма „Енергија знања" је стипендирање најбољих домаћих студената у циљу обезбеђивања будућих стручњака за компанију. У 2022. години додељене су две нове стипендије, као и још пет стипендија које се додељују преко Фонда за даровите студенте Универзитета у Новом Саду.

НИС је потписао нове меморандуме о сарадњи са девет високообразовних установа.

У сарадњи са Електротехничким факултетом у Београду, Електронским факултетом у Нишу и Факултетом техничких наука у Новом Саду одржане су обуке у области дигитализације за више од 500 запослених компаније.

Број гостујућих предавања НИС-ових стручњака студентима партнерских факултета био је највећи до сада: реализовано је више од 30 гостујућих предавања. Имплементиран је и нови концепт промоције НИС-а на партнерским факултетима кроз одржавање HR и HSE Дана НИС-а и већ је реализовано више од 25 предавања.

У сарадњи са HR-ом почео је програм плаћене праксе за ученике прве генерације образовних програма који су прилагођени и акредитовани уз подршку НИС-а у средњим стручним школама у Панчеву и Зрењанину.

Настављена је подршка домаћим и међународним олимпијадама знања из математике, физике и хемије, као и НИС олимпијади из руског језика и двојезичној настави у три школе у Србији.

Донирана су средства Карловачкој гимназији за адаптацију кабинета за руски језик, а подржана је и реализација наставе српског језика у Руској школи при Амбасади Руске Федерације у Београду.

УЛАГАЊЕ У БУДУЋНОСТ

- Нове технологије за године пред нама

Улагање у модернизацију, стални технолошки развој и увођење иновација су међу кључним пословним приоритетима НИС-а.

Наш портфолио дигиталне трансформације садржи више од

100 пројеката и иницијатива

који су у различитим фазама развоја и имплементације.

У 2022. години НИС је у капиталне пројекте укупно инвестирао

22,1 милијарду динара

чиме су постављени темељи за даљи напредак НИС Групе у изазовним макроекономским околностима.

1.2.14

Комуникација

Односи са јавношћу

У 2022. години НИС је добио специјално признање за изузетан квалитет пословних дигиталних комуникација, у оквиру Топ50 избора најбољих онлајн локација, које додељује часопис „PC Press”. Ова награда резултат је сталних напора Прес-службе НИС-а да унапреди комуникацију са медијима и свим другим заинтересованим странама, као и да све најважније информације о активностима НИС Групе учини доступним најширој јавности на што већем броју канала.

Више информација о Односима са инвеститорима на страни 112

У изазовним околностима када је реч о дешавањима на тржишту нафтних деривата, рад прес-службе НИС-а кроз транспарентно и правовремено обавештавање јавности о снабдевености домаћих бензинских станица горивом, значајно је допринео информисаности потрошача и очувању стабилности на домаћем тржишту.

Циљ НИС-а у области екстерних комуникација је да најшира јавност буде свеобухватно информисана о пословним и другим активностима компаније. Због тога је у 2022. години прес-служба наставила са развојем алата и канала екстерне комуникације, као и са прилагођавањем комуникацијског стила тренутним трендовима у медијима и на друштвеним мрежама. Прес служба НИС-а је и у 2022. години наставила да одржава интензивне контакте са новинарима, публиковала велики број саопштења о активностима компаније, организовала прес туре на локације НИС-а и одговарала на упите медија.

Истовремено је унапређен садржај корпоративног сајта НИС-а (www.nis.rs) који је дизајниран у складу са најмодернијим тенденцијама у тој области и доступан на свим уређајима. У рубрици „Прес-центар” свим заинтересованима је омогућено да пронађу најважније информације о активностима компаније. Поред тога, на сајту су доступне и информације за инвеститоре, подаци о најважнијим развојним пројектима, могућностима развоја каријере у НИС-у, као и информације о отвореним тендерима и процедурама набавки. Међу садржајима су и електронске верзије годишњих извештаја и извештаја о одрживом развоју, као и платформа „Магазин”, на којој читаоци могу да упознају НИС из другог угла и имају увид у текстове из области културе, образовања, заштите животне средине, одрживог развоја и области људских ресурса. Свестан значаја који друштвене мреже имају у области комуникација у савременом свету, НИС је наставио да континуирано ради на унапређењу присуства компаније у тој области.

Информисање запослених

Годину 2022. обележило је информисање о раду компаније у изазовним околностима, са фокусом на информисању запослених о актуелној ситуацији и променама које су се десиле у НИС-у.

Ослушкивање потреба запослених и праћење трендова у струци, довели су до унапређења садржаја Интранет портала и функционалности његове мобилне верзије – мПортала. Током 2022. године остварен је рекордан број посета интранет-порталу од момента његовог лансирања, 2018. године. Апликација мПортал је, пре свега, намењена нашим колегама на терену, који немају приступ онлајн каналима комуникације, како би у сваком моменту били правовремено информисани и међусобно повезани. Током 2022. године повећан је број корисника ове апликације за 70%. Такође, поред правовременог информисања запослених о свим актуелностима, важан задатак интерних комуникација је и подршка унапређењу корпоративне културе у НИС-у. Настављена је кампања промоције корпоративних вредности НИС-а, чији је циљ да се колегама што више приближе наше вредности и да се што више примењују у свакодневном раду. Ова кампања је освојила и награду за најбољу интерну кампању у Србији, на престижном фестивалу интегрисаних комуникација „Кактус”.

Односи са државним органима

Сарадња са пословним удружењима

У 2022. години представници НИС-а су активно сарађивали са следећим пословним и струковним удружењима:

- Национални нафтни комитет Србије – Светског нафтног савеза (ННКС-WPC)
- Савет страних инвеститора (FIC)
- Америчка привредна комора у Србији (AMCHAM)
- Привредна комора Србије (ПКС).

У оквиру сарадње са ННКС-WPC, истакли бисмо следеће значајне активности које су спроведене током 2022. године:

- Учешће у реализацији радионице „Примена новог система фискализације у Републици Србији", која је организована са представницима најзначајнијих нафтних компанија које послују у земљи
- Организација и партиципација у радионици „Дигитализација у нафтно-гасном и енергетском сектору"
- Учешће у заседању Програмског комитета Светског нафтног савета (CPC WPC), редовном заседању Скупштине WPC и Комитету младих WPC у Казахстану, у циљу припреме учешћа делегације ННКС - WPC на конгресу WPC у Калгарију у септембру 2023. године.

НИС је дао значајан допринос припреми годишње публикације „Бела књига 2022" Савета страних инвеститора (FIC), која је у оквиру мера за унапређење услова пословања укључила и препоруке за Сектор нафте и гаса, као и препоруке за успешан наставак борбе против нелегалне трговине у Републици Србији.

Сузбијање сивог тржишта

НИС подржава активности државних органа у борби против нелегалне трговине и сивог тржишта. Сматрамо да је од велике важности да се настави са унапређењем система инспекцијског надзора и даљим обједињавањем и развојем система фискализације и електронских фактура. Такође, подржавамо усвајање новог националног Програма за сузбијање сиве економије и пратећег акционог плана за његову имплементацију, којим се предвиђа континуитет системског приступа државних органа смањењу обима сивог тржишта у земљи.

1.2.15

Истраживање и развој

НИС у свим сегментима пословања заступа стални технолошки развој и увођење иновација у пословање.

НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, као зависно друштво у коме НИС а.д. Нови Сад има 100% учешћа, матичној компанији пружа научно-техничку и иновационо подршку у области истраживања и производње нафте и гаса. Истраживачко-развојна делатност у оквиру НТЦ-а има двојаку улогу координатора и извршиоца научно-истраживачких радова.

Имплементација и разрада нових технологија, научно-истраживачка делатност и повећање ефикасности истраживања, производње и прераде нафте и гаса у сталном су фокусу менаџмента и запослених НТЦ.

У области геолошко-истраживачких пројеката урађени су геолошки модели за наша три највећа нафтно-гасна поља: Велебит, Кикинда варош и Мокрин. Такође, сагледана је перспективност простора на којима се налазе исцрпљена лежишта.

У оквиру делатности екстерних пројеката обрађено је више од 4.000 километара 2D сеизмичких података, чиме се идентификују перспективни објекти.

У складу са стратешким плановима НИС-а, лабораторија „Downstream" је током 2022. године, урадила преко 209.469 испитивања нафте и нафтних деривата. Лабораторија је наставила тренд успешног учешћа у међународним поређењима резултата испитивања и потврдила своју компетентност за испитивања: рафинеријских гасова, течног бутана, моторних бензина, авионских бензина, дизел горива, гасног уља, моторног уља сирове нафте и др. Добила је 14 међународних „*Certificate of Excellence*" од акредитованих провајдера за ПТ испитивања. Завршена је анализа програма испитивања за пројекат „Реконструкција *FCC*-а и изградња постројења за производњу *ETBE*-а."

У оквиру активности пројектовања инфраструктуре у претходној години урађено је преко 100 инфраструктурних пројеката. Завршена је реализација пројекта ДРП Турија. Завршена је прва и започета друга фаза концептуалног пројекта ППД Велебит, а реализовано је и техничко решење постројења за компримовање гаса на истражним гасним бушотинама. Такође су реализоване активности на изради инвестиционе ПТД за потребе Блока „Истраживање и производња", за пројекте повезивање нових бушотина.

Поред наведених активности, НТЦ се, такође, активно бави и развојем дигиталних технологија, као и применом информационо-комуникационих технологија у основној делатности у оквиру Бизнис сегмента нових технологија и експертизе. Током 2022. године се активно радило на реализацији следећих дигиталних пројеката:

а) Платформа ГИР – оптимизована постојећа архитектура базе геолошко-технолошких података и олакшавање приступа истима

б) Оцена рентабилности бушотине – пословна апликација за интеграцију података из постојећих информационих система, ефикаснију квалитативну и квантитативну анализу оперативних података, правовремено доношење оперативних одлука, смањење ручног уноса, повећање степена аутоматизације извештавања

в) Пројекат виртуално мерење протока *ESP* и дубинских пумпи

г) Интелектуална рестаурација сеизмике

д) Платформа ДиСКо

ђ) *Tool-box* петрофизичара.

НИС је у свим сегментима пословања опредељен за стални технолошки развој и увођење иновација у пословање.

НТЦ стручњаци су били аутори 12 научних публикација, а 277 запослених је учествовало на различитим стручним обукама и конференцијама.

1.2.16

Даљи развој

Блок „Истраживање и производња”

Истраживање и производња

- Реализација програма истражног и разрадног бушења у Србији и Румунији
- Одржавање високог интензитета ГТА у Србији за одржавање нивоа производње
- Комплетна примена сопствене технологије РИР, ширење активности РИР на поља Бока, Елемир, Палић, Кикинда, Кикинда Варош, Ињош север
- Одржавање планираног темпа пада базне производње
- Реализација 2D пројекта сеизмичких истраживања у БиХ
- Потенцијални наставак сарадње са турском националном компанијом на сеизмичким истраживањима
- Наставак радова на капиталним реконструкцијама објеката за производњу и транспорт нафте и гаса
- Развој поља Теремија север у Румунији
- Реализација пројекта „Smart Asset”.

„Downstream”

Блок „Прерада”

Током 2023. године у оквиру производне делатности Блока „Прерада”, у фокусу ће бити следеће активности:

- Реализација пројеката и мера у циљу повећања оперативне ефикасности РНП
- Припрема за капитални ремонт рафинерије 2024. године
- Интеграција са ХИП-Петрохемија а.д. Панчево
- Исходовање ревизије *IPPC* (*Integrated Pollution Prevention and Control*) дозволе за рад постојећих постројења и новог постројења за дубоку прераду
- Дијагностика за Програм „Штит безбедности – Каркас 4 и 5”.

У оквиру инвестиционих пројеката, током 2023. године, фокус ће бити на пројекту „Реконструкција постројења *FCC* и изградња новог постројења *ETBE*”.

Такође су планиране активности и на другим пројектима:

- Реконструкција индустријског колосека у РНП
- Замена погона компресора GB-2301/2501
- Инсталација система за аутоматско дозирање и додавање маркера и адитива у моторна горива на аутопунилишту РНП
- Реконструкција противпожарног система у РНП
- Имплементација биогорива у РНП
- Имплементација пројеката дигиталне трансформације и *OMS*:
  - Имплементација алата предиктивног одржавања (*Predictive Maintenance with Machine learning*)
  - Тестирање даљинске аналитике (*Remote analytics of Platformer Unit*)
  - Даљи развој примењене праксе еталонских постројења OMS на цео Блок „Прерада”
  - Имплементација система *AMS* (*Asset Management System*) и *WEM* (*Work Execution Management*), повећање поузданости рада постројења Блока „Прерада”.

Блок „Промет”

Циљеви:

- Повећање удела на малопродајном тржишту и тржишту моторних горива Србије, што је више од преткризног нивоа из 2021. године
- Обезбеђивање енергетске стабилности у условима нарушавања традиционалних ланаца снабдевања пре кризе на Балкану
- Реализација стратешког пројекта реконструкције и модернизације складишта нафтних деривата
- Продајна маржа покрива растућу инфлацију и растуће потрошачке цене.

Инвестиције:

- Изградња 4 објекта: 2 ССГ у NIS Petrol бренду и 2 ССГ у бренду GAZPROM, једна у Србији и једна у Босни
- Увод у експлоатацију, након тоталне реконструкције 6 ССГ у NIS Petrol бренду
- Дугорочни закуп 1 ССГ у Босни
- Реконструкција складишта Ниш; реконструкција резервоара Г11 и Г12 на складишту Нови Сад
- Замена 8 аутоцистерни за ТНГ, замена 6 тегљача и ремонт ППК за ТНГ, замена 8 тегљача и ремонт ППК за беле деривате.

Пројекти дигиталне трансформације:

- Мобилна апликација DRIVE.GO – разрада функционалности:
  - припејд модел плаћања
  - плаћање кафе
  - плаћање услуга и производа партнера
- Стимулишемо увођење виртуелних картица – додатног канала за привлачење нових купаца
- Развој веб-портала Департмана за регионалну велепродају
- Аутоматизација процеса пријема робе на ССГ (Мобилни PDA)
- Развој софтвера за диспечеризацију
- *G-Manager*
- Киосци за поручивање и плаћање на аутопутским ССГ
- Аутоматизација процеса пријема и складиштења авио горива
- Унапређење и развој нових функционалности у мобилној апликацији за корпоративне клијенте – плаћање горива на ССГ.

Блок „Енергетика”

Током 2023. године у оквиру блока „Енергетика” у фокусу ће бити следеће активности:

- Реализација годишњих уговора о потпуном снабдевању енергијом из природног гаса, као и уговорима о продаји енергије из природног гаса за гасну годину 2022/2023
- Реализација уговора о продаји КПГ-а са ГП Острово
- Балансирање портфолија природног гаса и припрема уговора о транспорту природног гаса са оператором транспортног система природног гаса
- Праћење Уредбе Владе РС о привременој мери ограничења цене природног гаса која је на снази до 30.04.2023
- Припрема за либерализацију тржишта природног гаса као и анализа алтернативних праваца снабдевања природним гасом
- У сегменту трговине електричном енергијом, очекивања за 2023. су веома охрабрујућа и у складу са тим очекују се добри резултати
- У циљу смањења потрошње енергије и повећања енергетске ефикасности у Друштву, планирана је реализација мера утврђених по основу спроведених анализа и програма.

2.
ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ

2.01 Појединачни финансијски извештаји

Извештај независног ревизора о појединачним финансијским извештајима

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених годишњих финансијских извештаја НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д., Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) који се састоје од Биланса стања са стањем на дан 31. децембра 2022. године, Биланса успеха, Извештаја о осталом резултату, Извештаја о токовима готовине и Извештаја о променама на капиталу за годину која се завршава на тај дан, као и Напомена уз финансијске извештаје које садрже преглед основних рачуноводствених политика и остала обелодањивања.

Према нашем мишљењу, приложени финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијски положај Друштва на дан 31. децембра 2022. године, као и резултате његовог пословања и токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији Републике Србије и Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима су детаљније описане у одељку извештаја Одговорности ревизора за ревизију финансијских извештаја. Ми смо независни у односу на Друштво у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (ИЕСБА кодекс) и етичким захтевима који су релевантни за ревизију финансијских извештаја у Републици Србији, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтевима и ИЕСБА Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

Кључна ревизорска питања

Кључна ревизијска питања су она која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у ревизији финансијских извештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије финансијских извештаја у целини и у формирању нашег мишљења о њима, и ми нисмо изнели издвојено мишљење о овим питањима. Утврдили смо следеће кључно ревизорско питање:

Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Информације о примењеним рачуноводственим политикама и проценама резервисања за обављање природних ресурса и заштите животне средине обелодањене су у напомени 2, напомени 3 и напомени 22 уз финансијске извештаје. Као што је описано у напоменама уз финансијске извештаје, Друштво је признало резервисања у износу од РСД 11,275,101 хиљаду.

Резервисање за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине захтева значајно просуђивање руководства због бројних претпоставки на које утичу будуће активности, економски фактори и законодавство у коме Друштво послује. Најзначајније процене укључују будућу процену будућих трошкова за измирење садашње обавезе, инфлаторне и дисконтне стопе и времена експлоатације.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Кључна ревизорска питања (Наставак)

Ревизија ове области у оквиру финансијских извештаја је сложен процес јер од нас захтева да оценимо претпоставке за процене будућих трошкова за шта постоје ограничени упоредни подаци будући да је обнављање природних ресурса инфраструктуре гаса и нафте активност у настанку. Процена поменутих фактора утиче на утврђивање тачног износа резервисања које у финансијским извештајима представља материјално значајну ставку.

Руководство врши преглед резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине на годишњем нивоу, и то за средства за истраживање и процењивање и средства за производњу и прераду нафте и нафтних деривата. Преглед од стране руководства обухвата и анализу промена законске регулативе у Републици Србији, процене трошкова, инфлаторне и дисконтне стопе и рочност обавеза.

Ревизорски приступ:

Наше ревизорске процедуре су обухватиле разумевање законских обавеза у погледу обнављања природних ресурса и заштите животне средине, а у складу са одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима и Закона о заштити животне средине, према којима је Друштво дужно да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији изврши рекултивацију земљишта и да ради спречавања даљег ширења загађења проузрокованог удесом предузима мере санације према плановима заштите о свом трошку.

Такође, спровели смо следеће ревизијске процедуре:

- Извршили смо проверу математичке тачности модела које Друштво примењује приликом обрачуна резервисања;
- На одређеном узорку смо извршили увид у статус бушотина и извршили поређење са статусом у оквиру бушотинског фонда који представља основу за обрачун резервисања;
- Иршили смо проверу промене статуса бушотина у текућој години у односу на претходну годину, будући да промена статуса бушотина може имати материјалан утицај на обрачун резервисања;
- Извршили смо проверу потпуности података, поређењем са другим информацијама у оквиру пословне евиденције и ревизијским поступцима везаним за некретнине, постројења и опрему;
- Извршили смо оцену оправданости примењене дисконтне стопе као једне од претпоставки за обрачун резервисања упоређивањем са стопом на државне обвезнице Републике Србије преузете од Народне банке Србије;
- Извршили смо оцену и разумевање претпоставки везаних за трошкове неопходне за ликвидацију и рекултивацију земљишта;
- Извршили смо проверу анализе осетљивости коју је припремило руководство за главне прерпоставке;
- Стекли смо разумевање процедура Друштва које руководство примењује за процену и евидентирање дугорочних резервисања. Ово је укључило разумевање да ли за формирање резервисања постоји законска или изведена обавеза.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Остала питања

Финансијски извештаји Друштва за годину која се завршила на дан 31. децембра 2021. године били су предмет ревизије од стране другог ревизора који је исказао немодификовано мишљење о финансијским извештајима дана 03. марта 2022. године.

Остале информације

Руководство је одговорно за остале информације. Остале информације обухватају консолидовани Годишњи извештај о пословању за годину завршену 31. децембра 2022. године. Наше мишљење о финансијским извештајима се не односи на остале информације. У вези са нашом ревизијом финансијских извештаја, наша одговорност је да прочитамо остале информације наведене горе, и при томе размотримо да ли постоји материјална недоследност између њих и финансијских извештаја или наших сазнања стечених током ревизије, или на други начин представљају материјално погрешна исказивања.

У вези са консолидованим Годишњим извештајем о пословању, спровели смо такође процедуре у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије. Ове процедуре укључују разматрање да ли консолидовани Годишњи извештај о пословању садржи обелодањивања која се захтевају Законом о рачуноводству Републике Србије. На основу процедура спроведених током ревизије, по нашем мишљењу:

- ✓ консолидовани Годишњи извештај о пословању састављен је у складу са захтевима Закона о рачуноводству Републике Србије; и
- ✓ информације наведене у консолидованом Годишњем извештају о пословању, за финансијску годину за коју се припремају финансијски извештаји, су конзистентне са финансијским извештајима.

Додатно, на основу знања и разумевања пословања Друштва и његовог пословног окружења, стеченог током обављања ревизије, од нас се захтева да саопштимо у извештају уколико закључимо да постоји материјално погрешно приказивање у консолидованом Годишњем извештају о пословању. У том смислу, не постоји ништа што би требало да саопштимо у извештају.

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за финансијске извештаје

Руководство је одговорно за припрему ових финансијских извештаја који пружају истинит и објективан приказ, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке.

При састављању финансијских извештаја руководство је одговорно за процену способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводстсвене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Друштво или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Друштва.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке и издавање извештаја ревизора који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Законом о ревизији Републике Србије увек открити материјално погрешне исказе, ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед проневере или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника, донете на основу финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са Законом о ревизији Републике Србије, ми примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- ✓ Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, насталих услед проневере или грешке; осмишљавамо и спроводимо ревизијске поступке који су прикладни за те ризике; прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа како би обезбедили основу за мишљење ревизора. Ризик да материјално значајни погрешни искази услед проневере неће бити идентификовани је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што проневера може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- ✓ Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола.
- ✓ Вршимо процену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- ✓ Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Друштва да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да Друштво престане да послује у складу са начелом сталности.
- ✓ Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли су у финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постиже фер презентација.
- ✓ Прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа о финансијским информацијама Друштва, односно о пословним активностима унутар Друштва, са циљем да изразимо мишљење о финансијским извештајима. Ми смо одговорни за усмеравање, надзор и извршење ревизије Друштва. Такође, ми смо искључиво одговорни за наше ревизијско мишљење.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извештаја (Наставак)

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије, значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтевима у погледу независности и да ћемо их обавестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и где је то могуће, о повезаним мерама заштите.

Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији финансијских извештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно обелодањивање о том питању или када, у изузетно ретким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне последице буду веће него користи од такве комуникације.

Београд, 01. март 2023. године

FINEXPERTIZA BEOGRAD

Стојан Божовић

Партнер на пројекту ревизије

Лиценцирани овлашћени ревизор

Биланс стања

		АОП	Напомена	31. децембар 2022	31. децембар 2021
А.	**УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ**	**0001**		**–**	**–**
Б.	**СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0009+0017+0018+0028)**	**0002**		**321.293.674**	**322.464.878**
I.	**НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008)**	**0003**	**7**	**15.715.351**	**16.256.358**
	1. Улагања у развој	0004		10.830.934	11.832.783
	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005		3.474.961	3.093.897
	3. Гудвил	0006		–	–
	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007		1.409.456	1.329.678
	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008			–
II.	**НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010+0011+0012+0013+0014+0015+0016)**	**0009**		**260.732.530**	**262.655.361**
	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	8а	164.408.322	162.589.004
	2. Постројења и опрема	0011	8а	78.317.642	83.522.917
	3. Инвестиционе некретнине	0012	8ц	1.605.254	1.778.608
	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	8а, 8б	15.138.208	14.287.075
	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	8а	221.174	204.197
	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	8а	987.949	190.021
	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016	8а	53.981	83.539
III.	**БИОЛОШКА СРЕДСТВА**	**0017**		**–**	**–**
IV.	**ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)**	**0018**		**44.845.793**	**43.553.159**
	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019	9	13.517.853	13.517.527
	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020	10	1.038.800	1.038.800
	3. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021	11	1.868.080	–
	4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022	11	26.772.569	27.188.599
	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023		9.367	9.515
	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024		–	–
	7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025		–	–
	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026		–	–
	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027	12	1.639.124	1.798.718

у 000 РСД

		АОП	Напомена	31. децембар 2022	31. децембар 2021
V.	**ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**	**0028**			**–**
В.	**ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА**	**0029**	**13**	**2.971.445**	**2.564.817**
Г.	**ОБРТНА ИМОВИНА (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)**	**0030**		**198.703.857**	**94.310.479**
I.	**ЗАЛИХЕ (0032+0033+0034+0035+0036)**	**0031**	**14**	**54.744.384**	**33.475.271**
	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032		26.598.827	15.646.047
	2. Недовршена производња и готови производи	0033		25.900.463	15.696.766
	3. Роба	0034		1.664.301	1.820.030
	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035		363.593	226.522
	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036		217.200	85.906
II.	**СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА**	**0037**		**27.318**	**47.493**
III.	**ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039+0040+0041+0042+0043)**	**0038**	**15**	**42.732.319**	**30.962.130**
	1. Потраживања од купаца у земљи	0039		31.630.516	21.818.232
	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040		1.042.078	1.238.566
	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041		2.122.276	2.446.726
	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042		7.937.449	5.458.606
	5. Остала потраживања по основу продаје	0043		–	–
IV.	**ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045+0046+0047)**	**0044**	**16**	**2.590.493**	**1.796.245**
	1. Остала потраживања	0045		2.472.177	1.723.086
	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046		–	–
	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047		118.316	73.159
VI.	**КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049+0050+0051+0052+0053+0054+0055+0056)**	**0048**	**17**	**6.473.739**	**1.954.526**
	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049		201.993	148.298
	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050		–	–
	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		75.226	1.806.228
	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052		192.821	–
	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053		–	–
	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054		–	–
	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055		–	–
	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		6.003.699	–
VI.	**ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА**	**0057**	**18**	**83.083.255**	**20.336.901**
VII.	**КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**	**0058**	**19**	**9.052.349**	**5.737.913**
Д.	**УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0029+0030)**	**0059**		**522.968.976**	**419.340.174**

у ООО РСД

		АОП	Напомена	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Ђ.	**ВАНБИЛАНСНА АКТИВА**	**0060**	**20**	**127.991.900**	**120.411.350**
А.	**КАПИТАЛ (0402+0403+0404+0405+0406-0407+0408+0411-0412) >= 0**	**0401**	**21**	**359.816.117**	**272.247.874**
I.	**ОСНОВНИ КАПИТАЛ**	**0402**		**81.530.200**	**81.530.200**
II.	**УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ**	**0403**		**–**	**–**
III.	**ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА**	**0404**		**–**	**–**
IV.	**РЕЗЕРВЕ**	**0405**		**–**	**–**
V.	**ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА**	**0406**		**154.012**	**256.504**
VI.	**НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА**	**0407**		**62.225**	**58.151**
VII.	**НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409+0410)**	**0408**		**278.194.130**	**190.519.321**
	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409		184.737.199	167.387.576
	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410		93.456.931	23.131.745
VIII.	**УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ**	**0411**		**–**	**–**
IX.	**ГУБИТАК (0413+0414)**	**0412**		**–**	**–**
	1. Губитак ранијих година	0413		–	–
	2. Губитак текуће године	0414		–	–
Б.	**ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416+0420+0428)**	**0415**		**75.724.966**	**84.315.286**
I.	**ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)**	**0416**	**22**	**11.150.060**	**12.029.890**
	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		694.752	955.156
	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418		–	–
	3. Остала дугорочна резервисања	0419		10.455.308	11.074.734
II.	**ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)**	**0420**	**23**	**64.574.906**	**72.285.396**
	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421		–	–
	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422		–	–
	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423		–	2.734.468
	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424		47.311.599	47.074.541
	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425		16.412.357	21.630.304
	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426		–	–
	7. Остале дугорочне обавезе	0427		850.950	846.083
III.	**ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**	**0428**		**–**	**–**

у ООО РСД

		АОП	Напомена	31. децембар 2022	31. децембар 2021
В.	**ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ**	**0429**	**13**	**–**	**–**
Г.	**ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ**	**0430**		**–**	**–**
Д.	**КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)**	**0431**		**87.427.893**	**62.777.014**
I.	**КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА**	**0432**	**22**	**1.899.914**	**1.575.245**
II.	**КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)**	**0433**	**24**	**11.654.705**	**9.567.495**
	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434		4.036.953	2.188.400
	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435		2.728.428	5.468.935
	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		498.203	330.579
	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437		3.582.756	1.296.026
	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438		808.365	283.555
	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439		–	–
	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440		–	–
III.	**ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ**	**0441**		**11.298.696**	**3.014.225**
IV.	**ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443+0444+0445+0446+0447+0448)**	**0442**	**25**	**25.456.060**	**25.792.739**
	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443		7.796.328	6.296.090
	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444		67.847	1.020.672
	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		6.266.698	6.299.767
	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		11.309.738	12.153.357
	5. Обавезе по меницама	0447		–	–
	6. Остале обавезе из пословања	0448		15.449	22.853
V.	**ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450+0451+0452)**	**0449**	**26**	**33.575.224**	**19.401.280**
	1. Остале краткорочне обавезе	0450		6.061.073	5.653.717
	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451		13.521.458	9.602.948
	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452		13.992.693	4.144.615
VI.	**ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО**	**0453**		**–**	**–**
VII.	**КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**	**0454**	**27**	**3.543.294**	**3.426.030**
Ђ.	**ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415+0429+0430+0431-0059)>=0=(0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411)>=0**	**0455**		**–**	**–**
Е.	**УКУПНА ПАСИВА (0401+0415+0429+0430-0431-0455)**	**0456**		**522.968.976**	**419.340.174**
Ж.	**ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА**	**0457**	**20**	**127.991.900**	**120.411.350**

у ООО РСД

Биланс успеха

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
А.	**ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)**	**1001**		**499.132.440**	**281.048.041**
I.	**ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004)**	**1002**	**6**	**38.615.427**	**21.753.006**
	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003		37.488.527	20.853.118
	2. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1004		1.126.900	899.888
II.	**ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006+1007)**	**1005**	**6**	**447.922.186**	**252.871.221**
	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006		379.672.743	196.912.872
	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007		68.249.443	55.958.349
III.	**ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ**	**1008**		**1.793.652**	**1.622.071**
IV.	**ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА**	**1009**		**10.203.697**	**4.174.664**
V.	**СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА**	**1010**		**–**	**–**
VI.	**ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ**	**1011**	**6**	**407.556**	**367.487**
VII.	**ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)**	**1012**	**28**	**189.922**	**259.592**
Б.	**ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)**	**1013**		**387.362.877**	**252.422.316**
I.	**НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ**	**1014**		**35.828.930**	**18.768.162**
II.	**ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ**	**1015**	**29**	**279.608.303**	**165.947.034**
III.	**ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017+1018+1019)**	**1016**	**30**	**18.902.369**	**17.279.387**
	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		15.831.403	14.326.304
	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		2.121.658	1.955.945
	3. Остали лични расходи и накнаде	1019		949.308	997.138
IV.	**ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ**	**1020**	**7,8**	**23.122.898**	**22.685.589**
V.	**РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)**	**1021**	**31**	**207.208**	**819.860**
VI.	**ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА**	**1022**	**32**	**17.070.182**	**15.180.045**

у ООО РСД

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
VII.	ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА	1023		597.595	824.266
VIII.	НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1024	33	12.025.392	10.917.973
В.	ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1013)>=0	1025		111.769.563	28.625.725
Г.	ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013-1001)>=0	1026		-	-
Д.	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028+1029+1030+1031)	1027	34	5.432.711	2.581.777
I.	ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1028		2.806.138	1.829.712
II.	ПРИХОДИ ОД КАМАТА	1029		2.055.522	216.833
III.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		531.965	488.922
IV.	ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		39.086	46.310
Ђ.	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033+1034+1035+1036)	1032	35	6.797.866	3.951.373
I.	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033		3.661.266	1.871.988
II.	РАСХОДИ КАМАТА	1034		1.665.039	1.581.071
III.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		1.404.121	490.640
IV.	ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		67.440	7.674
Е.	ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027-1032)>=0	1037		-	-
Ж.	ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1027)>=0	1038		1.365.155	1.369.596
З.	ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	36	697.015	332.221
И.	РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	37	465.281	365.976
Ј.	ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	38	1.243.447	1.011.075
К.	ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	39	1.132.715	945.285
Л.	УКУПНИ ПРИХОДИ (1001+1027+1039+1041)	1043		506.505.613	284.973.114
Љ.	УКУПНИ РАСХОДИ (1013+1032+1040+1042)	1044		395.758.739	257.684.950

у ООО РСД

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
М.	ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043-1044)>=0	1045		110.746.874	27.288.164
Н.	ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044-1043)>=0	1046		-	-
Њ.	ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047		-	-
О.	НЕГАТИВНИ НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048		-	-
П.	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045-1046+1047-1048)>=0	1049		110.746.874	27.288.164
Р.	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046-1045+1048-1047)>=0	1050		-	-
С.	ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
I.	ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	40	17.696.181	4.155.337
II.	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	40	221.765	671.385
III.	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053	40	628.003	670.303
Т.	ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054		-	-
Ћ.	НЕТО ДОБИТАК (1049-1050-1051-1052+1053-1054)>=0	1055		93.456.931	23.131.745
У.	НЕТО ГУБИТАК (1050-1049+1051+1052-1053+1054)>=0	1056		-	-
I.	НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057		-	-
II.	НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058		-	-
III.	НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059		-	-
IV.	НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060		-	-
V.	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ			-	-
	1. Основна зарада по акцији	1061		-	-
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062		-	-

у ООО РСД

Извештај о осталом резултату

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
А.	**НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА**				
I.	**НЕТО ДОБИТАК (АОП 1055)**	2001		93.456.931	23.131.745
II.	**НЕТО ГУБИТАК (АОП 1056)**	2002		-	-
Б.	**ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК**				
а)	*Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима*				
1.	**Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме**				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003		-	-
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004		-	-
2.	**Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања**				
	а) добици	2005		-	7.926
	б) губици	2006		106.836	-
3.	**Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава**				
	а) добици	2007		-	-
	б) губици	2008		-	-
б)	*Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима*				
1.	**Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала**				
	а) добици	2009		-	-
	б) губици	2010		-	-
2.	**Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања**				
	а) добици	2011		-	-
	б) губици	2012		-	-
3.	**Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање**				
	а) добици	2013		-	-
	б) губици	2014		-	-
4.	**Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока**				
	а) добици	2015		-	-
	б) губици	2016		-	-
5.	**Добици или губици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат**				
	а) добици	2017		-	783
	б) губици	2018		-	-

у ООО РСД

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
I.	**ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)-(2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)>=0**	2019		-	8.709
II.	**ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)-(2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)>=0**	2020		106.836	-
III.	**ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА**	2021		-	-
IV.	**ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА**	2022		-	-
IV.	**НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019-2020-2021+2022)>=0**	2023		-	8.709
V.	**НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020-2019+2021-2022)>=0**	2024		106.836	-
В.	**УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА**				
I.	**УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001-2002+2023-2024)>=0**	2025		93.350.095	23.140.454
II.	**УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002-2001+2024-2023)>=0**	2026		-	-
Г.	**УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2028+2029)=АОП 2025>=0 или АОП 2026>0**	2027		-	-
	1. Приписан матичном правном лицу	2028		-	-
	2. Приписан учешћима без права контроле	2029		-	-

у ООО РСД

Извештај о токовима готовине

	АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ				
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)	**3001**		**763.679.874**	**491.100.307**
1. Продаја и примљени аванси у земљи	3002		724.322.139	435.668.088
2. Продаја и примљени аванси у иностранству	3003		35.277.407	54.578.018
3. Примљене камате из пословних активности	3004		1.590.841	486.714
4. Остали приливи из редовног пословања	3005		2.489.487	367.487
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)	**3006**		**657.822.045**	**451.588.590**
1. Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007		89.620.209	64.307.109
2. Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008		281.917.634	158.970.886
3. Зараде. накнаде зарада и остали лични расходи	3009		17.661.415	17.468.884
4. Плаћене камате у земљи	3010		1.029.995	902.182
5. Плаћене камате у иностранству	3011		483.418	538.086
6. Порез на добитак	3012		7.858.372	134.760
7. Одливи по основу осталих јавних прихода	3013		259.251.002	208.971.364
8. Остали одливи из пословних активности	3014		–	295.319
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	**3015**		**105.857.829**	**39.511.717**
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	**3016**		**–**	**–**
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА				
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	**3017**		**4.984.810**	**4.790.939**
1. Продаја акција и удела	3018		–	–
2. Продаја нематеријалне имовине. некретнина. постројења. опреме и биолошких средстава	3019		388.704	372.507
3. Остали финансијски пласмани	3020		4.596.106	4.374.543
4. Примљене камате из активности инвестирања	3021		–	–
5. Примљене дивиденде	3022		–	43.889
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	**3023**		**34.464.322**	**25.638.451**
1. Куповина акција и удела	3024		–	–
2. Куповина нематеријалне имовине. некретнина. постројења. опреме и биолошких средстава	3025		23.644.635	20.661.113
3. Остали финансијски пласмани	3026		10.819.687	4.977.338
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	**3027**		**–**	**–**
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	**3028**		**29.479.512**	**20.847.512**
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА				
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)	**3029**		**21.933.670**	**32.081.880**
1. Увећање основног капитала	3030		–	–
2. Дугорочни кредити у земљи	3031	23	3.905.907	11.438.785
3. Дугорочни кредити у иностранству	3032	23	593.845	5.290.915

у ООО РСД

	АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
4. Краткорочни кредити у земљи	3033	23	16.946.590	15.352.180
5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		487.328	–
6. Остале дугорочне обавезе	3035		–	–
7. Остале краткорочне обавезе	3036		–	–
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 8)	**3037**		**34.526.466**	**38.461.093**
1. Откуп сопствених акција и удела	3038		–	–
2. Дугорочни кредити у земљи	3039	23	2.957.319	15.991.610
3. Дугорочни кредити у иностранству	3040	23	11.105.986	6.165.092
4. Краткорочни кредити у земљи	3041	23	14.273.781	14.919.815
5. Краткорочни кредити у иностранству	3042		–	–
6. Остале обавезе	3043		–	–
7. Финансијски лизинг	3044	23	407.258	383.385
8. Исплаћене дивиденде	3045	21	5.782.122	1.001.191
III Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	**3046**		**–**	**–**
IV Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	**3047**		**12.592.796**	**6.379.213**
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001+3017+3029)	**3048**		**790.598.354**	**527.973.126**
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3006+3023+3037)	**3049**		**726.812.833**	**515.688.134**
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3048-3049)>=0	**3050**		**63.785.521**	**12.284.992**
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3049-3048)>=0	**3051**		**–**	**–**
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	**3052**		**20.336.901**	**7.949.785**
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	**3053**		**50.761**	**332.156**
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	**3054**		**1.089.928**	**230.032**
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3050-3051+3052+3053-3054)	**3055**	**18**	**83.083.255**	**20.336.901**

у ООО РСД

Извештај о променама на капиталу

	АОП	Основни капитал	АОП	Рев.рез. и нер. доб. и губ.	АОП	Нераспоређени добитак	АОП	Губитак	АОП	Укупно
1. Стање на дан 01.01.2021. године	**4001**	**81.530.200**	**4037**	**190.100**	**4046**	**174.296.809**	**4055**	**5.908.498**	**4073**	**250.108.611**
2. Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002	–	4038	–	4047	–	4056	–	4074	–
3. Кориговано почетно стање на дан 01.01.2021. године	**4003**	**81.530.200**	**4039**	**190.100**	**4048**	**174.296.809**	**4057**	**5.908.498**	**4075**	**250.108.611**
4. Нето промене у 2021. години	4004	-	4040	8.253	4049	16.222.512	4058	(5.908.498)	4076	22.139.263
5. Стање на дан 31.12.2021. године	**4005**	**81.530.200**	**4041**	**198.353**	**4050**	**190.519.321**	**4059**	**–**	**4077**	**272.247.874**
6. Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006	–	4042	–	4051	–	4060	–	4078	–
7. Кориговано почетно стање на дан 01.01.2022. године	**4007**	**81.530.200**	**4043**	**198.353**	**4052**	**190.519.321**	**4061**	**–**	**4079**	**272.247.874**
8. Нето промене у 2022. години	4008	–	4044	(106.566)	4053	87.674.809	4062	–	4080	87.568.243
9. Стање на дан 31.12.2022. године	**4009**	**81.530.200**	**4045**	**91.787**	**4054**	**278.194.130**	**4063**	**–**	**4081**	**359.816.117**

у ООО РСД

Напомене уз појединачне финансијске извештаје*

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Друштва обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

6. маја 2022. године, ПАО Газпром је реализовао куповину 6,15% основног капитала Друштва. У односу на компанију Газпром, НИС а.д. је део Газпром Групе на основу тога што правни ентитети (укључени у једну групу), по основу њиховог заједничког учешћа, имају више од педесет процената од укупних гласачких права основног капитала Друштва (ПАО Газпром – 6,15% основног капитала Друштва, Газпром Њефт - 50% основног капитала Друштва).

Друштво је јавно акционарско друштво чије су акције листиране на Београдској берзи.

Ови финансијски извештаји су појединачни финансијски извештаји Друштва. Друштво саставља и консолидоване финансијске извештаје.

Ови финансијски извештаји одобрени су од стране генералног директора и биће презентовани на Скупштини акционара ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД МАТЕРИЈАЛНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање финансијских извештаја

Приложени финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2022. године састављени су у складу са релевантним Законом о рачуноводству, који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Превод МСФИ, који је потврдило и објавило Министарство финансија, састоји се од основних текстова МРС и МСФИ које је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде, укључујући тумачења која је издао Међународни комитет за тумачење финансијског извештавања у облику у којем су објављени и који не укључују основу за закључке, илустративне примере, смернице, коментаре. супротстављена мишљења, развијене примере и друге додатне материјале са објашњењима који се могу усвојити у погледу стандарда или тумачења. осим ако није изричито наведено да су они саставни део стандарда или тумачење. Такође, Законом о рачуноводству динар (РСД) је утврђен као званична извештајна валута (функционална и презентациона валута). Осим поменутог, Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Друштво је ове финансијске извештаје саставило у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије,
- „Ванбилансна средства и обавезе" су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно томе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

Састављање финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Друштва. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

На дан потписивања финансијских извештаја. цена сирове нафте у односу на цену на дан 31. децембра 2022. године порасла је са 81,325 УСД/ббл на 81,47 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

2.2. Основе за припрему

Приложени финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обавезе као и инвестиционе некретнине које су одмерене по фер вредности.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО"). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је EBITDA која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не презентују ГДО на регуларној бази.

2.4. Упоредни подаци

У приложеним финансијским извештајима Друштво је извршило рекласификацију упоредних података на позицијама биланса стања и биланса

* *Сви износи су изражени у РСД ооо, осим ако није другачије назначено.*

успеха у складу са изменама Правилника о Контом оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 89/2020) и изменама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 89/2020) које важе за припрему финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2022. године.

2.5. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке које су укључене у финансијске извештаје Друштва се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима ентитет послује („функционална валута"). Финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД"), који представља функционалну и презентациону валуту Друштва.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у страној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у билансу успеха. Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи/финансијски (расходи)".

2.6. Нематеријална средства

(а) Лиценце и права (концесије)

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе (просечан век употребе је 5 година).

Лиценце и права укључују права на истраживања и производњу нафте и природног гаса, која се амортизују у складу са условима одређене лиценце.

(б) Софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.7. Средства за производњу нафте и гаса

(а) Средства за истраживање и процењивање

Друштво користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (*the successful efforts method*) за потребе рачуноводственог обухватања средстава за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. „суве" бушотине (*Dry hole contribution*) и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капиталисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. „суве" бушотине (*Dry hole contribution*) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (*successful efforts method*) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средстава за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље процене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности. и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво

када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

(б) Развој основних и нематеријалних средстава

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које „доносе" утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пренос на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте. гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи постојеће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „Custody Transfer"-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, трошкови стицања права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

(е) Обезвређивање – Потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених производњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.8. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је примењиво, само када постоји вероватноћа да ће Друштво у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	2 - 35
- Намештај	3 - 10
- Возила	5 - 25
- Рачунари	3 - 10
Остало	3 - 20

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у билансу успеха у оквиру Осталих прихода/(расхода) (напомене 38 и 39).

2.9. Закупи

Друштво закупљује различите канцеларијске просторе, складишта, малопродајне објекте, опрему и моторна возила. Уговори о закупу су обично закључени на фиксни период али могу имати опцију продужетка. О условима закупа се преговара на појединачној основи те уговори садрже широку палету различитих услова.

Закупи се признају као право коришћења средстава и кореспондентна обавеза на датум када је имовина која је предмет закупа доступна за употребу од стране Друштва. Свако плаћање закупа је подељено између обавезе и финансијског трошка. Финансијски трошак се признаје у извештају о укупном резултату током периода закупа применом константне периодичне каматне стопе на преостали салдо обавеза сваког периода. Право коришћења средстава се амортизује током периода краћег од века трајања имовине или трајања закупа линеарном методом. Уколико је готово сигурно да ће Друштво искористити могућност куповине, право коришћења амортизује се током

века трајања средстава. Амортизација средстава рачуна се линеарном методом током процењеног века трајања на следећи начин:

	Век трајања у годинама
Земљиште	25
Некретнине	2 - 22
Постројења и опрема	3 - 15
Возила	2 - 10

Средства и обавезе које проистичу из закупа се почетно одмеравају применом методе садашње вредности. Обавезе по основу закупа укључују нето садашњу вредност следећих плаћања закупа:

- фиксних плаћања (укључујући и плаћања која су у суштини фиксна), умањено за било које потраживање подстицаја закупа
- варијабилних плаћања закупа која су заснована на индексу или стопи
- износа који се очекује да ће бити плаћен од стране закупца у оквиру гаранције преостале вредности
- извршне цене опције куповине уколико је закупац у разумној мери сигуран да ће искористити ту опцију, и
- плаћања пенала за прекид закупа, ако услови закупа указују да ће закупац извршити ту опцију.

Плаћања закупа су дисконтована коришћењем каматне стопе садржане у закупу. Уколико та стопа не може бити утврђена, користи се инкрементална каматна стопа задуживања закупца, односно стопа коју би закупац морао да плати за позајмљивање средстава потребних за добијање имовине сличне вредности у сличном економском окружењу и са сличним условима.

Право коришћења средстава одмерава се на основу трошкова који се састоје од следећег:

- износа почетног одмеравања обавеза за закуп
- било ког плаћања закупа извршеног на дан или пре датума почетка закупа умањено за било које примљене подстицаје закупу
- било ког почетног директног трошка, и
- трошкова враћања у претходно стање.

Плаћања везана за краткорочне закупе и закупе средстава мале вредности се признају на линеарној основи као трошак у извештају о укупном резултату.

2.10. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства. осим гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.11. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица и пословних објеката датих у закуп на период преко годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности. Промене фер вредности се признају у оквиру Прихода/расхода од усклађивања вредности имовине (осим финансијске). (напомена 28 и 31).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Друштву и да могу поуздано да се измере. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.12. Финансијски инструменти

(а) Кључни термини

Фер вредност је цена која би била наплаћена за продају имовине, односно плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту на датум одмеравања. Најбољи доказ фер вредности је цена на активном тржишту. Активно тржиште је оно тржиште на коме се трансакције са имовином и обавезама одвијају довољно често и у обиму који обезбеђује информације о ценама на континуираној основи.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активним тржиштима се одмерава као производ котиране цене за поједину имовину или обавезу и броја инструмената које субјекат поседује.

Технике процене вредности, као што су модели дисконтованог новчаног тока или модели засновани на недавним трансакцијама између независних страна или на разматрању финансијских података субјекта у који се инвестира. користе се за одмеравање фер вредности одређених финансијских инструмената за које нису доступне екстерне информације о тржишним ценама.

Трошкови трансакције су инкрементални трошкови који се директно могу приписати стицању, издавању или отуђењу финансијског инструмента. Инкрементални трошак је трошак који не би настао да се трансакција није десила.

Амортизовани трошак јесте износ у коме је финансијски инструмент био признат при почетном признавању, умањен за било које отплате главнице, плус обрачуната камата, а у случају финансијских средстава, умањен и за било која резервисања за очекиване кредитне губитке.

(б) Класификација и одмеравање

Друштво класификује своја финансијска средства у следеће категорије одмеравања:

- она која се накнадно одмеравају према фер вредности (било кроз остали укупни резултат или кроз биланс успеха) и

- она која се одмеравају према амортизованом трошку.

Класификација зависи од пословног модела субјекта за управљање финансијским средствима и уговорених услова новчаних токова.

Рекласификација финансијских инструмената се врши само онда када дође до промене пословног модела за управљање портфолијом у целини. Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела. Друштво није мењало свој пословни модел ни у текућем ни у упоредном периоду, те нису вршене никакве рекласификације.

При почетном признавању, Друштво одмерава финансијско средство према његовој фер вредности, која је, у случају финансијских средстава која се не одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха, увећана за трансакционе трошкове који се директно приписују стицању финансијских средстава. Трансакциони трошкови финансијских средстава која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха приказују се као расходи периода у билансу успеха. Након почетног признавања, резервисање за очекиване кредитне губитке признаје се за финансијска средства која се одмеравају по амортизованом трошку и улагања у дужничке инструменте који се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат узрокујући непосредни губитак.

Дужнички инструменти

Накнадно одмеравање дужничких инструмената Друштва зависи од пословног модела за управљање имовином и карактеристика новчаног тока имовине.

Пословни модел одражава начин на који Друштво управља имовином у циљу генерисања новчаних токова, односно да ли је циљ Друштва: (i) само прикупљање уговорених новчаних токова из имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова") или (ii) прикупљање како уговорених новчаних токова, тако и новчаних токова који су настали продајом имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје") или, уколико ни (i) ни (ii) није случај, финансијска средства се класификују као део „другог" пословног модела и одмеравају се према фер вредности кроз биланс успеха.

Фактори које Друштво разматра приликом одређивања пословног модела обухватају сврху и структуру портфолија, претходно искуство о начину наплате новчаних токова предметне имовине, начин процене и управљања ризицима, као и начин на који се прати извршење и учинак датог средства.

У случају када пословни модел подразумева држање имовине ради прикупљања уговорених новчаних токова или држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје. Друштво процењује да ли новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате. Приликом ове процене, Друштво разматра да ли су уговорени новчани токови у складу са основним кредитним условима, односно да камата само обухвата накнаду за кредитни ризик. временску вредност новца, друге основне ризике кредитирања и маржу. Процена искључивог плаћања главнице и камате врши се при почетном признавању имовине и накнадно се не врши поновна процена.

Друштво класификује своје дужничке инструменте у три категорије одмеравања:

- Амортизовани трошак: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по амортизованом трошку. Приход од камате од ових финансијских средстава је признат као финансијски приход користећи методу ефективне каматне стопе. Било који добитак или губитак настао услед престанка признавања се признаје директно у билансу успеха и представља остале добитке/(губитке) заједно са позитивним и негативним курсним разликама. Губици по основу умањења вредности се приказују засебно.

- Фер вредност кроз остали укупни резултат (ОУР): Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова и продаје финансијских средстава, при чему новчани токови имовине представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по фер вредности кроз остали укупни резултат. Промене у књиговодственој вредности се признају кроз остали укупни резултат, осим признавања добитака и губитака по основу обезвређења, прихода од камата и позитивних и негативних курсних разлика, који се признају кроз биланс успеха. Приликом престанка признавања финансијског средства, кумулативни добитак или губитак, који је претходно признат кроз остали укупни резултат, рекласификује се из капитала у добитак или губитак и признаје се као остали добитак/(губитак). Приход по основу камата на ова финансијских средстава се признаје у оквиру финансијских прихода, а одмерава методом ефективне каматне стопе. Позитивне и негативне курсне разлике исказују се кроз остали добитак/(губитак), док се трошкови по основу умањења вредности приказују засебно.

- Фер вредност кроз биланс успеха: Имовина која не испуњава услов за признавање према амортизованом трошку или фер вредности исказаној кроз остали укупни резултат одмерава се према фер вредности исказаној кроз биланс успеха. Добитак или губитак од дужничког улагања које се накнадно одмерава према фер вредности кроз биланс успеха признају се у билансу успеха и представљају у нето вредности у оквиру осталих добитака/(губитака) у периоду у коме су настали.

Готовина и готовински еквиваленти. Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочна високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца или мање. Готовина и готовински еквиваленти књиже се по амортизованом трошку из разлога што: (i) држе се ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате и (ii) нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха. Својства дозвољена искључиво законом немају утицаја на процену искључивог плаћања камате и главнице, осим уколико нису обухваћена уговорним условима, тако да се та својства примењују чак и уколико накнадно дође до измена у закону.

Потраживања од купаца и остала потраживања. Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају према фер вредности и накнадно се исказују према амортизованом трошку, користећи методу ефективне каматне стопе, умањена за резервисања за умањење вредности. Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса

пословања, уколико он траје дуже), класификују се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства.

Позајмице. Позајмице се почетно признају према фер вредности, умањеној за настале трансакционе трошкове, и накнадно се исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима и друге обавезе. Обавезе према добављачима настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору, и почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе. Обавезе према добављачима представљају обавезе плаћања за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће обавезе, уколико плаћање доспева у року од годину дана или мање (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже). У супротном, класификују се као дугорочне обавезе.

Власнички инструменти

Друштво накнадно одмерава сва улагања у власнички капитал по фер вредности. Уколико руководство Друштва одлучи да се фер вредност добитка и губитка по основу улагања у власнички капитал прикаже у осталом укупном резултату, након престанка признавања улагања није могућа накнадна рекласификација добитака и губитака по основу фер вредновања у биланс успеха. Дивиденде од таквих улагања и даље се признају у билансу успеха као остали приход, када се установи право Друштва да прими исплату.

(в) Отпис

Отпис финансијских средстава се врши, у целости или делимично, када Друштво искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити. Отпис представља случај престанка признавања, Друштво може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплате, тамо где Друштво покушава да наплати средства која уговорно потражује, међутим, где не постоје разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

(г) Признавање и престанак признавања

Редовна куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се Друштво обавеже да изврши куповину или продају средства. Престанак признавања финансијских средстава се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему Друштво преноси суштински све ризике и користи од власништва.

Финансијске обавезе престају да се признају када се затворе (тј. када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење).

Размена која се врши између Друштва и њених првобитних зајмодаваца дужничким инструментима са значајно различитим условима, као и значајне измене услова постојећих финансијских инструмената, рачуноводствено се обухвата као гашење првобитне финансијске обавезе и признавање нове финансијске обавезе. Услови су значајно измењени уколико се дисконтована садашња вредност новчаних токова под новим условима, укључујући све плаћене накнаде умањене за примљене накнаде, и дисконтована по оригиналној ефективној каматној стопи, разликује најмање 10% од дисконтоване садашње вредности преосталих новчаних токова проистеклих по основу првобитне финансијске обавезе. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова третира као укидање обавезе, сви трошкови или накнаде настали у вези са истим се признају као део добити или губитка приликом укидања. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова не третира као укидање, сви трошкови или накнаде настали у вези се истим коригују садашњу вредност обавезе и амортизују се током преосталог века трајања измењене финансијске обавезе.

Измене обавезе које немају за последицу укидање обавезе се рачуноводствено третирају као промена процене, применом кумулативне „*catch-up*" методе, осим уколико је економска суштина разлике у књиговодственим вредностима приписана капиталним трансакцијама са власницима.

(д) Модификација

Друштво понекад изнова преговара, или на други начин мења уговорене услове финансијских средстава. Друштво процењује да ли је измена уговорених новчаних токова значајна, имајући у виду, између осталог, следеће факторе: значајну промену каматне стопе или побољшање услова кредита, који у знатној мери утичу на кредитни ризик повезан са имовином, или пак значајан продужетак рока враћања зајма када зајмопримац нема финансијских потешкоћа.

Уколико се измењени услови значајно разликују, права на новчане токове од првобитног средства истичу, и Друштво престаје са признавањем првобитних финансијских средстава и врши признавање новог средства према његовој фер вредности. Било која разлика између књиговодствене вредности средства чије је признавање престало и фер вредности новог значајно измењеног средства се признаје у билансу успеха, осим уколико се суштина разлике односи на капиталне трансакције са власницима.

(е) Обезвређење финансијских средстава

Друштво унапред процењује ECL (очекивани кредитни губитак) по дужничким инструментима мереним по амортизованом трошку и фер вредности кроз остали резултат и признаје нето губитке по основу обезвређења на сваки датум извештавања. Мерење ECL одражава: (i) објективни износ пондерисан вероватноћом који се утврђује проценом опсега могућих резултата, (ii) временску вредност новца и (iii) све разумне и расположиве информације које су доступне без непотребних трошкова и напора на крају сваког извештајног периода а тичу се протеклих догађаја, текућих услова и предвиђених будућих услова.

Дужнички инструменти који се мере по амортизованом трошку и уговорна средства се приказују у билансу стања умањени за очекивани кредитни губитак. За дужничке инструменте који се мере по фер вредности кроз остали укупни резултат, промене у амортизованим трошковима, умањеним за очекивани кредитни губитак, признају се у извештају о укупном резултату а остале промене књиговодствене вредности се признају у осталом укупном резултату као добици умањени за губитке по дужничким инструментима мереним по фер вредности кроз остали укупни резултат.

- Општи модел обезвређења финансијских средстава - тростепени модел

Друштво примењује тростепени модел обезвређења који се базира на променама у кредитном квалитету након иницијалног признавања. Финансијски инструмент који није кредитно обезвређен при иницијалном признавању се класификује у Степен 1. Финансијска средства у Степену 1 имају очекивани кредитни губитак који се мери по вредности једнакој делу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века средства, који је последица могућих догађаја неизвршења обавеза у наредних 12 месеци или до истека уговора, уколико је тај период краћи („12-месечни ECL"). Уколико Друштво идентификује значајан пораст кредитног ризика након иницијалног признавања, средство се рекласификује у Степен 2 и његов очекивани кредитни губитак се мери на основу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века тог средства тј. до истека важења уговора али узимајући у обзир очекиване авансе, ако постоје („ECL целокупног животног века инструмента").

Уколико Друштво утврди да је финансијско средство кредитно обезвређено, средство се рекласификује у Степен 3 и његов очекивани кредитни губитак се мери као ECL целокупног животног века.

Када се дефинише неизвршење обавеза у сврху утврђивања ризика од настанка неизвршења обавеза, Друштво примењује дефиницију неизвршења обавеза која је доследна са дефиницијом коришћеном за интерно управљање кредитним ризиком за релевантан финансијски инструмент и разматра квалитативне индикаторе (на пример, финансијске ковенанте), када је то прикладно.

У сврху мерења очекиваних кредитних губитака, процена очекиваних новчаних мањкова одржава новчане токове очекиване из колатерала и других инструмената обезбеђења кредита који су део уговорних услова и који се не признају посебно.

Друштво признаје износ очекиваних кредитних губитака (или их укида) у извештају о укупном резултату, као добитак или губитак по основу обезвређења.

- Поједностављени приступ обезвређењу потраживања и потраживања по основу лизинга

Друштво примењује поједностављени приступ за потраживања од купаца и потраживања по основу лизинга и мери резервисања за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Друштво користи матрицу резервисања приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Друштво користи историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказали ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купаца како би проценила 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава, сходно томе шта је примењиво.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности, а висина губитка се признаје у извештају о укупном резултату у оквиру продајних, општих и административних трошкова.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз извештај о укупном резултату уколико се износ губитка по основу обезвређења смањи, а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавања обезвређења.

2.13. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Друштва нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје. Тестирање умањења вредности залиха, као на пример резервних делова, услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 39).

2.14. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Друштва, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.15. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.16. Зарада по акцији

Друштво израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.17. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Друштво има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет биланса успеха Друштва.

2.18. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу. У том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Друштво послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.19. Примања запослених

(а) Обавезе за пензије

Друштво има план дефинисаних доприноса за пензије. Друштво издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Друштво нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

(б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Друштво обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења.

Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

(в) Бонуси запослених

Друштво признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Друштво признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

Крајем 2020. године, Друштво је започело нови трогодишњи (2021-2023) програм подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности (''КПИ'') (напомена 22).

2.20. Признавање прихода од уговора са купцима

Друштво признаје приход од продаје нафте, нафтних деривата, гаса и других производа и услуга. када изврши уговорену обавезу и када се изврши пренос контроле над робом и услугама. Код већине уговора, контрола над робом или услугама прелази на купца у одређеној тачки у времену и накнада постаје безусловна јер је само потребно да прође одређено време пре него што доспе на наплату.

Приход се признаје у износу цене трансакције. Цена трансакције представља износ накнаде, за коју Друштво очекује да има право у замену за пренос контроле над уговореном робом или услугама на купца, искључујући износе који су наплаћени у име трећих лица.

Приход се приказује умањен за повраћаје, рабате и попусте.

Порези и накнаде по основу продаје

Приходи не укључују износе прикупљене у име пореских власти - порези на додату вредност (ПДВ), акцизе и други порези на промет (накнада за побољшање енергетске ефикасности).

Обрачун акциза заснива се на процени Друштва да ли је првенствено обавезна за плаћање акциза или наплаћује износ од купца у име пореских власти.

Акцизе укључене током поступка набавке залиха укључују се у набавну вредност, приход се утврђује на бруто основи, а плаћене акцизе такође се укључују трошкове коштања продате робе.

Акцизе настале у производњи и продаји производа процењују се као део износа прикупљених у име пореских власти и обрачунавају се на нето основи.

(а) Приход од продаје – велепродаја

Друштво производи и продаје нафту, петрохемијске производе, течни природни гас и електричну енергију на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Друштво пренесе контролу над робом, односно када је роба испоручена купцу, купац стекао пуна дискрециона права над робом и не постоје неиспуњене обавезе које могу утицати на прихватање робе од стране купца. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Друштво не буде имало објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Приходи од продаје са попустима се признају на основу цене наведене у уговору, умањене за процењене попусте на количину. При процени и одређивању попуста, користи се претходно искуство, употребом методе очекиване вредности, а приход се признаје само у мери у којој постоји висока вероватноћа да неће доћи до значајног укидања. Обавеза по основу рефундације се признаје за очекиване попусте на количину одобрену купцима на основу продаје реализоване до краја извештајног периода.

Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом.

Потраживање се признаје по испоруци робе, јер је то моменат када накнада постаје безусловна, и потребан је само проток времена до доспећа на наплату.

(б) Приход од продаје робе – малопродаја

Друштво послује преко ланца бензинских пумпи, Приход од продаје робе се признаје када Друштво прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином или кредитном картицом. Друштво нуди купцу подстицаје превасходно у форми програма лојалности који су описани у одељку г).

(в) Приход од електричне енергије

Друштво продаје електричну енергију на краткорочној и дугорочној основи, под уговорним условима који су општеприхваћени у енергетској индустрији (применом билатералних терминских стандардизованих општих споразума Европске федерације трговаца енергијом („EFET”). Највећи део продаје се одвија на тржишту на велико без структуриране трговине.

У складу са уговореним условима, уколико Друштво очекује да физички испоручи уговорену количину, приход од електричне енергије се у финансијским извештајима признаје на бруто основи. Генерално, испорука електричне енергије представља пренос низа различитих добара који су у основи исти и који имају исти образац преноса до купца током времена. Сходно томе, испорука електричне енергије третира се као једна обавеза извршења којој се додељује трансакциона цена. Приход се признаје применом јединствене мере напретка на идентификовану јединствену обавезу извршења.

(г) Програм лојалности купаца

Друштво нуди програм лојалности у оквиру кога купци сакупљају наградне поене за извршене куповине, чиме остварују попуст на наредне куповине. Приход од наградних поена се признаје када се поени искористе или када истекну након иницијалне трансакције. Цена трансакције се алоцира на продату робу и на наградне поене на основу њихове појединачне продајне вредности. Признавање уговорне обавезе за наградне поене врши се у тренутку продаје. Уговорне обавезе које проистичу из програма лојалности купаца су приказане у напомени 27.

(д) Приход од камата

Приход од камате се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе по основу свих дужничких инструмената, осим оних исказаних по фер вредности кроз биланс успеха. Ова метода разграничава, као део прихода од камате, све накнаде примљене између уговорних страна, које су саставни део ефективне каматне стопе, све остале премије или попусте.

Приход од камате на дужничке инструменте по фер вредности кроз биланс успеха, обрачунат по номиналној каматној стопи, признаје се као финансијски приход у билансу успеха.

Провизије које су саставни део ефективне каматне стопе обухватају провизије које Друштво прими или плати у вези са емисијом или стицањем финансијског средства, на пример провизије за процену кредитне способности, процену и евиденцију гаранција или средстава обезбеђења, преговарање услова инструмента или за обраду докумената трансакције.

Приход од камате се обрачунава применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског средства, осим (i) финансијских средстава којима је кредитни квалитет погоршан (Степен 3), за које се приход од камате обрачунава применом ефективне каматне стопе на њихов амортизовани трошак, умањен за резервисања за очекиване кредитне губитке и (ii) купљених или стечених финансијских средстава обезвређених у моменту иницијалног признавања, код којих се првобитна кредитно коригована ефективна каматна стопа примењује на амортизовани трошак.

2.21. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Друштва се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Друштва одобрили дивиденде.

2.22. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава. Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање финансијских извештаја захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршено ревидирање и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Друштва. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

О просуђивањима и проценама које имају најзначајнији утицај на износе приказане у овим финансијским извештајима и садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза, биће речи у даљем тексту.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Од 1. октобра 2020. Друштво процењује своје резерве нафте и гаса у складу са Системом управљања нафтним ресурсима (ПРМС) који је одобрило Друштво инжењера нафте, Светски савет за нафту, Америчко удружење геолога нафте и Друштво инжењера за процену нафте. Претходно је Друштво процењивало своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ).

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на износе обелодањене у финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази.

Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико се процењени корисни век употребе буде разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2022. године биће већа/мања за РСД 2.090.570 (2021: РСД 2.066.109).

3.3. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Друштво одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе. Друштво узима у разматрање каматне стопе на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавеза за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 7,80% (уместо коришћене 6,80%) садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 7,73%, односно 5,20% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи за 1% већој од претпостављене на годишњој основи, садашња вредност обавеза за отпремнине би порасла за 9,11%.

3.4. Обавезе за обнављање природних ресурса и заштита животне средине

Руководство Друштва врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у првобитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Друштва, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 7,80% (уместо коришћене 6,80%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за РСД 1.163.584 (31. децембра 2021: 4,49% (уместо коришћене 3,49%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за РСД 1.015.618).

3.5. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових финансијских извештаја постоје одређене околности које Друштву могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључено Друштво, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака. Друштво након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутим околностима. Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у финансијским извештајима Друштва. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да дâ разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева, Друштво може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе које по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 41).

3.6. Надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Друштва је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Друштва. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме. Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД/ барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, постројења и опреме и њихове садашње вредности РСД 58,5 млрд. (31. децембра 2021.: РСД 60,6 млрд.).

Цена нафте заснива се на доступним прогнозама светски признатих истраживачких институција као што су *Wood Mackenzie, Platts/PIRA, Energy Group* и остали.

Руководство ће наставити да константно прати флуктуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Друштва, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање утицаја уколико се наставе негативни трендови на тржишту.

4. ПРИМЕНА ИЗМЕНА ПОСТОЈЕЋИХ СТАНДАРДА

Измене постојећих стандарда које су ступиле на снагу 1. јануара 2022. године нису имале материјалног утицаја на појединачне финансијске извештаје.

Друштво је раније усвојило измене МРС 1 у вези са обелодањивањем рачуноводствених политика које ступају на снагу за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2023. године приликом састављања финансијских извештаја за годину која се завршила дана 31. децембра 2022. године. У складу са овим изменама, уместо кратког прегледа значајних рачуноводствених политика које би значајно дуплирале или сумирале захтеве МСФИ Друштво је обелоданило материјалне информације о рачуноводственим политикама које се односе на материјалне трансакције и укључује приступе које је Друштво одабрало међу алтернативама које дозвољава МСФИ, приступе које је Друштво развило у одсуству конкретног МСФИ, као и које се односе на области у којима се од Друштва захтевају значајне процене и претпоставке током примене рачуноводствене политике.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

5.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Друштва је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитни ризик и ризик ликвидности. Управљање ризицима у Друштву је усмерено на настојање да се у ситуацији

непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Друштва сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за финансије, економику, планирање и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА”) и у складу са политикама одобреним од стране Друштва идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Друштва.

У току свог редовног пословања Друштво је изложено следећим финансијским ризицима:

а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курсева страних валута, каматни ризик и ризик промене цена робе);
б) кредитни ризик и
в) ризик ликвидности.

Тржишни ризик

Друштво је изложено тржишном ризику. Тржишни ризик проистиче из пословања са различитим а) валутама, б) каматним стопама, в) ценама робе, где су сваке од њих изложене општим и специфичним променама на тржишту. Руководство анализира и прати ниво ризика који је прихватљив, међутим овај приступ не искључује губитке који би настали услед значајних померања на тржишту.

Валутни ризик

Друштво послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Друштва је установило политику за управљање валутним ризиком. Да би управљало валутним ризиком који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Валутни ризик настаје када су будуће трансакције и призната средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Друштва.

Друштво има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР које превасходно излажу Друштво валутном ризику. Валутном изложеношћу по основу кредита се управља по основу учешћа кредита деноминованим у функционалној валути Друштва у укупном кредитном портфолију.

Књиговодствена вредност финансијских инструмената (нето од исправке вредности) Друштва по валутама приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2022. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	92.226	-	-	-	92.226
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у иностранству	-	26.772.569	-	-	26.772.569
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у земљи	-	1.868.080	-	-	1.868.080
Дати кредити и зајмови у земљи	9.367	-	-	-	9.367
Остали дугорочни финансијски пласмани	289.397	1.343.118	6.609	-	1.639.124
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	31.881.669	10.850.610	-	40	42.732.319
Друга потраживања	169.147	2.128.601	173.912	517	2.472.177
Краткорочни финансијски пласмани	6.217.169	256.570	-	-	6.473.739
Готовина и готовински еквиваленти	72.784.633	10.279.219	272	19.131	83.083.255
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(15.887)	(64.487.868)	(31.524)	(39.627)	(64.574.906)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(3.895.740)	(7.633.832)	(56.991)	(68.142)	(11.654.705)
Обавезе из пословања	(14.133.228)	(10.815.551)	(478.454)	(28.827)	(25.456.060)
Остале краткорочне обавезе	(5.747.106)	(140.831)	(172.959)	(177)	(6.061.073)
Нето изложеност	**87.651.647**	**(29.579.315)**	**(559.135)**	**(117.085)**	**57.396.112**

На дан 31. децембра 2021. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	91.900	–	–	–	91.900
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у иностранству	–	27.188.599	–	–	27.188.599
Дати кредити и зајмови у земљи	9.515	–	–	–	9.515
Остали дугорочни финансијски пласмани	301.068	1.491.413	6.236	1	1.798.718
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	23.391.662	7.413.290	157.139	39	30.962.130
Друга потраживања	109.410	1.355.261	257.898	517	1.723.086
Краткорочни финансијски пласмани	159.494	1.795.031	–	1	1.954.526
Готовина и готовински еквиваленти	10.643.133	8.934.634	750.211	8.923	20.336.901
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(5.454)	(72.086.250)	(83.512)	(110.180)	(72.285.396)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(2.097.561)	(7.351.695)	(46.968)	(71.271)	(9.567.495)
Обавезе из пословања	(13.860.182)	(11.606.435)	(311.480)	(14.642)	(25.792.739)
Остале краткорочне обавезе	(5.399.326)	(85.025)	(167.161)	(2.205)	(5.653.717)
Нето изложеност	**13.343.659**	**(42.951.177)**	**562.363**	**(188.817)**	**(29.233.972)**

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

	На дан извештавања	
	31 децембар 2022.	31 децембар 2021.
ЕУР	117.3224	117.5821
УСД	110.1515	103.9262

Анализа осетљивости

Друштво је одлучило да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на финансијске извештаје Друштва и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолија улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2022. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 1% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене. Добит пре опорезивања и капитал били би већи/мањи за РСД 295.793 (2021: РСД 429.512), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминованим у ЕУР.

На дан 31. децембра 2022. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 2% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит пре опорезивања и капитал били би већа/мања за РСД 11.183 (2021: РСД 11.247), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза према добављачима деноминованим у УСД.

Ризик цена робе

Финансијске перформансе Друштва директно су везане за цене сирове нафте и нафтних деривата. Друштво није у могућности да у потпуности контролише цене ових производа, који зависе од равнотеже понуде и потражње на светском и домаћем тржишту сирове нафте и нафтних деривата као и од поступака контролних агенција.

Систем планирања Друштва припрема различите сценарије за кључне факторе у зависности од цена нафте на глобалном тржишту. Овај приступ омогућава менаџменту да прилагоди трошкове смањењем или репрограмирањем инвестиционих програма и других механизама. Такве активности помажу да се ризик смањи на прихватљив ниво.

Ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Друштва. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит и

капитал у 2022. години био би РСД 420.664 (2021: РСД 550.485) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Кредитни ризик

Друштво се излаже кредитном ризику, односно ризику да ће једна страна финансијског инструмента узроковати финансијски губитак другој страни, тиме што неће испунити своје обавезе.

Изложеност ризику настаје као резултат задуживања Друштва и других трансакција са сауговарачима, услед којих настају финансијска средства и ванбилансне кредитне обавезе.

Максимална изложеност кредитном ризику Друштва по врсти средстава исказана у садашњим вредностима финансијских средстава у билансу стања приказана је у следећој табели:

	31. децембра	
	2022	2021
Финансијски инструменти кроз ОУР	92.226	91.900
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у земљи (напомена 11)	1.868.080	-
Дугорочни пласмани зависним правним лицима у иностранству (напомена 11)	26.772.569	27.188.599
Дати дугорочни кредити и зајмови у земљи	9.367	9.515
Остали дугорочни финансијски пласмани (напомена 12)	1.639.124	1.798.718
Потраживања по основу продаје (напомена 15)	42.732.319	30.962.130
Друга потраживања (напомена 16)	2.590.493	1.796.245
Краткорочни финансијски пласмани(напомена 17)	6.473.739	1.954.526
Готовински еквиваленти и готовина (напомена 18)	83.083.255	20.336.901
Укупно максимална изложеност кредитном ризику	**165.261.172**	**84.138.534**

Управљање кредитним ризицима. Кредитни ризик представља највећи појединачни ризик пословања Друштва; руководство у складу са тим пажљиво управља изложеношћу кредитном ризику. Кредитни ризик настаје из готовине и готовинских еквивалената, депозита код банака и финансијских институција, као и кредитне изложености у вези са купцима на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и извршене трансакције.

Лимити. Друштво дефинише нивое кредитних ризика које преузима, тако што поставља лимите на износе ризика који су прихватљиви у односу на једног зајмопримца. Кредитни лимит се утврђује за сваког купца појединачно, као максимални износ кредитног ризика, имајући у виду бројне карактеристике, као што су:

- Финансијски извештаји сауговарача;
- Скоринг код Агенције за привредне регистре, компаније НИС и/или D&B извештаја;
- Количина уписаних залога;
- Подаци о блокадама рачуна купца;
- Претходни односи са Друштвом;
- Планирани обим продаје;
- Дужина сарадње са Друштвом, укључујући старосну структуру, доспеће и постојање било каквих финансијских потешкоћа.

Потраживања од продаје и друга потраживања

На изложеност Друштва кредитном ризику у највећој мери утичу индивидуалне карактеристике сваког купца.

Друштво примењује поједностављен приступ МСФИ 9 за одмеравање очекиваних кредитних губитака, који користи исправку за очекиване губитке током века трајања.

У циљу одмеравања очекиваних кредитних губитака, потраживања од купаца и других потраживања груписана су на основу заједничких карактеристика кредитног ризика и броја дана кашњења.

Очекиване стопе кредитних губитака се заснивају на профилима плаћања по основу продаје у периоду од 60 месеци пре 31. децембра 2022. године. као и одговарајућих претходних кредитних губитака претрпљених у наведеном периоду. Историјске стопе губитка нису кориговане у односу на информације о будућим макроекономским факторима, обзиром да нису установљене корелације које би значајно утицале на способност купаца да измире потраживања.

Резервисање за кредитне губитке у вези са потраживањима од купаца по основу продаје и другим потраживањима се одређује у складу са матрицом резервисања која је приказана у табели у наставку.

На дан 31. децембра 2022. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања од продаје и друга потраживања
Потраживања по основу продаје и друга потраживања:				
- недоспела	0,01%	36.280.416	(4.861)	36.275.556
- доспела до 30 дана	0,03%	2.907.463	(946)	2.906.517
- доспела од 31 до 90 дана	0,54%	691.364	(3.733)	687.631
- доспела од 91 до 270 дана	2,46%	4.141.170	(101.856)	4.039.314
- доспела преко 270 дана	91,41%	16.464.269	(15.050.474)	1.413.794
Укупно потраживања од продаје и друга потраживања		**60.484.682**	**(15.161.870)**	**45.322.812**

На дан 31. децембра 2021. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања од продаје и друга потраживања
Потраживања по основу продаје и друга потраживања:				
- недоспела	0,03%	30.150.940	(8.394)	30.142.546
- доспела до 30 дана	0,15%	1.220.641	(1.795)	1.218.846
- доспела од 31 до 90 дана	0,91%	118.440	(1.072)	117.368
- доспела од 91 до 270 дана	1,29%	91.502	(1.183)	90.319
- доспела преко 270 дана	93,09%	17.212.201	(16.022.905)	1.189.296
Укупно потраживања од продаје и друга потраживања		**48.793.724**	**(16.035.349)**	**32.758.375**

По правилу, потраживања која превазилазе одобрен кредитни лимит обезбеђена су или банкарском гаранцијом, авансним плаћањем или неком другом врстом обезбеђења.

Руководство Друштва редовно оцењује кредитни квалитет потраживања од продаје, специфичних и других потраживања узимајући у обзир анализу старосне структуре потраживања и дужину трајања пословног односа са Друштвом.

Руководство верује да су необезвређена потраживања од продаје и друга потраживања у потпуности наплатива.

Промене на исправци вредности потраживања по основу продаје и потраживања за закуп су:

	Потраживања од продаје	Потраживања за закуп	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**5.087.391**	**46.038**	**5.133.429**
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 37)	35.497	582	36.079
Укидање резервисања (напомена 36)	(28.708)	(5.485)	(34.193)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(287.633)	-	(287.633)
Остало	288	-	288
На дан 31. децембра 2021. године	**4.806.835**	**41.135**	**4.847.970**
На дан 1. јануара 2022. године	**4.806.835**	**41.135**	**4.847.970**
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 37)	100.918	1.534	102.452
Укидање резервисања (напомена 36)	(35.840)	(4.539)	(40.379)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(291.991)	(3.704)	(295.695)
Остало	11.999	-	11.999
На дан 31. децембра 2022. године	**4.591.921**	**34.426**	**4.626.347**

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у расходе од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха. Износи резервисања за обезвређење се углавном отписују када се више не очекује прилив готовине.

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је књиговодствена вредност сваке класе наведених потраживања. Остале класе у оквиру потраживања по основу продаје, специфичних и других потраживања не садрже средства која су обезвређена.

Промене на исправци вредности других потраживања су:

	Потраживања из специфичних послова	Потраживања за камате	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**1.921.210**	**2.368.135**	**7.402.700**	**11.692.045**
Резервисања за обезвређење осталих потраживања (напомена 37)	1.051	3.455	1.774	6.280
Укидање резервисања (напомена 36)	(285.617)	(11.994)	(417)	(298.028)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(44.483)	(69.348)	(113.831)
Остало	(80.929)	(18.157)	(1)	(99.087)
На дан 31. децембра 2021. године	**1.555.715**	**2.296.956**	**7.334.708**	**11.187.379**
На дан 1. јануара 2022. године	**1.555.715**	**2.296.956**	**7.334.708**	**11.187.379**
Резервисања за обезвређење осталих потраживања (напомена 37)	264	5.827	3.909	10.000
Укидање резервисања (напомена 36)	(601.580)	(4.211)	(436)	(606.227)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(1.718)	(37.438)	(1)	(39.157)
Остало	-	(16.472)	-	(16.472)
На дан 31. децембра 2022. године	**952.681**	**2.244.662**	**7.338.180**	**10.535.523**

Остала финансијска средства по амортизованој вредности

Промене на исправци вредности дугорочних пласмана зависним правним лицима су:

	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**3.659.420**
Одмеравање очекиваних губитака	46.001
Пренос на краткорочни део	4.388.749
Курсне разлике	132
На дан 31. децембра 2021. године	**8.094.302**
На дан 1. јануара 2022. године	**8.094.302**
Одмеравање очекиваних губитака	15.694
Пренос на краткорочни део	-
Курсне разлике	(17.913)
На дан 31. децембра 2022. године	**8.092.083**

Промене на исправци вредности краткорочних пласмана су:

	Краткорочни кредити у земљи	Текућа доспећа дугорочних кредита	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**2.019**	**6.007.398**	**6.009.417**
Одмеравање очекиваних губитака	-	-	-
Укидање резервисања	-	-	-
Пренос са дугорочног дела	-	(4.376.823)	(4.376.823)
Курсне разлике	-	26	26
На дан 31. децембра 2021. године	**2.019**	**1.630.601**	**1.632.620**
Одмеравање очекиваних губитака	-	-	-
Укидање резервисања	-	-	-
Пренос са дугорочног дела	-	-	-
Курсне разлике	-	(3.601)	(3.601)
На дан 31. децембра 2022. године	**2.019**	**1.627.000**	**1.629.019**

Кредитни квалитет финансијске имовине

Кредитни квалитет финансијске имовине која није доспела нити обезвређена може се проценити позивањем на спољне кредитне рејтинге (ако су доступни) или на историјске информације о стопама неплаћања друге уговорне стране:

	БББ и више	Мање од БББ	Без рејтинга	Укупно
На дан 31. децембра 2022. године				
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 18)	51.811.804	8.532.397	22.739.054	**83.083.255**
Депозити са роком доспећа више од 3 месеца а мање од 1 године (напомена 17)	-	6.003.699	-	**6.003.699**
На дан 31. децембра 2021. године				
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 18)	8.764.259	8.137.869	3.434.773	**20.336.901**

На дан 31.12.2022. и 31.12.2021. године није било депозита са доспећем преко три месеца.

Очекивани кредитни губици за већину финансијских средстава се одмеравају узимајући у обзир очекиване кредитне губитке током века трајања финансијског средства.

На дан 31. децембра 2022. и 2021. године није било значајних кредитних губитака од умањења вредности признате имовине.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Друштва. Дирекција финансија прати континуирано ликвидност Друштва како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Друштво не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Друштва у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно дефинисаним циљевима, и ако је примењиво екстерне законске или правне захтеве као што су на пример валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализиране су финансијске обавезе на датум биланса стања Друштва које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

	Садашња вредност	Уговорени новчани токови	Мање од 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година
На дан 31. децембра 2022.					
Финансијске обавезе	76.229.611	83.218.732	13.825.536	63.659.921	5.733.275
Обавезе из пословања и обавезе за дивиденде	29.239.878	29.239.879	29.239.879	-	-
	105.469.489	**112.458.611**	**43.065.415**	**63.659.921**	**5.733.275**
На дан 31. децембра 2021.					
Финансијске обавезе	81.852.891	85.563.689	10.872.438	72.930.789	1.760.462
Обавезе из пословања и обавезе за дивиденде	29.576.844	29.576.844	29.576.844	-	-
	111.429.735	**115.140.533**	**40.449.282**	**72.930.789**	**1.760.462**

5.2. Управљање ризиком капитала

Циљ управљања капиталом је да Друштво задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувало односно кориговало структуру капитала, Друштво може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањило дуговање.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и EBITDA. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. EBITDA се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и других неоперативних прихода (трошкова).

На крају извештајних периода коефицијент задужености Друштва био је као што следи:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Обавезе по кредитима – укупно (напомена 23 и 24)	76.229.611	81.852.891
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 18)	(83.083.255)	(20.336.901)
Нето дуговања	**(6.853.644)**	**61.515.990**
EBITDA	135.177.263	51.540.715
Коефицијент задужености	**(0.05)**	**1.19**

Друштво се обавезало (на нивоу Газпром Њефт Групе) да одржава коефицијент укупне задужености и EBITDA испод 4.0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Друштво константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљања ризиком капитала.

5.3. Процена фер вредности

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Друштва представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Друштво примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената. Фер вредност терминских девизних уговора утврђује се применом котираних тржишних курсева на дан биланса стања.

Књиговодствена вредност потраживања по основу продаје, специфичних и других потраживања, и добављача и осталих обавеза из пословања сматра се да је једнака фер вредности услед њихове краткорочне природе. За већину дугорочних финансијских средстава и обавеза фер вредност не одступа значајно од њихове књиговодствене вредности.

6. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Друштва за године које се завршавају 31. децембра 2022. и 2021. године. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати главни доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Друштва су организоване у два главна пословна сегмента: *Upstream* и *Downstream*.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Друштва: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. *Downstream* (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

EBITDA представља EBITDA-у Друштва. Руководство верује да EBITDA представља користан показатељ пословања Друштва јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. EBITDA представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода (расхода) нето и осталих неоперативних прихода (трошкова). EBITDA је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2022. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	60.886.851	485.483.224	(59.424.906)	486.945.169
Интерсегментни	58.790.033	634.873	(59.424.906)	-
Екстерни	2.096.818	484.848.351	-	486.945.169
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	**45.019.579**	**90.157.684**	**-**	**135.177.263**
Амортизација	(12.252.881)	(10.870.017)	-	(23.122.898)
Добици (губици) због обезвређења (напомена 28 и 31)	(89.355)	72.069	-	(17.286)
Финансијски расходи, нето	(69.178)	(1.295.977)	-	(1.365.155)
Порез на добит	(155.950)	(17.133.993)	-	(17.289.943)
Сегментни добитак	**32.672.133**	**60.784.798**	**-**	**93.456.931**

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2021. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	44.496.394	274.245.256	(43.749.936)	274.991.714
Интерсегментни	43.239.667	510.269	(43.749.936)	-
Екстерни	1.256.727	273.734.987	-	274.991.714
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	**30.326.466**	**21.214.249**	**-**	**51.540.715**
Амортизација	(11.920.187)	(10.765.402)	-	(22.685.589)
Добици (губици) због обезвређења (напомена 28 и 31)	(50.858)	(509.410)	-	(560.269)
Финансијски расходи. нето	(119.061)	(1.250.535)	-	(1.369.596)
Порез на добит	(144.696)	(4.011.723)	-	(4.156.419)
Сегментни добитак	**18.198.385**	**4.933.360**	**-**	**23.131.745**

Коригована EBITDA за Downstream сегмент укључује EBITDA-у корпоративног центра у негативном износу од РСД 7.207.900 за годину која се завршила 31. децембра 2022. године (31. децембра 2021. године: негативна EBITDA у износу од РСД 6.925.941). Коригована EBITDA за Downstream сегмент пре алокације корпоративног центра EBITDA је приказана у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Коригована EBITDA после алокације Корпоративног центра	90.157.684	21.214.249
EBITDA Корпоративног центра	(7.207.900)	(6.925.941)
Коригована EBITDA пре алокације Корпоративног центра	**97.365.584**	**28.140.190**

Коригована EBITDA за године које се завршавају 31. децембра 2022. и 2021. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Нето добит	93.456.931	23.131.745
Порез на добит	17.289.943	4.156.419
Остали расходи	1.132.715	945.285
Остали приходи	(1.243.447)	(1.011.075)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	465.281	365.976
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(697.015)	(332.221)
Финансијски расходи	6.797.866	3.951.373
Финансијски приходи	(5.432.711)	(2.581.777)
Трошкови амортизације	23.122.898	22.685.589
Остали неоперативни трошкови. нето*	284.802	229.401
EBITDA	**135.177.263**	**51.540.715**

* Остали неоперативни трошкови, нето се већином односе на трошак резервисања, укидање резервисања, исправку вредности потраживања, приходе од укидања потраживања и остало.

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2022.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	2.560.156	2.042.795	4.602.951
Продаја природног гаса	150.365	-	150.365
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	150.365	-	150.365
Продаја нафтних деривата	392.167.667	66.364.504	458.532.171
Малопродаја	131.285.607	-	131.285.607
Велепродаја	260.882.060	66.364.504	327.246.564
Приходи од закупа	350.568	5.482	356.050
Продаја електричне енергије	9.462.697	472.030	9.934.727
Остала продаја	12.877.373	491.532	13.368.905
Продаја укупно	**417.568.826**	**69.376.343**	**486.945.169**

	Година која се завршила 31. децембра 2021.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	1.397.819	1.212.510	2.610.329
Продаја природног гаса	274.677	-	274.677
Малопродаја	-	-	-
Велепродаја	274.677	-	274.677
Продаја нафтних деривата	203.213.794	54.651.502	257.865.296
Малопродаја	67.695.146	-	67.695.146
Велепродаја	135.518.648	54.651.502	190.170.150
Приходи од закупа	330.396	5.321	335.717
Продаја електричне енергије	2.448.494	592.111	3.040.605
Остала продаја	10.468.297	396.793	10.865.090
Продаја укупно	**218.133.477**	**56.858.237**	**274.991.714**

Од укупног износа прихода од продаје нафтних деривата (велепродаја) у износу од РСД 327.246.564 (2021: РСД 190.170.150) приходи у износу од РСД 39.105.621 (2021: РСД 28.673.855) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемија. Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Продаја електричне енергије највећим делом се односи на продају Електропривреди Србије у износу од РСД 7.967.626 (2021: РСД 1.154.381).

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама.

Све уговорене обавезе према купцима су измирене у тренутку времена у коме купац оствари право контроле над предметом уговора чиме је Друштво испунило своје обавезе.

Седиште Друштва је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији Републике Србије износио је РСД 417.568.826 (2021: РСД 218.133.477) док је укупан приход од екстерних купаца са територије других земаља износио РСД 69.376.343 (2021: РСД 56.858.237).

Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије земаља дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Продаја сирове нафте	2.042.795	1.212.510
Продаја нафтних деривата (малопродаја и велепродаја)		
Бугарска	5.228.462	6.933.105
Босна и Херцеговина	28.948.258	19.078.100
Румунија	6.842.138	7.705.681
Швајцарска	514.708	1.880.060
Хрватска	2.379.044	2.597.274
Северна Македонија	580.624	502.952
Мађарска	2.141.950	947.185
Велика Британија	5.787.187	4.517.034
Немачка	3.114.943	3.114.943
САД	2.205.910	2.205.910
Аустрија	2.157.156	2.157.156
Остала тржишта	6.464.124	3.012.102
	66.364.504	54.651.502
Продаја електричне енергије	5.482	5.321
Приходи по основу закупа	472.030	592.111
Остала продаја и остали оперативни приходи	491.532	396.793
	69.376.343	**56.858.237**

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

Презентација акцизе

У табели испод приказан је остварени приход од продаје и обрачунате акцизе за 2022. и 2021. годину:

	2022	2021
Приход од продаје	646.700.451	422.812.999
Акциза	(159.755.282)	(147.821.285)
Нето приход од продаје	**486.945.169**	**274.991.714**

У Републици Србији акцизе постају плативе када производи који су предмет акцизе излазе из акцизног складишта. То настаје када се роба утовари за транспорт, за директну продају купцима (велепродаја) или за транспорт до сопствене малопродајне мреже. Рок плаћања за обрачунате акцизе је 15 дана, Друштво је проценила да акцизе наплаћене у велепродаји не садрже ризик залиха нити значајан кредитни ризик. У продаји на мало, Друштво процењује да је просечан промет залиха приближно једнак периоду плаћања акцизе и да нема значајних ризика залиха или кредитног ризика. Сходно томе, с обзиром да Друштво не сноси значајне ризике у оба случаја, акцизе се наплаћују у име пореског органа и сходно томе одбијају од прихода.

7. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Улагања у развој	Концесије. патенти. лиценце. софтвер и остала права	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2021.					
Набавна вредност	16.243.658	9.664.728	973.761	2.258.677	29.140.824
Исправка вредности и обезвређење	(4.473.213)	(7.748.159)	(157.659)	(83.288)	(12.462.319)
Неотписана вредност	**11.770.445**	**1.916.569**	**816.102**	**2.175.389**	**16.678.505**
Година завршена дана 31. децембра 2021.					
Повећања	1.289.752	485.504	311.595	(937.840)	1.149.011
Амортизација	(1.227.414)	(412.345)	(22.521)	–	(1.662.280)
Обезвређење (напомена 31)	–	–	–	(1.008)	(1.008)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 8)	–	–	–	92.387	92.387
Отуђења и отписи	–	(934)	(73)	750	(257)
Неотписана вредност	**11.832.783**	**1.988.794**	**1.105.103**	**1.329.678**	**16.256.358**
На дан 31. децембра 2021.					
Набавна вредност	17.533.410	10.135.597	1.285.355	1.412.966	30.367.328
Исправка вредности и обезвређење	(5.700.627)	(8.146.803)	(180.252)	(83.288)	(14.110.970)
Неотписана вредност	**11.832.783**	**1.988.794**	**1.105.103**	**1.329.678**	**16.256.358**
На дан 1. јануара 2022.					
Набавна вредност	17.533.410	10.135.597	1.285.355	1.412.966	30.367.328
Исправка вредности и обезвређење	(5.700.627)	(8.146.803)	(180.252)	(83.288)	(14.110.970)
Неотписана вредност	**11.832.783**	**1.988.794**	**1.105.103**	**1.329.678**	**16.256.358**
Година завршена дана 31. децембра 2022.					
Повећања	253.847	948.558	21.952	81.230	1.305.587
Амортизација	(1.255.696)	(565.783)	(21.119)	–	(1.842.598)
Обезвређење (напомена 31)	–	–	–	(4.724)	(4.724)
Пренос на некретнине, постројења и опрему (напомена 8)	–	–	–	(22.346)	(22.346)
Отуђења и отписи	–	(2.544)	–	–	(2.544)
Остали преноси	–	21.554	(21.554)	25.618	25.618
Неотписана вредност	**10.830.934**	**2.390.579**	**1.084.382**	**1.409.456**	**15.715.351**
На дан 31. децембра 2022.					
Набавна вредност	17.787.257	11.032.863	1.284.857	1.473.121	31.578.098
Исправка вредности и обезвређење	(6.956.323)	(8.642.284)	(200.475)	(63.665)	(15.862.747)
Неотписана вредност	**10.830.934**	**2.390.579**	**1.084.382**	**1.409.456**	**15.715.351**

Нематеријална улагања у припреми са стањем на дан 31. децембра 2022. године у износу од РСД 1.409.456 (2021: РСД 1.329.678) се највећим делом односе на улагања у истраживање (непотврђене резерве) у износу од РСД 992.539 (2021: РСД 987.191).

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

а) Некретнине, постројења и опрема по набавној вредности

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине постројења и опрему	Аванси	Укупно
На дан 1. јануара 2021.								
Набавна вредност	10.578.355	233.341.485	159.941.116	16.442.597	82.811	506.273	271.339	421.163.976
Исправка вредности и обезвређење	(294.181)	(83.035.321)	(71.898.865)	(2.507.663)	(1.116)	(375.594)	(21.363)	(158.134.103)
Неотписана вредност	**10.284.174**	**150.306.164**	**88.042.251**	**13.934.934**	**81.695**	**130.679**	**249.976**	**263.029.873**
Година завршена дана 31. децембра 2021.								
Повећања	28.717	13.823.074	4.918.868	4.874	–	6.667	1.527.676	20.309.876
Обезвређење (напомена 31)	–	–	–	(743.396)	–	–	–	(743.396)
Амортизација	–	(11.175.833)	(9.470.535)	–	–	(14.722)	–	(20.661.090)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 7)	–	–	–	(92.387)	–	–	–	(92.387)
Пренос на средства намењена продаји	(21.262)	(651)	–	–	–	–	–	(21.913)
Пренос на инвестиционе некретнине	–	(21.673)	–	–	–	–	–	(21.673)
Пренос на права коришћења	–	(153.427)	–	–	–	–	–	(153.427)
Отуђења и отписи	(282.231)	(92.397)	(73.318)	(354.706)	(121)	(1)	(1.504.092)	(2.306.866)
Остали трансфери	–	(105.651)	105.651	–	–	–	–	–
Неотписана вредност	**10.009.398**	**152.579.606**	**83.522.917**	**12.749.319**	**81.574**	**122.623**	**273.560**	**259.338.997**
На дан 31. децембра 2021.								
Набавна вредност	10.303.574	246.328.252	164.185.695	15.727.270	82.688	512.940	294.923	437.435.342
Исправка вредности и обезвређење	(294.176)	(93.748.646)	(80.662.778)	(2.977.951)	(1.114)	(390.317)	(21.363)	(178.096.345)
Неотписана вредност	**10.009.398**	**152.579.606**	**83.522.917**	**12.749.319**	**81.574**	**122.623**	**273.560**	**259.338.997**
На дан 1. јануара 2022.								
Набавна вредност	10.303.574	246.328.252	164.185.695	15.727.270	82.688	512.940	294.923	437.435.342
Исправка вредности и обезвређење	(294.176)	(93.748.646)	(80.662.778)	(2.977.951)	(1.114)	(390.317)	(21.363)	(178.096.345)
Неотписана вредност	**10.009.398**	**152.579.606**	**83.522.917**	**12.749.319**	**81.574**	**122.623**	**273.560**	**259.338.997**
Година завршена дана 31. децембра 2022.								
Повећања	62.850	13.879.211	4.325.856	18.030.481	(268.030)	30.594	997	18.031.478
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	–	(745.466)	–	–	–	–	–	(745.466)
Обезвређење (напомена 31)	–	–	–	(120.481)	–	–	(32)	(120.513)
Амортизација	–	(11.511.632)	(9.380.478)	–	–	(13.589)	–	(20.905.699)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 7)	–	–	–	22.346	–	–	–	22.346
Пренос на средства намењена продаји	(37.898)	(2.315)	–	–	–	–	–	(40.213)
Пренос на инвестиционе некретнине	100.936	152.826	–	–	–	–	–	253.762
Отуђења и отписи	(4.046)	(75.888)	(174.930)	(5.156)	(27)	–	–	(260.047)
Остали трансфери	(1)	741	24.277	(66.316)	(1)	–	767.405	726.105
Неотписана вредност	**10.131.239**	**154.277.083**	**78.317.642**	**12.311.682**	**81.546**	**139.628**	**1.041.930**	**256.300.750**
На дан 31. децембра 2022.								
Набавна вредност	10.423.471	259.174.345	167.389.337	15.405.954	82.660	543.535	1.063.325	454.082.627
Исправка вредности и обезвређење	**(292.232)**	**(104.897.262)**	**(89.071.695)**	**(3.094.272)**	**(1.114)**	**(403.907)**	**(21.395)**	**(197.781.877)**
Неотписана вредност	**10.131.239**	**154.277.083**	**78.317.642**	**12.311.682**	**81.546**	**139.628**	**1.041.930**	**256.300.750**

Друштво је у пословној 2022. години капитализовало трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од РСД 20.974 (2021: РСД 17.223).

Од укупног износа активација у 2022. години у износу од РСД 18.298.511 најзначајнији део се односи на активацију средстава за производњу нафте и гаса у износу од РСД 13.600.452. У 2021. години од износа РСД 18.777.326, најзначајнији део односи се на активацију средстава за производњу нафте и гаса у износу од РСД 13.745.024.

Друштво је на дан 31. децембра 2022. године извршило процену индикатора обезвређења јединица које генеришу готовину (''ЈГГ'') (напомени 3.7). Друштво је извршило процену и признала обезвређење у износу од РСД 120.513 (2021: РСД 743.396) за технолошки и физички застарела средства и физички оштећена средства.

б) Право коришћења средстава

	Земљиште	Некретнине	Постројења и опрема	Возила	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**5.006**	**519.681**	**167.525**	**730.662**	**1.422.874**
Повећања	-	183.611	138.483	18.275	340.369
Амортизација	(2.503)	(69.863)	(86.696)	(203.157)	(362.219)
Преноси	-	153.427	923	(923)	153.427
Отуђења	-	-	-	(1.362)	(1.362)
Ефекти модификације уговора	-	(15.114)	(79)	(140)	(15.333)
На дан 31. децембра 2021. године	**2.503**	**771.742**	**220.156**	**543.355**	**1.537.756**
На дан 1. јануара 2022. године	**2.503**	**771.742**	**220.156**	**543.355**	**1.537.756**
Повећања	-	156.256	94.141	1.445.262	1.695.659
Амортизација	(2.503)	(85.230)	(85.846)	(201.022)	(374.601)
Преноси					
Отуђења	-	-	(3.408)	(28.513)	(31.921)
Ефекти модификације уговора	-	(47)	(320)	-	(367)
На дан 31. децембра 2022. године	**-**	**842.721**	**224.723**	**1.759.082**	**2.826.526**

в) Инвестиционе некретнине по фер вредности

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Кретања на инвестиционим некретнинама приказане су у табели испод:

	2022	2021
На дан 1. јануара	**1.778.608**	**1.688.837**
Добици по основу фер вредновања (напомена 28 и 31)	85.766	83.736
Преноси са основних средстава	(253.762)	21.673
Остали преноси	856	-
Отуђења	(6.214)	(15.638)
На дан 31. децембра	**1.605.254**	**1.778.608**

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2022. године у износу од РСД 1.605.254 (31. децембра 2021. године: РСД 1.778.608) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2022. односно 2021. године. Позитиван ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист прихода од усклађивања вредности имовине.

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1).
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе, било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2).
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2022. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	–	1.020.117	–
– Бензинске станице	–	–	585.138
Укупно	**–**	**1.020.117**	**585.138**

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2021. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	–	968.943	–
– Бензинске станице	–	–	809.665
Укупно	**–**	**968.943**	**809.665**

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих објеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Друштва на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредновање методом употребних вредности:

	2022	2021
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	10,98%	12%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2022	2021
Стање на почетку године	**809.665**	**735.442**
Пренос на некретнине, постројења и опрему	(248.162)	
Промена у фер вредности:		
Добици признати у билансу успеха. фер вредновање	29.370	80.125
Остало	(5.735)	(5.902)
Укупно повећање по основу фер вредновања средства	23.635	74.223
Стање на крају године	**585.138**	**809.665**

г) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.7).

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2021.						
Набавна вредност	10.182.131	1.051.481	11.233.612	189.297.948	24.761	200.556.321
Исправка вредности и обезвређење	–	–	–	(63.463.518)	(20.348)	(63.483.866)
Неотписана вредност	**10.182.131**	**1.051.481**	**11.233.612**	**125.834.430**	**4.413**	**137.072.455**
Година завршена 31. децембра 2021.						
Повећања	(1.541.451)	(1.070.030)	(2.611.481)	14.656.644	–	12.045.163
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	–	–	–	1.409.564	–	1.409.564
Остали преноси	(403.361)	353.462	(49.899)	(6.804)	641	(56.062)
Обезвређење	–	(5.823)	(5.823)	–	–	(5.823)
Амортизација	–	–	–	(11.794.986)	–	(11.794.986)
Отпис улагања у истраживање	(11.001)	–	(11.001)	–	–	(11.001)
Отуђења и отписи	–	–	–	(64.648)	–	(64.648)
	8.226.318	**329.090**	**8.555.408**	**130.034.200**	**5.054**	**138.594.662**
На дан 31. децембра 2021.						
Набавна вредност	8.226.318	329.090	8.555.408	204.856.328	25.403	213.437.139
Исправка вредности и обезвређење	–	–	–	(74.822.128)	(20.349)	(74.842.477)
Неотписана вредност	**8.226.318**	**329.090**	**8.555.408**	**130.034.200**	**5.054**	**138.594.662**
Година завршена 31. децембра 2022.						
Повећања	(129.496)	1.267.614	1.138.118	12.464.745	–	13.602.863
Промене на резервисањима за обнављање	–	–	–	(745.466)	–	(745.466)
Обезвређење	(77.594)	(34.738)	(112.332)	–	–	(112.332)
Амортизација	–	–	–	(12.143.810)	–	(12.143.810)
Пренос на нематеријалну имовину	13.015	(13.150)	(135)	–	–	(135)
Остали преноси	(4.584.569)	3.765.248	(819.321)	8.463	528	(810.330)
Отуђења и отписи	–	640	640	(128.299)	(1)	(127.660)
	3.447.674	**5.314.704**	**8.762.378**	**129.489.833**	**5.581**	**138.257.792**
На дан 31. децембра 2022.						
Набавна вредност	3.525.268	5.349.443	8.874.711	215.586.310	25.934	224.486.955
Исправка вредности и обезвређење	(77.594)	(34.739)	(112.333)	(86.096.477)	(20.353)	(86.229.163)
Неотписана вредност	**3.447.674**	**5.314.704**	**8.762.378**	**129.489.833**	**5.581**	**138.257.792**

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРАВНИХ ЛИЦА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Учешћа у капиталу зависних правних лица:		
- У акцијама	3.457.576	3.457.576
- У уделима	11.140.314	11.157.359
	14.597.890	14.614.935
Минус: Исправка вредности	(1.172.263)	(1.189.308)
	13.425.627	**13.425.627**
Остала средства расположива за продају	92.226	91.900
	13.517.853	**13.517.527**

Учешћа у капиталу зависних правних лица са стањем на дан 31. децембра 2022. године односе се на улагања у акције/уделе следећих друштава:

Назив	Учешће у %	Учешће	Исправка вредности	Неотписана вредност
НИС Петрол а.д. Београд, Србија	100%	3.457.576	(1.172.263)	2.285.313
НИС Петрол е.о.о.д. Софија, Бугарска	100%	28.938	-	28.938
НИС Петрол СРЛ. Букурешт, Румунија	100%	997	-	997
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука, БиХ	100%	1.030	-	1.030
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о. Нови Сад, Србија	100%	905.000	-	905.000
Нафтагас–Технички сервиси д.о.о. Зрењанин, Србија	100%	1.177.032	-	1.177.032
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад, Србија	100%	7.300.000	-	7.300.000
Нафтагас-Транспорт д.о.о. Нови Сад, Србија	100%	1.717.349	-	1.717.349
НИС Оверсиз, Москва, Русија	100%	9.856	-	9.856
Јадран-Нафтагас д.о.о. Бања Лука, БиХ	100%	112		112
		14.597.890	**(1.172.263)**	**13.425.627**

10. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРИДРУЖЕНИХ ЕНТИТЕТА И ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Књиговодствена вредност учешћа у капиталу придружених ентитета и заједничким подухватима на дан 31. децембра 2022. и 2021. године приказана је у табели испод:

		Проценат учешћа	31. децембар 2022	31.децембар 2021
Газпром Енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад	Заједничко улагање	49%	1.038.800	1.038.800
ХИП Петрохемија	Придружен ентитет	20.86%	11.572.197	11.572.197
Минус: исправка вредности			(11.572.197)	(11.572.197)
Укупно инвестиције			**1.038.800**	**1.038.800**

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања и придружених ентитета је територија Републике Србије. Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Друштва у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

Газпром енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад

Током 2015. године Друштво и Центренергохолдинг из Руске Федерације основали су холдинг компанију Газпром енергохолдинг д.о.о. а кроз коју ће заједно пословати са Термоелектраном - Топланом „Газпром Енергохолдинг ТЕ-ТО" Панчево са пројектованим капацитетом од 208 MW. У октобру 2017. године потписан је уговор по принципу „кључ у руке" са Шангај Електрик Групом и започета је фаза пројектовања. Пројекат ће бити финансиран преко кредита Газпром банке (140 млн ЕУР) са роком отплате од 12 година и кредитом Центренергохолдинга у износу од 41 мил. ЕУР. ТЕ-ТО Панчево је почела са комерцијалним радом у четвртом кварталу 2022. године и очекује се да подмири растуће потребе Рафинерије нафте у Панчеву за електричном и топлотном енергијом – технолошком паром.

Хип Петрохемија д.о.о. Панчево

У складу са важећим законима Републике Србије, почетком октобра 2017. године стекли су се сви услови за пуну примену Унапред припремљеног плана реорганизације предузећа ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево. У складу са усвојеним планом промењена је и структура акцијског капитала предузећа ХИП Петрохемија, чиме је НИС повећао своје учешће у капиталу. Након конверзије, НИС поседује 20,86% гласачких права у ХИП Петрохемији. Такође, НИС има своје представнике у Одбору Директора и Надзорном одбору. Дана 9. септембра 2021. године Министарство привреде Републике Србије отворило је јавни позив за приватизацију акционарског друштва ХИП Петрохемија са моделом стратешког партнерства којим би будући партнер стекао удео од највише 90% капитала. НИС а.д. је поднео понуду у року. У децембру 2021, НИС и ХИП су потписали Уговор о Стратешкој сарадњи. На основу овог уговора НИС

ће повећати своје учешће у ХИП Петрохемији са претходних 20,86% на 90% са обавезом новчане докапитализације у износу од 150 милиона ЕУР и изградњу погона за производњу полипропилена капацитета најмање 140.000 тона годишње у року од шест година. Прелазни период је у току до момента затварања трансакције када се очекује да се испуне сви предуслови. Крајњи рок за затварање трансакције је пролонгиран до 30. јуна 2023. године. До дана објављивања ових финансијских извештаја процес је још увек у току.

Сажете финансијске информације за заједничка улагања на дан 31. децембра 2022. (неревидиране) и 2021. године и за године које су се завршиле дана 31. децембра 2022. (неревидиране) и 2021. приказане су у табели испод:

	Газпром Енергоходлинг Србија	ХИП Петрохемија
31. децембра 2022. године		
Обртна имовина	399.874	15.722.159
Стална имовина	16.016.723	11.005.097
Краткорочне обавезе	211.951	3.059.080
Дугорочне обавезе	14.563.190	619.412
Приходи	17.193	29.437.208
Добитак (губитак) за период	(149.762)	106.199
31. децембра 2021. године		
Обртна имовина	1.620.559	21.602.657
Стална имовина	20.628.326	10.712.595
Краткорочне обавезе	447.260	3.168.077
Дугорочне обавезе	20.393.628	510.394
Приходи	88.012	45.571.220
Добитак (губитак) за период	(279.702)	5.588.017

11. ДУГОРОЧНИ ПЛАСМАНИ МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА ОД ТИХ ЛИЦА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочни пласмани зависним лицима у земљи	1.868.080	-
Дугорочни пласмани зависним лицима у иностранству	34.864.652	35.282.900
	36.732.732	35.282.900
Минус: Обезвређење	(8.092.083)	(8.094.301)
Укупно	**28.640.649**	**27.188.599**

Дугорочни пласмани зависним правним лицима исказани у РСД односе се на:

	Валута	31. децембар 2022	31. децембар 2021
У земљи			
НИС Петрол а.д. Београд, Србија	ЕУР	1.868.080	-
		1.868.080	-
У иностранству			
НИС Петрол е.о.о.д, Софија, Бугарска	ЕУР	10.586.973	10.603.184
НИС Петрол СРЛ, Букурешт, Румунија	ЕУР	19.031.924	19.456.784
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука, БиХ	ЕУР	4.761.488	5.059.344
Јадран-Нафтагас д.о.о., Бања Лука, БиХ	ЕУР	484.267	163.588
		34.864.652	35.282.900
		36.732.732	**35.282.900**

Дугорочни кредити зависним правним лицима у иностранству су одобрени са фиксном каматном стопом (2,1% годишње) и варијабилном каматном стопом (6M Euribor + 2,9% p.a.) на период од 2 до 7 година. Књиговодствена вредност дугорочних кредита једнака је њиховој фер вредности.

12. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ОСТАЛА ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Остали дугорочни пласмани	263.231	262.864
Дугорочни кредити дати запосленима	877.470	1.086.538
Остали дугорочни пласмани по фер вредности	840.001	841.861
Минус: Обезвређење	(341.578)	(392.545)
	1.639.124	**1.798.718**

Дугорочни кредити дати запосленима на дан 31. децембра 2022. године у износу од РСД 877.470 (31. децембра 2021: РСД 1.086.538) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи 0,5% и 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама. Наведени кредити су обезвређени у износу од РСД 341.578.

Остали дугорочни пласмани по фер вредности у износу од 840.001 (31. децембра 2021: РСД 841.861) признати су у складу са у складу са Новатион споразумом и споразумом о преносу закљученим између ЗН, НИС-а и Јадран Нафтагас-а (напомена 23).

13. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	Средства	Обавезе	Нето
На дан 31. децембра 2022. године			
Резервисања	704.723	-	704.723
Некретнине, постројења и опрема	1.916.114	-	1.916.114
Умањење вредности имовине	367.129	-	367.129
Добици од фер вредновања	10.327	-	10.327
Ревалоризационе резерве	-	(26.848)	(26.848)
	2.998.293	**(26.848)**	**2.971.445**
На дан 31. децембра 2021. године			
Резервисања	664.770	-	664.770
Некретнине, постројења и опрема	1.221.934	-	1.221.934
Умањење вредности имовине	694.650	-	694.650
Добици од фер вредновања	10.311	-	10.311
Ревалоризационе резерве	-	(26.848)	(26.848)
	2.591.665	**(26.848)**	**2.564.817**

Бруто кретања на одложеном порезу приказана су у табели испод:

	На дан 31. децембра 2021.	Ефекат на укупни резултат	Ефекат на остали укупни резултат	Остало	На дан 31. децембра 2022.
Резервисања	664.770	39.576	374	3	704.723
Некретнине, постројења и опрема	1.221.934	694.183	-	(3)	1.916.114
Умањење вредности имовине	694.650	(327.521)	-	-	367.129
Добици од фер вредновања	10.311	-	16	-	10.327
Ревалоризационе резерве	(26.848)	-	-	-	(26.848)
Укупно	**2.564.817**	**406.238**	**390**	**-**	**2.971.445**

	На дан 31. децембра 2020.	Ефекат на укупни резултат	Ефекат на остали укупни резултат	Остало	На дан 31. децембра 2021.
Резервисања	902.260	(237.490)	-	-	664.770
Некретнине, постројења и опрема	(13.425)	1.235.359	-	-	1.221.934
Умањење вредности имовине	1.205.119	(510.469)	-	-	694.650
Порески губици	488.483	(488.483)	-	-	-
Добици од фер вредновања	10.368	1	(58)	-	10.311
Ревалоризационе резерве	(26.848)	-	-	-	(26.848)
Укупно	**2.565.957**	**(1.082)**	**(58)**	**-**	**2.564.817**

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана и остварених пословних резултата који су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

14. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Материјал, резервни делови, алат и инвентар	31.026.782	20.171.561
Недовршена производња	6.600.656	5.778.096
Готови производи	19.299.807	9.918.670
Роба	1.692.376	1.830.296
Дати аванси	729.280	459.979
Минус: исправка вредности залиха	(4.456.030)	(4.535.780)
Минус: исправка вредности датих аванса	(148.487)	(147.551)
	54.744.384	**33.475.271**

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	Исправка вредности залиха	Исправка вредности датих аванса	Укупно
На дан 1. јануара 2021.	**4.661.075**	**149.980**	**4.811.055**
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 31)	1.971	-	1.971
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 28)	(86.640)	(291)	(86.931)
Отписи и остало	(40.626)	(2.138)	(42.764)
На дан 31. децембра 2021.	**4.535.780**	**147.551**	**4.683.331**
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 31)	29.072	1.219	30.291
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 28)	(78.108)	(282)	(78.390)
Отписи и остало	(30.714)	(1)	(30.715)
На дан 31. децембра 2022.	**4.456.030**	**148.487**	**4.604.517**

15. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Матична и зависна правна лица у земљи	489.044	431.422
Матична и зависна правна лица у иностранству	7.937.449	5.379.962
Остале повезана правна лица у земљи	1.667.563	2.049.634
Остале повезана правна лица у иностранству	-	78.645
Потраживања од трећих лица у земљи	36.161.871	26.612.818
Потраживања од трећих лица у иностранству	1.102.739	1.257.619
	47.358.666	**35.810.100**
Минус: исправка вредности	(4.626.347)	(4.847.970)
	42.732.319	**30.962.130**

16. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Потраживања из специфичних послова	1.232.745	1.827.401
Потраживања за камате	4.324.600	3.598.038
Потраживања од запослених	54.006	19.843
Остала потраживања	7.395.709	7.464.541
Потраживања за више плаћене остале порезе	118.956	73.801
Минус: исправка вредности	(10.535.523)	(11.187.379)
	2.590.493	**1.796.245**

17. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Краткорочни финансијски пласмани матичним и зависним правним лицима	201.993	148.298
Краткорочни финансијски пласмани у земљи	2.019	2.019
Текућа доспећа дугорочних пласмана зависним правним лицима	1.819.821	3.360.601
Остали краткорочни финансијски пласмани	75.226	76.228
Депозити са доспећем преко три месеца а мање од годину дана	6.003.699	-
Минус: Обезвређење	(1.629.019)	(1.632.620)
	6.473.739	**1.954.526**

18. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Готовина у банци и благајни	16.821.378	12.776.096
Депозити са доспећем до 3 месеца	66.259.919	7.533.623
Новчана средства са ограниченим коришћењем	-	-
Остала новчана средства	1.958	27.182
	83.083.255	**20.336.901**

На дан 31. децембра 2022. године депозити са доспећем до три месеца износе 66.259.919 РСД (2021: 7.533.623 РСД) и односе се на депозите пласиране у динарима и еурима пословним банкама са каматном стопом од 6,75% до 8,00% годишње (2021: у динарима са каматним стопама од 2,30% до 3,30% годишње).

19. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Разграничени порез на додату вредност	4.198.144	3.126.172
Унапред плаћени трошкови	197.969	276.026
Унапред обрачунати приходи	53.189	51.279
Унапред плаћена акциза	4.147.831	1.969.728
Стамбени кредити и остала активна временска разграничења	455.216	314.708
	9.052.349	**5.737.913**

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2022. године у износу од РСД 4.198.144 (31. децембра 2021: РСД 3.126.172) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2022. године у износу од РСД 4.147.831 (31. децембар 2021: РСД 1.969.728) се односе на акцизе плаћене за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизе плаћене за увозне производе које се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

20. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Издате менице и гаранције	73.561.849	79.772.819
Примљене менице и гаранције	22.534.767	14.590.445
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.358.820	5.358.990
Потраживања (из бивших република Југославије)	6.763.139	6.380.931
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	14.895.635	10.180.619
Средства за затварање поља у Анголи	1.361.966	1.361.966
Примљене хипотеке и залоге	3.097.224	2.465.428
Остала ванбилансна актива и пасива	418.498	300.152
	127.991.900	**120.411.350**

21. ОСНОВНИ КАПИТАЛ

Основни каптал представља акцијски капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је РСД 500.

Акцијски капитал на дан 31. децембра 2022. и 31. децембра 2021. године састоји се од 163.060.400 обичних акција.

Дивиденда обелодањена за годину која се завршила 31. децембра 2021. износи РСД 5.782.122 односно РСД 35,46 по акцији (31. децембра 2020: РСД 1.001.191 односно 6,14 РСД по акцији). Расподела дивиденде је одобрена од стране Скупштине акционара дана 29. јуна 2022. године и исплаћена 22. августа 2022. године.

Обрачун основне зараде по акцији приказан је у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Добит која припада већинском власнику	93.456.931	23.131.745
Просечан пондерисан број обичних акција	163.060.400	163.060.400
Зарада по акцији (у РСД ООО)	**573**	**142**

Друштво нема конвертибилне инструменте, опције или гаранције и у складу с тим, смањена зарада по акцији једнака је основној заради по акцији како је наведено у табели изнад.

22. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови	Укупно
Стање 1. јануара 2021. године	**10.338.464**	**408.541**	**442.921**	**914.419**	**377.615**	**12.481.960**
На терет биланса успеха	193.772	-	322.157	305.186	82.789	903.904
Повећања и корекција процене резервисања	1.409.564	-	-	-	-	1.409.564
Укинуто у току године (напомена 39)	(143.899)	-	-	-	-	(143.899)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	-	-	(7.926)	-	-	(7.926)
Измирење обавеза и остало	(58.717)	(31.807)	(56.328)	(808.530)	(83.086)	(1.038.468)
Стање на дан 31. децембра 2021. године	**11.739.184**	**376.734**	**700.824**	**411.075**	**377.318**	**13.605.135**
Стање 1. јануара 2022. године	**11.739.184**	**376.734**	**700.824**	**411.075**	**377.318**	**13.605.135**
На терет биланса успеха	186.270	145.407	32.436	233.086	37.372	634.571
Повећања и корекција процене резервисања	(745.466)	-	-	-	-	(745.466)
Укинуто у току године (напомена 39)	(368.474)	-	-	-	-	(368.474)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	-	-	106.853	-	-	106.853
Измирење обавеза и остало	(24.473)	(34.081)	(69.224)	(3)	(54.864)	(182.645)
Стање на дан 31. децембра 2022. године	**10.787.041**	**488.060**	**770.889**	**644.158**	**359.826**	**13.049.974**

Анализа резервисања:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочна	11.150.060	12.029.890
Краткорочна	1.899.914	1.575.245
	13.049.974	**13.605.135**

а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Друштва процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Друштво има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Друштво је извршило резервисање по наведеном основу у износу од РСД 488.060 (31. децембра 2021: РСД 376.734) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација Друштва.

в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Друштво је започело процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Друштва. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности („КПИ") у периоду од три године. На дан 31. децембра 2022. године руководство Друштва је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених (2021-2023) у износу од РСД 644.158 (31. децембра 2021. године: РСД 411.075).

г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2022. године Друштво је проценило вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Друштво је извршило ново резервисање у износу од РСД 37.372 (2021: РСД 82.789) за које је процењен негативан исход спора. Процена Друштва је да исход судских спорова неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2022. године.

д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Отпремнине	521.896	392.619
Јубиларне награде	248.993	308.205
	770.889	**700.824**

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дисконтна стопа	6,8%	3,7%
Будућа повећања зарада	4,72%	0,00%
Просечан будући радни век	18.44	17.86

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2021. године	**150.464**	**292.457**	**442.921**
Трошкови директно плаћених накнада	(19.696)	(36.632)	(56.328)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	(7.926)	-	(7.926)
Укупно расходи признати у укупном резултату	269.777	52.380	322.157
Стање на дан 31. децембра 2021. године	**392.619**	**308.205**	**700.824**
Трошкови директно плаћених накнада	(36.930)	(32.294)	(69.224)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	106.853	-	106.853
Укупно расходи признати у укупном резултату	59.354	(26.918)	32.436
Стање на дан 31. децембра 2022. године	**521.896**	**248.993**	**770.889**

Износ признат у укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Текући трошкови накнада	58.300	47.195
Прошли трошкови накнада	2.467	206.267
Трошкови камата	23.617	26.854
Добици од промене плана доприноса	16.264	18.612
Актуарски (добици)/губици (јубиларне награде)	(68.212)	23.229
	32.436	**322.157**

23. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочни кредит - Газпром Њефт	2.728.428	8.203.403
Банкарски кредити	65.009.756	69.276.624
Обавезе за лизинг	2.295.379	1.338.381
Остале дугорочне финансијске обавезе	847.172	841.861
Остале дугорочне обавезе	3.778	4.222
	70.884.513	**79.664.491**
Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза (напомена 24)	(6.309.607)	(7.379.095)
	64.574.906	**72.285.396**

Промене на обавезама Друштва из финансијских активности приказане су као што следи:

	Дугорочни кредити	Краткорочни кредити (напомена 24)	Лизинг	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**82.781.970**	**1.756.035**	**1.358.795**	**85.896.800**
Приливи	16.729.700	15.352.180	-	32.081.880
Одливи	(22.156.823)	(14.919.694)	(383.385)	(37.459.902)
Немонетарне трансакције	118.239	(121)	364.210	482.328
Курсне разлике	6.941	-	(1.239)	5.702
На дан 31. децембра 2021. године	**77.480.027**	**2.188.400**	**1.338.381**	**81.006.808**
На дан 1. јануара 2022. године	**77.480.027**	**2.188.400**	**1.338.381**	**81.006.808**
Приливи	4.499.752	17.433.918	-	21.933.670
Одливи	(14.063.305)	(14.273.781)	(407.258)	(28.744.344)
Немонетарне трансакције	(12.959)	-	1.364.704	1.351.745
Курсне разлике	(165.331)	(3.439)	(448)	(169.218)
На дан 31. децембра 2022. године	**67.738.184**	**5.345.098**	**2.295.379**	**75.378.661**

а) Дугорочни кредит - Гаспром Њефт

Дугорочни кредит од Газпром Њефт-а са стањем на дан 31. децембра 2022. године у износу од РСД 2.727.428 (2021: РСД 8.203.403), са висином текућег доспећа од РСД 2.728.428 (2021: РСД 5.468.935). односи се на кредит добијен на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. године. Наведени кредит се плаћа у квартални ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

б) Банкарски кредити

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочни кредити у земљи	48.275.922	47.362.765
Дугорочни кредити у иностранству	16.733.834	21.913.859
	65.009.756	69.276.624
Текуће доспеће дугорочних кредита	(3.082.976)	(1.579.581)
	61.926.780	**67.697.043**

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Између 1 и 2 године	9.707.939	2.946.179
Између 2 и 5 година	47.889.786	63.486.742
Преко 5 година	4.329.055	1.264.122
	61.926.780	**67.697.043**

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
УСД	88.819	83.512
ЕУР	64.824.628	69.093.193
РСД	4.268	95
ЈПЈ	92.041	99.824
	65.009.756	**69.276.624**

Друштво наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Друштво је уговорило са повериоцима променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор. Руководство очекује да ће Друштво бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Друштво (ГПН Група) одржава однос задуживања према EBITDA (напомена 5). Руководство верује да је Друштво усаглашено са наведеним ковенантама на дан 31. децембра 2022. и 31. децембра 2021. године.

в) Обавезе за лизинг

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочне обавезе по основу закупа	1.797.176	1.007.802
Текуће обавезе по основу закупа	498.203	330.579
	2.295.379	**1.338.381**

Износи признати у оквиру биланса успеха:

	2022	2021
Трошкови камата (укључени у финансијске расходе)	40.099	33.134
Трошкови који се односе на краткорочни закуп (напомена 32)	64.148	91.723
Трошкови који се односе на закуп средстава мале вредности која нису приказана као краткорочни закуп (напомена 32)	19.703	10.117
Трошкови који се односе на варијабилна плаћања закупа који нису укључени у обавезе за закуп (напомена 32)	1.118.267	1.094.702

г) Остале дугорочне финансијске обавезе

Остале дугорочне финансијске обавезе у износу од РСД 847.172 (2021: 841.861 РСД) у потпуности представљају одложену накнаду ПЈСЦ Зарубежњефт (даље ЗН) за истраживачки пројекат O&Г који је у току преко зависног друштва Јадран Нафтагас. Ова обавеза зависи од наступања неизвесних будућих догађаја који су ван контроле издаваоца (ЗН) и власника инструмента (НИС). У складу са Новатион споразумом и споразумом о преносу закљученим између ЗН. НИС-а и Јадран Нафтагас-а, сва права и обавезе ЗН-а преузео је НИС за накнаду једнаку неизмиреним кредитним обавезама Јадран Нафтагас-а према ЗН-у и Нафтегазинкор-у пре споразума. Накнада не може премашити износ наведених обавеза.

24. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Краткорочни кредити од зависних правних лица	4.036.953	2.188.400
Краткорочни кредити у земљи	821.257	-
Краткорочни кредити у иностранству	486.888	-
Краткорочна доспећа дугорочних кредита (напомена 23)	5.811.404	7.048.516
Краткорочна доспећа обавеза по финансијском лизингу (напомена 23)	498.203	330.579
	11.654.705	**9.567.495**

25. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Обавезе из пословања – матично и зависна повезана лица	4.189.599	4.868.340
Обавезе из пословања – остала повезана лица	3.674.576	2.448.423
Обавезе из пословања у земљи	6.266.698	6.299.767
Обавезе из пословања у иностранству	11.309.738	12.153.357
Обавезе из пословања - остало	15.449	22.852
	25.456.060	**25.792.739**

26. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Обавезе из специфичних послова	235.657	181.267
Обавезе за неисплаћене бруто зараде	1.133.530	1.051.236
Обавезе за камате	155.501	85.507
Обавезе за дивиденде	3.783.818	3.784.105
Обавезе према запосленима	645.843	491.575
Обавезе за ПДВ	3.897.528	2.057.339
Обавеза за акцизу	7.814.476	6.303.828
Накнада за робне резерве	885.898	286.795
Накнада за енергетску ефикасност	92.527	33.653
Обавезе по основу пореза на добит	13.992.693	4.144.615
Остале обавезе за порезе	831.029	921.333
Остале краткорочне обавезе	106.724	60.027
	33.575.224	**19.401.280**

27. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2022. године у износу РСД 3.543.294 (31. децембра 2021: РСД 3.426.030) се највећим делом односе на укалкулисане обавезе за бонусе запосленима у износу РСД 2.087.194 (31. децембра 2021: РСД 1.815.305) и обавезе по основу уговора са купцима по основу програма лојалности у износу од РСД 686.933 (31. децембар 2021: РСД 776.791).

Приход у износу од РСД 3.269.023 (31. децембра 2021: РСД 4.369.748) који је остварен у текућем извештајном периоду се односи на уговорене обавезе на дан 1. јануара 2022. од чега се РСД 2.699.433 (31. децембра 2021: РСД 3.835.100) односи на авансе и РСД 569.590 (31. децембра 2021: РСД 534.648) на програм лојалности купаца.

28. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Укидање исправке по основу:		
- Основних средстава	–	24.619
- Инвестиционих некретнина	111.686	148.042
- Залиха	78.108	86.640
- Остале имовине	128	291
	189.922	**259.592**

29. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Трошкови материјала за израду	270.662.355	161.346.556
Трошкови режијског и осталог материјала	207.146	201.328
Трошкови горива и енергије	8.299.522	3.898.387
Остало	439.280	500.763
	279.608.303	**165.947.034**

30. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Трошкови зарада (бруто)	15.831.403	14.326.304
Порези и доприноси на зараде на терет послодавца	2.121.658	1.955.945
Трошкови уговора о делу	100.123	99.180
Трошкови осталих личних зарада	18.755	13.804
Накнаде плаћене одбору директора	131.997	134.090
Трошкови отпремнина	27.494	342.681
Трошкови услужних организација	4.195	402
Остали лични расходи	666.744	406.981
	18.902.369	**17.279.387**

31. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Укидање исправке по основу:		
- Нематеријалне имовине	4.724	1.008
- Основних средстава	146.367	743.396
- Инвестиционих некретнина	25.920	64.306
- Средстава намењених продаји	–	9.179
- Залиха	29.072	1.971
- Остале имовине	1.125	–
	207.208	**819.860**

32. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Производне услуге	3.028.069	2.584.055
Транспортне услуге	3.915.818	3.216.249
Услуге одржавања	6.340.226	5.719.883
Закупнине	1.202.118	1.196.542
Трошкови сајмова	7.701	5.440
Реклама и пропаганда	786.280	720.207
Трошкови истраживања	36.704	86.603
Остале услуге	1.753.266	1.651.066
	17.070.182	**15.180.045**

33. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Непроизводне услуге	2.798.604	3.172.398
Репрезентација	81.533	41.242
Премије осигурања	426.251	466.349
Трошкови платног промета	582.145	363.081
Трошкови пореза	1.153.120	1.140.802
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	1.753.558	1.289.755
Провизија франшизера	4.491.902	3.736.668
Остали непроизводни трошкови	738.279	707.678
	12.025.392	**10.917.973**

Трошкови непроизводних услуга за годину која се завршила 31. децембра 2022. у износу од РСД 2.798.604 (2021: РСД 3.172.398) се највећим делом односе трошкове пројектовања у износу од РСД 1.229.892 (2021: РСД 1.220.237), трошкове обезбеђења у износу од РСД 569.820 (2021: РСД 514.032) и трошкове консултантских услуга у износу од РСД 164.447 (2021: РСД 191.085).

34. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Финансијски приходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	2.089.842	1.049.596
- модификациони добитак	23.158	95.841
- остали финансијски приходи	693.138	684.275
Приходи од камата	2.055.391	197.347
Добици од реструктуирања зајмова	–	–
Приход по основу дисконта потраживања	131	19.486
Позитивне курсне разлике	531.965	488.922
Остали финансијски приходи	39.086	46.310
	5.432.711	**2.581.777**

35. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Финансијски расходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	3.456.222	1.678.301
- модификациони губитак	–	–
- остали финансијски расходи	205.043	193.687
Расходи камата	1.513.230	1.383.193
Дисконт дугорочних потраживања	36.976	–
Дисконт дугорочних обавеза	90.101	79.637
Дисконт дугорочних финансијских инструмената	24.732	118.241
Негативне курсне разлике	1.404.122	490.640
Остали финансијски расходи	67.440	7.674
	6.797.866	**3.951.373**

36. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Укидање обезвређења дугорочних финансијских пласмана	50.409	–
Приходи по основу вредновања:		
- потраживања по основу продаје (напомена 5)	40.379	34.193
- специфичних потраживања (напомена 5)	601.580	285.617
- осталих потраживања (напомена 5)	4.647	12.411
	697.015	**332.221**

37. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Обезвређења дугорочних финансијских пласмана	-	55.729
Вредновање финансијских инструмената кроз биланс успеха	352.829	267.888
Расходи по основу вредновања:		
- потраживања по основу продаје (напомена 5)	102.452	36.079
- специфичних потраживања (напомена 5)	264	1.051
- осталих потраживања (напомена 5)	9.736	5.229
	465.281	**365.976**

38. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	201.156	63.355
Добици од продаје материјала	41.053	42.068
Добици од продаје инструмената капитала	-	1.216
Вишкови по основу пописа	523.574	369.348
Приходи од смањења обавеза	13.354	333.000
Укидање дугорочних резервисања (напомена 22)	368.474	143.899
Затезне камате	72.616	38.143
Остали приходи	23.220	20.046
	1.243.447	**1.011.075**

39. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Губици од продаје нематеријалне имовине и некретнина, постројења и опреме	149.018	115.781
Губици од продаје материјала	79.420	121.271
Губици по основу заштите од ризика	-	-
Мањкови	584.631	481.925
Отпис потраживања	1.644	6.245
Отпис залиха	91.242	43.488
Остали непоменути расходи	226.760	176.575
	1.132.715	**945.285**

40. ПОРЕЗ НА ДОБИТ

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Текући порез на добит	17.696.181	4.155.337
Одложени порез		
Настанак и укидање привремених разлика (напомена 13)	(406.238)	1.082
	17.289.943	**4.156.419**

Порез на добит Друштва пре опорезивања се разликује од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе на резултат Друштва, као што је приказано:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Добит (губитак) пре опорезивања	**110.746.874**	**27.288.164**
Порез обрачунат по прописаној пореској стопи – 15%	16.612.031	4.093.225
Ефекат опорезивања на:		
Приходе који су изузети из опорезивања	(66.249)	(12.886)
Расходе који се не признају за пореске сврхе:		
- порез на добит у Анголи	155.950	84.312
- остали расходи који се не признају	(469.078)	437.895
Порески губици за које нису била призната одложена пореска средства	-	(437.735)
Искоришћени порески кредити	-	(51.945)
Остало	1.057.289	43.553
	17.289.943	**4.156.419**
Ефективна стопа пореза на добит	15,61%	15,23%

41. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Економско окружење у Републици Србији

Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Просечна цена нафте у 2022. години је 101,2 долара за барел, односно 43% више него у истом периоду 2021. године, што је условило да Влада Републике Србије уведе краткорочна ограничења на продајне цене нафтних деривата. Немогуће је утврдити колико ће дуго трајати ова појачана волатилност. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање Руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Друштва.

Друштво тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.

Руководство предузима неопходне мере да обезбеди одрживост пословања Друштва. Међутим, будуће ефекте тренутне економске ситуације тешко је предвидети, а тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.

Заштита животне средине

Руководство Друштва је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од РСД 488.060 (31. децембар 2021.: РСД 376.734) на основу интерне процене о усаглашености Друштва са законском регулативом Републике Србије.

Руководство Друштва сматра да на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2022. године да је Друштво измирило све пореске обавезе према држави.

Капиталне обавезе

На дан 31. децембра 2022. године Друштво је имало закључене уговоре о набавци некретнина, постројења и опреме у износу од РСД 311.970 (31. децембар 2021. године: РСД 383.637).

Није било других значајних потенцијалних обавеза Друштва.

42. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У сврху састављања ових финансијских извештаја, лица се сматрају повезаним уколико једно лице има контролу над другим или је у могућности да значајно утиче на доношење финансијских и пословних одлука у складу са МРС 24 Повезана лица.

Друштво је у 2022. години и у истом периоду претходне године ступало у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицама у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте и нафтних производа.

На дан 31. децембра 2022. године и 31. децембра 2021. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима је следеће:

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придружена друштва
На дан 31. децембра 2022.			
Право коришћења средстава	41.030	-	-
Учешћа у капиталу	13.425.627	-	1.038.800
Дугорочни кредити	28.640.649	-	-
Остали дугорочни пласмани	840.001	-	-
Аванси за залихе и услуге	220	-	22.259
Потраживања по основу продаје	8.422.984	-	1.636.741
Друга потраживања	2.123.237	-	265
Краткорочни финансијски пласмани	394.814	-	-
Дугорочне обавезе	(41.884)	-	(50)
Краткорочне финансијске обавезе	(4.039.193)	-	(2.728.552)
Примљени аванси	(67.543)	-	(3.121)
Обавезе из пословања	(4.187.837)	(1.762)	(3.674.576)
Остале краткорочне обавезе	(10.624)	-	(25)
	45.541.481	**(1.762)**	**(3.708.259)**

	Зависна друштва	Матично друштво	Лица под заједничком контролом и придружена друштва
На дан 31. децембра 2022.			
Право коришћења средстава	43.712	-	414
Учешћа у капиталу	13.425.627	-	1.038.800
Дугорочни кредити	27.188.599	-	-
Остали дугорочни пласмани	841.861	-	-
Аванси за залихе и услуге	2.323	-	29.788
Потраживања по основу продаје	5.807.273	601	2.097.458
Друга потраживања	1.365.171	-	128
Краткорочни финансијски пласмани	1.855.115	-	-
Дугорочне обавезе	(44.068)	(2.734.468)	(209)
Краткорочне финансијске обавезе	(2.190.722)	(5.468.935)	(142)
Примљени аванси	(31.504)	-	(944)
Обавезе из пословања	(4.865.339)	(3.000)	(2.448.423)
Остале краткорочне обавезе	(1.195)	(13)	-
Остале текуће обавезе	(54.157)	-	-
	43.342.696	**(8.205.815)**	**716.870**

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2022. и 2021. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

Година која се завршила дана 31. децембра 2022. године	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања и придружена друштва
Приходи од продаје	36.438.469	-	40.931.151
Расходи везани за набавку производа и услуга	(12.375.169)	(7.292)	(125.392.130)
Остали расходи	683.311	-	(151.160)
	24.746.611	**(7.292)**	**(84.612.139)**
Година која се завршила дана 31. децембра 2021. године			
Приходи од продаје	27.039.333	2.056	30.082.534
Расходи везани за набавку производа и услуга	(10.177.499)	(22.569.246)	(2.535.615)
Остали расходи	648.564	(174.840)	(176)
	17.510.398	**(22.742.030)**	**27.546.743**

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	Заједничка улагања и придружена друштва	Остали
На дан 31. децембра 2022. године		
Потраживања – пре исправке вредности		
• ХИП Петрохемија	1.433.784	-
• Србијагас	-	24.831
• AIR Србија	-	762.548
Дати аванси		
• Србијагас	-	445
Обавезе		
• ХИП Петрохемија	(1.259.596)	-
• Србијагас	-	(725.804)
Остале краткорочне обавезе		
• ХИП Петрохемија	(2.506)	-
• Србијагас	-	(24)
	171.682	**61.996**
На дан 31. децембра 2021. године		
Потраживања – пре исправке вредности		
• ХИП Петрохемија	1.905.004	-
• Србијагас	-	111.545
• AIR Србија	-	287.512
Дати аванси		
• Србијагас	-	445
Обавезе		
• ХИП Петрохемија	(1.551.586)	-
• Србијагас	-	(605.123)
Остале краткорочне обавезе		
• ХИП Петрохемија	(2.852)	-
	350.566	**(205.621)**

	Лица под заједничком контролом и придружени ентитети	Остали
Година која се завршила дана 31. децембра 2022. године		
Пословни Приходи		
• ХИП Петрохемија	39.107.255	-
• Србијагас	-	219.746
• AIR Србија	-	9.592.537
Пословни Расходи		
• ХИП Петрохемија	(279.921)	-
• Србијагас	-	(340.454)
	38.827.334	**9.471.829**
Година која се завршила дана 31. децембра 2021. године		
Пословни Приходи		
• ХИП Петрохемија	28.673.855	-
• Србијагас	-	224.146
• AIR Србија	-	3.232.714
Пословни Расходи		
• ХИП Петрохемија	(230.133)	-
• Србијагас	-	(205.962)
	28.443.722	**3.250.898**

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајнијим делом се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2022. и 2021. године Друштво је признало РСД 1.024.263 и РСД 1.033.696 респективно. Као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

43. УСАГЛАШЕЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

У складу за захтевима Закона о рачуноводству Друштво је извршило усаглашење својих потраживања и обавеза са купцима и добављачима пре припреме финансијских извештаја. Није било неусаглашених потраживања од купаца купцима. Укупан износ неусаглашених обавеза према добављачима износи РСД 443.058 (76 добављача) што чини 1,74% од укупног износа обавеза из пословања.

44. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Није било материјално значајних догађаја након датума биланса.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2022. године до 28. фебруара 2023. године, када су ови финансијски извештаји одобрени.

2.02
Консолидовани финансијски извештаји

Извештај независног ревизора о консолидованим финансијским извештајима

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Мишљење

Извршили смо ревизију приложених консолидованих годишњих финансијских извештаја НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д., Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и његових зависних друштава (заједно у даљем тексту: Група) који се састоје од консолидованог Биланса стања са стањем на дан 31. децембра 2022. године, консолидованог Биланса успеха, консолидованог Извештаја о осталом резултату, консолидованог Извештаја о токовима готовине и консолидованог Извештаја о променама на капиталу за годину која се завршава на тај дан, као и Напомена уз консолидоване финансијске извештаје које садрже преглед основних рачуноводствених политика и остала обелодањивања.

Према нашем мишљењу, приложени консолидовани финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују консолидовани финансијски положај Групе на дан 31. децембра 2022. године, као и консолидоване резултате њеног пословања и консолидоване токове готовине за годину која се завршава на тај дан, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији Републике Србије и Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима су детаљније описане у одељку извештаја Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја. Ми смо независни у односу на Групу у складу са Етичким кодексом за професионалне рачуновође Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (ИЕСБА кодекс) и етичким захтевима који су релевантни за ревизију консолидованих финансијских извештаја у Републици Србији, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтевима и ИЕСБА Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и адекватни да нам пруже основу за наше мишљење.

Кључна ревизорска питања

Кључна ревизијска питања су она која су, по нашем професионалном просуђивању, била од највећег значаја у ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије консолидованих финансијских извештаја у целини и у формирању нашег мишљења о њима, и ми нисмо изнели издвојено мишљење о овим питањима. Утврдили смо следеће кључно ревизорско питање:

Процена резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине

Информације о примењеним рачуноводственим политикама и проценама резервисања за обављање природних ресурса и заштите животне средине обелодањене су у напомени 2, напомени 3 и напомени 20 уз консолидоване финансијске извештаје. Као што је описано у напоменама уз финансијске извештаје, Група је признала резервисања у износу од РСД 11,540,005 хиљада.

Резервисање за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине захтева значајно просуђивање руководства због бројних претпоставки на које утичу будуће активности, економски фактори и законодавство у коме Група послује. Најзначајније процене укључују будућу процену будућих трошкова за измирење садашње обавезе, инфлаторне и дисконтне стопе и времена експлоатације.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Кључна ревизорска питања (Наставак)

Ревизија ове области у оквиру финансијских извештаја је сложен процес јер од нас захтева да оценимо претпоставке за процене будућих трошкова за шта постоје ограничени упоредни подаци будући да је обнављање природних ресурса инфраструктуре гаса и нафте активност у настанку. Процена поменутих фактора утиче на утврђивање тачног износа резервисања које у консолидованим финансијским извештајима представља материјално значајну ставку.

Руководство врши преглед резервисања за потребе обнављања природних ресурса и заштите животне средине на годишњем нивоу, и то за средства за истраживање и процењивање и средства за производњу и прераду нафте и нафтних деривата. Преглед од стране руководства обухвата и анализу промена законске регулативе у Републици Србији, процене трошкова, инфлаторне и дисконтне стопе и рочност обавеза.

Ревизорски приступ:

Наше ревизорске процедуре су обухватиле разумевање законских обавеза у погледу обнављања природних ресурса и заштите животне средине, а у складу са одредбама Закона о рударству и геолошким истраживањима и Закона о заштити животне средине, према којима је Група дужна да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији изврши рекултивацију земљишта и да ради спречавања даљег ширења загађења проузрокованог удесом предузима мере санације према плановима заштите о свом трошку.

Такође, спровели смо следеће ревизијске процедуре:

- Извршили смо проверу математичке тачности модела које Група примењује приликом обрачуна резервисања;
- На одређеном узорку смо извршили увид у статус бушотина и извршили поређење са статусом у оквиру бушотинског фонда који представља основу за обрачун резервисања;
- Изршили смо проверу промене статуса бушотина у текућој години у односу на претходну годину, будући да промена статуса бушотина може имати материјалан утицај на обрачун резервисања;
- Извршили смо проверу потпуности података, поређењем са другим информацијама у оквиру пословне евиденције и ревизијским поступцима везаним за некретнине, постројења и опрему;
- Извршили смо оцену оправданости примењене дисконтне стопе као једне од претпоставки за обрачун резервисања упоређивањем са стопом на државне обвезнице Републике Србије преузете од Народне банке Србије;
- Извршили смо оцену и разумевање претпоставки везаних за трошкове неопходне за ликвидацију и рекултивацију земљишта;
- Извршили смо проверу анализе осетљивости коју је припремило руководство за главне прерпоставке;
- Стекли смо разумевање процедура Групе које руководство примењује за процену и евидентирање дугорочних резервисања. Ово је укључило разумевање да ли за формирање резервисања постоји законска или изведена обавеза.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Остала питања

Консолидовани финансијски извештаји Групе за годину која се завршила на дан 31. децембра 2021. године били су предмет ревизије од стране другог ревизора који је исказао немодификовано мишљење о финансијским извештајима дана 03. марта 2022. године.

Остале информације

Руководство је одговорно за остале информације. Остале информације обухватају консолидовани Годишњи извештај о пословању за годину завршену 31. децембра 2022. године. Наше мишљење о консолидованим финансијским извештајима се не односи на остале информације. У вези са нашом ревизијом консолидованих финансијских извештаја, наша одговорност је да прочитамо остале информације наведене горе, и при томе размотримо да ли постоји материјална недоследност између њих и консолидованих финансијских извештаја или наших сазнања стечених током ревизије, или на други начин представљају материјално погрешна исказивања.

У вези са консолидованим Годишњим извештајем о пословању, спровели смо такође процедуре у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије. Ове процедуре укључују разматрање да ли консолидовани Годишњи извештај о пословању садржи обелодањивања која се захтевају Законом о рачуноводству Републике Србије. На основу процедура спроведених током ревизије, по нашем мишљењу:

- ✓ консолидовани Годишњи извештај о пословању састављен је у складу са захтевима Закона о рачуноводству Републике Србије; и
- ✓ информације наведене у консолидованом Годишњем извештају о пословању, за финансијску годину за коју се припремају консолидовани финансијски извештаји, су конзистентне са консолидованим финансијским извештајима.

Додатно, на основу знања и разумевања пословања Групе и њеног пословног окружења, стеченог током обављања ревизије, од нас се захтева да саопштимо у извештају уколико закључимо да постоји материјално погрешно приказивање у консолидованом Годишњем извештају о пословању. У том смислу, не постоји ништа што би требало да саопштимо у извештају.

Одговорност руководства и лица овлашћених за управљање за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за припрему ових консолидованих финансијских извештаја који пружају истинит и објективан приказ, у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије, као и за оне интерне контроле које руководство одреди као неопходне у припреми консолидованих финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке.

При састављању консолидованих финансијских извештаја руководство је одговорно за процену способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на сталност пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводстсвене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Групу или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надгледање процеса финансијског извештавања Групе.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да консолидовани финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед проневере или грешке и издавање извештаја ревизора који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Законом о ревизији Републике Србије увек открити материјално погрешне исказе, ако такви искази постоје. Погрешни искази могу да настану услед проневере или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника, донете на основу консолидованих финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са Законом о ревизији Републике Србије, ми примењујемо професионално просуђивање и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- ✓ Вршимо идентификацију и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у консолидованим финансијским извештајима, насталих услед проневере или грешке; осмишљавамо и спроводимо ревизијске поступке који су прикладни за те ризике; прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа како би обезбедили основу за мишљење ревизора. Ризик да материјално значајни погрешни искази услед проневере неће бити идентификовани је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што проневера може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- ✓ Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола.
- ✓ Вршимо процену примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- ✓ Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и, на основу прикупљених ревизијских доказа, да ли постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у свом извештају скренемо пажњу на повезана обелодањивања у финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо своје мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прикупљеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да Група престане да послује у складу са начелом сталности.
- ✓ Вршимо процену укупне презентације, структуре и садржаја консолидованих финансијских извештаја, укључујући обелодањивања, као и да ли су у консолидованим финансијским извештајима приказане основне трансакције и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.

FINEXPERTIZA

Kneza Miloša 90a/43, Skyline
tel.: + 381 11 40 10 573
e-mail: office@finexpertiza.rs
www.finexpertiza.rs
MB: 21105830
PIB: 109984934

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА (Наставак)

АКЦИОНАРИМА И ОДБОРУ ДИРЕКТОРА НАФТНЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ а.д. Нови Сад

Одговорност ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

- ✓ Прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа о финансијским информацијама Групе, односно о пословним активностима унутар Групе, са циљем да изразимо мишљење о консолидованим финансијским извештајима. Ми смо одговорни за усмеравање, надзор и извршење ревизије Групе. Такође, ми смо искључиво одговорни за наше ревизијско мишљење.

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије, значајне ревизијске налазе, укључујући све значајне недостатке интерне контроле које смо идентификовали током ревизије.

Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтевима у погледу независности и да ћемо их обавестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и где је то могуће, о повезаним мерама заштите.

Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно обелодањивање о том питању или када, у изузетно ретким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне последице буду веће него користи од такве комуникације.

Београд, 01. март 2023. године

FINEXPERTIZA d.o.o. BEOGRAD

Срђан Божовић
Партнер на пројекту ревизије

Лиценцирани овлашћени ревизор

Консолидовани биланс стања

		АОП	Напомена	31. децембар 2022	31. децембар 2021
А.	**УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ**	**0001**		**–**	**–**
Б.	**СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0009+0017+0018+0028)**	**0002**		**311.411.100**	**313.317.925**
I.	**НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008)**	**0003**	**7**	**22.449.242**	**23.356.993**
	1. Улагања у развој	0004		12.792.453	13.075.534
	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала нематеријална имовина	0005		3.630.160	3.222.010
	3. Гудвил	0006		1.263.760	1.293.132
	4. Нематеријална имовина узета у лизинг и нематеријална имовина у припреми	0007		4.762.869	5.766.317
	5. Аванси за нематеријалну имовину	0008		–	–
II.	**НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0010+0011+0012+0013+0014+0015+0016)**	**0009**		**284.978.914**	**287.163.900**
	1. Земљиште и грађевински објекти	0010	8а	175.876.807	173.558.588
	2. Постројења и опрема	0011	8а	85.412.127	91.366.040
	3. Инвестиционе некретнине	0012	8б	1.531.705	1.728.395
	4. Некретнине, постројења и опрема узети у лизинг и некретнине, постројења и опрема у припреми	0013	8а, 8д	20.713.910	19.943.295
	5. Остале некретнине, постројења и опрема и улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0014	8а	262.778	251.416
	6. Аванси за некретнине, постројења и опрему у земљи	0015	8а	1.118.198	266.090
	7. Аванси за некретнине, постројења и опрему у иностранству	0016	8а	63.389	50.076
III.	**БИОЛОШКА СРЕДСТВА**	**0017**		**–**	**–**
IV.	**ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)**	**0018**		**3.982.944**	**2.797.032**
	1. Учешћа у капиталу правних лица (осим учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа)	0019		92.230	91.900
	2. Учешћа у капиталу која се вреднују методом учешћа	0020	9	2.866.724	1.582.900
	3. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у земљи	0021		–	–
	4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима и дугорочна потраживања од тих лица у иностранству	0022		–	–
	5. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у земљи	0023		9.367	9.515
	6. Дугорочни пласмани (дати кредити и зајмови) у иностранству	0024		–	–
	7. Дугорочна финансијска улагања (хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности)	0025		–	–
	8. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0026		–	–
	9. Остали дугорочни финансијски пласмани и остала дугорочна потраживања	0027	10	1.014.623	1.112.717
V.	**ДУГОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**	**0028**		**–**	**–**

у ООО РСД

		АОП	Напомена	31. децембар 2022	31. децембар 2021
В.	**ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА**	**0029**	**11**	**2.766.666**	**2.343.219**
Г.	**ОБРТНА ИМОВИНА (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)**	**0030**		**200.638.341**	**95.364.013**
I.	**ЗАЛИХЕ (0032+0033+0034+0035+0036)**	**0031**	**12**	**59.145.435**	**37.503.380**
	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0032		28.327.503	17.302.902
	2. Недовршена производња и готови производи	0033		26.770.096	16.416.537
	3. Роба	0034		3.137.015	3.231.683
	4. Плаћени аванси за залихе и услуге у земљи	0035		493.164	432.170
	5. Плаћени аванси за залихе и услуге у иностранству	0036		417.657	120.088
II.	**СТАЛНА ИМОВИНА КОЈА СЕ ДРЖИ ЗА ПРОДАЈУ И ПРЕСТАНАК ПОСЛОВАЊА**	**0037**		**23.833**	**44.008**
III.	**ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0039+0040+0041+0042+0043)**	**0038**	**13**	**35.693.648**	**28.405.044**
	1. Потраживања од купаца у земљи	0039		32.588.975	24.777.305
	2. Потраживања од купаца у иностранству	0040		1.289.982	1.432.922
	3. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у земљи	0041		1.642.732	2.019.633
	4. Потраживања од матичног, зависних и осталих повезаних лица у иностранству	0042		171.959	175.184
	5. Остала потраживања по основу продаје	0043		-	-
IV.	**ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0045+0046+0047)**	**0044**	**14**	**2.047.402**	**1.482.846**
	1. Остала потраживања	0045		1.924.028	1.376.625
	2. Потраживања за више плаћен порез на добитак	0046		-	28.829
	3. Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	0047		123.374	77.392
V.	**КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0049+0050+0051+0052+0053+0054+0055+0056)**	**0048**	**15**	**6.174.911**	**104.451**
	1. Краткорочни кредити и пласмани - матично и зависна правна лица	0049		-	-
	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана лица	0050		36.214	-
	3. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у земљи	0051		75.066	76.176
	4. Краткорочни кредити, зајмови и пласмани у иностранству	0052		-	-
	5. Хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности	0053		-	-
	6. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз Биланс успеха	0054		-	-
	7. Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удели	0055		-	-
	8. Остали краткорочни финансијски пласмани	0056		6.063.631	28.275
VI.	**ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА**	**0057**	**16**	**88.131.045**	**21.283.274**
VII.	**КРАТКОРОЧНА АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**	**0058**	**17**	**9.422.067**	**6.541.010**
Д.	**УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0029+0030)**	**0059**		**514.816.107**	**411.025.157**

у ООО РСД

		АОП	Напомена	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Ђ.	**ВАНБИЛАНСНА АКТИВА**	**0060**	**18**	**130.773.699**	**124.420.216**
А.	**КАПИТАЛ (0402+0403+0404+0405+0406-0407+0408+0411-0412) >= 0**	**0401**	**19**	**349.227.637**	**262.836.211**
I.	**ОСНОВНИ КАПИТАЛ**	**0402**	**19.1**	**81.530.200**	**81.530.200**
II.	**УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ**	**0403**		**-**	**-**
III.	**ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА**	**0404**		**-**	**-**
IV.	**РЕЗЕРВЕ**	**0405**		**-**	**-**
V.	**ПОЗИТИВНЕ РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ И НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА**	**0406**		**675.575**	**658.797**
VI.	**НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА**	**0407**		**171.150**	**58.150**
VII.	**НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0409+0410)**	**0408**		**267.193.012**	**180.685.686**
	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0409		174.817.600	159.728.653
	2. Нераспоређени добитак текуће године	0410		92.375.412	20.957.033
VIII.	**УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ**	**0411**		**-**	**19.678**
IX.	**ГУБИТАК (0413+0414)**	**0412**		**-**	**-**
	1. Губитак ранијих година	0413		-	-
	2. Губитак текуће године	0414		-	-
Б.	**ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0416+0420+0428)**	**0415**		**80.129.074**	**85.503.686**
I.	**ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0417+0418+0419)**	**0416**	**20**	**14.814.651**	**12.430.855**
	1. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0417		979.395	1.175.803
	2. Резервисања за трошкове у гарантном року	0418		-	-
	3. Остала дугорочна резервисања	0419		13.835.256	11.255.052
II.	**ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)**	**0420**	**21**	**65.314.423**	**73.072.831**
	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0421		-	-
	2. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0422		-	-
	3. Дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0423		-	2.734.483
	4. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у земљи	0424		47.928.094	47.762.057
	5. Дугорочни кредити, зајмови и обавезе по основу лизинга у иностранству	0425		16.412.357	21.630.304
	6. Обавезе по емитованим хартијама од вредности	0426		-	-
	7. Остале дугорочне обавезе	0427		973.972	945.987
III.	**ДУГОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**	**0428**		**-**	**-**
В.	**ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ**	**0429**	**11**	**-**	**-**

у ООО РСД

		АОП	Напомена	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Г.	**ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ**	**0430**		**-**	**-**
Д.	**КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)**	**0431**		**85.459.396**	**62.685.260**
I.	**КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА**	**0432**	**20**	**2.013.474**	**1.646.631**
II.	**КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)**	**0433**	**22**	**7.855.467**	**7.689.172**
	1. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0434		-	-
	2. Обавезе по основу кредита према матичном, зависним и осталим повезаним лицима у иностранству	0435		2.728.428	5.468.935
	3. Обавезе по основу кредита и зајмова од лица која нису домаће банке	0436		735.918	640.656
	4. Обавезе по основу кредита од домаћих банака	0437		3.582.756	1.296.026
	5. Кредити, зајмови и обавезе из иностранства	0438		808.365	283.555
	6. Обавезе по краткорочним хартијама од вредности	0439		-	-
	7. Обавезе по основу финансијских деривата	0440		-	-
III.	**ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ**	**0441**		**11.399.343**	**3.163.934**
IV.	**ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0443+0444+0445+0446+0447+0448)**	**0442**	**23**	**24.024.598**	**24.575.663**
	1. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у земљи	0443		3.620.071	1.677.244
	2. Обавезе према добављачима - матична, зависна правна лица и остала повезана лица у иностранству	0444		77.576	807.220
	3. Обавезе према добављачима у земљи	0445		8.278.322	9.748.498
	4. Обавезе према добављачима у иностранству	0446		12.016.177	12.316.499
	5. Обавезе по меницама	0447		-	-
	6. Остале обавезе из пословања	0448		32.452	26.202
V.	**ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0450+0451+0452)**	**0449**	**24**	**35.453.016**	**21.535.022**
	1. Остале краткорочне обавезе	0450		7.193.194	6.644.265
	2. Обавезе по основу пореза на додату вредност и осталих јавних прихода	0451		14.246.373	10.652.549
	3. Обавезе по основу пореза на добитак	0452		14.013.449	4.238.208
VI.	**ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ СРЕДСТАВА НАМЕЊЕНИХ ПРОДАЈИ И СРЕДСТАВА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ ЈЕ ОБУСТАВЉЕНО**	**0453**		**-**	**-**
VII.	**КРАТКОРОЧНА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**	**0454**	**25**	**4.713.498**	**4.074.838**
Ђ.	**ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0415+0429+0430+0431-0059)>=0=(0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411)>=0**	**0455**		**-**	**-**
Е.	**УКУПНА ПАСИВА (0401+0415+0429+0430-0431-0455)**	**0456**		**514.816.107**	**411.025.157**
Ж.	**ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА**	**0457**	**18**	**130.773.699**	**124.420.216**

у ООО РСД

Консолидовани биланс успеха

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
А.	**ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)**	**1001**		**536.302.367**	**310.238.277**
I.	**ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004)**	**1002**	**6**	**91.430.596**	**61.104.658**
	1. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1003		37.389.802	20.932.020
	2. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1004		54.040.794	40.172.638
II.	**ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1006+1007)**	**1005**	**6**	**421.840.081**	**233.694.415**
	1. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1006		378.416.227	196.253.868
	2. Приходи од продаје производа и услуга на иностраном тржишту	1007		43.423.854	37.440.547
III.	**ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ**	**1008**		**11.953.116**	**10.444.184**
IV.	**ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА**	**1009**		**10.171.384**	**4.274.201**
V.	**СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА**	**1010**		**-**	**-**
VI.	**ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ**	**1011**	**6**	**732.845**	**390.273**
VII.	**ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)**	**1012**	**26**	**174.345**	**330.546**
Б.	**ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)**	**1013**		**425.960.931**	**281.835.685**
I.	**НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ**	**1014**		**52.757.124**	**31.872.318**
II.	**ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА, ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ**	**1015**	**27**	**287.255.980**	**171.669.316**
III.	**ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ (1017+1018+1019)**	**1016**	**28**	**32.190.314**	**28.841.346**
	1. Трошкови зарада и накнада зарада	1017		26.853.527	23.932.262
	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада	1018		3.731.825	3.352.235
	3. Остали лични расходи и накнаде	1019		1.604.962	1.556.849
IV.	**ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ**	**1020**		**25.479.192**	**24.958.601**
V.	**РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)**	**1021**	**29**	**236.008**	**783.229**
VI.	**ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА**	**1022**	**30**	**15.448.344**	**14.423.239**
VII.	**ТРОШКОВИ РЕЗЕРВИСАЊА**	**1023**		**3.461.613**	**981.522**
VIII.	**НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ**	**1024**	**31**	**9.132.356**	**8.306.114**
В.	**ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1013)>=0**	**1025**		**110.341.436**	**28.402.592**
Г.	**ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1013-1001)>=0**	**1026**		**-**	**-**
Д.	**ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1028+1029+1030+1031)**	**1027**	**32**	**6.403.142**	**1.994.554**
I.	**ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА**	**1028**		**2.142.450**	**1.222.970**
II.	**ПРИХОДИ ОД КАМАТА**	**1029**		**2.138.970**	**220.899**

у ООО РСД

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
III.	ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1030		757.386	504.244
IV.	ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1031		1.364.336	46.441
Ђ.	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1033+1034+1035+1036)	1032	33	7.128.152	4.733.811
I.	ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА МАТИЧНИМ, ЗАВИСНИМ И ОСТАЛИМ ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	1033		3.659.804	2.319.059
II.	РАСХОДИ КАМАТА	1034		1.799.768	1.720.542
III.	НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ	1035		1.559.618	522.006
IV.	ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	1036		108.962	172.204
Е.	ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1027-1032)>=0	1037		-	-
Ж.	ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1027)>=0	1038		725.010	2.739.257
З.	ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1039	34	699.716	339.236
И.	РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1040	35	477.301	330.521
Ј.	ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1041	36	1.419.176	1.151.128
К.	ОСТАЛИ РАСХОДИ	1042	37	1.420.052	1.622.598
Л.	УКУПНИ ПРИХОДИ (1001+1027+1039+1041)	1043		544.824.401	313.723.195
Љ.	УКУПНИ РАСХОДИ (1013+1032+1040+1042)	1044		434.986.436	288.522.615
М.	ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1043-1044)>=0	1045		109.837.965	25.200.580
Н.	ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1044-1043)>=0	1046		-	-
Њ.	ПОЗИТИВАН НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ДОБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1047		-	-
О.	НЕГАТИВНИ НЕТО ЕФЕКАТ НА РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ГУБИТКА ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1048		-	-
П.	ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1045-1046+1047-1048)>=0	1049		109.837.965	25.200.580
Р.	ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1046-1045+1048-1047)>=0	1050		-	-
С.	ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
I.	ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1051	38	17.886.433	4.273.671
II.	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1052	38	230.702	673.583
III.	ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1053	38	653.823	703.707

у ООО РСД

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
Т.	ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1054		-	-
Ћ.	НЕТО ДОБИТАК (1049-1050-1051-1052+1053-1054)>=0	1055		92.374.653	20.957.033
У.	НЕТО ГУБИТАК (1050-1049+1051+1052-1053+1054)>=0	1056		-	-
I.	НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1057		-	-
II.	НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1058		92.374.653	20.957.033
III.	НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА УЧЕШЋИМА БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	1059		-	-
IV.	НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАТИЧНОМ ПРАВНОМ ЛИЦУ	1060		-	-
V.	ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1061		0,57	0,13
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1062		-	-

у ООО РСД

Консолидовани извештај о осталом резултату

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
А.	**НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА**				
I.	**НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)**	2001		92.374.653	20.957.033
II.	**НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)**	2002		-	-
Б.	**ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК**				
а)	*Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима*				
1.	**Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме**				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003		-	-
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004		-	-
2.	**Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања**				
	а) добици	2005		-	12.056
	б) губици	2006		181.751	-
3.	**Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава**				
	а) добици	2007		-	-
	б) губици	2008		-	-
б)	*Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима*				
1.	**Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала**				
	а) добици	2009		-	-
	б) губици	2010		-	-
2.	**Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања**				
	а) добици	2011		65.497	105.223
	б) губици	2012		-	-
3.	**Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање**				
	а) добици	2013		-	-
	б) губици	2014		-	-
4.	**Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока**				
	а) добици	2015		-	-
	б) губици	2016		-	-
5.	**Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају**				
	а) добици	2017		-	783
	б) губици	2018		104	-

у ООО РСД

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
I.	**ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)-(2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)>=0**	2019		-	118.062
II.	**ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)-(2003+2005+2007+2009+2009+2011+2013+2015+2017)>=0**	2020		116.358	-
III.	**ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА**	2021		-	-
IV.	**ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОД НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА**	2022		-	-
V.	**НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019-2020-2021)>=0**	2023		-	118.062
VI.	**НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020-2019+2021)>=0**	2024		116.358	-
В.	**УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА**				
I.	**УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001-2002+2022-2023)>=0**	2025		92.258.295	21.075.095
II.	**УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002-2001+2023-2022)>=0**	2026		-	-
Г.	**УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027+2028)=АОП 2024>=0 или АОП 2025>0**	2027		92.258.295	21.075.095
	1. Приписан већинским власницима капитала	2028		92.258.295	21.075.095
	2. Приписан власницима који немају контролу	2029		-	-

у ООО РСД

Консолидовани извештај о токовима готовине

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
А.	**ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ**				
I.	**Приливи готовине из пословних активности (1 до 4)**	**3001**		**825.174.454**	**546.109.833**
	1.Продаја и примљени аванси у земљи	3002		689.656.564	415.107.521
	2.Продаја и примљени аванси у иностранству	3003		131.095.432	130.526.658
	3.Примљене камате из пословних активности	3004		1.515.009	85.381
	4.Остали приливи из редовног пословања	3005		2.907.449	390.273
II.	**Одливи готовине из пословних активности (1 до 8)**	**3006**		**711.111.204**	**503.934.376**
	1.Исплате добављачима и дати аванси у земљи	3007		67.864.843	45.713.226
	2.Исплате добављачима и дати аванси у иностранству	3008		315.935.844	184.721.021
	3.Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3009		29.973.944	28.693.700
	4.Плаћене камате у земљи	3010		987.741	885.066
	5.Плаћене камате у иностранству	3011		483.418	538.086
	6.Порез на добитак	3012		8.084.345	280.739
	7.Одливи по основу осталих јавних прихода	3013		287.781.069	242.834.798
	8.Остали одливи из пословних активности	3014		–	267.740
III.	**Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)**	**3015**		**114.063.250**	**42.175.457**
IV.	**Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)**	**3016**		**–**	**–**
Б.	**ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА**				
I.	**Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)**	**3017**		**421.432**	**618.326**
	1.Продаја акција и удела	3018		–	–
	2.Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3019		393.157	410.959
	3.Остали финансијски пласмани	3020		28.275	163.478
	4.Примљене камате из активности инвестирања	3021		–	–
	5.Примљене дивиденде	3022		–	43.889
II.	**Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)**	**3023**		**31.728.112**	**22.937.199**
	1.Куповина акција и удела	3024		–	–
	2.Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3025		25.437.566	22.773.565
	3.Остали финансијски пласмани	3026		6.290.546	163.634

у 000 РСД

		АОП	Напомена	Година која се завршила 31. децембра 2022	2021
III.	**Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)**	**3027**		**–**	**–**
IV.	**Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)**	**3028**		**31.306.680**	**22.318.873**
В.	**ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА**				
I.	**Приливи готовине из активности финансирања (1 до 7)**	**3029**		**5.811.336**	**17.229.700**
	1. Увећање основног капитала	3030		–	–
	2. Дугорочни кредити у земљи	3031	21	3.905.907	11.438.785
	3. Дугорочни кредити у иностранству	3032	21	593.845	5.290.915
	4. Краткорочни кредити у земљи	3033	21	824.256	500.000
	5. Краткорочни кредити у иностранству	3034		487.328	–
	6. Остале дугорочне обавезе	3035		–	–
	7. Остале краткорочне обавезе	3036		–	–
II.	**Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)**	**3037**		**20.660.303**	**24.386.574**
	1. Откуп сопствених акција и удела	3038		–	–
	2. Дугорочни кредити у земљи	3039	21	2.957.319	15.991.604
	3. Дугорочни кредити у иностранству	3040	21	11.105.986	6.165.093
	4. Краткорочни кредити у земљи	3041	21	–	500.000
	5. Краткорочни кредити у иностранству	3042		–	–
	6. Остале обавезе	3043		–	–
	7. Финансијски лизинг	3044	21	814.876	728.686
	8. Исплаћене дивиденде	3045	19.1	5.782.122	1.001.191
III.	**Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)**	**3046**		**–**	**–**
IV.	**Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)**	**3047**		**14.848.967**	**7.156.874**
Г.	**СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3013+3025)**	**3048**		**831.407.222**	**563.957.859**
Д.	**СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ(3005+3019+3031)**	**3049**		**763.499.619**	**551.258.149**
Ђ.	**НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3040-3041)**	**3050**		**67.907.603**	**12.699.710**
Е.	**НЕТО ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3041-3040)**	**3051**		**–**	**–**
Ж.	**ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА**	**3052**		**21.283.274**	**8.488.302**
З.	**ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ**	**3053**		**126.877**	**270.815**
И.	**НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ**	**3054**		**1.186.709**	**175.553**
Ј.	**ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042-3043+3044+3045-3046)**	**3055**	**16**	**88.131.045**	**21.283.274**

у 000 РСД

Консолидовани извештај о променама на капиталу

	АОП	Основни капитал	АОП	Рев.рез. и нер. доб. и губ.	АОП	Нераспоређени добитак	АОП	Губитак	АОП	Учешћа без права контроле	АОП	Укупно
1. Стање на дан 01.01.2021. године	**4001**	**81.530.200**	**4037**	**483.041**	**4046**	**168.315.069**	**4055**	**7.566.003**	**4064**	**-**	**4073**	**242.762.307**
2. Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4002	-	4038	-	4047	-	4056	-	4065	-	4074	-
3. Кориговано почетно стање на дан 01.01.2021. године	**4003**	**81.530.200**	**4039**	**483.041**	**4048**	**168.315.069**	**4057**	**7.566.003**	**4066**	**-**	**4075**	**242.762.307**
4. Нето промене у 2021 години	4004	-	4040	117.606	4049	12.390.295	4058	(7.566.003)	4067	-	4076	20.073.904
5. Стање на дан 31.12.2021. године	**4005**	**81.530.200**	**4041**	**600.647**	**4050**	**180.705.364**	**4059**	**-**	**4068**	**-**	**4077**	**262.836.211**
6. Ефекти ретроактивне исправке материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика	4006	-	4042	-	4051	-	4060	-	4069	-	4078	-
7. Кориговано почетно стање на дан 01.01.2022. године	**4007**	**81.530.200**	**4043**	**600.647**	**4052**	**180.705.364**	**4061**	**-**	**4070**	**-**	**4079**	**262.836.211**
8. Нето промене у 2022 години	4008	-	4044	(96.222)	4053	86.487.648	4062	-	4071	-	4080	86.391.426
9. Стање на дан 31.12.2022. године	**4009**	**81.530.200**	**4045**	**504.425**	**4054**	**267.193.012**	**4063**	**-**	**4072**	**-**	**4081**	**349.227.637**

у ООО РСД

Напомене уз консолидоване финансијске извештаје*

1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Отворено акционарско друштво Нафтна индустрија Србије, Нови Сад (у даљем тексту: Друштво) и њена зависна правна лица (заједно: Група), је вертикално интегрисана нафтна компанија која претежно послује у Републици Србији. Основне активности Групе обухватају:

- Истраживање, развој и производњу сирове нафте и гаса,
- Производњу нафтних деривата,
- Трговину нафтним дериватима и гасом и
- Производњу и трговину електричном енергијом.

Остале активности односе се на продају осталих производа и услуга.

Друштво је јавно акционарско друштво чије су акције листиране на Београдској берзи.

6. маја 2022. године, ПАО Газпром је реализовао куповину 6,15% основног капитала Друштва. У односу на компанију Газпром, НИС а.д. је део Газпром Групе на основу тога што правни ентитети (укључени у једну групу), по основу њиховог заједничког учешћа, имају више од педесет процената од укупних гласачких права основног капитала Друштва (ПАО Газпром – 6,15% основног капитала Друштва, Газпром Њефт - 50% основног капитала Друштва). Ови консолидовани финансијски извештаји одобрени су од стране Генералног Директора и биће презентовани Одбору Директора ради одобравања.

2. ПРЕГЛЕД МАТЕРИЈАЛНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

2.1. Основе за састављање консолидованих финансијских извештаја

Приложени консолидовани финансијски извештаји за годину која се завршила 31. децембра 2022. године састављени су у складу са Законом о рачуноводству који захтева да финансијски извештаји буду припремљени у складу са свим преведеним Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) као и другим прописима издатим од стране Министарства финансија Републике Србије. Превод МСФИ, који је потврдило и објавило Министарство финансија, састоји се од основних текстова МРС и МСФИ које је објавио Одбор за међународне рачуноводствене стандарде, укључујући тумачења која је издао Међународни комитет за тумачење финансијског извештавања у облику у којем су објављени и који не укључују основу за закључке, илустративне примере, смернице, коментаре, супротстављена мишљења, развијене примере и друге додатне материјале са објашњењима који се могу усвојити у погледу стандарда или тумачења, осим ако није изричито наведено да су они саставни део стандарда или тумачења. Такође, Законом о рачуноводству динар (РСД) је утврђен као званична извештајна валута (функционална и презентациона валута). Осим поменутог, Закон захтева одређена приказивања и одређени третман рачуна и стања, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Група је ове консолидоване финансијске извештаје саставила у формату прописаном од стране Министарства финансија Републике Србије,
- „Ванбилансна средства и обавезе" су приказани на обрасцу биланса стања. Ове ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Сходно томе, приложени консолидовани финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у потпуној сагласности са МСФИ.

Састављање консолидованих финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству Републике Србије захтева примену извесних кључних рачуноводствених процена. Оно, такође, захтева да Руководство користи своје просуђивање у примени рачуноводствених политика Групе. Области које захтевају просуђивање већег степена или веће сложености, односно области у којима претпоставке и процене имају материјални значај за консолидоване финансијске извештаје обелодањени су у напомени 3.

Консолидовани финансијски извештаји припремљени су у складу са принципом сталности пословања који се заснива на претпоставци да ће Група наставити са пословањем у догледној будућности. У циљу утврђивања оправданости ове претпоставке руководство анализира планове будућих новчаних прилива. На основу поменутих анализа руководство сматра да је Група способна да настави са пословним активностима у складу са принципом сталности пословања и да овај принцип треба да буде примењен у припреми ових консолидованих финансијских извештаја.

На дан потписивања консолидованих финансијских извештаја, цена сирове нафте у односу на цену на дан 31. децембра 2022. године порасла је са 81,325 УСД/ббл на 81,47 УСД/ббл. Руководство прати ситуацију на тржишту и припрема различите сценарије у односу на сваку значајну промену цене нафте.

2.2. Основе за припрему

Приложени консолидовани финансијски извештаји састављени су по принципу историјског трошка осим за одређена финансијска средства и обавезе као и инвестиционе некретнине које су одмерене по фер вредности.

2.3. Извештавање о сегментима

О пословним сегментима извештава се на начин који је доследан интерном извештавању за потребе Главног доносиоца одлука („ГДО"). ГДО, који је одговоран за алокацију ресурса и оцену перформанси оперативних сегмената, чине Одбор директора и Саветодавни одбор Генералног директора. Главни индикатор за оцену перформанси оперативних сегмената је EBITDA која се на регуларној бази подноси ГДО. Подаци о имовини и обавезама сегмената се не презентују ГДО на регуларној бази.

* *Сви износи су изражени у РСД ооо, осим ако није другачије назначено.*

2.4. Прерачунавање страних валута

(а) Функционална и валута приказивања

Билансне ставке зависних друштава Групе које су укључене у консолидоване финансијске извештаје се вреднују коришћењем валуте примарног економског окружења у којима друштва послују („функционална валута"). Консолидовани финансијски извештаји су презентовани у динарима („РСД"), који представља функционалну валуту Друштва и презентационе валуту Групе.

(б) Трансакције и стања

Трансакције у страној валути се прерачунавају у функционалну валуту применом девизних курсева важећих на дан трансакције или на дан процене вредности ако су ставке поново одмераване. Позитивне и негативне курсне разлике настале из измирења таквих трансакција и из прерачуна монетарних средстава и обавеза изражених у страним валутама на крају периода, признају се у консолидованом билансу успеха.

Позитивне и негативне курсне разлике које настају по основу кредита и готовине и готовинских еквивалената и осталих монетарних средстава и обавеза приказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру позиције „Финансијски приходи/финансијски расходи".

(в) Друштва Групе

Финансијска позиција и резултат свих друштава Групе чија је функционална валута различита од презентационе валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

I. Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан извештавања;
II. Приходи и расходи прерачунати су по средњем курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала (исказане у оквиру Резерви).

2.5. Принципи консолидације

Консолидовани финансијски извештаји укључују рачуне зависних друштава у којима Група има контролу. Контрола подразумева изложеност или право на варијабилне приносе и способност утицаја на те приносе кроз контролу над учешћем. Инвеститор има контролу над учешћем када има право које му омогућава да управља релевантним активностима, односно активностима које значајно утичу на приносе од улагања. Инвеститор је изложен или има право на варијабилне приносе из инвестирања када инвеститорови приноси могу да варирају у зависности од резултата улагања. Финансијски извештаји зависних друштава су укључени у консолидоване финансијске извештаје Групе од дана када је контрола стечена до дана када она престаје.

При стицању контроле, Група узима у обзир потенцијално значајна гласачка права. Улагања у ентитете које Група не контролише, али у којима има значајан утицај над оперативним и финансијским политикама вреднују се по методи удела, осим за учешћа која задовољавају критеријуме заједничког пословања, које се вреднује на бази учешћа Групе у средствима, обавезама, трошковима и приходима насталим у заједничком пословању. Сва остала улагања су класификована као улагања која се држе до доспећа или као расположива за продају.

(а) Заједничка пословања и заједнички подухвати

Заједничко пословање је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу пословање имају право на средства и обавезе произашле из аранжмана.

Заједнички подухват је заједнички аранжман где лица која заједнички контролишу подухват имају право на нето средства аранжмана.

Где се Група јавља као оператор у заједничком пословању, у висини свог учешћа, Група признаје:

- своја средства, укључујући и учешће у средствима која се заједнички контролишу,
- своје обавезе, укључујући и учешће у заједнички насталим обавезама,
- своје приходе од продаје свог учешћа у резултатима насталим из заједничког пословања,
- свој део прихода од продаје резултата заједничког пословања,
- своје трошкове, укључујући и своје учешће у заједнички насталим трошковима.

Што се тиче заједничких аранжмана, где Група учествује у заједничком подухвату, Група признаје своје учешће у заједничком подухвату као пласман и обрачунава га применом методе удела.

(б) Елиминација трансакција при консолидацији

Интеркомпанијска салда и трансакције, као и било који нереализовани приходи и расходи по основу трансакција унутар Групе, су елиминисане приликом припреме консолидованих финансијских извештаја. Нереализовани добици по основу трансакција са инвестицијама обрачунатих методом удела, су елиминисани на рачун инвестиције, у висини учешћа Групе. Нереализовани губици елиминишу се на исти начин као и нереализовани добици, али само у мери да не постоји индикатор обезвређења.

(в) Учешћа без права контроле

Учешћа без права контроле у зависним друштвима у приложеним консолидованим финансијским извештајима су издвојена од капитала власника матичног друштва Групе као учешћа без права контроле. Учешће без права контроле вреднује се по фер вредности или на основу пропорционалног учешћа стечених средстава. За сваку пословну комбинацију одређује се принцип вредновања посебно.

(г) Улагања у придружене ентитете

Придружено правно лице је правно лице над којим инвеститор има значајан утицај. Значајан утицај је моћ учествовања у доношењу одлука о финансијској и пословној политици правног лица, али не и контролу или удружену контролу над тим политикама. Улагања у придружена правна лица рачуноводствено се обухватају коришћењем метода удела и иницијално се признају по набавној вредности. По примени метода удела, Група процењује када је неопходно извршити обезвређење свог улагања у придружено правно лице. На сваки датум извештавања, Група процењује да ли постоје објективни докази да су улагања у придружена правна лица обезвређена.

2.6. Пословне комбинације

Група рачуноводствено обухвата пословне комбинације у складу са МСФИ 3 Пословне комбинације. Група примењује метод стицања за рачуноводствено обухватање пословне комбинације. Пренесена накнада у пословној комбинацији јесте

сума фер вредности пренете имовине на датум стицања обавеза, које је направио стицалац бившим власницима стеченог ентитета и учешћа у капиталу која је емитовао стицалац и признатог гудвила или негативног гудвила. Пренесена накнада укључује фер вредност средства и обавеза који резултирају од споразума о потенцијалној накнади. Препознатљива стечена имовина и обавезе у пословној комбинацији се иницијално одмеравају по фер вредности на датум стицања. Трошкови стицања се признају као расходи периода у којима су и настали.

2.7. Гудвил

Гудвил се одмерава одузимањем нето имовине стеченог ентитета од збира пренесене накнаде за стицање, износа учешћа без права контроле у стеченом ентитету и фер вредности на датум стицања стицаочевог претходно држаног учешћа у капиталу стеченог ентитета. Било који негативни износ („повољна куповина") се признаје у билансу успеха, након што Руководство Групе идентификује сву стечену имовину и све преузете и потенцијалне обавезе и провери исправност њиховог вредновања.

Пренесена накнада за стицање не укључује износе везане за измирење трансакција које су настале пре пословне комбинације. Ови износи се углавном признају у консолидованом билансу успеха. Трансакциони трошкови, који настају у вези пословне комбинације признају се као расход у периодима у којима настају.

2.8. Нематеријална средства

(а) Гудвил

Гудвил који настаје кроз пословне комбинације укључен је у нематеријална улагања. Гудвил се накнадно вреднује по набавној вредности умањеној за обезвређење.

За потребе тестирања умањења вредности, гудвил стечен у пословној комбинацији расподељује се на сваку од јединица које генеришу готовину, односно групе јединица које генеришу готовину за које се очекује да ће остварити корист тј. прилив од синергије настале по основу пословне комбинације. Свака јединица или, пак, група јединица на које се гудвил расподељује представља најнижи ниво на којем се гудвил прати за интерне потребе руководства.

Провера умањења вредности гудвил-а врши се једном годишње или чешће уколико догађаји или измењене околности укажу на евентуално постојање умањења вредности. Књиговодствена вредност гудвил-а пореди се са његовом надокнадивом вредношћу која представља вредност већу од вредности у употреби и фер вредности средства умањене за трошкове продаје. Свако умањење вредности одмах се признаје као трошак и накнадно се не укида (напомена 7).

(б) Лиценце и права

Засебно стечене лиценце исказују се по историјској набавној вредности. Лиценце имају ограничен век трајања и исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану амортизацију. Амортизација се обрачунава применом пропорционалне методе, како би се трошкови лиценци расподелили у току њиховог процењеног века употребе (просечан век употребе је 5 година).

Лиценце и права укључују права на истраживања и производњу нафте и природног гаса, која се амортизују у складу са условима одређене лиценце.

(в) Софтвер

Овде пре свега спадају трошкови имплементације (САП) рачунарског софтвера. Рачунарски софтвери обухватају трошкове имплементације (САП) рачунарског софтвера. Стечене лиценце рачунарских софтвера капитализују се у износу трошкова насталих у стицању и стављању у употребу софтвера.

Ови трошкови се амортизују током њиховог процењеног века употребе (до 8 година).

2.9. Средства за производњу нафте и гаса

(а) Средства за истраживање и процењивање

Група користи методу капитализације трошкова успешних истраживања (*the successful efforts method*) за потребе рачуноводственог обухватања средстава за истраживање и процењивање (минералних ресурса).

Набавна вредност средстава укључује износ плаћен за потребе стицања лиценци за обављање послова истраживања и развоја.

Средства за истраживање и процењивање (минералних ресурса) укључују:

- Трошкове извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкове стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије;
- Трошкове поседовања и чувања недовршених ресурса;
- Накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*);
- Накнаду за пружену услугу само у случају тзв. „суве" бушотине (*Dry hole contribution*) и
- Трошкове бушења и опремања бушотина.

Трошкови настали у процесу проналажења, стицања и формирања резерви капитализују се на свако налазиште посебно. Када се комерцијалне резерве минералних ресурса потврде, капиталисани трошкови се расподељују у оквиру ставке истраживање. Ако се комерцијалне резерве не потврде, трошкови се исказују као расход. Трошкови бушотина настали у сврху истраживања лежишта минералних ресурса и накнаде исплаћене по основу уговора који предвиђа накнаду за пружену услугу без обзира на резултате истраживања (*Bottom hole contribution*) и уговора који предвиђа накнаду само у случају тзв. „суве" бушотине (*Dry hole contribution*) привремено се капитализују у складу са методом капитализације трошкова успешних истраживања (*successful efforts method*) и третирају као средства нафте и гаса у оквиру ставке некретнине, постројења и опрема.

Трошкови извођења топографских, геолошких и геофизичких студија, као и трошкови стицања права на имовину помоћу које се изводе поменуте студије, привремено се сматрају саставним делом средстава нафте и гаса док се минералне резерве не потврде, као и док се не потврди да су оне комерцијално исплативе.

Ако резерве нису пронађене, врши се провера обезвређења средстава за истраживање. Ако су пронађени угљоводоници и ако, након даље про-

цене која може да предвиђа бушење додатних бунара/бушотина, постоји вероватноћа да се они могу искористити у комерцијалне сврхе, трошкови ће наставити да се исказују као средство нафте и гаса све док постоји задовољавајући/континуиран прогрес у процени комерцијалне исплативости угљоводоника. Сви трошкови који се исказују на овакав начин подлежу техничкој и комерцијалној провери, провери од стране руководства, као и провери да ли је дошло до умањења њихове вредности, и то најмање једном годишње, ради потврде да још увек постоји намера у погледу развоја, односно коришћења потврђене вредности. Када то није случај, трошкови се отписују.

Остали трошкови истраживања се исказују као расход у моменту настанка.

Средство за истраживање и процењивање (минералних ресурса) не класификује се више као такво када се техничка изводљивост и комерцијална исплативост екстракције минералног ресурса могу доказати. Пре рекласификације средства за истраживање и процењивање врши се провера да ли је дошло до обезвређења и сваки губитак по основу обезвређења се исказује.

(б) Развој основних и нематеријалних средстава

Трошкови развоја настају за потребе добијања приступа утврђеним резервама и за потребе обезбеђивања средства за извлачење, обраду, прикупљање и складиштење нафте и природног гаса. Трошкови развоја обухватају трошкове бушотина које „доносе" утврђене резерве и трошкове производних постројења.

Издаци за изградњу, инсталацију или комплетирање инфраструктурних објеката, као што су платформе, нафтоводи и бушење комерцијално исплативих нафтних бушотина су капитализовани у оквиру основних средстава у припреми према њиховој природи. Када је развој на одређеном нафтном пољу завршен, врши се пренос на основна средства намењена производњи. Амортизација се не обрачунава у току периода развоја.

(в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају основна средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви.

(г) Амортизација

На основна средства/нематеријална улагања намењена производњи нафте и гаса примењује се метода амортизације према учинку. Амортизација према учинку се заснива на потврђеним резервама, а то су резерве нафте, гаса и остале минералне резерве за које се процењује да ће бити надокнађене из постојећих средстава, користећи постојеће пословне методе. Нафта и гас се сматрају произведеним у моменту мерења на „*Custody Transfer*"-у или местима продаје на излазним вентилима резервоара на нафтним пољима.

(д) Обезвређивање – Средства за истраживање и процену

Тест обезвређења стицања права на истраживање се врши увек када постоје индикатори обезвређења. У сврху теста обезвређења, трошкови стицања права на истраживање, који су предмет процене, групишу се заједно са постојећим јединицама које генеришу добит према географском подручју у којем се налазе.

(е) Обезвређивање – Потврђена основна средства и нематеријална улагања намењена прозводњи нафте и гаса

Тест обезвређења потврђених основних средстава/нематеријалних улагања намењених прозводњи нафте и гаса се врши увек када постоје индикатори да је књиговодствена вредност ненадокнадива.

Губици по основу обезвређења се признају у износу у коме књиговодствена вредност премашује надокнадиву вредност средства. Надокнадива вредност је већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје и вредности у употреби. За сврху процене обезвређења, средства су груписана на најнижем нивоу на којем је могуће идентификовати новчане токове.

2.10. Некретнине, постројења и опрема

Од дана оснивања, вредновање некретнина, постројења и опреме врши се по набавној вредности умањеној за исправке вредности по основу акумулиране амортизације и обезвређења, где је потребно. Набавна вредност укључује трошкове који се могу директно приписати набавци средства.

Накнадни трошкови се укључују у набавну вредност средства или се признају као посебно средство, у зависности од тога шта је примењиво, само када постоји вероватноћа да ће Група у будућности имати економску корист од тог средства и ако се његова вредност може поуздано утврдити. Књиговодствена вредност замењеног средства се искњижава. Сви други трошкови текућег одржавања терете консолидовани биланс успеха периода у коме су настали.

Земљиште и уметничка дела се не амортизују. Амортизација других средстава се обрачунава применом пропорционалне методе како би се распоредила њихова набавна вредност до њихове резидуалне вредности током њиховог процењеног века трајања, и то:

Опис	Век трајања
Грађевински објекти	10 - 50
Машине и опрема	
- Производна и преносна опрема	2 - 35
- Намештај	3 - 10
- Возила	5 - 25
- Рачунари	3 - 10
Остало	3 - 20

Резидуална вредност и корисни век употребе средства се ревидирају, и по потреби коригују, на датум сваког биланса стања.

Књиговодствена вредност средства своди се одмах на његову надокнадиву вредност уколико је књиговодствена вредност већа од његове процењене надокнадиве вредности.

Добици и губици по основу отуђења средства утврђују се као разлика између новчаног прилива и књиговодствене вредности и исказују се у консолидованом билансу успеха у оквиру 'Осталих прихода/(расхода)' (напомене 36 и 37).

2.11. Умањење вредности нефинансијских средстава

Средства са неограниченим корисним веком употребе не подлежу амортизацији и тестирају се на умањење вредности једном годишње. За средства која подлежу амортизацији тестирање на умањење њихове вредности врши се када догађаји или измењене околности укажу да књиговодствена вредност можда неће бити надокнадива. Губитак због умањења вредности се признаје у висини износа за који је књиговодствена вредност средства већа од његове надокнадиве вредности. Надокнадива вредност је вредност већа од фер вредности средства умањене за трошкове продаје или вредности у употреби. За сврху процене умањења вредности, средства се групишу на најнижим нивоима на којима могу да се утврде одвојени препознатљиви новчани токови (јединице које генеришу готовину). Нефинансијска средства, осим гудвила, код којих је дошло до умањења вредности се ревидирају на сваки извештајни период због могућег укидања ефеката умањења вредности.

2.12. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине се држе ради зараде од закупнине или ради повећања капитала, или ради и једног и другог.

Инвестиционе некретнине се претежно састоје од бензинских станица и пословних објеката датих у закуп на период преко годину дана.

Инвестициона некретнина се исказује по фер вредности. Промене фер вредности се признају у консолидованом билансу успеха у оквиру позиција Приходи/Расходи од усклађивања вредности имовине (осим финансијске) (напомене 26 и 29).

Накнадни издаци се капитализују само када је вероватно да ће будуће економске користи повезане са тим издацима припасти Групи и да могу поуздано да се измере. Сви остали трошкови текућег одржавања терете трошкове периода у коме настану. Када инвестициону некретнину користи њен власник, она се рекласификује на некретнине, постројења и опрему, и њена књиговодствена вредност на дан рекласификације постаје њена затечена вредност која ће се надаље амортизовати.

2.13. Финансијски инструменти

а) Кључни термини

Фер вредност је цена која би била наплаћена за продају имовине, односно плаћена за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту на датум одмеравања. Најбољи доказ фер вредности је цена на активном тржишту. Активно тржиште је оно тржиште на коме се трансакције са имовином и обавезама одвијају довољно често и у обиму који обезбеђује информације о ценама на континуираној основи.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активним тржиштима се одмерава као производ котиране цене за поједину имовину или обавезу и броја инструмената које субјекат поседује.

Технике процене вредности, као што су модели дисконтованог новчаног тока или модели засновани на недавним трансакцијама између независних страна или на разматрању финансијских података субјекта у који се инвестира, користе се за одмеравање фер вредности одређених финансијских инструмената за које нису доступне екстерне информације о тржишним ценама.

Трошкови трансакције су инкрементални трошкови који се директно могу приписати стицању, издавању или отуђењу финансијског инструмента. Инкрементални трошак је трошак који не би настао да се трансакција није десила.

Амортизовани трошак јесте износ у коме је финансијски инструмент био признат при почетном признавању, умањен за било које отплате главнице, плус обрачуната камата, а у случају финансијских средстава, умањен и за било која резервисања за очекиване кредитне губитке.

б) Класификација и одмеравање

Група класификује своја финансијска средства у следеће категорије одмеравања:

- она која се накнадно одмеравају према фер вредности (било кроз остали укупни резултат или кроз биланс успеха) и
- она која се одмеравају према амортизованом трошку.

Класификација зависи од пословног модела субјекта за управљање финансијским средствима и уговорених услова новчаних токова.

Рекласификација финансијских инструмената се врши само онда када дође до промене пословног модела за управљање портфолијом у целини. Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела. Друштво није мењало свој пословни модел ни у текућем ни у упоредном периоду, те нису вршене никакве рекласификације.

При почетном признавању, Група одмерава финансијско средство према његовој фер вредности, која је, у случају финансијских средстава која се не одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха, увећана за трансакционе трошкове који се директно приписују стицању финансијских средстава. Трансакциони трошкови финансијских средстава која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха приказују се као расходи периода у билансу успеха. Након почетног признавања, резервисање за очекиване кредитне губитке признаје се за финансијска средства која се одмеравају по амортизованом трошку и улагања у дужничке инструменте који се одмеравају по фер вредности кроз остали укупни резултат узрокујући непосредни губитак.

Дужнички инструменти

Накнадно одмеравање дужничких инструмента Групе зависи од пословног модела за управљање имовином и карактеристика новчаног тока имовине.

Пословни модел одражава начин на који Група управља имовином у циљу генерисања новчаних токова, односно да ли је циљ Групе: (i) само прикупљање уговорених новчаних токова из имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова”) или (ii) прикупљање како уговорених новчаних токова, тако и новчаних токова који су настали продајом имовине („држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје”) или, уколико ни (i) ни (ii) није случај, финансијска средства се класификују као део „другог” пословног модела и одмеравају се према фер вредности кроз биланс успеха.

Фактори које Група разматра приликом одређивања пословног модела обухватају сврху и структуру портфолија, претходно искуство о начину наплате новчаних токова предметне имовине, начин процене и управљања ризицима, као и начин на који се прати извршење и учинак датог средства.

У случају када пословни модел подразумева држање имовине ради прикупљања уговорених новчаних токова или држање ради прикупљања уговорених новчаних токова и новчаних токова од продаје, Група процењује да ли новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате. Приликом ове процене, Група разматра да ли су уговорени новчани токови у складу са основним кредитним условима, односно да камата само обухвата накнаду за кредитни ризик, временску вредност новца, друге основне ризике кредитирања и маржу. Процена искључивог плаћања главнице и камате врши се при почетном признавању имовине и накнадно се не врши поновна процена.

Група класификује своје дужничке инструменте у три категорије одмеравања:

- Амортизовани трошак: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по амортизованом трошку. Приход од камате од ових финансијских средстава је признат као финансијски приход користећи методу ефективне каматне стопе. Било који добитак или губитак настао услед престанка признавања се признаје директно у билансу успеха и представља остале добитке/(губитке) заједно са позитивним и негативним курсним разликама. Губици по основу умањења вредности се приказују засебно.
- Фер вредност кроз остали укупни резултат: Имовина која се држи ради прикупљања уговорених новчаних токова и продаје финансијских средстава, при чему новчани токови имовине представљају искључиво плаћање главнице и камате, одмерава се по фер вредности кроз остали укупни резултат. Промене у књиговодственој вредности се признају кроз остали укупни резултат, осим признавања добитака и губитака по основу обезвређења, прихода од камата и позитивних и негативних курсних разлика, који се признају кроз биланс успеха. Приликом престанка признавања финансијског средства, кумулативни добитак или губитак, који је претходно признат кроз остали укупни резултат, рекласификује се из капитала у добитак или губитак и признаје се као остали добитак/(губитак). Приход по основу камата на ова финансијских средстава се признаје у оквиру финансијских прихода, а одмерава методом ефективне каматне стопе. Позитивне и негативне курсне разлике исказују се кроз остали добитак/(губитак), док се трошкови по основу умањења вредности приказују засебно.
- Фер вредност кроз биланс успеха: Имовина која не испуњава услов за признавање према амортизованом трошку или фер вредности исказаној кроз остали укупни резултат одмерава се према фер вредности исказаној кроз биланс успеха. Добитак или губитак од дужничког улагања које се накнадно одмерава према фер вредности кроз биланс успеха признаје се у билансу успеха и представља се у нето вредности у оквиру осталих добитака/(губитака) у периоду у коме је настао.

Готовина и готовински еквиваленти. Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочна високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца или мање. Готовина и готовински еквиваленти књиже се по амортизованом трошку из разлога што: (i) држе се ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате и (ii) нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха. Својства дозвољена искључиво законом немају утицаја на процену искључивог плаћања камате и главнице, осим уколико нису обухваћена уговорним условима, тако да се та својства примењују чак и уколико накнадно дође до измена у закону.

Потраживања од купаца и остала потраживања. Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају према фер вредности и накнадно се исказују према амортизованом трошку, користећи методу ефективне каматне стопе, умањена за резервисања за умањење вредности. Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификују се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства.

Позајмице. Позајмице се почетно признају према фер вредности, умањеној за настале трансакционе трошкове, и накнадно се исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе.

Обавезе према добављачима и друге обавезе. Обавезе према добављачима настају када друга уговорна страна изврши своје обавезе према уговору, и почетно се признају према фер вредности, док се накнадно исказују према амортизованом трошку, коришћењем методе ефективне каматне стопе. Обавезе према добављачима представљају обавезе плаћања за робу или услуге које се набављају од добављача у редовном току пословања. Обавезе према добављачима се класификују као текуће обавезе, уколико плаћање доспева у року од годину дана или мање (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже). У супротном, класификују се као дугорочне обавезе.

Власнички инструменти

Група накнадно одмерава сва улагања у власнички капитал по фер вредности. Уколико руководство Групе одлучи да се фер вредност добитка и губитка по основу улагања у власнички капитал прикаже у осталом укупном резултату, након престанка признавања улагања није могућа накнадна рекласификација добитака и губитака по основу фер вредновања у биланс успеха. Дивиденде од таквих улагања и даље се признају у билансу успеха као остали приход, када се установи право Групе да прими исплату.

в) Отпис

Отпис финансијских средстава се врши, у целости или делимично, када Група искористи све могућности наплате и закључи да не постоје разумна очекивања да је наплату могуће извршити. Отпис представља случај престанка признавања. Група може отписати финансијска средства која су и даље у процесу принудне наплате, тамо где Група покушава да наплати средства која уговорно потражује, међутим, где не постоје разумна очекивања да ће наплата бити извршена.

г) Признавање и престанак признавања

Редовна куповина или продаја финансијских средстава се признаје на дан трансакције, односно на дан када се Група обавеже да изврши куповину или продају средства. Престанак признавања финансијских средстава се врши по истеку права на новчане токове од финансијских средстава, или по преносу истих, при чему Група преноси суштински све ризике и користи од власништва.

Финансијске обавезе престају да се признају када се затворе (тј. када се обавеза утврђена уговором измири, откаже или истекне њено важење).

Размена која се врши између Групе и њених првобитних зајмодаваца дужничким инструментима са значајно различитим условима, као и значајне измене услова постојећих финансијских инструмената, рачуноводствено се обухвата као гашење првобитне финансијске обавезе и признавање нове финансијске обавезе. Услови су значајно измењени уколико се дисконтована садашња вредност новчаних токова под новим условима, укључујући све плаћене накнаде умањене за примљене накнаде, и дисконтована по оригиналној ефективној каматној стопи, разликује најмање 10% од дисконтоване садашње вредности преосталих новчаних токова проистеклих по основу првобитне финансијске обавезе. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова третира као укидање обавезе, сви трошкови или накнаде настали у вези са истим се признају као део добити или губитка приликом укидања. Уколико се размена дужничких инструмената или измена услова не третира као укидање, сви трошкови или накнаде настали у вези се истим коригују садашњу вредност обавезе и амортизују се током преосталог века трајања измењене финансијске обавезе.

Измене обавезе које немају за последицу укидање обавезе се рачуноводствено третирају као промена процене, применом кумулативне „catch-up" методе, осим уколико је економска суштина разлике у књиговодственим вредностима приписана капиталним трансакцијама са власницима.

д) Модификација

Група понекад изнова преговара, или на други начин мења уговорене услове финансијских средстава. Група процењује да ли је измена уговорених новчаних токова значајна, имајући у виду, између осталог, следеће факторе: значајну промену каматне стопе или побољшање услова кредита, који у знатној мери утичу на кредитни ризик повезан са имовином, или пак значајан продужетак рока враћања зајма када зајмопримац нема финансијских потешкоћа.

Уколико се измењени услови значајно разликују, права на новчане токове од првобитног средства истичу, и Група престаје са признавањем првобитних финансијских средстава и врши признавање новог средства према његовој фер вредности. Било која разлика између књиговодствене вредности средства чије је признавање престало и фер вредности новог значајно измењеног средства се признаје у билансу успеха, осим уколико се суштина разлике односи на капиталне трансакције са власницима.

е) Обезвређење финансијских средстава

Група унапред процењује ECL (очекивани кредитни губитак) по дужничким инструментима мереним по амортизованом трошку и фер вредности кроз остали резултат и признаје нето губитке по основу обезвређења на сваки датум извештавања. Мерење ECL одражава: (i) објективни износ пондерисан вероватноћом који се утврђује проценом опсега могућих резултата, (ii) временску вредност новца и (iii) све разумне и расположиве информације које су доступне без непотребних трошкова и напора на крају сваког извештајног периода а тичу се протеклих догађаја, текућих услова и предвиђених будућих услова.

Дужнички инструменти који се мере по амортизованом трошку и уговорна средства се приказују у консолидованом извештају о финансијској позицији умањени за очекивани кредитни губитак. За дужничке инструменте који се мере по фер вредности кроз остали укупни резултат, промене у амортизованим трошковима, умањеним за очекивани кредитни губитак, признају се у извештају о укупном резултату а остале промене књиговодствене вредности се признају у консолидованом осталом укупном резултату као добици умањени за губитке по дужничким инструментима мереним по фер вредности кроз остали укупни резултат.

- Општи модел обезвређења финансијских средстава - тростепени модел

Група примењује тростепени модел обезвређења који се базира на променама у кредитном квалитету након иницијалног признавања. Финансијски инструмент који није кредитно обезвређен при иницијалном признавању се класификује у Степен 1. Финансијска средства у Степену 1 имају очекивани кредитни губитак који се мери по вредности једнакој делу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века средства, који је последица могућих догађаја неизвршења обавеза у наредних 12 месеци или до истека уговора, уколико је тај период краћи („12-месечни ECL"). Уколико група идентификује значајан пораст кредитног ризика након иницијалног признавања, средство се рекласификује у Степен 2 и његов очекивани кредитни губитак се мери на основу очекиваног кредитног губитка током целокупног животног века тог средства тј. до истека важења уговора али узимајући у обзир очекиване авансе, ако постоје („ECL целокупног животног века инструмента").

Уколико група утврди да је финансијско средство кредитно обезвређено, средство се рекласификује у Степен 3 и његов очекивани кредитни губитак се мери као ECL целокупног животног века.

Када се дефинише неизвршење обавеза у сврху утврђивања ризика од настанка неизвршења обавеза, Група примењује дефиницију неизвршења обавеза која је доследна са дефиницијом коришћеном за интерно управљање кредитним ризиком за релевантан финансијски инструмент и разматра квалитативне индикаторе (на пример, финансијске ковенанте), када је то прикладно.

У сврху мерења очекиваних кредитних губитака, процена очекиваних новчаних мањкова одржава новчане токове очекиване из колатерала и других инструмената обезбеђења кредита који су део уговорних услова и који се не признају посебно.

Група признаје износ очекиваних кредитних губитака (или их укида) у извештају о укупном резултату, као добитак или губитак по основу обезвређења.

- Поједностављени приступ обезвређењу потраживања и потраживања по основу лизинга

Група примењује поједностављени приступ за потраживања од купаца, уговорна средства и потраживања по основу лизинга и мери резервиса-

ња за губитке у износу који је једнак очекиваним кредитним губицима током целокупног животног века.

Група користи матрицу резервисања приликом израчунавања очекиваних кредитних губитака по основу потраживања од купаца. Група користи историјске кредитне губитке (кориговане на основу текућих података који се могу уочити како би приказали ефекте текућих услова и предвиђања будућих услова) за потраживања од купаца како би проценила 12-месечне очекиване кредитне губитке или очекиване кредитне губитке током целокупног животног века финансијских средстава, сходно томе шта је примењиво.

Књиговодствена вредност средства се умањује коришћењем рачуна исправке вредности, а висина губитка се признаје у извештају о укупном резултату у оквиру продајних, општих и административних трошкова.

Губици по основу обезвређења се укидају кроз извештај о укупном резултату уколико се износ губитка по основу обезвређења смањи, а такво смањење се може приписати догађају који је настао након признавања обезвређења.

2.14. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Цена коштања се утврђује применом методе пондерисаног просечног трошка. Цена коштања готових производа и производње у току обухвата трошкове утрошене сировине, директну радну снагу, остале директне трошкове и припадајуће режијске трошкове производње (засноване на нормалном коришћењу производног капацитета). У цену коштања учинака Групе нису укључени трошкови позајмљивања.

Нето продајна вредност је процењена продајна цена у уобичајеном току пословања, умањена за припадајуће варијабилне трошкове продаје. Тестирање умањења вредности залиха, као на пример резервних делова, услед оштећености или застарелости се врши квартално. Губици услед умањења вредности се признају као Остали расходи (напомена 37).

2.15. Ванбилансна средства и обавезе

Ванбилансна средства/обавезе укључују: материјал примљен на обраду и дораду и остала средства која нису у власништву Групе, потраживања/обавезе по инструментима обезбеђења плаћања као што су гаранције и други облици јемства.

2.16. Основни капитал

Друштво је регистровано као отворено акционарско друштво. Обичне акције се класификују као основни капитал.

2.17. Зарада по акцији

Група израчунава и обелодањује основну зараду по акцији. Основна зарада по акцији обрачунава се дељењем нето добитка који припада акционарима, имаоцима обичних акција Друштва, пондерисаним просечним бројем обичних акција емитованих у току периода.

2.18. Резервисања

Резервисања за обнављање и очување животне средине и судске спорове се признају: када Група има постојећу законску или уговорну обавезу која је резултат прошлих догађаја; када је у већој мери вероватније него што то није да ће подмирење обавезе изискивати одлив средстава; када се може поуздано проценити износ обавезе. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Када постоји одређени број сличних обавеза, вероватноћа да ће подмирење обавеза изискивати одлив средстава се утврђује на нивоу тих категорија као целине. Резервисање се признаје чак и онда када је та вероватноћа, у односу на било коју од обавеза у истој категорији, мала.

Резервисање се одмерава по садашњој вредности издатка потребног за измирење обавезе, применом дисконтне стопе пре пореза која одражава текућу тржишну процену вредности за новац и ризике повезане са обавезом. Повећање резервисања због истека времена се исказује као трошак резервисања на терет консолидованог биланса успеха Групе.

2.19. Текући и одложени порез на добит

Трошкови пореза за период укључују текући и одложени порез. Пореска обавеза се признаје у консолидованом билансу успеха, изузев износа који се односи на ставке директно признате у капиталу. У том случају се и одложена пореска обавеза признаје у капиталу.

Текући порез на добит се обрачунава на датум биланса стања на основу важеће законске пореске регулативе Републике Србије где Група послује и остварује опорезиву добит. Руководство периодично врши процену ставки садржаних у пореској пријави са становишта околности у којима примењива пореска регулатива подлеже тумачењу, и врши резервисање, ако је примерено, на основу износа за које се очекује да ће бити плаћен пореским органима.

Одложени порез на добит се признаје коришћењем методе обавеза, за привремене разлике које настану између пореске основице средстава и обавеза и њихових књиговодствених износа у консолидованим финансијским извештајима. Међутим, уколико одложени порез на добит, под условом да није рачуноводствено обухваћен, проистекне из иницијалног признавања средства или обавезе у некој другој трансакцији осим пословне комбинације која у тренутку трансакције не утиче ни на рачуноводствену ни на опорезиву добит или губитак, тада се он рачуноводствено не обухвата.

Одложени порез на добит се одмерава према пореским стопама (и закону) које су на снази на датум биланса стања и за које се очекује да ће бити примењене у периоду у коме ће се одложена пореска средства реализовати или одложене пореске обавезе измирити.

Одложено пореско средство се признаје само до износа за који је вероватно да ће будућа добит за опорезивање бити расположива и да ће се привремене разлике измирити на терет те добити.

2.20. Примања запослених

а) Обавезе за пензије

Група има план дефинисаних доприноса за пензије. Група издваја доприносе у друштвене пензионе фондове на обавезној основи. Када су доприноси уплаћени, Група нема даљу обавезу плаћања доприноса. Доприноси се признају као трошкови примања запослених онда када доспеју за плаћање. Више плаћени доприноси се признају као средство у износу који је могуће рефундирати или у износу за који се смањује будуће плаћање обавеза.

б) Бенефиције запослених дефинисане Колективним уговором

Група обезбеђује јубиларне награде, примања приликом пензионисања и остала примања у складу са Колективним уговором о раду. Право на ове накнаде је обично условљено остајањем запосленог лица у служби до старосне границе одређене за пензионисање односно до остварења минималног радног стажа. Очекивани трошкови наведених накнада се разграничавају током периода запослења. Актуарски добици и губици који проистичу из искуствених корекција и промена у актуарским претпоставкама књиже се на терет или у корист капитала у оквиру извештаја о консолидованом укупном осталом резултату у периоду у коме су настали. Ове обавезе се процењују на годишњем нивоу од стране независних актуара применом метода пројектовања по јединици права. Садашња вредност обавезе по основу дефинисаних примања утврђује се дисконтовањем процењених будућих готовинских исплата применом каматних стопа на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа повезаних обавеза.

в) Бонуси запослених

Група признаје обавезу и трошак за бонусе на основу оцене испуњења постављених циљева сваког запосленог. Група признаје резервисање у случају уговорене обавезе или ако је ранија пракса створила изведену обавезу.

У 2020. години Група је започела нови трогодишњи (2021 – 2023) програм подстицаја руководиоца компаније који ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности (''КПИ'') (напомена 20).

2.21. Признавање прихода од уговора са купцима

Група признаје приход од продаје нафте, нафтних деривата, гаса и других производа и услуга, када изврши уговорену обавезу и када се изврши пренос контроле над робом и услугама. Код већине уговора, контрола над робом или услугама прелази на купца у одређеној тачки у времену и накнада постаје безусловна јер је само потребно да прође одређено време пре него што доспе на наплату.

Приход се признаје у износу цене трансакције. Цена трансакције представља износ накнаде, за коју Група очекује да има право у замену за пренос контроле над уговореном робом или услугама на купца, искључујући износе који су наплаћени у име трећих лица.

Приход се приказује умањен за повраћаје, рабате и попусте након елиминисања продаје унутар Групе.

Порези по основу продаје

Приходи не укључују износе прикупљене у име пореских власти - порези на додату вредност (ПДВ), акцизе и други порези на промет (накнада за побољшање енергетске ефикасности).

Обрачун акциза заснива се на процени Групе да ли је првенствено обавезна за плаћање акциза или наплаћује износ од купца у име пореских власти. Ово утврђивање се доноси на основу анализе локалних регулаторних захтева за сваку земљу у којој Група послује. Због сложености и разноликости пореског законодавства, значајна просуђивања се примењују у процени да ли би се акцизе обрачунавале на бруто или нето основи.

Акцизе укључене током поступка набавке залиха укључују се у набавну вредност, приход се утврђује на бруто основи, а плаћене акцизе такође се укључују у трошкове коштања продате робе.

Акцизе настале у производњи и продаји производа процењују се као део износа прикупљених у име пореских власти и обрачунавају се на нето основи.

а) Приход од продаје – велепродаја

Група производи и продаје нафту, петрохемијске производе, течни природни гас и електричну енергију на тржишту велепродаје. Приход од продате робе се признаје када Група пренесе контролу над робом, односно када је роба испоручена купцу, купац стекао пуна дискрециона права над робом и не постоје неиспуњене обавезе које могу утицати на прихватање робе од стране купца. Испорука се није догодила све док се роба не испоручи на назначено место, док се ризик застаревања и губитка не пренесе на велетрговца, и све док или велетрговац не прихвати производе у складу са купопродајним уговором, или не истекну рокови за прихватање робе, или док Група не буде имала објективне доказе да су сви критеријуми за прихватање робе испуњени.

Приходи од продаје са попустима се признају на основу цене наведене у уговору, умањене за процењене попусте на количину. При процени и одређивању попуста, користи се претходно искуство, употребом методе очекиване вредности, а приход се признаје само у мери у којој постоји висока вероватноћа да неће доћи до значајног укидања. Обавеза по основу рефундације се признаје за очекиване попусте на количину одобрене купцима на основу продаје реализоване до краја извештајног периода.

Сматра се да није присутан ниједан елемент финансирања пошто се продаја врши уз кредитни рок отплате у складу са тржишном праксом.

Потраживање се признаје по испоруци робе, јер је то моменат када накнада постаје безусловна, и потребан је само проток времена до доспећа на наплату.

б) Приход од продаје робе – малопродаја

Група послује преко ланца бензинских пумпи. Приход од продаје робе се признаје када Група прода производ купцу. У малопродаји се обично роба плаћа готовином или кредитном картицом. Група нуди купцу подстицаје превасходно у форми програма лојалности који су описани у одељку г.

в) Приход од електричне енергије

Група продаје електричну енергију на краткорочној и дугорочној основи, под уговорним услови-

ма који су општеприхваћени у енергетској индустрији (применом билатералних терминских стандардизованих општих споразума Европске федерације трговаца енергијом („EFET”). Највећи део продаје се одвија на тржишту на велико без структуриране трговине.

У складу са уговореним условима, уколико Група очекује да физички испоручи уговорену количину, приход од електричне енергије се у консолидованим финансијским извештајима признаје на бруто основи. Генерално, испорука електричне енергије представља пренос низа различитих добара који су у основи исти и који имају исти образац преноса до купца током времена. Сходно томе, испорука електричне енергије третира се као једна обавеза извршења којој се додељује трансакциона цена. Приход се признаје применом јединствене мере напретка на идентификовану јединствену обавезу извршења.

г) Програм лојалности купаца

Група нуди програм лојалности у оквиру кога купци сакупљају наградне поене за извршене куповине, чиме остварују попуст на наредне куповине. Приход од наградних поена се признаје када се поени искористе или када истекну након иницијалне трансакције. Цена трансакције се алоцира на продату робу и на наградне поене на основу њихове појединачне продајне вредности. Признавање уговорне обавезе за наградне поене врши се у тренутку продаје. Уговорне обавезе које проистичу из програма лојалности купаца су приказане у напомени 25.

д) Приход од камата

Приход од камате се признаје на временски пропорционалној основи применом методе ефективне каматне стопе по основу свих дужничких инструмената, осим оних исказаних по фер вредности кроз биланс успеха. Ова метода разграничава, као део прихода од камате, све накнаде примљене између уговорних страна, које су саставни део ефективне каматне стопе, све остале премије или попусте.

Приход од камате на дужничке инструменте по фер вредности кроз биланс успеха, обрачунат по номиналној каматној стопи, признаје се као финансијски приход у билансу успеха.

Провизије које су саставни део ефективне каматне стопе обухватају провизије које Група прими или плати у вези са емисијом или стицањем финансијског средства, на пример провизије за процену кредитне способности, процену и евиденцију гаранција или средстава обезбеђења, преговарање услова инструмента или за обраду докумената трансакције.

Приход од камате се обрачунава применом ефективне каматне стопе на бруто књиговодствену вредност финансијског средства, осим (i) финансијских средстава којима је кредитни квалитет погоршан (Степен 3), за које се приход од камате обрачунава применом ефективне каматне стопе на њихов амортизовани трошак, умањен за резервисања за очекиване кредитне губитке и (ii) купљених или стечених финансијских средстава обезвређених у моменту иницијалног признавања, код којих се првобитна кредитно коригована ефективна каматна стопа примењује на амортизовани трошак.

2.22. Закупи

Група закупљује различите канцеларијске просторе, складишта, малопродајне објекте, опрему и моторна возила. Уговори о закупу су обично закључени на фиксни период, али могу имати опцију продужетка. О условима закупа се преговара на појединачној основи те уговори садрже широку палету различитих услова.

Закупи се признају као право коришћења средстава и кореспондентна обавеза на датум када је имовина која је предмет закупа доступна за употребу од стране Групе. Свако плаћање закупа је подељено између обавезе и финансијског трошка. Финансијски трошак се признаје у извештају о укупном резултату током периода закупа применом константне периодичне каматне стопе на преостали салдо обавеза сваког периода. Право коришћења средстава се амортизује током периода краћег од века трајања имовине или трајања закупа линеарном методом. Уколико је готово сигурно да ће Група искористити могућност куповине, право коришћења амортизује се током века трајања средстава. Амортизација средстава рачуна се линеарном методом током процењеног века трајања на следећи начин:

	Век трајања у годинама
Земљиште	25
Некретнине	2 - 22
Постројења и опрема	3 - 15
Возила	2 - 10

Средства и обавезе које проистичу из закупа се почетно одмеравају применом методе садашње вредности. Обавезе по основу закупа укључују нето садашњу вредност следећих плаћања закупа:

- фиксних плаћања (укључујући и плаћања која су у суштини фиксна), умањено за било које потраживање подстицаја закупа
- варијабилних плаћања закупа која су заснована на индексу или стопи
- износа који се очекује да ће бити плаћен од стране закупца у оквиру гаранције преостале вредности
- извршне цене опције куповине уколико је закупац у разумној мери сигуран да ће искористити ту опцију, и
- плаћања пенала за прекид закупа, ако услови закупа указују да ће закупац извршити ту опцију.

Плаћања закупа су дисконтована коришћењем каматне стопе садржане у закупу. Уколико та стопа не може бити утврђена, користи се инкрементална каматна стопа задуживања закупца, односно стопа коју би закупац морао да плати за позајмљивање средстава потребних за добијање имовине сличне вредности у сличном економском окружењу и са сличним условима.

Право коришћења средстава одмерава се на основу трошкова који се састоје од следећег:

- износа почетног одмеравања обавеза за закуп
- било ког плаћања закупа извршеног на дан или пре датума почетка закупа умањено за било које примљене подстицаје закупу
- било ког почетног директног трошка, и
- трошкова враћања у претходно стање.

Плаћања везана за краткорочне закупе и закупе средстава мале вредности се признају на лине-

арној основи као трошак у извештају о укупном резултату. Краткорочни закупи су закупи са трајањем 12 месеци или мање.

2.23. Расподела дивиденди

Расподела дивиденди акционарима Групе се признаје као обавеза у периоду у којем су акционари Групе одобрили дивиденде.

2.24. Капитализација трошкова позајмљивања

Трошкови позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради средстава, која се не вреднују по фер вредности и која захтевају дужи временски период да би била спремна за планирану употребу или продају (квалификована средства) се капитализују као део набавне вредности тих средстава. Сви остали трошкови позајмљивања се признају на терет резултата у периоду у коме су и настали.

3. КЉУЧНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЕНЕ И ПРОСУЂИВАЊА У ПРИМЕНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

Састављање консолидованих финансијских извештаја захтева да руководство примени извесне кључне рачуноводствене процене и претпоставке које утичу на исказане износе средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних средстава и обавеза на дан извештавања, као и на висину прихода и расхода у извештајном периоду.

Руководство континуирано ревидира поменуте процене и претпоставке позивајући се на претходна искуства и друге факторе који се оправдано могу користити за потребе процене књиговодствене вредности средстава и обавеза. Корекције рачуноводствених процена се признају у периоду у коме је процена ревидирана уколико промена утиче само на тај период, односно у периоду у коме је извршено ревидирање и каснијим периодима, ако су оба погођена.

Осим просуђивања која укључују процене, руководство врши и друга просуђивања у процесу примене рачуноводствених политика Групе. Добијени резултати могу се разликовати од поменутих процена уколико се примењују другачије претпоставке или околности.

Подаци о утицају ових макроекономских фактора на процене који имају највећи утицај на износе у овим консолидованим финансијским извештајима дати су ниже.

3.1. Процена резерви нафте и гаса

Резерве нафте и гаса се не могу са извесношћу проценити те су инжењерске процене поменутих резерви подложне будућим ревизијама. Од 1. октобра 2020. Група процењује своје резерве нафте и гаса у складу са Системом управљања нафтним ресурсима (ПРМС) који је одобрило Друштво инжењера нафте, Светски савет за нафту, Америчко удружење геолога нафте и Друштво инжењера за процену нафте. Претходно је Група процењивала своје резерве нафте и гаса у складу са прописима донетим од стране Комисије за хартије од вредности САД (СЕЦ).

Утврђене резерве се дефинишу као процењене количине нафте и гаса за које геолошки и инжењерски подаци са прихватљивом сигурношћу показују да ће у будућим годинама бити придобиве тј. да се могу црпети из познатих лежишта при постојећим економским условима. У појединим случајевима биће потребна значајна нова улагања у додатне бушотине и пратећа постројења како би се омогућила производња нафте из поменутих резерви. Због постојања неизвесности и ограничене природе података који се односи на лежишта, процене подземних резерви су током времена подложне променама у складу са новим расположивим информацијама.

Резерве нафте и гаса директно утичу на износе обелодањене у консолидованим финансијским извештајима, пре свега на амортизацију, исцрпљивање залиха и отпис, као и на трошкове обезвређења.

Амортизација средстава намењених производњи нафте и гаса применом методе јединица производње за свако нафтно поље врши се на основу доказаних разрађених резерви за трошкове разраде, односно на основу укупних доказаних резерви за трошкове настале у вези са стицањем доказаних резерви. Осим тога, процењене доказане резерве се користе за обрачун будућих токова готовине по основу истраживања и процењивања минералних ресурса, који служе као показатељ при утврђивању да ли је дошло до обезвређења налазишта.

Детаљно обелодањивање о резервама нафте и гаса није извршено обзиром да су ови подаци у складу са законом Републике Србије класификовани као државна тајна.

3.2. Користан век употребе некретнина, постројења и опреме

Руководство процењује користан век употребе средства узимајући у обзир његов очекивани век употребе, процењену техничку застарелост, резидуалну вредност, физичку оштећеност и радно окружење у коме се средство налази. Разлике између поменутих процена и стварних резултата могу материјално значајно да утичу на књиговодствену вредност некретнина, постројења и опреме, као и да доведу до корекција будућих стопа амортизације и расхода за годину.

Уколико се процењени корисни век употребе буде разликовао за 10% од процене руководства, амортизација за годину завршену на дан 31. децембра 2022. године биће већа/мања за 2.256.247 РСД (2021: 2.231.099 РСД).

3.3. Обезвређење гудвила

Гудвил се тестира на обезвређење годишње.

Надокнадива вредност средстава или ЈГТ је већа од његове вредности у употреби и фер вредности

умањене за трошкове продаје. При процени вредности у употреби, процењени будући новчани токови су дисконтовани на садашњу вредност користећи дисконтну стопу пре пореза, која рефлектује тренутне тржишне процене временске вредности новца и ризике специфичне за средство или ЈГГ. Процењени будући новчани токови укључују процену будућих трошкова резервисања, будуће цене сировина, валутни курс, дисконтну стопу итд. (напомена 7).

3.4. Обавезе за додатна примања запослених

Садашња вредност обавеза за додатна примања запослених зависи од бројних фактора који се одређују на актуарској основи коришћењем бројних претпоставки. Претпоставке коришћене приликом одређивања нето трошкова (прихода) укључују дисконтну стопу. Било које промене у овим претпоставкама утицаће на књиговодствену вредност обавезе.

Група одређује одговарајућу дисконтну стопу на крају сваке године. То је каматна стопа која треба да буде примењена приликом одређивања садашње вредности очекиваних будућих готовинских исплата за које се очекује да ће бити потребне у циљу измирења обавеза за пензије. Приликом одређивања одговарајуће дисконтне стопе, Група узима у разматрање каматне стопе на обвезнице и државне записе Републике Србије које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене и које имају рок доспећа који приближно одговара роковима доспећа обавезе за пензије.

Да је при обрачуну садашње вредности обавеза за бенефиције запосленима коришћена дисконтна стопа од 7,80% (уместо коришћене 6,80%) за целу Групу, садашња вредност обавеза за отпремнине би се смањила за 8,07%, односно 5,34% за јубиларне награде. У случају да примања запослених расту по стопи од 1%, садашња вредност обавеза за отпремнине Групе би порасла за 9,54%. У случају да се стопа флуктуације повећа за 1% садашња обавеза за отпремнине би се смањила за 8,83%, односно 5,86% за јубиларне награде.

3.5. Обавезе за обнављање природних ресурса и заштита животне средине

Руководство Групе врши резервисање за будуће трошкове уклањања постројења за производњу нафте и гаса, бушотина, цевовода и пратеће опреме и за враћање терена у пробитно стање на основу најбоље процене будућих трошкова и животног века средстава за производњу нафте и гаса. Процена будућих обавеза за обнављање природних ресурса је комплексна и захтева процену и просуђивање руководства о висини обавеза уклањања које ће настати за много година у будућности.

Промене у вредновању постојећих обавеза могу бити резултат промене процене времена настанка, будућих трошкова или дисконтних стопа коришћених приликом иницијалног вредновања.

Износ признатог резервисања (напомена 20) јесте најбоља процена трошкова неопходних за измирење садашње обавезе на датум биланса засноване на важећим законима у свакој држави где су лоцирана оперативна средства Групе, и такође је подложна изменама услед ревидирања и измена закона и регулативе и њихове интерпретације. Услед субјективног карактера ових резервисања постоји неизвесност у вези износа и процењеног времена настанка ових трошкова.

Уколико би дисконтна стопа коришћена за израчунавање садашње вредности обавеза за обнављање природних ресурса била 7,80% (уместо коришћене 6,80%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се умањила за око 1.163.584 РСД (31. децембра 2021: 4,49% (уместо коришћене 3,49%) на годишњем нивоу, садашња вредност обавезе би се смањила за око 1.015.618 РСД).

3.6. Потенцијалне обавезе

Могуће је да на дан издавања ових консолидованих финансијских извештаја постоје одређене околности које Групи могу донети губитак, осим оних који настају као последица једног или више будућих догађаја. Руководство процењује поменуте потенцијалне обавезе на основу претпоставки односно просуђивања. При процењивању непредвиђених губитака по основу судских и пореских поступака у које је укључена Група, као и евентуалних потраживања односно захтева који могу довести до таквих поступака, Група након консултација са правним и пореским саветницима процењује основ за све евентуалне судске и пореске поступке односно потраживања, као и основ за накнаду која може бити тражена или очекивана у поменутим околностима.

Уколико процена потенцијалне обавезе буде указивала на то да је вероватно да ће губитак настати и да се његов износ може поуздано проценити, процењени износ обавезе ће бити признат у консолидованим финансијским извештајима Групе. Уколико процена буде указивала на то да материјално значајан непредвиђени губитак није вероватан, али је у разумној мери могућ, односно вероватан је али се не може проценити, природа потенцијалне обавезе, као и процена износа евентуалног губитка уколико се исти може утврдити и материјално је значајан, се обелодањују. Уколико се непредвиђени губитак не може поуздано проценити, руководство признаје губитак у тренутку када му је на располагању информација која му омогућава да дâ разумну процену. Непредвиђени губитак чија је вероватноћа настанка мала се по правилу не обелодањује, осим уколико се не односи на гаранције, у ком случају се обелодањује и природа гаранције. Међутим, у одређеним околностима у којима се обелодањивање иначе не захтева, Група може да обелодани потенцијалне обавезе необичне природе које по мишљењу руководства и његовог правног саветника могу бити од значаја за акционаре и друга лица (напомена 39).

3.7. Надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме

У складу са променама у цени сирове нафте на светском тржишту, руководство Групе је извршило анализу осетљивости тих утицаја на надокнадиву вредност некретнина, постројења и опреме и на свеукупно пословање Групе. На основу тренутно доступних информација и прогноза у кретању цена сирове нафте добијених од реномиране фирме, Руководство верује да на датум извештавања надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме достиже своју садашњу вредност.

Анализа осетљивости на промене цене нафте је главни индикатор за обезвређење средстава. Према прогнози, уколико би цена нафте пала за 10 УСД/ барел и даље постоји позитивна разлика између надокнадиве вредности некретнина, постројења и опреме и њихове садашње вредности РСД 58,5 млрд. (31. децембра 2021.: РСД 60,6 млрд.).

Цена нафте заснива се на доступним прогнозама светски признатих истраживачких институција.

Руководство ће наставити да константно прати флуктуације у цени сирове нафте и њен утицај на пословање Групе, са циљем адекватног предузимања мера за ублажавање њиховог утицаја.

4. ПРИМЕНА ИЗМЕНА ПОСТОЈЕЋИХ СТАНДАРДА

Измене постојећих стандарда које су ступиле на снагу 1. јануара 2022. године нису имале материјалног утицаја на консолидоване финансијске извештаје.

Група је раније усвојила измене МРС 1 у вези са обелодањивањем рачуноводствених политика које ступају на снагу за периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2023. године приликом састављања консолидованих финансијских извештаја за годину која се завршила дана 31. децембра 2022. године. У складу са овим изменама, уместо кратког прегледа значајних рачуноводствених политика које би значајно дуплирале или сумирале захтеве МСФИ Група је обелоданила материјалне информације о рачуноводственим политикама које се односе на материјалне трансакције и укључује приступе које је Група одабрала међу алтернативама које дозвољава МСФИ, приступе које је Група развила у одсуству конкретног МСФИ, као и које се односе на области у којима се од Групе захтевају значајне процене и претпоставке током примене рачуноводствене политике.

5. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИКОМ

5.1. Фактори финансијског ризика

Пословање Групе је изложено различитим финансијским ризицима: тржишни ризик (који обухвата валутни ризик, ризик каматне стопе и ризик готовинског тока), кредитни ризик и ризик ликвидности.

Основна функција управљања финансијским ризиком је успостављање лимита ризика и осигурање да свака изложеност ризику остане унутар тих лимита. Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум.

За управљање ризицима задужен је део за финансије и финансијску контролу Друштва у оквиру Функције за економику, финансије, планирање и рачуноводство (у даљем тексту „ФЕПА") и у складу са политикама одобреним од стране Групе идентификује и процењује финансијске ризике и дефинише начине заштите од ризика тесно сарађујући са пословним јединицама Групе.

У току свог редовног пословања Група је изложена следећим финансијским ризицима:

а) тржишни ризик (који обухвата ризик од промена курсева страних валута, каматни ризик и ризик промене цена робе);
б) кредитни ризик и
в) ризик ликвидности.

Тржишни ризик

Група је изложена тржишном ризику. Тржишни ризик проистиче из пословања са различитим а) валутама, б) каматним стопама в) ценама робе, где су сваке од њих изложене општим и специфичним променама на тржишту. Руководство анализира и прати ниво ризика који је прихватљив, међутим овај приступ не искључује губитке који би настали услед значајних померања на тржишту.

Валутни ризик

Група послује у међународним оквирима и изложена је ризику промена курса страних валута који проистиче из пословања са различитим валутама, првенствено УСД и ЕУР. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза.

Руководство Групе је установило политику за управљање ризиком од промена курса страних валута у односу на њену функционалну валуту. Да би управљало ризиком од промене курса страних валута који проистиче из будућих трговинских трансакција и признатих средстава и обавеза, задужени у делу Функције ФЕПА за финансије уговарају најповољније курсеве за куповине ино валута који се уговарају на дневном нивоу у зависности од кретања курса тог дана. Ризик од промене курса страних валута настаје када су будуће трансакције и признато средства и обавезе исказане у валути која није функционална валута Групе.

Група има кредите деноминоване у страним валутама, најзначајније у ЕУР, које превасходно излажу Групу ризику промене девизног курса.

Књиговодствена вредност (без исправке) финансијских инструмената Групе по валутама приказана је у следећој табели:

На дан 31. децембра 2022. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	92.230	-	-	-	92.230
Дугорочни кредити	2.367	7.000	-	-	9.367
Остали дугорочни финансијски пласмани	303.389	644.639	6.609	59.986	1.014.623
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	31.410.126	2.256.717	235.051	1.791.754	35.693.648
Друга потраживања	286.029	740.518	173.942	723.539	1.924.028
Краткорочни финансијски пласмани	6.014.961	63.750	-	96.200	6.174.911
Готовина и готовински еквиваленти	72.865.399	11.306.856	27.996	3.930.794	88.131.045
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(4.268)	(63.907.797)	(31.524)	(1.370.834)	(65.314.423)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	-	(7.481.212)	(56.991)	(317.264)	(7.855.467)
Обавезе из пословања	(6.469.323)	(11.291.024)	(3.638.179)	(2.626.072)	(24.024.598)
Остале краткорочне обавезе	(6.724.741)	(145.577)	(173.420)	(149.456)	(7.193.194)
Нето изложеност	**97.776.169**	**(67.806.130)**	**(3.456.516)**	**2.138.647**	**28.652.170**

На дан 31. децембра 2021. године	РСД	ЕУР	УСД	Остало	Укупно
Финансијска средства					
Стална средства					
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	91.900	-	-	-	91.900
Дугорочни кредити	9.515	-	-	-	9.515
Остали дугорочни финансијски пласмани	320.069	786.412	6.236	-	1.112.717
Обртна средства					
Потраживања по основу продаје	23.016.354	2.049.638	326.135	3.012.917	28.405.044
Друга потраживања	128.690	580.236	257.910	409.789	1.376.625
Краткорочни финансијски пласмани	39.419	65.032	-	-	104.451
Готовина и готовински еквиваленти	10.688.889	9.013.350	753.924	827.111	21.283.274
Финансијске обавезе					
Дугорочне обавезе					
Дугорочне обавезе	(9.841)	(71.430.298)	(83.512)	(1.549.180)	(73.072.831)
Краткорочне обавезе					
Краткорочне финансијске обавезе	(4.298)	(7.285.159)	(46.968)	(352.747)	(7.689.172)
Обавезе из пословања	(9.651.175)	(11.769.807)	(314.349)	(2.840.332)	(24.575.663)
Остале краткорочне обавезе	(6.218.084)	(88.154)	(167.161)	(170.866)	(6.644.265)
Нето изложеност	**18.411.438**	**(78.078.750)**	**732.215**	**(663.308)**	**(59.598.405)**

Приликом прерачуна страних валута у РСД коришћени су следећи курсеви:

	На дан извештавања	
	31 децембар 2022.	31 децембар 2021.
ЕУР	117,3224	117,5821
УСД	110,1515	103,9262

Анализа осетљивости

Група је одлучила да обелодани информације о тржишној и потенцијалној изложености хипотетичком добитку/(губитку) од коришћења финансијских инструмената кроз анализу осетљивости.

Анализа осетљивости приказана ниже приказује хипотетички утицај на консолидоване финансијске извештаје Групе и добитак/(губитак) који ће се појавити услед промене курса а не промене у структури портфолија улагања и других варијабли на дан извештавања.

На дан 31. децембра 2022. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 1% у односу на ЕУР, а све остале варијабиле биле непромењене, добит пре опорезивања и капитал била би већа/мања за 678.061 РСД (2021: 780.787 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза по кредитима деноминованим у ЕУР.

На дан 31. децембра 2022. године, уколико би био забележен раст/пад локалне валуте за 2% у односу на УСД, а све остале варијабиле биле непромењене, добит пре опорезивања и капитал били би већи/мањи за 69.130 РСД (2021: 14.644 РСД), углавном због позитивних и негативних курсних разлика по основу прерачуна обавеза према добављачима деноминованим у УСД.

Ризик каматне стопе

Кредити повучени по променљивим каматним стопама излажу Групу каматном ризику новчаног тока. У зависности од нето задужености у неком временском периоду, било која промена основне каматне стопе (Еурибор или Либор) има пропорционални утицај на резултат Групе. Да су каматне стопе на зајмове у страним валутама са променљивом каматном стопом биле за 1% више/ниже, са свим осталим параметрима непромењеним, резултат пре пореза на добит и капитал у 2022. години био би 420.664 РСД (2021: 550.485 РСД) нижи/виши, највише због виших/нижих трошкова камата на зајмове са променљивим каматним стопама.

Ризик цена робе

Финансијске перформансе Групе директно су везане за цене сирове нафте и нафтних деривата. Група није у могућности да у потпуности контролише цене ових производа, који зависе од равнотеже понуде и потражње на светском и домаћем тржишту сирове нафте и нафтних деривата као и од поступака контролних агенција.

Систем планирања Групе припрема различите сценарије за кључне факторе у зависности од цена нафте на глобалном тржишту. Овај приступ омогућава менаџменту да прилагоди трошкове смањењем или репорограмирањем инвестиционих програма и других механизама. Такве активности помажу да се ризик смањи на прихватљив ниво.

Кредитни ризик

Група се излаже кредитном ризику, односно ризику да ће једна страна финансијског инструмента узроковати финансијски губитак другој страни, тиме што неће испунити своје обавезе.

Изложеност ризику настаје као резултат задуживања Групе и других трансакција са сауговарачима, услед којих настају финансијска средства и ванбилансне кредитне обавезе.

Максимална изложеност кредитном ризику Групе по врсти средстава исказана у садашњим вредностима финансијских средстава у консолидованом билансу стања приказана је у следећој табели:

	31. децембра	
	2022	2021
Финансијски инструменти који се вреднују кроз остали укупни резултат	92.230	91.900
Остали дугорочни финансијски пласмани (напомена 10)	1.014.623	1.112.717
Дугорочни кредити	9.367	9.515
Потраживања по основу продаје (напомена 13)	35.693.648	28.405.044
Друга потраживања (напомена 14)	2.047.402	1.482.846
Краткорочни финансијски пласмани (напомена 15)	6.174.911	104.451
Готовински еквиваленти и готовина (напомена 16)	88.131.045	21.283.274
Укупно максимална изложеност кредитном ризику	**133.163.226**	**52.489.747**

Управљање кредитним ризицима. Кредитни ризик представља највећи појединачни ризик пословања Групе; руководство у складу са тим пажљиво управља изложеношћу кредитном ризику. Кредитни ризик настаје из готовине и готовинских еквивалената, депозита код банака и финансијских институција, као и кредитне изложености у вези са купцима на велико и мало, укључујући ненаплаћена потраживања и извршене трансакције.

Лимити. Група дефинише нивое кредитних ризика које предузима, тако што поставља лимите на износе ризика који су прихватљиви у односу на једног зајмопримца. Кредитни лимит се утврђује за сваког купца појединачно, као максимални износ кредитног ризика, имајући у виду бројне карактеристике, као што су:

- Финансијски извештаји сауговарача;
- Скоринг код Агенције за привредне регистре, компаније НИС и/или D&B извештаја;
- Количина уписаних залога;
- Подаци о блокадама рачуна купца;
- Претходни односи са Групом;
- Планирани обим продаје;
- Дужина сарадње са Групом, укључујући старосну структуру, доспеће и постојање било каквих финансијских потешкоћа.

Потраживања по основу продаје и остала потраживања

На изложеност Групе кредитном ризику у највећој мери утичу индивидуалне карактеристике сваког купца.

Група примењује поједностављен приступ МСФИ 9 за одмеравање очекиваних кредитних губитака, који користи исправку за очекиване губитке током века трајања.

У циљу одмеравања очекиваних кредитних губитака, потраживања по основу продаје и осталих потраживања груписана су на основу заједничких карактеристика кредитног ризика и броја дана кашњења.

Очекиване стопе кредитних губитака се заснивају на профилима плаћања по основу продаје у периоду од 60 месеци пре 31. децембра 2022. године и 60 месеци пре 1. јануара 2022. године као и одговарајућих претходних кредитних губитака претрпљених у наведеном периоду. Историјске стопе губитка нису кориговане у односу на информације о будућим макроекономским факторима, обзиром да нису установљене корелације које би значајно утицале на способност купаца да измире потраживања.

Резервисање за кредитне губитке у вези са потраживањима по основу продаје и осталим потраживањима се одређује у складу са матрицом резервисања која је приказана у табели у наставку.

На дан 31. децембра 2022. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања по основу продаје и остала потраживања
Потраживања по основу продаје и остала потраживања:				
- недоспела	0,01%	35.061.260	(3.506)	35.057.754
- доспела до 30 дана	0,03%	1.709.797	(513)	1.709.284
- од 31 до 90 дана	0,54%	276.451	(1.493)	274.958
- од 91 до 270 дана	2,46%	226.595	(5.574)	221.021
- преко 270 дана	95,56%	15.230.980	(14.752.947)	478.033
Укупно потраживања од продаје и остала потраживања		**52.505.083**	**(14.764.033)**	**37.741.050**

На дан 31. децембра 2021. године матрица резервисања се заснива на броју дана доспелих потраживања:

	Стопа обезвређења	Бруто износ	Укупни ECL	Укупно потраживања по основу продаје и остала потраживања
Потраживања по основу продаје и остала потраживања:				
- недоспела	0,03%	28.470.599	(8.541)	28.462.058
- доспела до 30 дана	0,15%	924.727	(1.387)	923.340
- од 31 до 90 дана	0,91%	94.953	(864)	94.089
- од 91 до 270 дана	1,29%	68.493	(884)	67.609
- преко 270 дана	98,11%	15.919.281	(15.578.487)	340.794
Укупно потраживања од продаје и остала потраживања		**45.478.053**	**(15.590.163)**	**29.887.890**

По правилу, износ потраживања које превазилази износ одобреног кредитног лимита осигуран је путем банкарске гаранције, примљеног аванса или другим средством обезбеђења.

Руководство Групе, редовно испитује кредитни квалитет потраживања по основу продаје и осталих потраживања узимајући у обзир старосни профил потраживања као и временски период пословног односа са Групом.

Руководство верује да су неисправљена потраживања по основу продаје и осталих потраживања у потпуности надокнадива.

Промене на исправци вредности по основу потраживања од продаје и потраживања за закуп су:

	Потраживања од продаје	Потраживања за закуп	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**5.200.499**	**46.039**	**5.246.538**
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 35)	42.486	582	43.068
Укидање резервисања (напомена 34)	(35.239)	(5.485)	(40.724)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(288.103)	-	(288.103)
Остало	(2.625)	(1)	(2.626)
На дан 31. децембра 2021. године	**4.917.018**	**41.135**	**4.958.153**
На дан 1. јануара 2022. године	**4.917.018**	**41.135**	**4.958.153**
Резервисања за обезвређење потраживања (напомена 35)	112.226	1.534	113.760
Укидање резервисања (напомена 34)	(38.535)	(4.539)	(43.074)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(297.251)	(3.704)	(300.955)
Остало	42.545	-	42.545
На дан 31. децембра 2022. године	**4.736.003**	**34.426**	**4.770.429**

Трошкови обезвређења или отписа су укључени у расходе од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз консолидовани биланс успеха. Износи резервисања за обезвређење се углавном отписују када се више не очекује прилив готовине.

Максимална изложеност кредитном ризику на дан извештавања је књиговодствена вредност сваке класе наведених потраживања. Остале класе у оквиру потраживања по основу продаје и других потраживања не садрже средства која су обезвређена.

Промене на исправци вредности других потраживања су:

	Потраживања из специфичних послова	Потраживања за камате	Остала потраживања	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**1.714.933**	**1.987.615**	**7.419.620**	**11.122.168**
Резервисања за обезвређење осталих потраживања (напомена 35)	3.274	3.565	2.997	9.836
Укидање резервисања (напомена 34)	(286.082)	(12.013)	(417)	(298.512)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(44.929)	(44.485)	(69.361)	(158.775)
Остало	(36.044)	(6.253)	(410)	(42.707)
На дан 31. децембра 2021. године	**1.351.152**	**1.928.429**	**7.352.429**	**10.632.010**
На дан 1. јануара 2022. године	**1.351.152**	**1.928.429**	**7.352.429**	**10.632.010**
Резервисања за обезвређење осталих потраживања (напомена 35)	360	5.860	4.492	10.712
Укидање резервисања (напомена 34)	(601.580)	(4.215)	(438)	(606.233)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(1.718)	(37.193)	(3.933)	(42.844)
Остало	(12)	-	(29)	(41)
На дан 31. децембра 2022. године	**748.202**	**1.892.881**	**7.352.521**	**9.993.604**

Кредитни квалитет финансијске имовине

Кредитни квалитет финансијске имовине која није доспела нити обезвређена може се проценити позивањем на спољне кредитне рејтинге (ако су доступни) или на историјске информације о стопама неплаћања друге уговорне стране:

	ББББ и више	Мање од ББББ	Без рејтинга	Укупно
На дан 31. децембра 2022. године				
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 16)	55.910.405	8.696.595	23.524.045	**88.131.045**
Депозити са роком доспећа више од 3 месеца а мање од 1 године (напомена 15)	-	6.003.699	59.984	**6.063.683**
Депозити са роком доспећа преко 1 године (напомена 10)	-	155.516	59.984	**215.500**
На дан 31. децембра 2021. године				
Готовина и готовински еквиваленти (напомена 16)	9.347.610	8.282.565	3.653.099	**21.283.274**
Депозити са роком доспећа више од 3 месеца а мање од 1 године (напомена 15)	-	-	28.275	**28.275**
Депозити са роком доспећа преко 1 године (напомена 10)	-	-	155.857	**155.857**

Очекивани кредитни губици за већину финансијских средстава се одмеравају узимајући у обзир очекиване кредитне губитке током века трајања финансијског средства.

На дан 31. децембра 2022. и 2021. године није било значајних кредитних губитака од умањења вредности признате имовине.

Ризик ликвидности

Пројекција укупних токова готовине врши се на нивоу Групе. Дирекција за финансије прати континуирано ликвидност Групе како би обезбедила довољно готовине за потребе пословања, уз одржавање нивоа неискоришћених кредитних линија, тако да Група не прекорачи дозвољени кредитни лимит код банака или услове из уговора о позајмицама. Овакво пројектовање узима у обзир планове Групе у погледу измирења дугова, усклађивање са уговореним условима, усклађивање са интерно дефинисаним циљевима, и ако је примењиво, екстерне законске или правне захтеве као што су на пример валутна ограничења.

Вишак готовине изнад нивоа потребног за управљање обртним капиталом полаже се као вишак готовине на орочене депозите.

У табели ниже анализиране су финансијске обавезе на датум биланса стања Групе које су груписане према датуму доспећа.

Износи приказани у табели представљају уговорне недисконтоване новчане токове. Износи који доспевају на наплату у року од 12 месеци једнаки су њиховим књиговодственим износима, будући да ефекат дисконтовања није материјално значајан.

	Садашња вредност	Уговорени новчани токови	Мање од 1 године	1 - 5 година	Преко 5 година
На дан 31. децембра 2022.					
Финансијске обавезе	73.169.890	80.914.679	10.086.420	64.539.892	6.288.367
Добављачи и обавезе за дивиденду	27.808.416	27.808.416	27.808.416	-	-
	100.978.306	**108.723.095**	**37.894.836**	**64.539.892**	**6.288.367**
На дан 31. децембра 2021.					
Финансијске обавезе	80.762.003	85.318.886	8.994.118	73.534.610	2.790.158
Добављачи и обавезе за дивиденду	28.359.768	28.359.768	28.359.768	-	-
	109.121.771	**113.678.654**	**37.353.886**	**73.534.610**	**2.790.158**

Циљ управљања капиталом је да Група задржи способност да настави да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности, како би акционарима обезбедило повраћај (профит), а осталим интересним странама повољности, и да би очувало оптималну структуру капитала са циљем да смањи трошкове капитала.

Да би очувала односно кориговала структуру капитала, Група може да изврши корекцију исплата дивиденди акционарима, врати капитал акционарима, изда нове акције или, пак, може да прода средства како би смањила дуговање.

Капитал се прати на групном нивоу на основу коефицијента задужености, тј. односа нето дуговања и EBITDA. Нето дуговање се израчунава када се укупна дуговања (укључујући краткорочне и дугорочне кредите) умање за готовину и готовинске еквиваленте и краткорочне депозите. EBITDA се дефинише као добит пре одбитка камата и пореза на добит, амортизације, финансијских прихода/расхода нето и других неоперативних прихода/расхода.

На крају извештајних периода коефицијент задужености Групе био је као што следи:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Обавезе по кредитима – укупно (напомене 21 и 22)	73.169.890	80.762.003
Минус: готовина и готовински еквиваленти (напомена 16)	(88.131.045)	(21.283.274)
Нето дуговања	**(14.961.155)**	**59.478.729**
Коригована EBITDA	136.192.257	53.173.984
Нето дуговање у односу на кориговану EBITDA на крају године	**(0,11)**	**1,12**

Група се обавезала да одржава коефицијент укупне задужености и EBITDA испод 4,0 за време трајања споразума о дугорочним кредитима са појединим пословним банкама. Група константно прати утврђене обавезе како би се одржао овај однос покривености дугова и до сада није било кршења ових обавеза.

У току године није било промене у приступу управљања ризиком капитала.

Фер вредност финансијских инструмената којима се тргује на активном тржишту (као што су хартије од вредности којима се тргује и хартије од вредности расположиве за продају) заснива се на котираним тржишним ценама на дан биланса стања. Котирана тржишна цена која се користи за финансијска средства Групе представља текућу цену понуде.

Фер вредност финансијских инструмената којима се не тргује на активном тржишту утврђује се различитим техникама процене. Група примењује различите методе и утврђује претпоставке које се заснивају на тржишним условима који постоје на датум биланса стања. Котиране тржишне цене или котиране цене дилера за сличне инструменте користе се за дугорочне обавезе. Остале технике, као што су процењене дисконтоване вредности новчаних токова, користе се за одређивање фер вредности преосталих финансијских инструмената.

Књиговодствена вредност потраживања по основу продаје и других потраживања, остале обртне имовине и добављача и осталих обавеза из пословања сматра се да је једнака фер вредности услед њихове краткорочне природе. За већину дугорочних финансијских средстава и обавеза фер вредност не одступа значајно од њихове књиговодствене вредности.

6. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Испод су презентоване информације о пословним сегментима Групе за године које се завршавају 31. децембра 2022. и 2021. Пословни сегменти су компоненте чији пословни резултат редовно прати Главни Доносилац Одлука (ГДО) и за које постоје засебне финансијске информације.

Пословне активности Групе су организоване у два главна пословна сегмента: Upstream и Downstream.

Upstream (истраживање и производња) обухвата следеће операције Групе: Истраживање, развој и производња сирове нафте и природног гаса и услуге на нафтним пољима. Downstream (прерада и маркетинг) обухвата прераду сирове нафте у нафтне деривате, те набавку, продају и транспорт сирове нафте и осталих нафтних деривата. Трошкови корпоративне администрације и сегмент Енергетика су презентовани у оквиру пословног сегмента прерада и маркетинг.

Секција Елиминације обухвата елиминације и друге корекције у вези са продајом међу сегментима и нереализоване профите настале од продаје сирове нафте и производа. Продаја међу сегментима се заснива на процењеним тржишним ценама.

EBITDA представља EBITDA-у Групе. Руководство верује да EBITDA представља користан показатељ пословања Групе јер представља тренд резултата без приказивања утицаја одређених трошкова. EBITDA представља добитак пре трошка камата, трошка пореза на добит, амортизације, финансијских прихода/расхода нето и осталих неоперативних прихода/расхода. EBITDA је додатни не-МСФИ финансијски показатељ који руководство користи да оцени успешност пословања.

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2022. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	63.484.308	511.768.618	(61.249.404)	514.003.522
Интерсегментни	60.524.458	724.946	(61.249.404)	-
Екстерни	2.959.850	511.043.672	-	514.003.522
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	**44.787.199**	**91.405.058**	**-**	**136.192.257**
Амортизација	(14.174.382)	(11.304.810)	-	(25.479.192)
Добици/(губици) због обезвређења (напомена 26 и 29)	(23.193)	(92.005)	-	(115.198)
Удео у резултату придружених ентитета и заједничких улагања	-	1.283.825	-	1.283.825
Финансијски расходи, нето	(209.360)	(1.799.475)	-	(2.008.835)
Порез на добит	(270.711)	(17.192.601)	-	(17.463.312)
Сегментни добитак	30.138.877	62.235.776	-	92.374.653

Резултати извештајних сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембра 2021. године дати су у прегледу који следи:

	Upstream	Downstream	Елиминације	Укупно
Приходи од продаје	45.522.440	293.808.619	(44.141.713)	295.189.346
Интерсегментни	43.608.846	532.867	(44.141.713)	-
Екстерни	1.913.594	293.275.752	-	295.189.346
Коригована EBITDA (сегментни резултат)	**30.422.381**	**22.751.603**	**-**	**53.173.984**
Амортизација	(13.263.998)	(11.694.603)	-	(24.958.601)
Добици/(губици) због обезвређења (напомена 26 и 29)	6.081	(555.308)	-	(549.227)
Обезвређење истраживања (напомена 8)	(948.281)	-	-	(948.281)
Удео у резултату придружених ентитета и заједничких улагања	-	(164.530)	-	(164.530)
Финансијски расходи, нето	(547.317)	(2.027.410)	-	(2.574.727)
Порез на добит	(144.696)	(4.098.851)	-	(4.243.547)
Сегментни добитак	16.004.070	4.952.963	-	20.957.033

Коригована EBITDA за Downstream сегмент укључује EBITDA-у корпоративног центра у негативном износу од 7.207.900 РСД за годину која се завршила 31. децембра 2022. године (31 децембра 2021. године: негативна EBITDA у износу од 6.925.941 РСД). Коригована EBITDA за Downstream сегмент пре алокације корпоративног центра EBITDA је приказана у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Коригована EBITDA за downstream сегмент после алокације Корпоративног центра	91.405.058	22.751.603
EBITDA Корпоративног центра	(7.207.900)	(6.925.941)
Коригована EBITDA пре алокације Корпоративног центра	**98.612.958**	**29.677.544**

Коригована EBITDA за године које се завршавају 31. децембра 2022. и 2021. године је усаглашена у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Нето добит	92.374.653	20.957.033
Порез на добит	17.463.312	4.243.547
Остали расходи	1.420.052	1.622.598
Остали приходи	(1.419.176)	(1.151.128)
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	477.301	330.521
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	(699.716)	(339.236)
Финансијски расходи	7.128.152	4.733.811
Финансијски приходи	(6.403.142)	(1.994.554)
Трошкови амортизације	25.479.192	24.958.601
Остали неоперативни трошкови, нето*	371.629	(187.209)
EBITDA	**136.192.257**	**53.173.984**

* Остали неоперативни приходи/трошкови, нето се већином односе на остала резервисања за неиспуњавање уговорних обавеза за минималне нафтне и гасне програме рада (напомена 21), обезвређење основних средстава, вишкове и мањкове, казне, пенале и остало.

Анализа прихода од продаје нафте, гаса и нафтних деривата, продаје електричне енергије, прихода по основу закупа и остале продаје (са аспекта порекла тржишта купца) дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра 2022.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	2.560.156	2.042.795	4.602.951
Продаја природног гаса	147.142	-	147.142
Велепродаја	147.142	-	147.142
Продаја нафтних деривата	391.164.016	90.169.211	481.333.227
Малопродаја	131.285.607	24.913.098	156.198.705
Велепродаја	259.878.409	65.256.113	325.134.522
Продаја електричне енергије	318.619	34.193	352.812
Приходи по основу закупа	9.462.697	836.187	10.298.884
Остала продаја и остали оперативни приходи	12.542.286	4.726.220	17.268.506
Укупно продаја и остали приходи	**416.194.916**	**97.808.606**	**514.003.522**

	Година која се завршила 31. децембра 2021.		
	Домаће тржиште	Извоз и међународна продаја	Укупно
Продаја сирове нафте	1.397.819	1.212.510	2.610.329
Продаја природног гаса	273.246	-	273.246
Велепродаја	273.246	-	273.246
Продаја нафтних деривата	202.705.120	71.912.811	274.617.931
Малопродаја	67.695.146	16.251.771	83.946.917
Велепродаја	135.009.974	55.661.040	190.671.014
Продаја електричне енергије	2.839.332	350.428	3.189.760
Приходи по основу закупа	302.641	18.570	321.211
Остала продаја и остали оперативни приходи	10.058.003	4.118.866	14.176.869
Укупно продаја и остали приходи	**217.576.161**	**77.613.185**	**295.189.346**

Од укупног износа прихода од продаје нафтних деривата (велепродаја) у износу од 325.134.522 РСД (2021: 190.671.014 РСД) приходи у износу од 39.105.621 РСД (2021: 28.673.855 РСД) односе се на домаћег купца ХИП Петрохемију. Ови приходи чине велепродају у оквиру Downstream сегмента пословања.

Продаја електричне енергије највећим делом се односи на продају Електро Привреди Србије у износу од 7.967.626 РСД (2021: Електро Привреда Србије у износу од 1.154.381 РСД).

Остала продаја се углавном односи на продају допунског асортимана на бензинским станицама у износу од 12.510.750 РСД (2021: 10.813.030 РСД).

Седиште Групе је у Републици Србији. Укупан приход од екстерних купаца на територији Републике Србије износио је 416.194.916 РСД (2021: 217.576.161 РСД) док је укупан приход од екстерних купаца са територије других земаља износио 97.808.606 РСД (2021: 77.613.185 РСД).

Анализа укупног прихода од екстерних купаца са територије других земаља дата је у табели:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Продаја сирове нафте	2.042.795	1.212.510
Продаја нафтних деривата (малопродаја и велепродаја)		
Бугарска	13.428.226	13.181.739
Босна и Херцеговина	35.957.855	24.814.896
Румунија	15.437.292	16.857.738
Швајцарска	514.708	1.880.060
Хрватска	2.379.044	2.597.274
Северна Македонија	580.624	502.952
Мађарска	2.141.950	947.185
Велика Британија	5.787.187	4.517.034
Немачка	3.114.943	1.340.491
САД	2.205.910	-
Аустрија	2.157.156	-
Остала тржишта	6.464.316	5.273.442
	90.169.211	71.912.811
Продаја електричне енергије	836.187	350.428
Приходи по основу закупа	34.193	18.570
Остала продаја и остали оперативни приходи	4.726.220	4.118.866
	97.808.606	**77.613.185**

Приходи од појединачних земаља укључених у остала тржишта нису материјално значајни.

Презентација акцизе

У табели испод приказан је остварени приход од продаје и обрачунате акцизе за 2022. и 2021. годину:

	2022	2021
Приход од продаје	677.203.206	446.970.836
Акциза	(163.199.684)	(151.781.490)
Нето приход од продаје и остали приходи	**514.003.522**	**295.189.346**

У Републици Србији акцизе постају плативе када производи који су предмет акцизе излазе из акцизног складишта. То настаје када се роба утовари за транспорт, за директну продају купцима (велепродаја) или за транспорт до сопствене малопродајне мреже. Рок плаћања за обрачунате акцизе је 15 дана. Група је проценила да акцизе наплаћене у велепродаји не садрже ризик залиха нити значајан кредитни ризик. У продаји на мало, Група процењује да је просечан промет залиха приближно једнак периоду плаћања акцизе и да нема значајних ризика залиха или кредитног ризика. Сходно томе, с обзиром да Група не сноси значајне ризике у оба случаја, акцизе се наплаћују у име пореског органа и сходно томе одбијају од прихода.

Стална имовина, осим финансијских инструмената, одложених пореских средстава, инвестиција и остале сталне имовине (без средстава за бенефиције за запослене нити права која проистичу из уговора о осигурању), по земљи:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Србија	279.704.928	283.450.792
Румунија	12.365.241	12.330.207
Босна и Херцеговина	8.374.408	8.342.150
Бугарска	5.801.293	6.081.578
Остале земље	704	-
	306.246.574	**310.204.727**

7. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

	Улагања у развој	Концесије, патенти, лиценце, софтвер и остала права	Гудвил	Остала нематеријална улагања	Нематеријална улагања у припреми	Укупно
На дан 1. јануара 2021.						
Набавна вредност	16.243.657	10.694.203	2.220.431	1.253.796	8.036.878	38.448.965
Исправка вредности и обезвређење	(4.473.213)	(8.653.323)	(897.727)	(365.607)	(118.901)	(14.508.771)
Неотписана вредност	**11.770.444**	**2.040.880**	**1.322.704**	**888.189**	**7.917.977**	**23.940.194**
Година завршена дана 31. децембра 2021.						
Повећања	2.714.210	505.162	–	322.439	(1.284.355)	2.257.456
Амортизација	(1.400.835)	(482.222)	–	(51.280)	(4.695)	(1.939.032)
Обезвређење (напомена 29)	–	–	(25.243)	–	(1.008)	(26.251)
Пренос на некретнине,постројења и опрему (напомена 8)	–	–	–	–	(528.644)	(528.644)
Остали преноси	–	(931)	–	(76)	(265.491)	(266.498)
Транслационе резерве	(8.285)	(54)	(4.329)	(97)	(67.467)	(80.232)
Неотписана вредност	**13.075.534**	**2.062.835**	**1.293.132**	**1.159.175**	**5.766.317**	**23.356.993**
На дан 31. децембра 2021.						
Набавна вредност	18.948.626	11.098.845	2.209.413	1.576.120	5.889.747	39.722.751
Исправка вредности и обезвређење	(5.873.092)	(9.036.010)	(916.281)	(416.945)	(123.430)	(16.365.758)
Неотписана вредност	**13.075.534**	**2.062.835**	**1.293.132**	**1.159.175**	**5.766.317**	**23.356.993**
На дан 1. јануара 2022.						
Набавна вредност	18.948.626	11.098.845	2.209.413	1.576.120	5.889.747	39.722.751
Исправка вредности и обезвређење	(5.873.092)	(9.036.010)	(916.281)	(416.945)	(123.430)	(16.365.758)
Неотписана вредност	**13.075.534**	**2.062.835**	**1.293.132**	**1.159.175**	**5.766.317**	**23.356.993**
Година завршена дана 31. децембра 2022.						
Повећања	1.196.617	973.789	–	29.119	(1.194.797)	1.004.728
Амортизација	(1.496.271)	(611.212)	–	(47.869)	–	(2.155.352)
Обезвређење (напомена 29)	–	–	(26.537)	–	(4.724)	(31.261)
Пренос на некретнине,постројења и опрему (напомена 8)	–	–	–	–	(22.346)	(22.346)
Отуђења и отписи	–	(2.544)	–	(293)	–	(2.837)
Остали преноси	–	21.553	–	(21.554)	25.620	25.619
Транслационе резерве	16.573	72.631	(2.835)	(5.470)	192.799	273.698
Неотписана вредност	**12.792.453**	**2.517.052**	**1.263.760**	**1.113.108**	**4.762.869**	**22.449.242**
На дан 31. децембра 2022.						
Набавна вредност	20.160.174	12.133.953	1.263.760	1.574.316	4.826.534	39.958.737
Исправка вредности и обезвређење	(7.367.721)	(9.616.901)	–	(461.208)	(63.665)	(17.509.495)
Неотписана вредност	**12.792.453**	**2.517.052**	**1.263.760**	**1.113.108**	**4.762.869**	**22.449.242**

Нематеријална улагања у припреми са стањем на дан 31. децембра 2022. године у износу од 4.762.869 РСД (2021: 5.766.317 РСД) се највећим делом односе на улагања у истраживање (непотврђене резерве) у износу од 4.026.196 РСД (2021: 5.307.832 РСД).

Обезвређење гудвила

Гудвил руководство посматра на бази индивидуалних јединица које генеришу готовину (ЈГГ) и географске локације. Надокнадива вредност сваке ЈГГ је утврђена на бази веће од вредности у употреби или фер вредности минус трошкови продаје. Наведене калкулације су засноване на пројекцијама токова готовине по-пореза, на основу петогодишњег финансијског плана усвојеног од стране руководства.

Кључне претпоставке коришћене за обрачун вредности у употреби:

	2022	2021
Просечна бруто маржа	16,0%	21,7%
Стопа раста	1%	1%
„P/S" рацио	0,77	0,85
Дисконтна стопа		
- Румунско тржиште	10,52%	7,60%
- Бугарско тржиште	9,80%	6,00%
- Тржиште Босне и Херцеговине	11,15%	9,40%

Руководство је утврдило планирану бруто маржу на бази претходно остварених резултата и очекиваног привредног раста. Просечна стопа раста је конзистентна са прогнозом у индустрији.

Дисконтна стопа је после пореза и одражава специфичне ризике у односу на релевантну ЈГГ. У наставку је дат преглед алокације гудвила.

	Почетно стање	Повећања	Обезвређење	Транслационе резерве	Крајње стање
2022					
Босна и Херцеговина	482.344	-	-	(1.078)	481.266
Румунија	269.030	-	-	(546)	268.484
Бугарска	541.758	-	(26.537)	(1.211)	514.010
	1.293.132	**-**	**(26.537)**	**(2.835)**	**1.263.760**
2021					
Босна и Херцеговина	482.336	-	-	8	482.344
Румунија	273.377	-	-	(4.347)	269.030
Бугарска	566.991	-	(25.243)	10	541.758
	1.322.704	**-**	**(25.243)**	**(4.329)**	**1.293.132**

Тест обезвређења у Румунији и Босни и Херцеговини показао је да је надокнадива вредност израчуната по основу вредности у употреби/фер вредности већа од садашње вредности средстава.

Уколико би ревидирана процењена стопа раста била 0,5% уместо коришћене 1% и уколико би дисконтна стопа била већа за 1% у односу на коришћену приликом обрачуна, надокнадива вредност тестиране имовине код које није претходно утврђено обезвређење и даље превазилази садашњу вредност. Уколико би стопа раста била 0% у комбинацији са примењеном дисконтном стопом како је наведено у горњој табели, надокнадива вредност такође превазилази одговарајућу садашњу вредност. Што се тиче дисконтне стопе, тест обезвређења је најосетљивији за тржиште Босне и Херцеговине, где вредност у употреби превазилази садашњу вредност одговарајуће имовине по дисконтној стопи већој од 11,5%.

За обрачун фер вредности умањене за трошкове отуђења, коришћен је P/S рацио од 0,77 на основу јавно доступних података и интерне базе података реномираних екстерних консултаната. Тест обезвређења за тржиште Босне и Херцеговине најмање је осетљив на промену P/S рациа, где је вредност у употреби испод садашње вредности средстава у случају када је рацио мањи од 0,35, за тржиште Румуније испод 0,26 и за тржиште Бугарске испод 0,53.

Руководство сматра да је просечна бруто маржа горива као део укупне просечне бруто марже кључна претпоставка која утиче на осетљивост обрачуна вредности у употреби. Следећа табела приказује осетљивост обрачуна на промену ове претпоставке показујући за колико би просечна бруто маржа горива требала да се смањи да би употребна вредност била једнака садашњој вредности тестиране имовине:

	2022		2021	
	Коришћене претпоставке о просечној бруто маржи горива	Смањење у пп	Коришћене претпоставке о просечној бруто маржи горива	Смањење у пп
Тржиште Румуније	16,5%	7пп	23,5%	0,83 пп
Тржиште Бугарске	16,5%	5,4 пп	21,9%	3,1 пп
Тржиште Босне и Херцеговине	15,1%	4,8 пп	19,9%	0,84 пп

8. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

а) Некретнине, постројења и опрема по набавној вредности

	Земљиште	Грађевински објекти	Машине и опрема	Некретнине, постројења и опрема у припреми	Остале некретнине, постројења и опрема	Улагања у туђе некретнине постројења и опрему	Аванси	Укупно
На дан 1. јануара 2021.								
Набавна вредност	17.214.976	243.861.639	178.964.414	18.688.125	95.319	553.404	365.823	459.743.700
Исправка вредности и обезвређење	(342.429)	(86.387.688)	(82.711.988)	(2.511.677)	(1.116)	(398.361)	(26.741)	(172.380.000)
Неотписана вредност	**16.872.547**	**157.473.951**	**96.252.426**	**16.176.448**	**94.203**	**155.043**	**339.082**	**287.363.700**
Година завршена дана 31. децембра 2021.								
Повећања	28.717	15.289.645	5.889.192	(1.383.022)	–	22.486	1.644.028	21.491.046
Обезвређење (напомена 29)	–	–	–	(743.396)	–	–	–	(743.396)
Амортизација	–	(11.448.032)	(10.841.222)	–	–	(21.740)	–	(22.310.994)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 7)	–	–	–	528.644	–	–	–	528.644
Пренос на инвестиционе некретнине (напомена 8б)	–	(21.673)	–	(7.930)	–	–	–	(29.603)
Пренос на стална средства намењена продаји	(21.262)	(651)	(4.071)	–	–	–	–	(25.984)
Отуђења и отписи	(282.230)	(259.456)	(77.102)	(1.035.430)	(122)	1	(1.666.946)	(3.321.285)
Остали трансфери	–	(4.018.043)	151.348	3.865.151	–	1.544	–	–
Транслационе резерве	(16.593)	(38.332)	(4.531)	(41.134)	1	–	2	(100.587)
Неотписана вредност	**16.581.179**	**156.977.409**	**91.366.040**	**17.359.331**	**94.082**	**157.334**	**316.166**	**282.851.541**
На дан 31. децембра 2021.								
Набавна вредност	16.923.564	254.303.454	183.873.058	20.340.817	95.196	577.452	342.907	476.456.448
Исправка вредности и обезвређење	(342.385)	(97.326.045)	(92.507.018)	(2.981.486)	(1.114)	(420.118)	(26.741)	(193.604.907)
Неотписана вредност	**16.581.179**	**156.977.409**	**91.366.040**	**17.359.331**	**94.082**	**157.334**	**316.166**	**282.851.541**
На дан 1. јануара 2022.								
Набавна вредност	16.923.564	254.303.454	183.873.058	20.340.817	95.196	577.452	342.907	476.456.448
Исправка вредности и обезвређење	(342.385)	(97.326.045)	(92.507.018)	(2.981.486)	(1.114)	(420.118)	(26.741)	(193.604.907)
Неотписана вредност	**16.581.179**	**156.977.409**	**91.366.040**	**17.359.331**	**94.082**	**157.334**	**316.166**	**282.851.541**
Година завршена дана 31. децембра 2022.								
Повећања	98.841	14.728.314	4.945.830	158.184	–	30.594	848	19.962.611
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	–	(675.619)	–	–	–	–	–	(675.619)
Обезвређење (напомена 29)	–	–	–	(120.481)	–	–	(32)	(120.513)
Амортизација	–	(11.807.532)	(10.735.791)	–	–	(19.146)	–	(22.562.469)
Пренос са нематеријалних улагања (напомена 7)	–	–	–	22.346	–	–	–	22.346
Пренос са инвестиционих некретнина (напомена 8б)	100.936	152.826	–	–	–	–	–	253.762
Пренос на стална средства намењена продаји	(37.898)	(2.315)	–	–	–	–	–	(40.213)
Отуђења и отписи	(13.144)	(92.839)	(178.052)	(45.575)	(36)	–	–	(329.646)
Остали трансфери	15	(105.443)	15.590	(345.868)	(74)	72	864.613	428.905
Транслационе резерве	(14.051)	(13.872)	(1.490)	(9.853)	–	(48)	(8)	(39.322)
Неотписана вредност	**16.715.878**	**159.160.929**	**85.412.127**	**17.018.084**	**93.972**	**168.806**	**1.181.587**	**279.751.383**
На дан 31. децембра 2022.								
Набавна вредност	17.056.211	269.382.451	187.471.805	20.115.586	95.086	604.777	1.208.348	495.934.264
Исправка вредности и обезвређење	(340.333)	(110.221.522)	(102.059.678)	(3.097.502)	(1.114)	(435.971)	(26.761)	(216.182.881)
Неотписана вредност	**16.715.878**	**159.160.929**	**85.412.127**	**17.018.084**	**93.972**	**168.806**	**1.181.587**	**279.751.383**

Група је у пословној 2022. години капитализовала трошкове позајмљивања који се директно могу приписати стицању, изградњи или изради квалификованог средства, као део његове набавне вредности у износу од 20.974 РСД (2021: 17.233 РСД).

Од укупног износа активација у 2022. години у износу од 19.804.427 РСД, најзначајнији део односи се на активацију средстава за производњу нафте и гаса у износу од 14.811.779 РСД. У 2021. години активација у износу од 19.689.619 РСД, најзначајнији део односи се на активацију средстава за производњу нафте и гаса у износу од 17.927.832 РСД.

На крају сваког извештајног периода, руководство Групе процењује да ли постоји назнака да је надокнадива вредност некретнина, постројења и опреме пала испод књиговодствене вредности.

Група је на дан 31. децембра 2022. године извршила процену индикатора обезвређења имовине јединица које генеришу готовину (''ЈГГ'') - за детаље видети напомену 3.7. Додатно, Група је извршила процену и признала обезвређење у износу од 120.513 РСД (2021: 743.396 РСД) за технолошки и физички застарела и расходована средства и средства у припреми за које постоје индикатори да њихова надокнадива вредност не прелази књиговодствену вредност.

б) Инвестиционе некретнине по фер вредности

Инвестиционе некретнине се вреднују на датум биланса стања по фер вредности која представља тржишну вредност инвестиционе некретнине.

Кретања на инвестиционим некретнинама приказане су у табели испод:

	2022	2021
На дан 1. јануара	**1.728.395**	**1.574.329**
Добици по основу фер вредновања (напомена 26 и 29)	62.430	149.346
Преноси на/са некретнина, постројења и опреме (напомена 8а)	(253.762)	29.603
Остали преноси	856	-
Отуђења	(6.214)	(24.883)
На дан 31. децембра	**1.531.705**	**1.728.395**

Инвестиционе некретнине исказане са стањем на дан 31. децембра 2022. године у износу од 1.531.705 РСД (31. децембра 2021. године: 1.728.395 РСД) у највећем делу се односе на бензинске станице и пословне просторе дате у вишегодишњи закуп вредноване по фер вредности на дан извештавања.

Фер вредност инвестиционих некретнина

Инвестиционе некретнине, које чине бензинске станице и пословни простори, вредноване су по фер вредности на дан 31. децембра 2022. односно 2021. године. Позитиван ефекат вредновања по фер вредности признат је у корист прихода од усклађивања вредности имовине (напомена 26).

Табела ниже приказује нефинансијска средства књижена по фер вредности која је мерена методом процене. Одмеравање фер вредности врши се према следећим хијерархијским нивоима:

- Котиране цене (некориговане) на активном тржишту за иста средства или исте обавезе (Ниво 1).
- Информације, осим котираних цена укључених у Ниво 1, које су засноване на доступним тржишним подацима за средства или обавезе, било директно (тј. цене) или индиректно (тј. изведене из цена) (Ниво 2).
- Информације о средству или обавези које нису засноване на доступним тржишним подацима (тј. недоступне информације) (Ниво 3).

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2022. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	-	946.567	-
– Бензинске станице	-	-	585.138
Укупно	**-**	**946.567**	**585.138**

Одмеравање по фер вредности на дан 31. децембра 2021. године извршено је на основу следећих информација:

	Котиране цене на активном тржишту за иста средства (Ниво 1)	Друге значајне доступне информације (Ниво 2)	Значајне недоступне информације (Ниво 3)
Редовно одмеравање фер вредности Земљиште и грађевински објекти			
– Пословни простори и други објекти дати у закуп	–	918.731	–
– Бензинске станице	–	–	809.664
Укупно	**–**	**918.731**	**809.664**

Технике процене фер вредности применом методологије 2. нивоа

Фер вредности пословних простора, станова и других објеката за издавање добијене применом методологије 2. нивоа произилазе из методе упоредивих трансакција. Продајне цене упоредивих објеката у непосредној близини коригују се за разлике у њиховим кључним карактеристикама као што је површина некретнине. Најзначајнија информација по овом приступу процене је цена по квадратном метру.

Одмеравање фер вредности применом значајних недоступних информација (методологија 3. нивоа)

Фер вредности бензинских станица добијене применом методологије 3. нивоа произилазе из методе употребних вредности, где је фер вредност бензинских станица одређена као садашња вредност будућих нето примања Групе на основу дугорочних уговора о закупу. Најзначајнија информација при овом приступу процене је цена изнајмљивања по бензинској станици.

Кључне претпоставке коришћене за вредовање методом употребних вредности:

	2022	2021
Дугорочна стопа раста	0%	0%
Дисконтна стопа	10,98%	12%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

	2022	2021
Стање на почетку године	**809.664**	**735.442**
Пренос на некретнине, постројења и опрему	(248.162)	-
Промена у фер вредности:		
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	29.370	80.125
Остало	(5.734)	(5.903)
Укупно повећање по основу фер вредновања средства	23.636	74.222
Стање на крају године	**585.138**	**809.664**

в) Средства за производњу нафте и гаса

Средства за производњу нафте и гаса обухватају средства за истраживање и процену, као и трошкове развоја, повезане са производњом потврђених резерви (напомена 2.9).

	Капитализовани трошкови истраживања	Капитализовани трошкови развоја	Укупно инвестиције у току (истраживање и развој)	Производна средства	Остала пословна средства	Укупно
На дан 1. јануара 2021.						
Набавна вредност	21.489.893	1.226.125	22.716.018	201.221.015	55.925	223.992.958
Исправка вредности и обезвређење	(40.678)	(309)	(40.987)	(70.509.519)	(23.523)	(70.574.029)
Неотписана вредност	**21.449.215**	**1.225.816**	**22.675.031**	**130.711.496**	**32.402**	**153.418.929**
Година завршена 31. децембра 2021.						
Повећања	(3.039.919)	(747.942)	(3.787.861)	17.927.832	–	14.139.971
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	–	–	–	1.540.421	–	1.540.421
Обезвређење	–	(5.823)	(5.823)	–	–	(5.823)
Остали преноси	(408.417)	75.425	(332.992)	(6.804)	641	(339.155)
Амортизација	(4.695)	–	(4.695)	(12.822.628)	(2.931)	(12.830.254)
Обезвређење истраживања (напомена 6)	(948.281)	–	(948.281)	–	–	(948.281)
Отуђења и отписи	–	–	–	(66.297)	–	(66.297)
Транслационе резерве	(135.512)	1	(135.511)	(16.981)	–	(152.492)
	16.912.391	**547.477**	**17.459.868**	**137.267.039**	**30.112**	**154.757.019**
На дан 31. децембра 2021.						
Набавна вредност	16.957.599	547.513	17.505.112	220.374.273	56.567	237.935.952
Исправка вредности и обезвређење	(45.208)	(36)	(45.244)	(83.107.234)	(26.455)	(83.178.933)
Неотписана вредност	**16.912.391**	**547.477**	**17.459.868**	**137.267.039**	**30.112**	**154.757.019**
На дан 1. јануара 2022.						
Набавна вредност	16.957.599	547.513	17.505.112	220.374.273	56.567	237.935.952
Исправка вредности и обезвређење	(45.208)	(36)	(45.244)	(83.107.234)	(26.455)	(83.178.933)
Неотписана вредност	**16.912.391**	**547.477**	**17.459.868**	**137.267.039**	**30.112**	**154.757.019**
Година завршена 31. децембра 2022.						
Повећања	(1.137.456)	1.425.443	287.987	14.811.779	–	15.099.766
Промене на резервисањима за обнављање природних ресурса	–	–	–	(675.629)	–	(675.629)
Обезвређење	(77.594)	(34.738)	(112.332)	–	–	(112.332)
Амортизација	–	–	–	(13.459.311)	(5.861)	(13.465.172)
Пренос на нематеријалну имовину (напомена 7)	13.015	(13.150)	(135)	–	–	(135)
Отуђења и отписи	–	(39.781)	(39.781)	(143.375)	(1)	(183.157)
Остали преноси	(5.090.156)	4.248.946	(841.210)	373.129	4.250	(463.831)
Транслационе резерве	(15.993)	(1.073)	(17.066)	(7.605)	–	(24.671)
	10.604.207	**6.133.124**	**16.737.331**	**138.166.027**	**28.500**	**154.931.858**
На дан 31. децембра 2022.						
Набавна вредност	10.724.715	6.167.892	16.892.607	235.638.513	57.889	252.589.009
Исправка вредности и обезвређење	(120.508)	(34.768)	(155.276)	(97.472.486)	(29.389)	(97.657.151)
Неотписана вредност	**10.604.207**	**6.133.124**	**16.737.331**	**138.166.027**	**28.500**	**154.931.858**

Истражно подручје Јимболија у Румунији (укупна вредност улагања у истраживање на дан 31. децембра 2022. износи 1.807.515 РСД је тренутно у фази Процењивања резултата истраживања и потврде ових резултата од стране Националне агенције за Минералне ресурсе која се очекивала у првој половини 2022. године, али је пренето на 2023. годину. Приликом процене статуса ове инвестиције на дан 31. децембра 2022. године анализа индикатора обезвређења је извршена посматрањем овог подручја заједно са пољем Теремија Север као једног оперативног подручја што је дозвољено у складу са захтевима МСФИ 6. На основу анализе извршене на дан 31. децембра 2022. године Група је проценила да нема индикатора обезвређења и наставила да процењује могућност комерцијалне производње на пољу Јимболија. По добијању потврде резултата за поље Јимболија од стране Националне Агенција за Минералне ресурсе Републике Румуније оно ће бити пребачено у фазу производње и индикатори обезвређења биће поново сагледани.

г) Право коришћења средстава

	Земљиште	Некретнине	Постројења и опрема	Возила	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**143.732**	**1.299.970**	**338.324**	**878.768**	**2.660.794**
Повећања	-	406.441	160.818	20.860	588.119
Амортизација	(9.600)	(293.292)	(145.158)	(260.525)	(708.575)
Преноси	(7.121)	160.548	923	(923)	153.427
Отуђења	-	(1.443)	(5.209)	(4.645)	(11.297)
Ефекти модификације уговора	-	(15.114)	(78.314)	(140)	(93.568)
Транслационе резерве	(2.127)	(827)	(1.881)	(101)	(4.936)
На дан 31. децембра 2021. године	**124.884**	**1.556.283**	**269.503**	**633.294**	**2.583.964**
На дан 1. јануара 2022. године	**124.884**	**1.556.283**	**269.503**	**633.294**	**2.583.964**
Повећања	-	231.352	194.247	1.487.124	1.912.723
Амортизација	(9.581)	(326.576)	(166.452)	(258.762)	(761.371)
Отуђења	-	(152)	(20.141)	(16.811)	(37.104)
Ефекти модификације уговора	-	(28)	(656)	-	(684)
Транслационе резерве	(210)	(1.508)	143	(127)	(1.702)
На дан 31. децембра 2022. године	**115.093**	**1.459.371**	**276.644**	**1.844.718**	**3.695.826**

9. УЧЕШЋА У КАПИТАЛУ ПРИДРУЖЕНИХ СУБЈЕКАТА И ЗАЈЕДНИЧКИМ ПОДУХВАТИМА

Књиговодствена вредност инвестиција у заједничка улагања на дан 31. децембра 2022. и 2021. године приказана је у табели испод:

		Проценат учешћа	31. децембар 2022	31.децембар 2021
НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд	Заједничко улагање	50%	847.018	888.445
Газпром Енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад	Заједничко улагање	49%	2.019.706	694.455
ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево	Придружен ентитет	20,86%	11.572.197	11.572.197
Минус исправка вредности			(11.572.197)	(11.572.197)
Укупно инвестиције			**2.866.724**	**1.582.900**

Претежно место пословања обелодањених заједничких улагања је територија Републике Србије.

Не постоје потенцијалне обавезе које се односе на интерес Групе у заједничком улагању, као ни потенцијалне обавезе из самог улагања.

НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд

У 2013. години Група је стекла 50% удела у заједничком улагању Енерговинд д.о.о. чија је намена управљање радом будућег ветропарка Пландиште, укупне снаге 102 MW. Током марта 2019. године, компанија MET Renewables AG је стекла 50% учешћа од трећих лица и постала заједнички партнер на пројекту који је променио назив у НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. Београд. Поднет је захтев за продужење статуса повлашћеног произвођача електричне енергије надлежном органу 2021. године за наредне три године. До дана издавања ових консолидованих финансијских извештаја није било значајних пословних активности. НИС МЕТ Енерговинд д.о.о. је Друштво у приватном власништву за које нису доступне котиране берзанске цене.

Газпром енергохолдинг Србија д.о.о. Нови Сад

Током 2015. године Група и Центренергохолдинг из Руске Федерације основали су холдинг компанију Газпром енергохолдинг д.о.о. а кроз коју ће заједно пословати са Термоелектраном - Топланом „Газпром Енергохолдинг ТЕ-ТО" Панчево са пројектованим капацитетом од 208 MW. У октобру 2017. године потписан је уговор по принципу „кључ у руке" са Шангај Електрик Групом и започета је фаза пројектовања. Пројекат ће бити финансиран преко кредита Газпром банке (140 млн ЕУР) са роком отплате од 12 година и кредитом Центренергохолдинга у износу од 41 мил. ЕУР. ТЕ-ТО Панчево је почела са комерцијалним радом у четвртом кварталу 2022. године и очекује се да подмири растуће потребе Рафинерије нафте у Панчеву за електричном и топлотном енергијом – технолошком паром.

Хип Петрохемија д.о.о. Панчево

У складу са важећим законима Републике Србије, почетком октобра 2017. године стекли су се сви услови за пуну примену Унапред припремљеног плана реорганизације предузећа ХИП Петрохемија д.о.о. Панчево. У складу са усвојеним планом промењена је и структура акцијског капитала предузећа ХИП Петрохемија, чиме је НИС повећао своје учешће у капиталу. Након конверзије, НИС поседује 20,86% гласачких права у ХИП Петрохемији. Такође, НИС има своје представнике у Одбору Директора и Надзорном одбору. Дана 9. септембра 2021. године Министарство привреде Републике Србије отворило је јавни позив за приватизацију акционарског друштва ХИП Петрохемија са моделом стратешког партнерства којим би будући партнер стекао удео од највише 90% капитала. НИС а.д. је поднео понуду у року. У децембру 2021, НИС и ХИП су потписали Уговор о Стратешкој сарадњи. На основу овог уговора НИС ће повећати своје учешће у ХИП Петрохемији са претходних 20,86% на 90% са обавезом новчане докапитализације у износу од 150 милиона ЕУР и изградњу погона за производњу полипропилена капацитета најмање 140.000 тона годишње у року од шест година. Прелазни период је у току до момента затварања трансакције када се очекује да се испуне сви предуслови. Крајњи рок за затварање трансакције је пролонгиран до 30. јуна 2023. године. До дана објављивања ових консолидованих финансијских извештаја процес је још увек у току.

Сажете финансијске информације за заједничка улагања на дан 31. децембра 2022. (неревидиране) и 2021. године и за године које су се завршиле дана 31. децембра 2022. (неревидиране) и 2021. приказане су у табели испод:

	НИС МЕТ Енерговинд	Газпром Енергоходлинг Србија	Хип Петрохемија д.о.о. Панчево
31 децембра 2022. године			
Обртна имовина	212.773	2.846.397	19.448.667
Стална имовина	3.353.426	22.570.357	11.696.836
Краткорочне обавезе	1.466.962	2.947.801	3.483.177
Дугорочне обавезе	–	18.327.837	1.700.400
Приходи	13.475	8.488.261	57.493.404
Добитак/(губитак) за период	(82.852)	2.704.593	397.040
31 децембра 2021. године			
Обртна имовина	106.485	1.620.559	21.602.657
Стална имовина	3.187.934	20.628.326	10.712.595
Краткорочне обавезе	1.102.285	447.260	3.168.077
Дугорочне обавезе	–	20.393.628	510.394
Приходи	5.368	88.012	45.571.220
Добитак/(губитак) за период	(54.952)	(279.702)	5.588.017

10. ОСТАЛИ ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ОСТАЛА ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Депозити са доспећем преко годину дана	215.500	155.857
Остали дугорочни финансијски пласмани	263.231	262.867
Дугорочни кредити дати запосленима	877.470	1.086.538
Дугорочна потраживања	7.000	-
Минус исправка осталих дугорочних пласмана	(348.578)	(392.545)
	1.014.623	**1.112.717**

Дугорочни кредити дати запосленима на дан 31. децембра 2022. године у износу од 877.470 РСД (31. децембра 2021: 1.086.538 РСД) се односе на бескаматне кредите односно кредите по каматној стопи 0,5% и 1,5% пласиране запосленима за потребе решавања стамбеног питања. Отплаћују се у месечним ратама. Ови кредити су обезвређени у износу од 341.519 РСД.

11. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА И ОБАВЕЗЕ

Анализа одложених пореских средстава и обавеза приказана је у табели:

	Средства	Обавезе	Нето
На дан 31. децембра 2022. године			
Резервисања	704.723	-	704.723
Некретнине, постројења и опрема	1.916.117	(217.555)	1.698.562
Умањење вредности имовине	367.129	-	367.129
Добици од фер вредновања	10.327	-	10.327
Ревалоризационе резерве	-	(14.075)	(14.075)
	2.998.296	**(231.630)**	**2.766.666**
На дан 31. децембра 2021. године			
Резервисања	664.773	-	664.773
Некретнине, постројења и опрема	1.221.934	(234.374)	987.560
Умањење вредности имовине	694.650	-	694.650
Добици од фер вредновања	10.311	-	10.311
Ревалоризационе резерве	-	(14.075)	(14.075)
	2.591.668	**(248.449)**	**2.343.219**

Кретања на одложеним пореским средствима и обавезама у току године:

	На дан 31. децембра 2021.	Ефекат на укупни резултат	Ефекат на остали укупни резултат	Остало	На дан 31. децембра 2022.
Резервисања	664.773	39.576	374	-	704.723
Некретнине, постројења и опрема	987.560	711.066	-	(64)	1.698.562
Умањење вредности имовине	694.650	(327.521)	-	-	367.129
Добици од фер вредновања	10.311	-	16	-	10.327
Ревалоризационе резерве	(14.075)	-	-	-	(14.075)
Укупно	**2.343.219**	**423.121**	**390**	**(64)**	**2.766.666**

	На дан 31. децембра 2020.	Ефекат на укупни резултат	Ефекат на остали укупни резултат	Остало	На дан 31. децембра 2021.
Резервисања	902.262	(237.490)	-	1	664.773
Некретнине, постројења и опрема	(278.719)	1.266.566	-	(287)	987.560
Умањење вредности имовине	1.205.119	(510.469)	-	-	694.650
Порески губици	488.483	(488.483)	-	-	-
Добици од фер вредновања	10.368	-	(58)	1	10.311
Ревалоризационе резерве	(14.075)	-	-	-	(14.075)
Укупно	**2.313.438**	**30.124**	**(58)**	**(285)**	**2.343.219**

Признавање одложених пореских средстава је извршено на основу петогодишњег бизнис плана Групе и остварених пословних резултата који су руководству дали снажне индикаторе у погледу искоришћења пренетих пореских кредита.

12. ЗАЛИХЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Материјал, резервни делови, алат и инвентар	32.813.090	21.911.904
Недовршена производња	6.600.656	5.778.096
Готови производи	20.169.440	10.638.441
Роба	3.165.090	3.241.949
Дати аванси	1.059.350	699.828
Минус: исправка вредности залиха	(4.513.662)	(4.619.268)
Минус: исправка вредности датих аванса	(148.529)	(147.570)
	59.145.435	**37.503.380**

Промене на рачунима исправке вредности су приказане у табели:

	Исправка вредности залиха	Исправка вредности датих аванса	Укупно
На дан 1. јануара 2021.	**4.757.772**	**150.077**	**4.907.849**
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 29)	4.403	-	4.403
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 26)	(100.596)	(350)	(100.946)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	-	(2.156)	(2.156)
Остало	(42.311)	(1)	(42.312)
На дан 31. децембра 2021.	**4.619.268**	**147.570**	**4.766.838**
Исправка вредности на терет расхода текућег периода (напомена 29)	31.295	1.264	32.559
Укидање исправке вредности у корист прихода текућег периода (напомена 26)	(85.867)	(304)	(86.171)
Потраживања отписана током године као ненаплатива	(51.033)	-	(51.033)
Остало	(1)	(1)	(2)
На дан 31. децембра 2022.	**4.513.662**	**148.529**	**4.662.191**

13. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Потраживања од матичне компаније у иностранству	-	600
Остала повезана правна лица у земљи	1.673.553	2.019.633
Остала повезана правна лица у иностранству	171.959	174.584
Потраживања од трећих лица у земљи	37.267.410	29.716.402
Потраживања од трећих лица у иностранству	1.351.155	1.451.978
	40.464.077	33.363.197
Минус: исправка вредности	(4.770.429)	(4.958.153)
	35.693.648	**28.405.044**

14. ОСТАЛА КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Потраживања из специфичних послова	996.950	1.585.650
Потраживања за камате	1.922.507	1.935.428
Потраживања од запослених	65.876	29.438
Остала потраживања	8.327.459	8.078.867
Потраживања за више плаћени порез на добит	-	28.829
Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	126.895	80.919
Потраживања за ПДВ	601.319	375.725
Минус: исправка вредности	(9.993.604)	(10.632.010)
	2.047.402	**1.482.846**

15. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Депозити са доспећем преко три месеца а мање од годину дана	6.063.683	28.275
Остала краткорочна финансијска средства	111.228	76.176
	6.174.911	**104.451**

На дан 31. децембра 2022. године депозити са доспећем преко три месеца, а мање од годину дана износе 6.063.683 РСД (2021: 28.275 РСД) и односе се на депозите пласиране у динарима пословним банкама са каматном стопом 7,50% годишње (2021: у динарима и еурима са каматном стопом 2,40% годишње).

16. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Готовина у банци и благајни	18.906.061	13.439.285
Депозити са доспећем до 3 месеца	69.222.772	7.816.553
Новчана средства са ограниченим коришћењем	254	254
Остала новчана средства	1.958	27.182
	88.131.045	**21.283.274**

На дан 31. децембра 2022. године депозити са доспећем до три месеца износе 69.170.832 РСД (2021: 7.816.553 РСД) и односе се на депозите пласиране у динарима и еурима пословним банкама са каматном стопом од 6,75% до 8,00% годишње (2021: у динарима са каматним стопама од 2,30% до 3,30% годишње).

17. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Разграничени порез на додату вредност	4.405.141	3.611.624
Унапред плаћени трошкови	273.018	403.158
Унапред плаћена акциза	4.197.429	2.038.498
Стамбени кредити и остала активна временска разграничења	546.479	487.730
	9.422.067	**6.541.010**

Разграничени порез на додату вредност са стањем на дан 31. децембра 2022. године у износу од 4.405.141 РСД (31. децембра 2021: 3.611.624 РСД) је порез на додату вредност у примљеним фактурама које се евидентирају у текућем обрачунском периоду, а право на одбитак претходног пореза се остварује у наредном обрачунском периоду.

Унапред плаћена акциза на дан 31. децембра 2022. године у износу од 4.197.429 РСД (31. децембар 2021: 2.038.498 РСД) се односе на акцизе плаћене за готове производе који се чувају у не-акцизном складишту и на акцизе плаћене за увозне производе који се користе у даљем процесу производње за шта ће средства бити враћена у блиској будућности.

18. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Издате менице и гаранције	74.436.005	80.638.766
Примљене менице и гаранције	24.449.180	17.691.255
Имовина (у бившим републикама Југославије)	5.358.820	5.358.990
Потраживања (из бивших република Југославије)	6.763.139	6.380.931
Туђа роба у складишту и остала средства других лица	15.056.497	10.342.388
Средства за затварање поља у Анголи	1.361.966	1.361.966
Примљене хипотеке и залоге	3.097.224	2.465.428
Остала ванбилансна актива и пасива	250.868	180.492
	130.773.699	**124.420.216**

19. КАПИТАЛ

		Капитал који се може приписати власницима Друштва						
	Напомена	Акцијски капитал	Рев.рез. и нер. доб. и губ.		Нераспоређена добит/(губитак)	Укупно	Учешћа без права контроле	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануара 2021. године		**81.530.200**	**483.041**		**160.749.066**	**242.762.307**	**-**	**242.762.307**
Добитак		-	-		20.957.033	20.957.033	-	20.957.033
Остали укупни приход								
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	20	-	12.056		-	12.056	-	12.056
Добици по основу улагања у инструменте капитала		-	783		-	783	-	783
Добици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		-	105.223		-	105.223	-	105.223
Укупан приход за годину		**-**	**118.062**		**20.957.033**	**21.075.095**	**-**	**21.075.095**
Расподела дивиденди	19.1	-	-		(1.001.191)	(1.001.191)	-	(1.001.191)
Остало		-	(456)		456	-	-	-
Стање на дан 31. децембра 2021. године		**81.530.200**	**600.647**		**180.705.364**	**262.836.211**	**-**	**262.836.211**
Стање на дан 1. јануара 2022. године		**81.530.200**	**600.647**		**180.705.364**	**262.836.211**	**-**	**262.836.211**
Добитак		-	-		92.374.653	92.374.653	-	92.374.653
Остали укупни приход (расход)								
Ефекти поновног одмеравања планова дефинисаних примања запослених	20	-	(181.751)		-	(181.751)	-	(181.751)
Добици по основу улагања у инструменте капитала		-	(104)		-	(104)	-	(104)
Добици по основу превођења финансијских извештаја иностраног пословања		-	59.715		5.782	65.497	-	65.497
Укупан приход за годину		**-**	**(122.140)**		**92.380.435**	**92.258.295**	**-**	**92.258.295**
Расподела дивиденди	19.1	-	-		(5.782.122)	(5.782.122)	-	(5.782.122)
Остало		-	25.918		(110.665)	(84.747)	-	(84.747)
Стање на дан 31. децембра 2022. године		**81.530.200**	**504.425**		**267.193.012**	**349.227.637**	**-**	**349.227.637**

19.1. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ

Акцијски капитал представља капитал Друштва које је котирано на Београдској берзи. Номинална вредност акција је 500 РСД. Акцијски капитал на дан 31. децембра 2022. и 31. децембра 2021. године састоји се од 163.060.400 обичних акција.

Дивиденда обелодањена за годину која се завршила 31. децембра 2021. износи 5.782.122 РСД односно, 35,46 РСД по акцији (31. децембра 2020.: 1.001.191 РСД односно, 6,14 РСД по акцији) одобрена је од стране Скупштине акционара дана 29. јуна 2022. године и исплаћена 22. августа 2022. године.

Обрачун основне зараде по акцији приказан је у табели испод:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Добит који припада већинском власнику	92.374.653	20.957.033
Просечан пондерисан број обичних акција	163.060.400	163.060.400
Зарада по акцији (у РСД)	**567**	**129**

Група нема конвертибилне инструменте, опције или гаранције и у складу с тим, смањена зарада по акцији једнака је основној заради по акцији како је наведено у табели изнад.

20. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Промене на дугорочним резервисањима су следеће:

	Обнављање природних ресурса	Заштита животне средине	Накнадна примања запослених	Програм дугорочних подстицаја запослених	Судски спорови и друга резер.	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2021. године	**10.338.464**	**428.813**	**605.016**	**931.473**	**411.192**	**12.714.958**
На терет биланса успеха	238.322	-	417.650	319.480	87.337	1.062.789
Повећања и корекција процене резервисања	1.540.421	-	-	-	-	1.540.421
Укинуто у току године (напомена 36)	(143.899)	-	(1.459)	-	(4.551)	(149.909)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	-	-	(12.056)	-	-	(12.056)
Измирење обавеза	(59.473)	(31.049)	(75.869)	(823.829)	(88.678)	(1.078.898)
Остало	276	-	-	-	(95)	181
Стање на дан 31. децембра 2021. године	**11.914.111**	**397.764**	**933.282**	**427.124**	**405.205**	**14.077.486**
Стање на дан 1. јануара 2022. године	**11.914.111**	**397.764**	**933.282**	**427.124**	**405.205**	**14.077.486**
На терет биланса успеха	189.128	145.407	67.396	247.701	2.851.815	3.501.447
Повећања и корекција процене резервисања	(675.618)	-	-	-	-	(675.618)
Укинуто у току године (напомена 36)	(368.473)	-	-	(652)	(206)	(369.331)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	-	-	181.767	-	-	181.767
Измирење обавеза	(26.936)	(34.839)	(97.646)	-	(56.188)	(215.609)
Остало	(539)	-	(212)	-	328.734	327.983
Стање на дан 31. децембра 2022. године	**11.031.673**	**508.332**	**1.084.587**	**674.173**	**3.529.360**	**16.828.125**

Анализа резервисања:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочна	14.814.651	12.430.855
Краткорочна	2.013.474	1.646.631
	16.828.125	**14.077.486**

а) Резервисање за обнављање природних ресурса

Руководство Групе процењује будуће новчане издатке за обнављање природних ресурса (земљишта) на налазиштима нафте и гаса, на основу претходних искустава на сличним радовима.

б) Резервисања за заштиту животне средине

У складу са важећом законском регулативом, Група има обавезе по основу заштите животне средине. На дан извештавања Група је извршила резервисање по наведеном основу у износу од 508.332 РСД (31. децембра 2021: 397.764 РСД) по основу процене руководства о висини неопходних трошкова чишћења и санације загађених локација.

в) Програм дугорочних подстицаја запослених

У 2011. години Група је започела процес усаглашавања дугорочног програма подстицаја руководиоца Групе. Након усаглашења готовински подстицаји ће бити базирани на основу реализације постављених кључних индикатора ефикасности („КПИ") у периоду од три године. На дан 31. децембра 2022. године руководство Групе је извршило процену садашње вредности обавеза везаних за нови трогодишњи подстицај запослених (2021-2023) у износу од 674.173 РСД (31. децембра 2021. године: 427.124 РСД).

г) Резервисања за судске спорове

На дан 31. децембра 2022. године Група је проценила вероватноћу негативних исхода судских спорова, као и износе потенцијалних губитака. Група је извршила додатно резервисање за судске спорове и друга резервисања за које је процењен негативан исход спора у износу од 2.851.815 РСД (2021: 87.337 РСД). Најзначајнији износ повећања резервисања односи се на резервисање по основу потенцијалне накнаде за неиспуњавање уговорних обавеза по основу минималних нафтних и гасних програма рада које се Група обавезала на постојећим истражним пројектима. Процена Групе је да исход судских и других поступака неће довести до значајнијих губитака преко износа за које је извршено резервисање на дан 31. децембра 2022. године.

д) Резервисања за накнадна примања запослених

Накнаде запосленима:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Отпремнине	768.865	557.326
Јубиларне награде	315.722	375.956
	1.084.587	**933.282**

Основне актуарске претпоставке које су коришћене:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дисконтна стопа	6,8%	3,7%
Будућа повећања зарада	4,72%	0%
Просечан будући радни век	18,44	17,86

	Отпремнине	Јубиларне награде	Укупно
Стање на дан 1. јануара 2021. године	**253.488**	**351.528**	**605.016**
Трошкови директно плаћених накнада	(38.756)	(37.113)	(75.869)
Актуарски добици признати у осталом укупном резултату	(12.056)	-	(12.056)
Признато у укупном резултату	354.650	61.541	416.191
Стање на дан 31. децембра 2021. године	**557.326**	**375.956**	**933.282**
Трошкови директно плаћених накнада	(57.649)	(39.997)	(97.646)
Актуарски губици признати у осталом укупном резултату	181.767	-	181.767
Признато у укупном резултату	87.530	(20.134)	67.396
Транслационе резерве	**(109)**	**(103)**	**(212)**
Стање на дан 31. децембра 2022. године	**768.865**	**315.722**	**1.084.587**

Износ признат у консолидованом укупном резултату:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Текући трошкови накнада	76.807	59.719
Трошкови камата	30.825	35.856
Губици од промене плана доприноса	22.951	35.226
Актуарски добици/губици (јубиларне награде)	(70.914)	22.060
Трошкови прошлих услуга	7.727	263.330
	67.396	**416.191**

21. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочни кредит - Гаспром Њефт	2.728.428	8.203.418
Банкарски кредити	65.009.756	69.276.624
Обавезе за лизинг	3.149.589	2.335.974
Остале дугорочне финансијске обавезе	847.172	841.861
Остале дугорочне обавезе	126.800	104.126
	71.861.745	**80.762.003**
Минус: Текуће доспеће дугорочних финансијских обавеза (напомена 22)	(6.547.322)	(7.689.172)
	65.314.423	**73.072.831**

Промене на обавезама Групе из финансијских активности приказане су као што следи:

	Дугорочни кредити	Краткорочни кредити	Финансијски лизинг	Укупно
На дан 1. јануара 2021. године	**82.782.005**	**-**	**2.479.391**	**85.261.396**
Приливи	16.729.700	500.000	-	17.229.700
Одливи	(22.156.697)	(500.000)	(728.686)	(23.385.383)
Немонетарне трансакције	118.056	-	584.901	702.957
Курсне разлике	6.978	-	368	7.346
На дан 31. децембра 2021. године	**77.480.042**	**-**	**2.335.974**	**79.816.016**
На дан 1. јануара 2022. године	**77.480.042**	**-**	**2.335.974**	**79.816.016**
Приливи	4.499.752	1.311.584	-	5.811.336
Одливи	(14.063.305)	-	(814.876)	(14.878.181)
Немонетарне трансакције	(12.974)	-	1.630.618	1.617.644
Курсне разлике	(165.331)	(3.439)	(2.127)	(170.897)
На дан 31. децембра 2022. године	**67.738.184**	**1.308.145**	**3.149.589**	**72.195.918**

а) Дугорочни кредит - Гаспром Њефт

Дугорочни кредит од Гаспром Њефт-а са стањем на дан 31. децембра 2022. године у износу од 2.728.428 РСД (2021: 8.203.418 РСД), са висином текућег доспећа од 2.728.428 РСД (2021: 5.468.935 РСД), односи се на кредит добијен на основу обавеза из Уговора о купопродаји акција од 24. децембра 2008. године. Наведени кредит се плаћа у кварталним ратама почевши од децембра 2012. године до 15. маја 2023. године.

б) Банкарски кредити

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочни кредити у земљи	48.275.922	47.362.765
Дугорочни кредити у иностранству	16.733.834	21.913.859
	65.009.756	69.276.624
Текуће доспеће дугорочних кредита	(3.082.976)	(1.579.581)
	61.926.780	**67.697.043**

Доспеће банкарских кредита:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Између 1 и 2 године	9.707.939	3.004.092
Између 2 и 5 година	47.889.786	63.430.071
Преко 5 година	4.329.055	1.262.880
	61.926.780	**67.697.043**

Валутна структура дугорочних обавеза по основу банкарских и осталих кредита у земљи и иностранству је следећа:

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
УСД	88.819	130.480
ЕУР	64.824.628	68.989.968
РСД	4.268	210
ЈПЈ	92.041	155.966
	65.009.756	**69.276.624**

Група наведене обавезе по кредитима плаћа у складу са уговореном динамиком, односно сходно утврђеним ануитетним плановима. Група је уговорила са повериоцима променљиве каматне стопе. Променљиве каматне стопе су везане за Еурибор и Либор. Руководство очекује да ће Група бити у могућности да све уговорене обавезе по кредитима испуни у складу са утврђеним роковима.

Уговори о кредиту садрже финансијске ковенанте које захтевају да Група одржава однос консолидованог задуживања према консолидованој EBITDA (напомена 5). Руководство верује да је Група усаглашена са наведеним ковенантама на дан 31. децембра 2022. и 31. децембра 2021. године.

в) Обавезе за лизинг

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Дугорочне обавезе по основу закупа	735.918	1.695.318
Текуће обавезе по основу закупа	2.413.671	640.656
	3.149.589	**2.335.974**

Износи признати у оквиру биланса успеха:

	2022	2021
Трошкови камата (укључени у финансијске расходе) (напомена 33)	98.355	92.608
Трошкови који се односе на краткорочни закуп (напомена 30)	401.482	603.562
Трошкови који се односе на закуп средстава мале вредности која нису приказана као краткорочни закуп (напомена 30)	118.858	76.390
Трошкови који се односе на варијабилна плаћања закупа који нису укључени у обавезе за закуп (напомена 30)	1.940.663	1.574.386

г) Остале дугорочне финансијске обавезе

Остале дугорочне финансијске обавезе у износу од 847.172 РСД (2021: 841.861 РСД) највећим делом се односе на одложену накнаду ПЈСЦ Зарубезњефт (даље ЗН) за истраживачки пројекат О&Г који је у току преко зависног друштва Јадран Нафтагас. Ова обавеза зависи од наступања неизвесних будућих догађаја који су ван контроле издаваоца (ЗН) и власника инструмента (НИС). У складу са Новатион споразумом и споразумом о преносу закљученим између ЗН, НИС-а и Јадран Нафтагас-а, сва права и обавезе ЗН-а преузео је НИС за накнаду једнаку неизмиреним кредитним обавезама Јадран Нафтагас-а према ЗН-у и Нафтегазинкор-у пре споразума. Накнада не може премашити износ наведених обавеза.

Поред тога, током 2020. године Група је стекла додатних 34% удела Јадран Нафтагас за накнаду од 41 РСД. Ове трансакције стицања удела и преноса обавеза требало би посматрати заједно.

22. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Краткорочни кредити у земљи	821.257	-
Краткорочни кредити у иностранству	486.888	-
Краткорочна доспећа дугорочних кредита (напомена 21)	5.811.404	7.048.516
Краткорочна доспећа обавеза по финансијском лизингу (напомена 21)	735.918	640.656
	7.855.467	**7.689.172**

23. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Обавезе из пословања – матично и зависна повезана лица	1.762	3.000
Обавезе из пословања – остала повезана лица	3.695.885	2.481.464
Обавезе из пословања у земљи	8.278.322	9.748.498
Обавезе из пословања у иностранству	12.016.177	12.316.499
Обавезе из пословања - остало	32.452	26.202
	24.024.598	**24.575.663**

24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2022	31. децембар 2021
Обавезе из специфичних послова	299.927	219.887
Обавезе за неисплаћене бруто зараде	1.744.239	1.642.350
Обавезе за камате	144.947	84.312
Обавезе за дивиденде	3.783.818	3.784.105
Остале обавезе према запосленима	1.078.452	827.031
Обавезе за ПДВ	4.209.049	2.555.013
Обавеза за акцизу	7.994.286	6.699.841
Накнада за робне резерве	885.898	286.795
Накнада за енергетску ефикасност	122.399	33.653
Обавезе за порез на добит	14.013.449	4.238.208
Остале обавезе за порезе	1.033.672	1.077.247
Остале краткорочне обавезе	142.880	86.580
	35.453.016	**21.535.022**

25. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

Пасивна временска разграничења на дан 31. децембра 2022. године у износу 4.713.428 РСД (31. децембра 2021: 4.074.838 РСД) се највећим делом односе на укалкулисане обавезе за бонусе запосленима у износу 2.876.426 РСД (31. децембра 2021: 2.285.733 РСД) и уговорене обавезе са купцима које се односе на програм лојалности у износу од 774.596 РСД (31. децембра 2021: 853.461 РСД).

Приход у износу од 3.444.759 РСД (31. децембра 2021.: 4.444.262 РСД) који је остварен у текућем извештајном периоду се односи на уговорене обавезе на дан 1. јануара 2022., од чега се 2.817.697 РСД (31. децембра 2021.: 3.909.614 РСД) односи на авансе и 630.062 РСД (31. децембра 2021.: 534.648 РСД) на програм лојалности купаца.

26. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Приходи по основу усклађивања вредности:		
– некретнина, постројења и опреме (напомена 8)	–	80.253
– инвестиционих некретнина (напомена 8б)	88.350	149.346
– залиха (напомена 12)	85.867	100.596
– остало	128	351
	174.345	**330.546**

27. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Трошкови материјала за израду	275.871.856	165.316.006
Трошкови режијског и осталог материјала	278.016	289.990
Трошкови горива и енергије	10.030.611	4.917.934
Остало	1.075.497	1.145.386
	287.255.980	**171.669.316**

28. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Трошкови зарада (бруто)	26.853.527	23.932.262
Порези и доприноси на зараде на терет послодавца	3.731.825	3.352.235
Трошкови уговора о делу	111.986	104.714
Трошкови осталих личних зарада	23.982	16.852
Накнаде плаћене одбору директора	131.997	134.090
Трошкови отпремнина	31.081	410.842
Трошкови услужних организација	6.403	27.944
Остали лични расходи	1.299.513	862.407
	32.190.314	**28.841.346**

29. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (ОСИМ ФИНАНСИЈСКЕ)

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Расходи по основу усклађивања вредности:		
– нематеријалних улагања (напомена 7)	31.261	26.251
– некретнина, постројења и опреме (напомена 8)	146.367	743.396
– инвестиционих некретнина (напомена 8б)	25.920	-
– залиха (напомена 12)	31.295	4.403
– остало	1.165	9.179
	236.008	**783.229**

30. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Производне услуге	2.511.116	2.050.470
Транспортне услуге	3.430.557	2.778.768
Услуге одржавања	4.479.679	3.931.642
Закупнине (напомена 21)	2.461.003	2.254.338
Трошкови сајмова	7.701	5.440
Реклама и пропаганда	858.008	796.465
Трошкови истраживања	31.672	1.026.241
Остале услуге	1.668.608	1.579.875
	15.448.344	**14.423.239**

31. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Непроизводне услуге	2.683.719	2.899.217
Репрезентација	90.505	43.842
Премије осигурања	503.644	534.692
Трошкови платног промета	717.500	464.045
Трошкови пореза	1.437.767	1.350.783
Накнада за експлоатацију сирове нафте и гаса	1.950.839	1.332.811
Остали непроизводни трошкови	1.748.382	1.680.724
	9.132.356	**8.306.114**

Трошкови непроизводних услуга за годину која се завршила 31. децембра 2022. у износу од 2.683.719 РСД (2021: 2.899.217 РСД), се највећим делом, у износу од 689.189 РСД (2021: 621.005 РСД) односе на трошкове обезбеђења, трошкове пројектовања у износу од 465.187 РСД (2021: 445.757 РСД) и трошкове консултантских услуга у износу од 192.480 РСД (2021: 232.541 РСД).

32. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Финансијски приходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	2.142.450	1.222.970
Приходи од камата	2.138.838	201.413
Добици од реструктуирања зајмова	1.325.251	–
Приходи по основу дисконта потраживања	131	19.486
Позитивне курсне разлике	757.386	504.244
Остали финансијски приходи	39.086	46.441
	6.403.142	**1.994.554**

33. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Финансијски расходи – повезана правна лица		
- курсне разлике	3.508.316	2.144.217
- остали финансијски расходи	151.488	174.842
Расходи камата	1.645.100	1.521.033
Дисконт дугорочних потраживања	39.835	–
Дисконт дугорочних обавеза	90.101	81.268
Губици од реструктуирања зајмова	24.732	118.241
Негативне курсне разлике	1.559.619	522.006
Расходи од учешћа у губитку зависних правних лица и заједничких улагања	–	164.530
Остали финансијски расходи	108.961	7.674
	7.128.152	**4.733.811**

34. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Укидање обезвређења дугорочних финансијских пласмана	50.409	–
Приходи по основу вредновања:		
- потраживања по основу продаје (напомена 5)	43.074	40.724
- специфичних потраживања (напомена 5)	601.580	286.082
- осталих потраживања (напомена 5)	4.653	12.430
	699.716	**339.236**

35. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Обезвређење дугорочних финансијских пласмана	–	9.728
Обезвређење по основу:		
- потраживања по основу продаје (напомена 5)	113.760	43.068
- специфичних потраживања (напомена 5)	360	3.274
- осталих потраживања (напомена 5)	2.681	201
- остало (напомена 5)	7.671	6.361
Вредновање финансијских инструмената кроз биланс успеха	352.829	267.889
	477.301	**330.521**

36. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Добици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	214.331	92.947
Добици од продаје материјала	58.574	51.477
Вишкови по основу пописа	592.552	416.658
Приходи од смањења обавеза	41.715	357.798
Укидање дугорочних резервисања (напомена 20)	369.331	149.909
Затезне камате	87.942	50.868
Остали приходи	54.731	31.471
	1.419.176	**1.151.128**

37. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Губици од продаје нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	158.117	130.760
Губици од продаје материјала	183.230	186.276
Мањкови	706.099	558.399
Отпис потраживања	2.966	12.415
Отпис залиха	117.799	82.576
Остали непоменути расходи	251.841	652.172
	1.420.052	**1.622.598**

38. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

Компоненте пореза на добит:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Текући порез на добит	17.886.433	4.273.671
Одложени порез (напомена 11)		
Настанак и укидање привремених разлика	(423.121)	(30.124)
	17.463.312	**4.243.547**

Порез на добит Групе пре опорезивања се разлику-је од теоријског износа који би настао применом просечне пондерисане пореске стопе на резултат Групе, као што је приказано:

	Година која се завршила 31. децембра	
	2022	2021
Добит пре опорезивања	**109.837.965**	**25.200.580**
Порески расход по важећој домаћој стопи пореза (15%)	16.475.695	3.780.087
Ефекат непризнатих пореских губитака и пореских стопа у страним јурисдикцијама	78.602	493.888
Ефекат опорезивања на:		
- Приходе који су изузети из опорезивања	(66.887)	(14.730)
- Порез плаћен у Анголи	155.950	84.312
- Остали расходи који се не признају за пореске сврхе	(44.257)	343.605
- Порески губици за која нису била призната одложена пореска средства (искоришћен признати порески кредит), нето	(235.484)	(525.171)
- Остали порески ефекти	1.099.693	81.556
	17.463.312	**4.243.547**
Просечна ефективна стопа пореза на добит	15,9%	16,8%

39. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ И ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ

Економско окружење у Републици Србији

Погоршање геополитичке ситуације као последица даљег развоја догађаја у Украјини довело је до појачане волатилности на робним и финансијским тржиштима. Просечна цена нафте у 2022. години је 101,2 долара за барел, односно 43% више него у истом периоду 2021. године, што је условило да Влада Републике Србије уведе краткорочна ограничења на продајне цене нафтних деривата. Немогуће је утврдити колико ће дуго трајати ова појачана волатилност. Најављене су бројне санкције како би се ограничило пословање руских субјеката, а у таквој ситуацији, то би могло додатно да утиче на пословање Групе.

Група тренутно наставља да врши процену утицаја нових санкција на своје пословање.

Руководство предузима неопходне мере да обезбеди одрживост пословања Групе. Међутим, будуће ефекте тренутне економске ситуације тешко је предвидети, а тренутна очекивања и процене руководства могу се разликовати од стварних резултата.

Заштита животне средине

Руководство Групе је проценило и извршило резервисање за заштиту животне средине на дан извештаја у износу од 508.332 РСД (31. децембар 2021.: 397.764 РСД) на основу интерне процене о усаглашености Групе са законском регулативом Републике Србије (напомена 20).

Руководство Групе сматра да, на основу важеће законске регулативе трошкови повезани са питањима заштите животне средине нису значајно виши у односу на резервисани износ. Међутим, могуће је да ће наведени трошкови значајно расти у будућем периоду у случају да законска регулатива постане рестриктивнија.

Порески ризици

Порески закони Републике Србије се често различито тумаче и предмет су честих измена. Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Групи може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. Период застарелости пореске обавезе је пет година. Пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од пет година од када је обавеза настала. Руководство је проценило на дан 31. децембра 2022. године да је Група измирила све пореске обавезе према држави.

Капиталне обавезе

На дан 31. децембра 2022. године Група има закључене уговоре о набавци некретнина, постројења и опреме у износу од 311.970 РСД (31. децембар 2021. године: 383.637 РСД) и радове бушења и истраживања у износу од 96,93 милиона УСД (31. децембар 2021. године: 101,44 милиона УСД).

Није било других значајних потенцијалних обавеза Групе.

40. ДРУШТВА ГРУПЕ

На дан 31. децембра 2022. и 2021. године консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје матичног друштва и следећих зависних друштава у земљи и иностранству:

Друштво	Држава	Врста пословања	Учешће % 31. децембар 2022	Учешће % 31. децембар 2021
НИС Петрол д.о.о., Бања Лука	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
НИС Петрол е.о.о.д., Софија	Бугарска	Промет	100	100
НИС Петрол СРЛ, Букурешт	Румунија	Промет	100	100
НИС Оверсис, Ст Петерсбург	Русија	Остало	100	100
Нафтагас-Нафтни сервиси д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
НТЦ НИС-Нафтагас д.о.о., Нови Сад	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Технички сервиси д.о.о., Зрењанин	Србија	Истраживање и производња	100	100
Нафтагас-Транспорт д.о.о., Нови Сад	Србија	Транспорт	100	100
НИС Петрол а.д., Београд	Србија	Остало	100	100
Г Петрол д.о.о. Сарајево	Босна и Херцеговина	Промет	100	100
Јадран - Нафтагас д.о.о. Бања Лука	Босна и Херцеговина	Истраживање и производња	100	100

Учешће гласачких права матичне компаније у зависним лицима је једнако учешћу у капиталу у истим.

У 2022. години зависно друштво Светлост д.о.о. Бујановац је изузето из круга консолидације, јер је у стечају од марта 2021. године и од 2016. године не послује. Група има власништво у износу од 51% и ефекти деконсолидације нису материјално значајни.

41. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА

У сврху састављања ових консолидованих финансијских извештаја, лица се сматрају повезаним уколико једно лице има контролу над другим или је у могућности да значајно утиче на доношење финансијских и пословних одлука у складу са МРС 24 Повезана лица.

Група је у 2022. години и у истом периоду претходне године ступала у пословне односе са својим повезаним правним лицима. Најзначајније трансакције са повезаним правним лицама у наведеним периодима настале су по основу набавке/испоруке сирове нафте, нафтних производа и електричне енергије.

На дан 31. децембра 2022. године и 31. децембра 2021. године стање средстава и обавеза по основу трансакција са повезаним правним лицима:

	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања и придружена друштва
На дан 31. децембра 2022.			
Право коришћења средстава	–	197	–
Инвестиције у заједничка улагања	–	–	2.866.724
Дати аванси	–	22.259	–
Потраживања по основу продаје	–	367.944	1.446.747
Остала потраживања	–	5.741	709.408
Краткорочни финансијски пласмани	–	36.214	–
Дугорочне обавезе	–	(49)	–
Краткорочне финансијске обавезе	–	(2.728.428)	–
Примљени аванси	–	(312)	(3.101)
Обавезе из пословања	(1.762)	(642.009)	(3.053.876)
Остале краткорочне обавезе	–	(37)	(1)
	(1.762)	**(2.938.480)**	**1.965.901**
На дан 31. децембра 2021.			
Право коришћења средстава	–	414	–
Инвестиције у заједничка улагања	–	–	1.582.900
Дати аванси	–	29.788	–
Потраживања по основу продаје	600	233.076	1.961.141
Остала потраживања	–	–	540.616
Дугорочне обавезе	(2.734.483)	(210)	–
Краткорочне финансијске обавезе	(5.468.935)	(142)	–
Примљени аванси	–	(388)	(935)
Обавезе из пословања	(3.000)	(929.878)	(1.551.586)
Остале краткорочне обавезе	(13)	–	–
	(8.205.831)	**(667.340)**	**2.532.136**

У годинама које су се завршиле дана 31. децембра 2022. и 2021. године настале су следеће трансакције са повезаним правним лицима:

	Матично друштво	Лица под заједничком контролом	Заједничка улагања и придружена друштва
Година која се завршила дана 31. децембра 2022. године			
Приходи од продаје	–	1.964.551	39.357.392
Расходи везани за набавку производа и услуга	(7.292)	(116.893.430)	(8.696.807)
Остали расходи	–	(147.867)	663
	(7.292)	**(115.076.746)**	**30.661.248**
Година која се завршила дана 31. децембра 2021. године			
Приходи од продаје	2.056	1.580.398	28.768.807
Расходи везани за набавку производа и услуга	(22.569.246)	(2.254.117)	(230.089)
Остали расходи	(174.840)	(117)	(44)
	(22.742.030)	**(673.836)**	**28.538.674**

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

	Заједничка улагања и придружена друштва	Остали
На дан 31. децембра 2022. године		
Потраживања – пре исправке вредности		
• *ХИП Петрохемија*	1.433.784	-
• *Србијагас*	-	24.831
• *АИР Србија*	-	762.548
Дати аванси		
• *Србијагас*	-	445
Обавезе		
• *ХИП Петрохемија*	(1.259.596)	-
• *Србијагас*	-	(725.804)
Остале краткорочне обавезе		
• *ХИП Петрохемија*	(2.506)	-
• *Србијагас*	-	(24)
	171.682	**61.996**
На дан 31. децембра 2021. године		
Потраживања – пре исправке вредности		
• *ХИП Петрохемија*	1.905.004	-
• *Србијагас*	-	111.545
• *АИР Србија*	-	287.512
Дати аванси		
• *Србијагас*	-	445
Обавезе		
• *ХИП Петрохемија*	(1.551.586)	-
• *Србијагас*	-	(605.123)
Остале краткорочне обавезе		
• *ХИП Петрохемија*	(2.852)	-
	350.566	**(205.621)**

	Заједничка улагања и придружена друштва	Остали
Година која се завршила дана 31. децембра 2022. године		
Пословни Приходи		
• *ХИП Петрохемија*	39.107.255	-
• *Србијагас*	-	219.746
• *АИР Србија*	-	9.592.537
Пословни Расходи		
• *ХИП Петрохемија*	(279.921)	-
• *Србијагас*	-	(340.454)
	38.827.334	**9.471.829**
Година која се завршила дана 31. децембра 2021. године		
Пословни Приходи		
• *ХИП Петрохемија*	28.673.855	-
• *Србијагас*	-	224.146
• *АИР Србија*	-	3.232.714
Пословни Расходи		
• *ХИП Петрохемија*	(230.133)	-
• *Србијагас*	-	(205.962)
	28.443.722	**3.250.898**

Трансакције са друштвима у државном власништву најзначајнијим делом се односе на продају нафтних производа на бази цена и услова који се примењују и према трећим лицима. Трансакције са ХИП Петрохемија укључене су у колони Заједничка улагања и придружена друштва у напомени за повезана правна лица.

Накнаде кључном руководству

На дан 31. децембра 2022. и 2021. године Група је признала 1.024.263 РСД и 1.033.696 РСД, респективно, као компензације кључног руководства (Генерални директор, чланови Одбора Директора, Одбор Скупштине акционара, Саветодавни одбор и Секретар Друштва). Кључне накнаде укључују зараде, бонусе и друге доприносе.

42. УСАГЛАШЕЊЕ ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗА

У складу за захтевима Закона о рачуноводству, Група је извршила усаглашење својих потраживања и обавеза са купцима и добављачима пре припреме финансијских извештаја. Група нема материјално значајних неусаглашених потраживања и обавеза.

43. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Није било материјално значајних догађаја након датума биланса.

У обзир су узети сви догађаји након датума извештавања настали након 31. децембра 2022. године до 28. фебруара 2023. године, када су ови консолидовани финансијски извештаји одобрени.

3.

ИЗВЕШТАЈ О ПЛАЋАЊИМА АУТОРИТЕТИМА ВЛАСТИ

3.01

Извештај о плаћањима ауторитетима власти

за годину која се завршила на дан 31.12.2022. године

Чланови 39. и 40. Закона о рачуноводству („Службени гласник", бр. 73/2019 и 44/2021 - др. закон) налажу да друштва од јавног интереса која послују у екстрактивној индустрији или сечи примарних шума саставе и објаве извештај односно консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти на годишњој основи.

Информације о припреми (Правила припреме) Извештаја о плаћањима ауторитетима власти:

Правна лица која су предмет извештавања

У складу са Законом о рачуноводству НИС а.д. Нови Сад је, као правно лице које послује у области екстрактивне индустрије, у обавези да припреми консолидовани извештај о плаћањима ауторитетима власти за сваку завршену пословну годину, како за НИС, тако и за сва његова зависна друштва (која послују у екстрактивној индустрији) која су предмет консолидације Консолидованих финансијских извештаја НИС Групе.

Плаћања укључена у Извештај о плаћањима ауторитетима власти

Сва плаћања НИС Групе ауторитетима власти, извршена током наведене пословне године, за делатност која укључује истраживање, тражење, откривање, развој и вађење угља, сирове нафте и природног гаса, металних руда, руда обојених метала, остало рударство и вађење камена, песка, глине, шљунка и др. приказана су у овом извештају.

Плаћање, у смислу овог закона, представља износ који је плаћен, било у новцу, роби, услугама или правима за активности правних лица која делују у екстрактивној индустрији и бави се сечом примарних шума.

Врсте плаћања која су предмет овог Извештаја су следеће:

Право на производњу – Право на производњу укључује удео производње који у извештајном периоду припада држави. Ово плаћање се по правилу плаћа у натури. У оквиру НИС Групе нису идентификована ова плаћања.

Порез на приход, производња или добит правних лица, искључујући порезе на потрошњу као што је порез на додатну вредност, порез на доходак грађана или акцизе – У Извештају о плаћањима ауторитетима власти укључена су сва плаћања која се односе на порез на добит и порез на производњу. ПДВ, акцизе, као и порез на имовину нису приказани у овом Извештају. Такође, њим нису обухваћена ни плаћања по основу накнада за заштиту животне средине.

Повластице – Обухватају плаћања која се односе на плаћања на име рудне ренте.

Дивиденде – Све дивиденде које су исплаћене Републици Србији, осим дивиденди које су исплаћене по основу права власништва из обичних акција. У оквиру НИС Групе нису идентификована ова плаћања током 2022. године. На име дивиденде по основу права власништва из обичних акција Републици Србији у 2022. години исплаћено је 1.727.346.562,02 РСД.

Бонуси за потписивање, откривање и производњу – Овим су обухваћене исплате за бонусе, које се исплаћују након потписивања споразума или уговора

или када се проглашава комерцијално откриће или је производња започела или је производња достигла прекретницу. Током 2022. године није било овакве врсте плаћања.

Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије - Обухватају накнаде и друге износе који се плаћају као накнада за стицање дозволе за приступ некој области где се изводе екстрактивне активности. Административне таксе које нису посебно повезане са екстрактивним сектором или приступом екстрактивним ресурсима се искључују. Искључене су и извршене уплате у замену за услуге које пружа Влада. У оквиру НИС Групе нису идентификована ова плаћања током 2022. године.

Плаћања за унапређење инфраструктуре – укључују плаћања за развој и побољшање локалне инфраструктуре (путеви, мостови или железница), осим када инфраструктура служи искључиво за оперативне сврхе. Не укључују се плаћања од друштвеног значаја (изградња школа и болница). Током 2022. године није било овакве врсте плаћања у оквиру НИС Групе.

Извештај о плаћањима ауторитетима власти укључује плаћања већа од 100.000 ЕУР у динарској противредности.

Ауторитет власти

Ауторитет власти, у смислу овог закона, је било који национални, регионални или локални орган власти Републике Србије, државе чланице или треће земље. То укључује и одељење, агенцију или привредно друштво које контролише тај орган власти у смислу одредаба члана 39. и 40. Закона о рачуноводству.

Пројекат

Пројекат представља оперативне активности које су уређене једним уговором, лиценцом, закупом, концесијом или сличним споразумом и чини основу за плаћање обавеза према ауторитетима власти. Уколико је више таквих уговора значајно међусобно повезано, онда се сматрају једним пројектом.

Валута извештавања

Сви износи који су наведени у овом Извештају исказани су у динарима (РСД).

Укупан износ према врсти плаћања

Плаћања по земљама	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада[1]	Плаћања за унапређење инфраструктуре
Република Србија	0	7.697.689	1.740.262	0	0	0	0
Ангола	0	159.977	0	0	0	0	0
Босна и Херцеговина	0	0	0	0	0	0	0
Румунија	0	0	159.766	0	0	0	0
Укупно	**0**	**7.857.666**	**1.900.028**	**0**	**0**	**0**	**0**

1 *Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије*

у ооо РСД

Плаћања према ауторитетима власти

Србија

Плаћања	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада[1]	Плаћања за унапређење инфраструктуре
Министарство финансија Управа за Трезор	0	0	1.740.262	0	0	0	0
Министарство финансија, Пореска управа, Центар за велике пореске обвезнике	0	7.697.689	0	0	0	0	0
Укупно	**0**	**7.697.689**	**1.740.262**	**0**	**0**	**0**	**0**

1 *Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије*

у ооо РСД

Ангола

Плаћања	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада[1]	Плаћања за унапређење инфраструктуре
НАМР Национална агенција за минералне ресурсе	0	159.977	0	0	0	0	0
Укупно	**0**	**159.977**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

1 *Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије*

у ооо РСД

Румунија

Плаћања	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада[1]	Плаћања за унапређење инфраструктуре
НАМР Национална агенција за минералне ресурсе	0	0	159.766	0	0	0	0
Укупно	**0**	**0**	**159.766**	**0**	**0**	**0**	**0**

1 *Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије*

у ооо РСД

Плаћања по пројектима

Ангола

Плаћања по земљама	Право на производњу	Порези	Повластице	Дивиденде	Бонуси	Накнада[1]	Плаћања за унапређење инфраструктуре
Ангола Блок3	0	159.977	0	0	0	0	0
Укупно	**0**	**159.977**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

1 *Накнаде за лиценце, накнаде за најам, улазне накнаде и остале лиценце и/или концесије*

у ооо РСД

4.

ИЗЈАВА ЛИЦА ОДГОВОРНИХ ЗА САСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

4.01 Изјава лица одговорних за састављање извештаја

Овим изјављујемо да је према нашем најбољем сазнању годишњи извештај састављен уз примену важећих рачуноводствених стандарда и да даје истинит и објективан преглед имовине, обавеза, финансијског положаја, добитака и губитака, прихода и расхода Друштва, укључујући и сва друштва укључена у групу са којима Друштво чини економску целину, као и да извештај управе о пословању Друштва омогућава поштен увид у развој и ток његовог пословања, те његов положај и положај његових друштава у групи са којима чини економску целину, заједно са описом главних ризика и неизвесности којима су изложени.

Кирил Тјурдењев

генерални директор
НИС а.д. Нови Сад

5.
ПРИЛОЗИ

5.01

Прилози

Општи подаци о НИС а.д. Нови Сад

Пословно име:	НИС а.д. Нови Сад
Матични број:	20084693
Адреса:	Нови Сад, Народног фронта 12
Порески идентификациони број:	104052135
Веб-сајт:	www.nis.rs
Имејл-адреса:	office@nis.rs
Делатност:	0610 - експлоатација сирове нафте
Датум оснивања	01. октобар 2005. године
Друштво за ревизију које је ревидирало последњи финансијски извештај (од 31. децембра 2022. године):	FinExpertiza д.о.о. Београд Кнеза Милоша 90а 11000 Београд
Организовано тржиште на којем се тргује акцијама НИС а.д. Нови Сад:	Београдска берза а.д. Београд Омладинских бригада бр. 1 11070 Нови Београд

5.02

Речник

Скраћеница	Значење
3D	Тродимензионални
2D	Дводимензионални
APC	Advanced Process Control
CAC/RCP	Codex Alimentarius Commission/Recommended Code of Practice Комисија Codex Alimentarius-а/Препоручени кодекс праксе
CAPEX	Capital Expenditures Капитални издаци - инвестиције
CMMS	Computerized maintenance management system Компјутерски систем за управљање одржавањем
CO2	Угљен-диоксид
GWh	Гига ват час, мерна јединица за електричну енергију
DWS	Downstream
EBITDA	Профит пре пореза, камата и амортизације
EIA	Energy Information Administration Енергетска информативна служба
ETBE	Etil tert-butil etar
EPS	Earnings per share – зарада по акцији
EUR	Евро
FCC	Fluid catalytic cracker Каталитички крекер флуида
FIC	Foreign Investors Council Савет страних инвеститора
HAZID	Hazard Identification Study Студија идентификације опасности
HAZOP	Hazard Operational Analysis
HiPACT	High Pressure Acid-gas Capture Technology Задржавање „киселог„ гаса применом технологије високог притиска
HR	Human resources Људски ресурси

Скраћеница	Значење
HSE	Health, Security and Enviroment Здравље, безбедност и околина
IMS	Интегрисани систем управљања
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control Интегрисано спречавање и контрола загађења
IPS	Инстант плаћања Србија
ISO	International Organization for standardization; Међународна организација за стандардизацију
IT	Information technologies Информационе технологије
IVMS	In-Vehicle Monitoring System Систем мониторинга возила
KPI	Key Performance Indicators; Кључни показатељи пословања
kW	Кило ват – мерна јединица за електричну енергију
LPG	Liquefied petroleum gas Течни нафтни гас
LTIF	Lost Time Injury Frequency Индекс учесталости повреда
m2	Квадратни метар
MBA	Master of Business Administration; Мастер управљања пословањем (академска титула)
MHC/DHT	Комплекс за благи хидрокрекинг и хидродораду
Mwe	Електрични мегават - мера произведене електричне енергије
MWh	Мега ват час – мерна јединица за електричну енергију
OCF	Оперативни новчани ток
OMS	Operating Management System Систем оперативног менаџмента
OMS/CI	Operations Management System/Continuous improvement
OPEC	Organization of petrol export countries Организација земаља извозница нафте
OPEX	Operational Expenditure Оперативни трошкови

Скраћеница	Значење
P/BV	Price/Book Value Цена акције/Књиговодствена вредност
P/E	Price/EPS Цена акције/EPS
QA/QC	Quality Assurance / Quality Control
RAR	Road Accident Rate Показатељ броја саобраћајних незгода
RCM	Reliability-centered maintenance Одржавања на бази поузданости
ROA	Return on Assets Стопа приноса на укупна средства
ROE	Return on Equity Стопа приноса на капитал
t.o.e.	Tonne of oil equivalent
UPS	Upstream
USD	Амерички долар
USD/bbl	Долара по барелу
АД или а.д.	Акционарско друштво
БДП	Бруто друштвени производ
ВК	Високо квалификовани
ВС	Висока стручна спрема
ВШ	Виша стручна спрема
ГИР	Геологија и разрада
ГПН	ЈАД „Гаспром њефт”
ГТА	Геолошко-технолошке мере
ДОО или д.о.о.	Друштво са ограниченом одговорношћу
ДР	Доктор наука
ДРП	Допунски рударски пројекат
е.о.о.д.	Једночлано друштво са ограниченом одговорношћу у бугарској легислативи
ЕУ	Европска унија
ЕУ ЕТС	EU Emissions Trading System, Систем трговине емисијама ЕУ

Скраћеница	Значење
ЗОП	Закон о заштити од пожара
ИК	Инвестициони Комитет
ИСУР	Интегрисани систем управљања ризицима
ЈАД	Јавно акционарско друштво у руској легислативи
ЈП	Јавно предузеће
ЈВП	Јавно водопривредно предузеће
КВ	Квалификовани
КПГ	Компримовани природни гас
МЗСЦ	Мултифункционални заједнички сервисни центар
мил.	Милион
млрд.	Милијарда
ММФ	Међународни монетарни фонд
МР	Магистар
МРС	Међународни рачуноводствени стандард
МРЕ	Министарство рудаства и енергетике
НАМР	Национална агенција за минералне ресурсе
НБС	Народна банка Србије
НД	нафтни деривати
НК	Неквалификовани
НМД	Налогодавно-методолошка документа
НС	Нижа стручна спрема
НТК	Научно-технолошка конференција
НП	Нафтно поље
НТЦ	Научно технички центар
ОД	Одбор Директора
ОИЕ	Обновљиви извори енергије
ОСА	Одбор Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара Друштва
ОТТ	Одељење за технолошки транспорт

Скраћеница	Значење
ОШ	Основна школа
ПДВ	Порез на додату вредност
ПК	Полуквалификовани
ПК	Производни контракт
ПКС	Привредна комора Србије
ППД	Подршка лежишног притиска
РИР	Ремонтно-изоляционные работы Ремонтно-изолациони радови
РЗС	Привредна комора Србије
РНП	Рафинерија нафте Панчево
РС	Република Србија
с.р.л.	Друштво са ограниченом одговорношћу у румунској легислативи
САД	Сједињене Америчке Државе
СННП	Картица „Са нама на путу”
СОС	Сабирно-отпремна станица
СС	Средња стручна спрема
ССГ	Станица за снабдевање горивом - бензинска станица
т.е.н.	Тона еквивалентне нафте
ТЕ-ТО	Термоелектрана - топлана
ТНГ	Течни нафтни гас
ФБиХ	Федерација Босна и Херцеговина
хиљ.	Хиљада

5.03

Финансијски календар

Извештајни период	Предлог датума објаве резултата у 2023.
FY 2022	21.02.2023.
Q1 2023	27.04.2023.
Q2 2023	27.07.2023.
Q3 2023	26.10.2023. на дан одржавања Дана инвеститора*

* *Датум одржавања Дана инвеститора може бити одржан најкасније до 30. октобра, уважавајући нову законску регулативу (Закон о тржишту капитала) којим се регулишу рокови објаве кварталних резултата пословања.*

5.04

Контакти

НИС а.д. Нови Сад

e-mail: office@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад
(021) 481 1111

Милентија Поповића 1
11000 Београд
(011) 311 3311

Услуге односа са инвеститорима

e-mail: Investor.Relations@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија

Сектор за послове
са мањинским акционарима

e-mail: servis.akcionara@nis.rs

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

NIS БУДУЋНОСТ НА ДЕЛУ